

รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ
ส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ
ปี 2560 – 2561

งานติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
กิจกรรมการประเมินผลการดำเนินงานโครงการภายใต้งบประมาณ ปี 2561

สารบัญ

บทที่

รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

1. บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1-2
1.3 ผลที่ต้องการได้รับ	1-2
1.4 ขอบเขตของงาน.....	1-2
1.5 กิจกรรมและระยะเวลาดำเนินการ.....	1-4
1.6 ระยะเวลาการส่งมอบงานและการเบิกจ่ายเงิน	1-6

2. กรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

2.1 แนวทางการศึกษา และวิธีการดำเนินงาน (Approach and Methodology).....	2-1
2.1.1 แนวทางและขั้นตอนการประเมินผล	2-1
2.1.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผล (Evaluation Framework).....	2-5

3. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ

4. สรุปผลการประเมิน โครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561

4.1 ผลการประเมินภาพโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการปี 2560 – 2561 ในภาพรวมและผลการประเมินความคุ้มค่า.....	4-2
4.2 ผลการประเมินรายแนวทางตามแผนบูรณาการปี 2560 - 2561	4-25

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6. สรุปประเด็นความเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมชี้แจงรับฟังความคิดเห็นผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ภาคผนวก

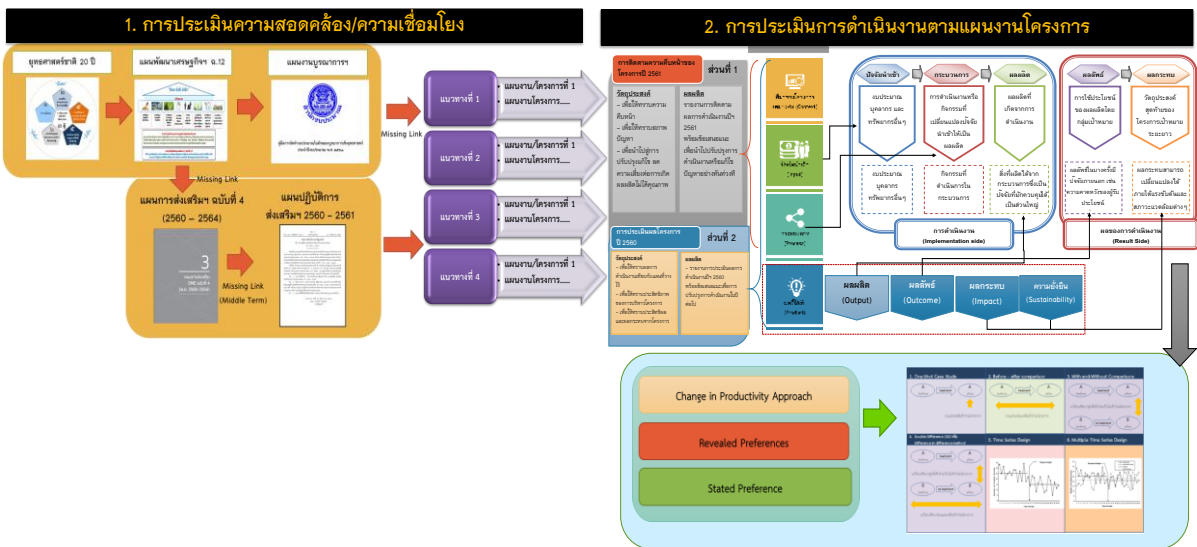
ภาคผนวก 1 กำหนดการลงพื้นที่สัมภาษณ์หน่วยงาน	
ภาคผนวก 2 เกณฑ์การประเมินโครงการ	
ภาคผนวก 3 การลงพื้นที่สำรวจการจัดเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interviews) และเยี่ยมชมสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ	
ภาคผนวก 4 แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ	
ภาคผนวก 5 สรุปผลการประเมินรายโครงการ	
ภาคผนวก 6 รายชื่อผู้ให้ข้อมูล-สัมภาษณ์ การติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้บูรณาการ SME	
ภาคผนวก 7 ตารางสรุปผลการประเมินภายใต้บูรณาการ	
ภาคผนวก 8 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ	
ภาคผนวก 9 เอกสารประกอบการประชุมและใบลงทะเบียน	

รายงานสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560 - 2561

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560-2561 เพื่อสะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริม SME และประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯ ของหน่วยงานต่างๆ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง วางกลไกการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ SME และเศรษฐกิจของประเทศ โดยในการประเมินผล ที่ปรึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดการประเมินผล

ส่วนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบแผน

การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบแผน ได้ถ่ายทอดจากแผน/นโยบายระดับประเทศ ลงสู่แผนระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เชื่อมไปสู่แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561 รวมทั้งกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561 จนถึงในระดับโครงการ โดยประเด็นการพิจารณา อาทิ มีแผนงาน/โครงการที่รองรับครบทุกยุทธศาสตร์/กลยุทธ์หรือไม่ หรือมีการเกิด Missing Link ที่ไม่มีแผนงาน/โครงการรองรับในบางกลยุทธ์ ซึ่งส่งผลให้กลยุทธ์ดังกล่าวไม่มีการขับเคลื่อน การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการกำหนดตัวชี้วัดในระดับยุทธศาสตร์ กิจกรรมแผนงานโครงการหรือการดำเนินการที่แท้จริงครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและแผนหรือไม่ การถ่ายทอดตัวชี้วัดลงจนถึงระดับโครงการ/ผลผลิต (KPIs Alignment) รวมทั้งความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ (Budget Allocation) การทำงานในรูปแบบบูรณาการที่จะสนับสนุนเป้าหมายของประเทศ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การติดตามประเมินผลแผนและโครงการ

เป็นการประเมินผลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการปี 2560 – 2561 โดยรอบการประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ที่ปรึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model) และวัดความสำเร็จตาม Results Chain หรือพิจารณาความเชื่อมโยงของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่ได้รับ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach)

โดยที่ปรึกษาได้มีการศึกษาข้อมูลการรายงานผลการประเมินโครงการจากฐานข้อมูลของ สสว. ตลอดจนมีการลงพื้นที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 30 หน่วยงาน เพื่อสัมภาษณ์และประเมินผลจากผู้รับผิดชอบโครงการ สุ่มลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ SME จำนวน 56 ราย และสุ่มโทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้ประกอบการรวม 350 ราย ครอบคลุมผู้ประกอบการในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ หลังจากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลแล้ว ที่ปรึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินผล โดยสามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

ผลการประเมินส่วนที่ 1 สรุปผลการประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบแผน

จากการติดตามประเมินผลพบว่าแผนงานโครงการที่ดำเนินการตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์เป้าหมายประเทศ

ความสอดคล้องเชื่อมโยง

แผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560 – 2561 กับเป้าหมายประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 2
การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนงานโครงการสอดคล้องเชื่อมโยงเป็นไปตาม
แนวทางยุทธศาสตร์ที่ 2
แต่ขาดแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME
ที่มีศักยภาพไปลงทุนในต่างประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 3
การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แผนงานโครงการครอบคลุมแนวทางการพัฒนา โดยการดำเนินการที่
แผนบูรณาการฯ ไม่ได้มุ่งเน้น ได้แก่ การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
และกิจกรรมที่ควรต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมห่วงโซ่ ได้แก่
การพัฒนาด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ และการส่งเสริมการลงทุนต่าง
ประเทศ และพบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ยังมีสัดส่วน SME ที่ได้รับการส่งเสริม
ได้นั้น ธุรกิจบริการใหม่ สร้างสรรค์ Thai-ness และที่ควรต้องพัฒนาเพิ่มเติม
คือ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลด้านการวิจัยและสิทธิประโยชน์ของ SME

แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (2560 – 2564)

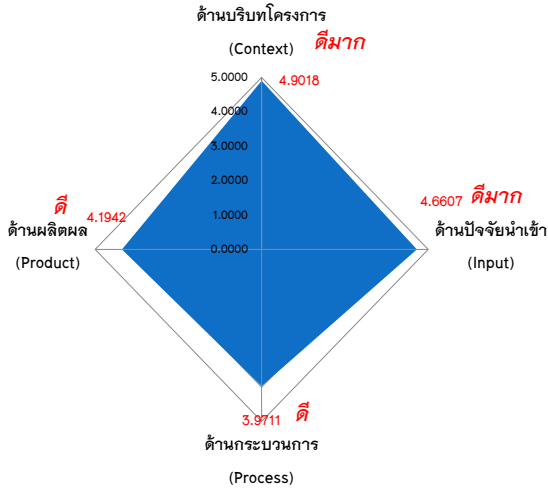
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่าง เป็นระบบ

แผนงานโครงการสอดคล้องเชื่อมโยง
ร้อยละ 44 ของโครงการสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 1
ร้อยละ 33 ของโครงการสนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ 2
และร้อยละ 23 ของโครงการสนับสนุน
ยุทธศาสตร์ที่ 3

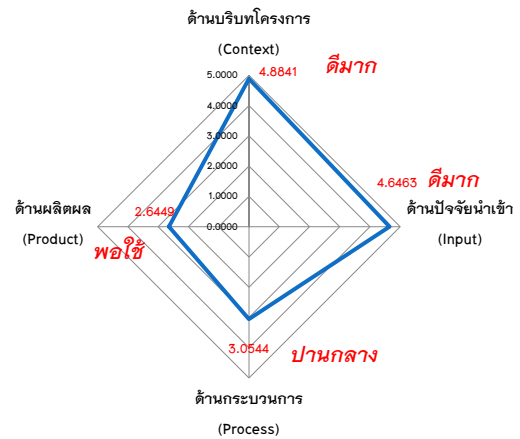
อย่างไรก็ตาม พบว่ายังมีเป้าหมายหรือทิศทางการส่งเสริมของประเทศบางส่วนที่ไม่มีแผนงานโครงการรองรับภายใต้แผนบูรณาการฯ ได้แก่ การส่งเสริมด้านการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ และการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพไปลงทุนในต่างประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่าแม้จะมีแผนงานโครงการรองรับแต่ยังมีการดำเนินการในสัดส่วนที่น้อย และควรเพิ่มเติมในระยะต่อไป ได้แก่ กลุ่มธุรกิจบริการใหม่ สร้างสรรค์ Thai-ness รวมทั้งการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลด้านการวิจัยและสิทธิประโยชน์ของ SME

ผลการประเมินส่วนที่ 2 การติดตามประเมินแผนและโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการปี 2560 มีผลคะแนนในภาพรวม ในระดับดี ที่ระดับคะแนน 4.3289 จากคะแนนเต็ม 5 ในขณะที่ผลการติดตามการประเมินโครงการปี 2561 ณ ไตรมาส 2 พบว่า มีผลคะแนนในระดับปานกลางที่ระดับคะแนน 3.4158 จากคะแนนเต็ม 5 โดยมีผลคะแนนแต่ละด้านดังนี้

แผนภาพคะแนนการประเมินโครงการปี 2560

แผนภาพคะแนนการประเมินโครงการปี 2561

จากผลคะแนนการประเมิน จะเห็นว่าโครงการโดยภาพรวมจะเป็นโครงการที่มีบริบทโครงการที่เหมาะสม กล่าวคือมีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม มีวัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรอบแผน รวมทั้งมีการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่กระบวนการซึ่งครอบคลุมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินการ การเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการบูรณาการที่เหมาะสมกับโครงการ เพื่อให้โครงการเกิดผลกระทบและความสำเร็จ และจากผลการดำเนินงานพบว่าโครงการก่อให้เกิดความสำเร็จด้านผลิตภัณฑ์ในระดับปานกลาง ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้ประกอบการยังขาดความพร้อม รวมทั้งกลไกการกำกับหรือควบคุมคุณภาพการดำเนินการส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จกับผู้ประกอบการเพียงบางกลุ่ม โดยมีข้อค้นพบจากการติดตามประเมินผลที่สำคัญ ดังนี้

❖ การบริหารจัดการของหน่วยงานภายใต้แผนบูรณาการ

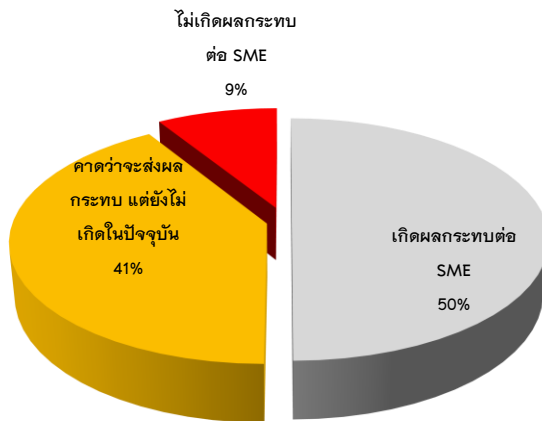
จากการติดตามประเมินผลพบว่า หน่วยงานบางหน่วยงานมีการนำงบประมาณแผนบูรณาการฯ ไปใช้ในโครงการอื่นๆ โดยไม่มีการรายงาน สสว. ส่งผลให้การกระทบยอดของงบประมาณยังขาดความสมบูรณ์ และไม่สามารถติดตามประเมินได้ว่างบประมาณที่นำไปใช้ยังเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ SME และสนับสนุนเป้าหมายทิศทางการยุทธศาสตร์ประเทศหรือไม่อย่างไร ซึ่ง สสว. จะต้องปรับมาตรการในการติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานร่วมให้รัดกุมขึ้น และเมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการพบว่าโครงการที่มีการบูรณาการส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะพันธมิตรร่วม ทำให้การดำเนินการหลายด้านที่หน่วยงานอาจไม่มีความเชี่ยวชาญ ก็ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ที่เป็นแหล่งพัฒนาความรู้และเป็นศูนย์การพัฒนาให้กับ SME มากขึ้น แต่ยังคงขาดการบูรณาการในลักษณะของการส่งต่อ ซึ่งเกิดจากข้อจำกัดทั้งระยะเวลา ศักยภาพของผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถขยายผลไปต่อได้ หรือขาดการประสานทำงานร่วมกันของหน่วยงานรัฐที่ควรต้องปรับปรุงกลไกดังกล่าวให้มี

ประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ยังพบว่าหลายหน่วยงานเริ่มให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการ และนำผลที่ได้จากความเห็นของผู้ประกอบการมาพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่บางหน่วยงานยังขาดการจัดเก็บข้อมูลทั้ง SME และเป็นการติดตามผลในระดับผลผลิตเท่านั้น จึงไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะสะท้อนประสิทธิผลต่อเป้าหมายที่รัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ชาติมุ่งเน้นได้ สำหรับโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีความล่าช้า หลายโครงการจนถึงไตรมาส 2 ยังไม่สามารถเริ่มดำเนินโครงการได้ ส่งผลให้ประโยชน์ที่เกิดต่อ SME ล่าช้ากว่าแผน รวมทั้งเงินกระตุ้นเศรษฐกิจก็มีความล่าช้าตามไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษาายังพบว่ายังมีบางโครงการของบางหน่วยงานที่ยังสามารถบริหารจัดการได้ดี โดยการดำเนินการมีกลุ่มเป้าหมาย SME ที่มีความต้องการแท้จริง มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ และกรมวิทยาศาสตร์บริการ เป็นต้น และยังพบหน่วยงานที่ได้รับการชื่นชมจาก SME ในการส่งเสริมในระดับพื้นที่ เนื่องจากมีการทำงานกับ SME อย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง ได้แก่ สสว. และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

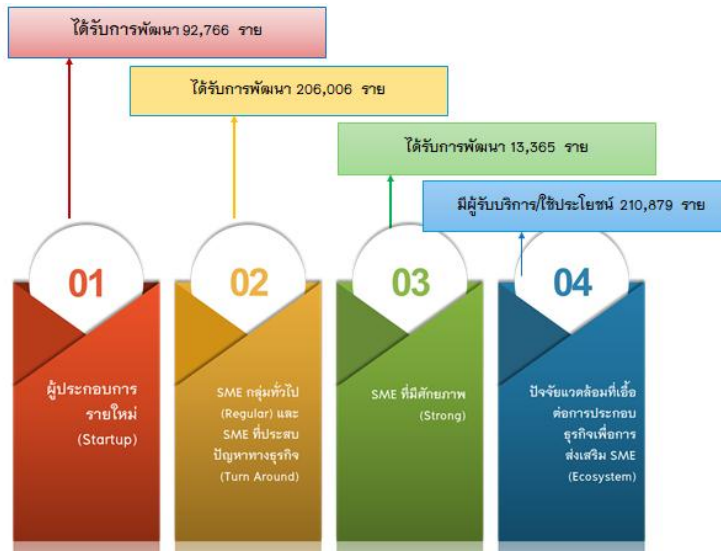
❖ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ

จากการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน พบว่ามีโครงการร้อยละ 50 ที่เกิดผลกระทบต่อ SME ทั้งนี้ในปีที่ดำเนินการ ในขณะที่โครงการร้อยละ 41 พบว่ายังไม่เกิดผลกระทบต่อ SME ในปัจจุบัน แต่คาดการณ์ได้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ SME ในอนาคต และพบว่ามีโครงการอีกร้อยละ 9 ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ SME จากการติดตามประเมินผลทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่ปรึกษาขอสรุปผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

- โครงการร้อยละ 50 เกิดผลกระทบต่อ SME ทั้งนี้ในปีที่ดำเนินการ
- โครงการร้อยละ 41 คาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อ SME แต่ยังไม่เกิดในปัจจุบัน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อ SME ในอนาคต
- โครงการร้อยละ 9 ไม่เกิดผลกระทบต่อ SME

แผนภาพสัดส่วนโครงการที่เกิดผลกระทบต่อ SME

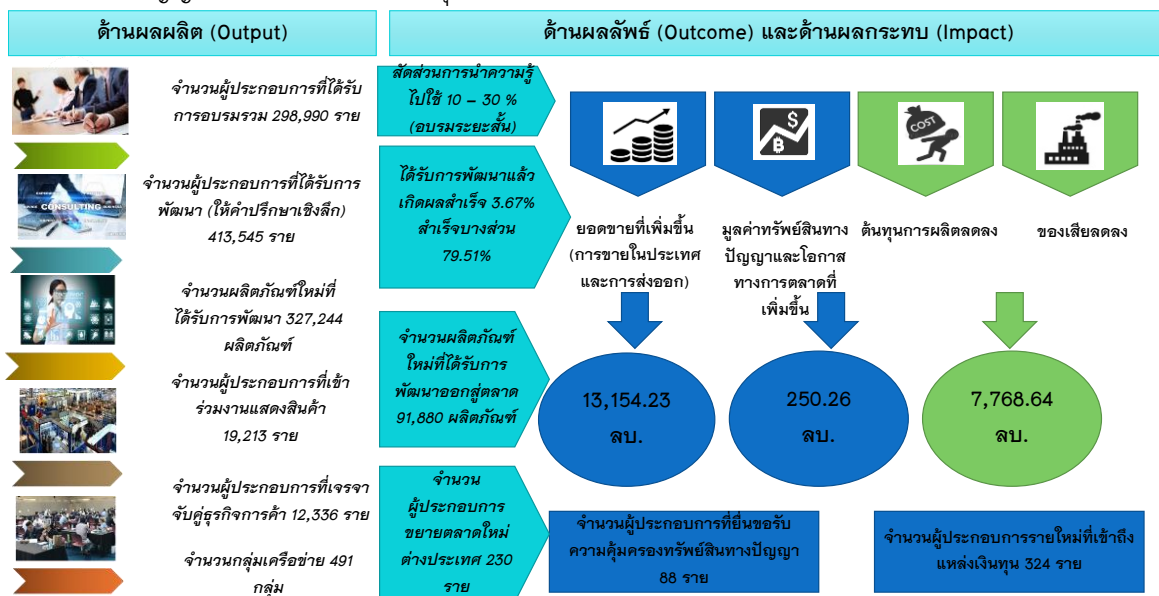

แผนภาพจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

การส่งเสริม SME มีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาแบ่งตามกลุ่ม ดังนี้

- ผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ได้รับการพัฒนา จำนวน 92,766 ราย
- ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป และ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ได้รับการพัฒนา จำนวน 206,006 ราย
- ผู้ประกอบการ SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ได้รับการพัฒนา จำนวน 13,365 ราย
- มีผู้รับบริการใช้ประโยชน์จากปัจจัยเอื้อของรัฐ จำนวน 210,879 ราย

และจากการติดตามประเมินผล พบว่าผู้ประกอบการกลุ่ม Startup ร้อยละ 47.2 แข็งแรงสามารถออกสู่ตลาดได้แล้ว และผู้ประกอบการกลุ่ม Regular & Turn Around ร้อยละ 70.6 สามารถขยายฐานลูกค้า มีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น และมีต้นทุนการผลิตลดลง โดยมียอดขายเพิ่มขึ้นจากการขายในประเทศและส่งออกจำนวน 13,154.23 ล้านบาท มีผู้ประกอบการจำนวน 88 รายยื่นขอรับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และเข้าถึงแหล่งเงินทุนจำนวน 324 ราย เป็นต้น

โดยผลลัพธ์และผลกระทบที่ส่งผลสนับสนุนยุทธศาสตร์ประเทศ พบว่าการดำเนินการตามแผนบูรณาการฯ สามารถทำให้ GDP_{sme} เติบโตร้อยละ 0.10341 และนำส่งทั้งมูลค่าจากยอดขาย รายได้จากการส่งออก และการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต คิดเป็นมูลค่ารวม 21,173.13 ล้านบาท เทียบกับเป้าหมายแผนบูรณาการฯ ปี 2561 ที่ตั้งไว้ 90,000 ล้านบาท อาจมีความแตกต่าง โดยจากการติดตามประเมินผลพบว่า

สาเหตุมาจากหลายประการ อันได้แก่ บางโครงการดำเนินการแล้วก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับสัดส่วนผู้ได้รับประโยชน์และงบประมาณที่ใช้ เช่น กิจกรรมการอบรมระยะสั้น หรือเกิดจากกรณีที่การบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐขาดประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีการคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อคัดกรองผู้ที่ต้องการและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา หรือการใช้กลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการรายเดิมที่ได้รับการพัฒนาแล้วรวมทั้งปัจจัยสำคัญคือการก่อให้เกิดผลกระทบ โดยปกติต้องใช้เวลาหลังโครงการดำเนินการไม่น้อยกว่า 3-5 ปี ดังนั้นการติดตามประเมินผลหลังโครงการดำเนินการแล้วเสร็จเพียง 1 ปี จะมีข้อที่ต้องคำนึงถึงคือผู้ประกอบการบางส่วนยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ต้องใช้เวลาจึงจะสามารถประเมินผลสำเร็จได้

โดยจากผลิตภาพ และยอดขายที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของ GDP และการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวในอนาคต ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาเพียงพอจึงจะเกิดผลและสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามที่ปรึกษาได้คำนวณผลกระทบจากโครงการของภาครัฐในด้าน SME ที่มีผลต่อ GDP โดยประมาณการจากสมมติฐานว่าการใช้จ่ายภาครัฐ จะนำไปใช้ในการให้ SME มีการขยายตัวจากการดำเนินธุรกิจ ก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจจากผลกระทบต่างๆ เช่น การก่อให้เกิดการจ้างงาน การมีรายได้เพิ่มขึ้น การขยายการลงทุน การได้รับผลของซัพพลายเชน ซึ่งจะก่อให้เกิดกลไกทางการบริโภคที่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการเติบโตของ GDP ในภาพรวม เป็นต้น

จากสมมติฐานนี้จึงสามารถประมาณการการเติบโตของ GDP ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณในแผนงานบูรณาการส่งเสริม SME เพื่อผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ โดยนำอัตราส่วน GDP ต่อการใช้จ่ายภาครัฐ (GDP to Government Expenditure Ratio) มาใช้ในการคำนวณ และนำอัตราส่วนนี้มาประเมินเทียบกับงบประมาณที่ใช้จ่ายในการสนับสนุน SME ในปี 2560 สรุปผลได้ ดังนี้

ตารางแสดงการเติบโต GDP ของ SME ที่เกิดจากแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560

รายละเอียด	Start Up	Regular	Strong	Ecosystem	Total
การใช้จ่ายภาครัฐต่อ SME (งบประมาณ)	1,673,429,700	1,130,307,600	354,247,000	328,506,500	3,486,490,800.00
ความสำเร็จการเบิกจ่าย	0.7864	0.786	0.786	0.786	
ส่วนที่เบิกจ่าย	1,315,954,517	888,853,229	278,573,363	258,331,505	2,741,712,614.53
government spending, percent of GDP	17.09	17.09	17.09	17.09	68.36
GDP ที่เป็นผลจากการส่งเสริม SME	7,700,143,460.31	5,201,013,627.45	1,630,037,234.54	1,511,594,528.08	16,042,788,850.37
GDP ของ SME ทั้งประเทศ					6,550,000.00
GDP รวมของประเทศ (ล้านบาท)					15,513,974.42
สัดส่วน GDP ของ SME ต่อ GDP ทั้งประเทศ					42.22%
GDP ที่เกิดจากผลของการส่งเสริม SME เทียบกับ GDP ของ SME ทั้งประเทศ					0.24%
การส่งเสริม SME จากแผนบูรณาการ ปี 2560 ส่งผลต่อ GDP ของประเทศ					0.10341%

GDP to government expenditure ratio year 2016 = 17.09

แผนภาพสรุปผลการประเมินแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560 – 2561

❖ ปัญหาอุปสรรคสำคัญ

- หน่วยงานร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ ขาดระบบการติดตามจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับการเก็บข้อมูลเป็นเพียงใบลงทะเบียนเท่านั้น ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการวางแผนการพัฒนาส่งเสริม SME ในอนาคต
- หน่วยงานมีการนำงบประมาณไปใช้ในการดำเนินโครงการอื่นๆ แต่ไม่มีการรายงานข้อมูลให้กับ สสว. ทราบอย่างครบถ้วน
- ข้อมูลผู้ประกอบการที่หน่วยร่วมรายงานมายัง สสว. ไม่ได้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที เช่น การจัดเก็บในรูปแบบ Pdf. การไม่มีข้อมูลในระดับรายละเอียดในฐานข้อมูลที่มากพอ ที่จะป็น Big Data ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดการต่อได้

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

เพื่อหน่วยงาน สสว. ในฐานะผู้กำกับและติดตามผลโครงการส่งเสริม SME สามารถนำไปใช้ในการปรับบทวนกรอบแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับบทวนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริม SME ประกอบด้วย

1.1 ทบทวนกิจกรรมการอบรม 1 – 2 วัน (โดยเฉพาะด้านการตลาด) เนื่องจากเป็นสัดส่วนที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อย หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการอาจเน้นที่ผู้ประกอบการรายใหม่ที่ไม่เคยได้รับการอบรมความรู้มาก่อน และควรเน้นการส่งเสริมตลาดด้านการออกร้าน งานแสดงสินค้า การจับคู่ธุรกิจแทนการอบรม เนื่องจากเกิดมูลค่าเพิ่มสูงกว่า

1.2 รูปแบบกิจกรรมส่งเสริม E-Commerce และการพัฒนา website ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อย เนื่องจากรูปแบบช่องทางการขายเปลี่ยนไป ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จกับช่องทาง Facebook Instagram หรือการเชื่อมโยงสินค้ากับ web ที่มีชื่อเสียง เช่น Lazada Alibaba มากกว่าที่จะพัฒนาเอง

1.3 กิจกรรมวิจัยหรือพัฒนาเทคโนโลยี ต้องมีรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้เกินระยะเวลา 1 ปี เช่น การใช้รูปแบบคูปอง

1.4 เน้นการส่งเสริมการสร้างมาตรฐานสากล แต่ต้องมีการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความพร้อมในการขยายผลต่อยอด

1.5 เพิ่มเติมการส่งเสริมการวางแผนและการบริหารความเสี่ยงของ SME ในการเชื่อมโยงธุรกิจกับผู้ประกอบการ หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่

1.6 โครงการที่เป็นลักษณะการจับคู่ธุรกิจจะเกิดประโยชน์เมื่อสองฝ่ายมีความต้องการที่ตรงกัน ดังนั้นผู้จัดงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีการศึกษาความต้องการและวางแผนการคัดเลือกผู้เข้าร่วมให้มีความสอดคล้องกัน ตลอดจนพิจารณาข้อจำกัดที่จะทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงทางการค้าได้ เช่น การสื่อสาร ระเบียบข้อกฎหมาย หรือความสามารถกำลังการผลิต เป็นต้น และการจับคู่ธุรกิจ อาจขยายผลไปในลักษณะกลุ่มวิสาหกิจกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะการทบทวนแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และการทบทวนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประกอบด้วย

2.1 การจัดสรรงบประมาณและการพิจารณาโครงการ ควรอยู่บน Value based ที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ เช่น กลุ่มเป้าหมายภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ และภาคการเกษตรที่ไทยมีศักยภาพ และกลุ่มที่เป็นเป้าหมาย S-Curve ตามแผนการพัฒนา Thailand 4.0

2.2 การพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณในโครงการต่างๆ กรณีโครงการเดียวกันแต่ดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ อาจต้องพิจารณาผลักดันให้โครงการขับเคลื่อนโดยคำนึงถึงทิศทางการสนับสนุนยุทธศาสตร์ภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้วย เช่น พื้นที่ภาคเหนือมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างมูลค่าสูง โดยมีแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ดังนั้นการส่งเสริม SME ในพื้นที่ภาคเหนือก็ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาภาคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

2.3 ที่ผ่านมายังขาดการบูรณาการงบประมาณส่วนใหญ่จะลงไปผลักดันสนับสนุนการพัฒนาในระดับต้นน้ำ โดยมีโครงการที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่จะสนับสนุนมูลค่าทางเศรษฐกิจของ SME ส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาด้านการวิจัย เนื่องจากมีกลไกการผลักดันการนำไปใช้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ในขณะที่บางโครงการมีสัดส่วนที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มเป็นสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ เช่น โครงการอบรมระยะสั้น เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานต่างๆ จำนวนมาก ในระยะต่อไปการผลักดันการสนับสนุนงบประมาณควรมุ่งเน้นผลักดันในระดับกลางน้ำและปลายน้ำมากขึ้น เช่น

- การสร้างความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การสร้างเอกลักษณ์ หรือมูลค่าเพิ่มของสินค้าจากคุณภาพมากกว่าปริมาณ การใช้ช่องทางการตลาดที่มีต้นทุนต่ำแต่มีผลต่อผู้ซื้อสูง เพื่อให้สามารถแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่และแข่งขันกับต่างประเทศได้
- การผลักดันให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เกิดขึ้นจำนวนมากมีศักยภาพที่เข้มแข็ง สามารถดำเนินธุรกิจ พัฒนาให้เติบโตไปได้อย่างเข้มแข็ง
- การผลักดันให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสามารถขยายผลเติบโตไปสู่ระดับสากลมากขึ้น

2.4 โครงการที่ผ่านมายังขาดกิจกรรมโครงการที่เป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของห่วงโซ่ที่เป็นส่วนของการสร้างความสามารถในการแข่งขันของ SME ตลอดจนการสนับสนุน SME ที่มีความเข้มแข็งขยายผลไปลงทุนในต่างประเทศหรือการสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ระดับสากล เช่น เทคนิคการเจรจาทางการค้า การเข้าใจแนวโน้มทิศทางตลาด หรือพฤติกรรมผู้บริโภคของตลาดต่างประเทศซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันแต่ประเทศแต่ละ

ประเภทสินค้า เป็นต้น ดังนั้น ควรผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนบูรณาการส่งเสริม SME เพิ่มเติม

2.5 การผลักดันกลไกการบูรณาการในโครงการที่ขอรับการสนับสนุนผ่านงบประมาณฯ เช่น การกำหนดเป็นเงื่อนไขโครงการ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีการปรับแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อเป้าหมายของแผนบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อน ส่งผลสัมฤทธิ์มากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุน SME

2.6 หน่วยงานรัฐควรมีศูนย์กลางฐานข้อมูลนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน เนื่องจากแม้ว่า SME จะมีความสามารถในการจ้างวิจัย แต่ก็ไม่ทราบว่าจะมีใครเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ที่จะมาช่วยได้ และที่ผ่านมาพบว่าเคยมีการซื้องานวิจัยมาพัฒนาต่อ แต่พบว่าไม่สามารถนำไปพัฒนาได้เพราะยังไม่ผ่านการทดสอบมาก่อน จึงเสียประโยชน์เปล่า

2.7 หน่วยงานรัฐควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ศักยภาพ จุดแข็งจุดอ่อน เป็นฐานข้อมูลไว้ และใช้ผลการวินิจฉัยตรงนี้ส่งต่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีโปรแกรมที่เหมาะสมไปพัฒนา ที่ผ่านมาบาง SME ได้รับการสนับสนุนทั้งที่มีศักยภาพแล้วซ้ำอีกจนไม่ต้องการ ในขณะที่บางรายมีความต้องการแต่เข้าไม่ถึง หรือบางรายมีปัญหาหรือความต้องการด้านอื่นเป็นลำดับสำคัญ ทำให้การขยายผลต่อยอดโครงการเป็นไปได้ยากมาก เช่น ผู้ประกอบการในกลุ่ม Turnaround บางส่วนมีปัญหาเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้น ไม่สามารถจะพัฒนาส่วนอื่นได้ ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขก่อน โดย สสว. ควรสะท้อนบทบาทของแต่ละหน่วยงานภายใต้ห่วงโซ่การดำเนินงาน ทั้งในด้านภารกิจและ Product เจ้าภาพ และการส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้ประกอบการได้เห็นภาพองค์รวมว่าหน่วยงานใดมีหน้าที่ให้การส่งเสริมอย่างไร จะได้เลือกเข้ารับการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของ SME

2.8 ควรแยกแนวทางให้การพัฒนากลุ่ม Turnaround ที่อยู่ในระดับที่ต้องแก้ไขหรือเยียวยาเร่งด่วนออกมาจากกลุ่ม Regular เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการได้ตรงกับปัญหาที่แท้จริงของกลุ่มนั้น

2.9 การส่งเสริมของหน่วยร่วมอาจต้องทบทวนในบางรูปแบบกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เช่น การสนับสนุนหรือพัฒนาให้กับผู้ประกอบการบางรายที่ไม่มีแผนหรือโอกาสทางการตลาดที่จะใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ การอบรมหรือพัฒนาในเรื่องที่กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ศักยภาพ หรือได้รับการพัฒนาจากภาคเอกชนรายใหญ่อยู่แล้ว

2.10 สสว. ต้องผลักดันให้หน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมายผู้ประกอบการรายใหม่ (ไม่เคยได้รับการพัฒนาจากโครงการของหน่วยงานมาก่อน) เพื่อให้หน่วยร่วมทำงานเชิงรุกในการเชิญชวนและคัดกรองผู้ประกอบการกลุ่มที่เหมาะสมในการได้รับการพัฒนาช่วยเหลือจากภาครัฐมากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุน

2.11 หลายโครงการมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการดำเนินการเกิน 1 ปี เช่น การวิจัยที่ สสว. และสำนักงบประมาณอาจต้องพิจารณาการจัดสรรงบประมาณที่ต่อเนื่อง เนื่องจากการเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักดันงานวิจัยให้เกิดผลสำเร็จต่อได้ ดังนั้น ภาครัฐต้องปรับ

แนวทางการส่งเสริม เช่น การให้การสนับสนุนผ่านคูปอง เพื่อให้ผู้ประกอบการมีระยะเวลาการใช้สิทธิ์ หรือ การใช้คูปองที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาส่งต่อร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

2.12 แต่ละประเภทหรือรูปแบบการส่งเสริม มีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การพิจารณาโครงการ สสว. อาจต้องพิจารณาเงื่อนไขข้อจำกัด หรือความเสี่ยงต่างๆ ของโครงการ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการ Startup ส่วนใหญ่เป็นนักคิด แต่ไม่มีศักยภาพด้านการตลาด หรือการเชื่อมโยงห่วงโซ่ผู้ประกอบการกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่อาจต้องคำนึงถึงรูปแบบการเชื่อมโยง การคำนึงถึงผู้นำกลุ่ม และการ Active ของกลุ่มที่ผ่านมา

2.13 การสร้างจิตสำนึกร่วมในการแข่งขันทางการค้าของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ต่อการ เกื้อหนุน ไม่เอาัดเอาเปรียบ SME ตลอดจนการส่งเสริมให้กลุ่ม SME มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิด อำนาจในการต่อรองกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

2.14 การส่งเสริมผู้ประกอบการในแต่ละประเภท มีข้อจำกัด หรือปัญหาที่ต้องการได้รับการ พัฒนาแตกต่างกัน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐต้องมีความเข้าใจและวางแผนการพัฒนาให้เหมาะสม ดังนั้น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้การออกแบบโครงการรูปแบบต่างๆ เหมาะสม ส่งประโยชน์กับ SME ได้อย่างแท้จริง เช่น ผู้ประกอบการงานหัตถกรรม มีข้อจำกัดด้านช่างฝีมือ ดังนั้น หากไม่สามารถแก้ไข ปัญหาส่วนนี้ได้ การผลักดันด้านการตลาดก็ไม่เกิดผลสำเร็จ เนื่องจากไม่สามารถผลิตส่งตามคำสั่งซื้อได้ บางประเภทธุรกิจมีต้นทุนหลักเป็นพลังงาน ดังนั้น การไปช่วยลดต้นทุนในส่วนอื่น ก็อาจไม่ส่งผลกระทบมากนัก

2.15 ปัจจุบันและในอนาคตจะมีอาชีพใหม่เกิดขึ้นจำนวนมาก การให้บริการในรูปแบบใหม่ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐต้องพัฒนาให้ทัน รวมถึงนโยบายการปล่อยสินเชื่อ การเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตไปได้

2.16 ผลักดันการเก็บฐานข้อมูลผู้ประกอบการในระดับที่ลึกขึ้น ทั้งข้อมูลผู้ประกอบการ ข้อมูลธุรกิจ ศักยภาพ ปัญหา ประสพการณ์การได้รับการพัฒนาส่งเสริมจากภาครัฐ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อให้เกิดประสิทธิภาพได้

2.17 การสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการวางแผนขับเคลื่อน (Initiate) โครงการต่างๆ โดยถ่ายทอดจากเป้าหมายผลกระทบ (Impact) ที่ต้องการเป็นตัวตั้งต้นในการออกแบบผลลัพธ์ (Outcome) ผลผลิต (Output) และโครงการที่ควรจะเป็น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

2.18 สสว. ควรมีการผลักดันให้หน่วยงานขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ ติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการด้วย โดย สสว. อาจเป็นผู้กำหนดกลไกและแนวทางในการติดตาม ให้หน่วยงานดำเนินการ เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสะท้อนเชื่อมโยงกับ เป้าหมายการดำเนินงานที่ สสว. กำหนดไว้

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ว่าด้วยการเสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชนที่มีหน้าที่ส่งเสริม SME และติดตามประเมินผลงานส่งเสริม SME ของหน่วยงานต่างๆ เหล่านั้น รวมทั้งได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่องการส่งเสริม SME ซึ่งปีงบประมาณ 2561 มีวงเงินงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เรื่อง การส่งเสริม SME รวมทั้งสิ้น 3,810.4134 ล้านบาท โดยมี 25 หน่วยงาน และ 1 กองทุน แบ่งเป็นงบประมาณที่ สสว. ได้รับจัดสรรจำนวน 1,219.4331 ล้านบาท

มีเป้าหมายในการดำเนินงานในปี 2561 คือ SME ได้รับการยกระดับเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยดำเนินการใน 4 แนวทาง ได้แก่

1. สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up) โดยทราบถึงจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่มขึ้นและจำนวนวิสาหกิจเริ่มต้นที่ได้รับการพัฒนา
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ด้วยการดำเนินการตามแผนงานโครงการการส่งเสริม SME ซึ่งได้ร่วมมือกับหลายหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มนี้
3. ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ความรู้ในด้านการตลาด ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพตามมาตรฐานในระดับสากล รวมถึงสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ
4. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) จากการจัดตั้งหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือแบบครบวงจร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และมีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

โดย สสว. จะทำการติดตามผลการดำเนินโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการฯ ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีการติดตามกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในแต่ละด้านการประเมินผลจะทำให้เห็นภาพรวมของการส่งเสริม SME อย่างชัดเจนมากขึ้น สสว. จึงเห็นควรดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 รวมถึงการประมวลผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME ที่อยู่นอกกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของโครงการที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือสังคมในวงกว้าง เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะและเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา SME ในระยะต่อไป เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคในการบริหารโครงการ และเสนอวิธีการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการในปีต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ประกอบการและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน ใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

1.2.2 เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผลโครงการส่งเสริม SME งบประมาณนอกกองทุนส่งเสริม SME ที่อยู่ในการดำเนินงานของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การเอกชน ปี 2560-2561 และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน ใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริม SME ในระยะต่อไป

1.3 ผลที่ต้องการได้รับ

ผู้บริหารมีข้อมูลจากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาการปรับปรุง หรือ พัฒนาการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และรายงานการประเมินผลโครงการภาพรวม ปี 2560-2561 จำนวน 1 เรื่อง (2 รายงาน) ประกอบด้วย

1.3.1 รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน จำนวน 1 รายงาน

1.3.2 รายงานการประมวลผลโครงการส่งเสริม SME งบประมาณนอกกองทุนส่งเสริม SME ปี 2560-2561 และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน จำนวน 1 รายงาน

1.4 ขอบเขตของงาน

1.4.1 วางแผนการทำงาน กำหนดกรอบการติดตามงาน และกรอบการวัดและประเมินผล โดยการสร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 และงบประมาณนอกกองทุนส่งเสริม SME ปี 2560-2561

1.4.1.1 วางแผน และจัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงานและระยะเวลาการทำงานตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน

1.4.1.2 ศึกษาวิเคราะห์แผนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบวัดประเมินผลโครงการ เช่น (1) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 (2) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561 (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 รวมทั้ง (4) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และ (5) กรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561 เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.4.1.3 จัดทำแผนการสำรวจจัดเก็บข้อมูล สร้างแบบสำรวจ และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริม SME เช่น คณะกรรมการ ผู้บริหาร สสว. ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ประกอบการ SME เป็นต้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางการติดตามและประเมินผล

1.4.1.4 วิเคราะห์และประเมินผลโครงการส่งเสริม SME จากเอกสารรายละเอียดโครงการ และข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล โดยพิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงและตอบเป้าหมายของแผนในกรอบข้อ 1.4.1.2 และสอดคล้องกับข้อ 1.4.1.3 พร้อมทั้งจัดทำผลการวิเคราะห์และประเมินเบื้องต้น

1.4.1.5 จัดฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการติดตามและประเมินผลโครงการให้กับบุคลากรสำนักงานฯ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล เช่น วิธีวิเคราะห์สถานภาพของโครงการ วิธีวัดความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ และวิธีประเมินผลประโยชน์ที่ตกแก่ SME และประเทศในรูปของ GDPsme Growth เป็นต้น

1.4.1.6 จัดประชุมชี้แจงแนวทางการเก็บข้อมูล/ติดตามความคืบหน้าการดำเนินกิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 2 ครั้ง ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา

1.4.2 จัดทำแผนลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม จากโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560 จำนวน 36 โครงการหลัก และปี 2561 จำนวน 40 โครงการหลัก รวมทั้งงบประมาณนอกกองทุนส่งเสริม SME ปี 2560-2561 จำนวนไม่ต่ำกว่า 10 โครงการ และปฏิบัติการลงพื้นที่ที่ตามแผนที่ระบุ ทั้งนี้ การปฏิบัติการลงพื้นที่ที่ตามแผนอาจจะยืดหยุ่นได้ตามเหตุปัจจัยสุดวิสัย หรือความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา

1.4.3 สร้างเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล และเครื่องมือในการวิเคราะห์ ประมวลผล และประเมินผล ตามหลักวิชาการ และหลักวิชาชีพที่มาตรฐานสากลยอมรับ สนับสนุนงานข้อ 1.4.1.2 และ 1.4.1.4

1.4.3.1 สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามในรูปแบบที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษาเห็นชอบ ร่วมกับวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกภาพ การบันทึกเสียง หรือ จัดประชุมระดมสมองกลุ่มย่อย (Focus group) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้รับผิดชอบโครงการ ที่ปรึกษา ผู้ให้การพัฒนาลูกค้าเป้าหมายโครงการ ผู้บริหารกำกับโครงการ หรือ SME เป็นต้น

1.4.3.2 สร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์ ประมวลผล และประเมินผล ตามหลักวิชาการและวิชาชีพที่มาตรฐานสากลยอมรับ ได้แก่ ตัวแบบการประเมินผลสำเร็จ, ตัวแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์, ตัวแบบวัดความคุ้มค่าของโครงการ และตัวแบบการวัดประโยชน์ตกแก่ธุรกิจ SME และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดกับประเทศ เพื่อใช้วัดผลการดำเนินโครงการทั้งหมด ในช่วงปี 2560-2561

1.4.4 ประเมินผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของโครงการทั้งหมด ภายใต้งบบูรณาการ ปี 2560-2561 และงบนอกกองทุนส่งเสริม SME ซึ่งประมวลผลจากการประเมินผลเบื้องต้นจากข้อ 1.4.1.4 รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป และให้ข้อเสนอแนะในการปรับทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับทบทวนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในฉบับต่อไป และจัดทำเป็นเอกสารรายงานตามข้อ 1.3 จำนวน 2 รายงาน เพื่อวัดผลการดำเนินโครงการในด้านต่างๆ เช่น ความสอดคล้องและตอบสนองเป้าหมายของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME พ.ศ. 2560-2561 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561 การบรรลุวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมโครงการ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ ความสามารถของหน่วยงานดำเนินการ ประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SME ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ อาทิ ด้านการจ้างงาน การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ การกระจาย

รายได้ การส่งออก การลงทุน การเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม ความยั่งยืนของการพัฒนา และผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงภายหลังที่ SME ได้รับการพัฒนาจากโครงการแล้ว เป็นต้น

1.4.5 จัดสัมมนาเผยแพร่ผลการประเมินงาน/โครงการส่งเสริม SME จำนวน 1 ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนไม่น้อยกว่า 80 คน นำมาปรับปรุงรายงาน

1.4.6 จัดทำรายงานฯ ส่งสำนักงานฯ จำนวน 2 รายงาน ตามข้อ 1.3

1.5 กิจกรรมและระยะเวลาดำเนินการ

โครงการมีระยะเวลา 6 เดือน โดยประมาณ (นับตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม – 20 กันยายน 2561) เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนงานและขอบเขตโครงการที่กำหนดไว้ จึงกำหนดกิจกรรมแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

ตารางที่ 1.1 กิจกรรมและระยะเวลาดำเนินการ

กิจกรรม	ระยะเวลา (นับตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม – 20 กันยายน 2561)						
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
วางแผน และจัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงาน	↔						
ออกแบบเครื่องมือการประเมินแบบสำรวจ และสัมภาษณ์	↔						
จัดทำแผนการสำรวจจัดเก็บข้อมูล	↔						
การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ		↔					
ศึกษาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ และแผนที่เกี่ยวข้อง		↔					
วิเคราะห์และประเมินผลโครงการส่งเสริม SME จากเอกสารรายละเอียดโครงการ และข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล		↔					
วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยง		↔					
จัดฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการติดตามและประเมินผลโครงการให้กับบุคลากรสำนักงานฯ		↔					

กิจกรรม	ระยะเวลา (นับตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม - 20 กันยายน 2561)						
	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
จัดประชุมชี้แจงแนวทางการเก็บข้อมูล/		↔					
รายงานขั้นต้น (Inception Report)		●					
จัดทำแผนลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม		↔					
สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ประมวลผล			↔				
ลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม			←————→				
ประเมินผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของโครงการทั้งหมด					↔		
รายงานความก้าวหน้า (Progress Report)					●		
จัดสัมมนาเผยแพร่และรับฟังความเห็นผลการประเมินงาน/โครงการส่งเสริม SME						↔	
ปรับปรุงผลการประเมินและรายงานให้มีความสมบูรณ์						←————→	
รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)							●

1.6 ระยะเวลาการส่งมอบงานและการเบิกจ่ายเงิน

การส่งมอบงานและการจ่ายเงินแบ่งเป็น 3 งวด ดังนี้

งาน งวดที่	จำนวนเงินค่าจ้าง และเงื่อนไขการจ่ายเงิน	งาน และเนื้องานที่ส่งมอบ	กำหนด ส่งมอบงาน
1	จ่ายค่าจ้างร้อยละ 40 ของมูลค่าการ ว่าจ้างทั้งหมด เมื่อที่ปรึกษาได้ส่งงาน งวดที่ 1 ภายในกำหนดส่งมอบงาน และคณะกรรมการได้ตรวจรับงานและ มีมติรับงานเรียบร้อยแล้ว	รายงานขั้นต้น (Inception Report) จำนวน 6 ชุด ที่ครอบคลุมเนื้องานตาม ขอบเขตการดำเนินงานข้อ 1.4.1	20 เมษายน 2561
2	จ่ายค่าจ้างร้อยละ 30 ของมูลค่าการ ว่าจ้างทั้งหมด เมื่อที่ปรึกษาได้ส่งงาน งวดที่ 2 ภายในกำหนดส่งมอบงาน และคณะกรรมการได้ตรวจรับงานและ มีมติรับงานเรียบร้อยแล้ว	รายงานความก้าวหน้า (Progress Report) จำนวน 6 ชุด ที่ครอบคลุมเนื้องานตาม ขอบเขตการดำเนินงานข้อ 1.4.1 – 1.4.4	31 กรกฎาคม 2561
3	จ่ายค่าจ้างร้อยละ 30 ของมูลค่าการ ว่าจ้างทั้งหมด เมื่อที่ปรึกษาได้ส่งงาน งวดที่ 3 ภายในกำหนดส่งมอบงาน และคณะกรรมการได้ตรวจรับงานและ มีมติรับงานเรียบร้อยแล้ว	รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ที่ ครอบคลุมเนื้องานตามขอบเขตการ ดำเนินงานข้อ 1.4.1 – 1.4.6 แยกเล่มตัว รายงานตามข้อ 1.3 ดังนี้ 1. รายงานการติดตามและประเมินผล โครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณ บูรณาการ ปี 2560-2561 และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน จำนวน 60 เล่ม พร้อม CD-ROM จำนวน 60 ชุด 2. รายงานการประมวลผลโครงการ ส่งเสริม SME งบประมาณนอกกองทุน ส่งเสริม SME ปี 2560-2561 และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผน จำนวน 20 เล่ม พร้อม CD-ROM จำนวน 20 ชุด	20 กันยายน 2561

บทที่ 2

กรอบแนวคิดและวิธีการดำเนินงาน

2.1 แนวทางการศึกษา และวิธีการดำเนินงาน (Approach and Methodology)

ที่ปรึกษาได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ได้ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 2.1

2.1.1 แนวทางและขั้นตอนการประเมินผล

แผนภาพที่ 2.1 แนวทางและขั้นตอนในการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 (2) แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561 (3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 รวมทั้ง (4) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และ (5) กรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561

- ข้อมูลแผนงานโครงการส่งเสริม SME และผลการดำเนินงาน เช่น รายละเอียดโครงการ ข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล ผลการประเมินโครงการ เป็นต้น

- **การวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์และแผนงานประเทศกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านแผนงานโครงการต่างๆ**

เป็นการศึกษาความสอดคล้องเชื่อมโยงและตอบสนองเป้าหมายในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ผ่านโครงการส่งเสริม SME ความสอดคล้องเชื่อมโยงของเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ประเทศ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กับแผนงานส่งเสริมระดับโครงการหลัก

- **การวิเคราะห์ข้อมูลแผนงานโครงการ**

ที่ปรึกษาจะทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงาน เช่น ข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล รายงานการประเมินผลรายโครงการ (หากมีการประเมินผลโครงการในเบื้องต้นแล้ว) เป็นต้น หากข้อมูลที่รวบรวมได้ไม่เพียงพอต่อการประเมินผล ที่ปรึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยจัดทำแบบสำรวจหรือสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผล

ในขั้นตอนการประเมินผล ที่ปรึกษาได้กำหนดประเด็นในการประเมินผล ดังนี้

1) **การประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง** เป็นการประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ประเทศ/แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจะวิเคราะห์ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดเป้าหมาย แนวทางการส่งเสริม และตัวชี้วัดแผนยุทธศาสตร์ นโยบายรัฐบาล แผนการส่งเสริมและแผนปฏิบัติงานประจำปี มายังแผนงานโครงการส่งเสริม SME ทั้งนี้ ผลการประเมินจะสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME มีความครบถ้วน สอดคล้องเชื่อมโยง ส่งผล ครอบคลุมทั้งแผนงานและเป้าหมายของภารกิจและนโยบายยุทธศาสตร์แต่ละระดับหรือไม่ อย่างไร

2) **การติดตามประเมินแผนงานโครงการ** ซึ่งแบ่งเป็น

- **มิติประสิทธิผล** จะเป็นการประเมินผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) ของการดำเนินโครงการ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ตามเป้าหมายที่คาดหวังหรือไม่ อย่างไร
- **มิติประสิทธิภาพ** จะพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโครงการ

3) **การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเกิดจากการดำเนินโครงการและความคุ้มค่า** เป็นการประเมินมูลค่าครอบคลุมไปถึงผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งเกิดต่อเนื่องจากผลผลิต โดยต้องมีการตีมูลค่าให้อยู่ในรูปของมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผลกระทบจากการดำเนินงานทั้งประโยชน์ที่ตกแก่ธุรกิจ SME และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดกับประเทศ โดยการใช้หลักการทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งพิจารณาทั้งมูลค่าในด้านการเงิน (เช่น กำไร รายได้ การจ้างงาน การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ การกระจายรายได้ การส่งออก การลงทุน การเติบโตของธุรกิจเกี่ยวเนื่อง) ที่เกิดขึ้นจากผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ซึ่งมีทั้งมูลค่าด้านการเงิน หรืออาจมีได้อยู่ในรูปของมูลค่าทางการเงินเสมอไป (เช่น ผลผลิต ผลลัพธ์ที่ไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้ ไม่ได้มีการซื้อ ขาย หรือผลกระทบในมิติอื่นๆ ที่ไม่ใช่มิติด้านการเงิน เช่น มิติด้านสังคม ความยั่งยืนของการพัฒนา ฯลฯ) และผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงภายหลังที่ SME ได้รับการพัฒนาจากโครงการแล้ว เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการประเมิน

เป็นการสรุปผลการประเมินในแต่ละส่วนและเชื่อมโยงเป็นการประเมินภาพรวม ประกอบด้วย

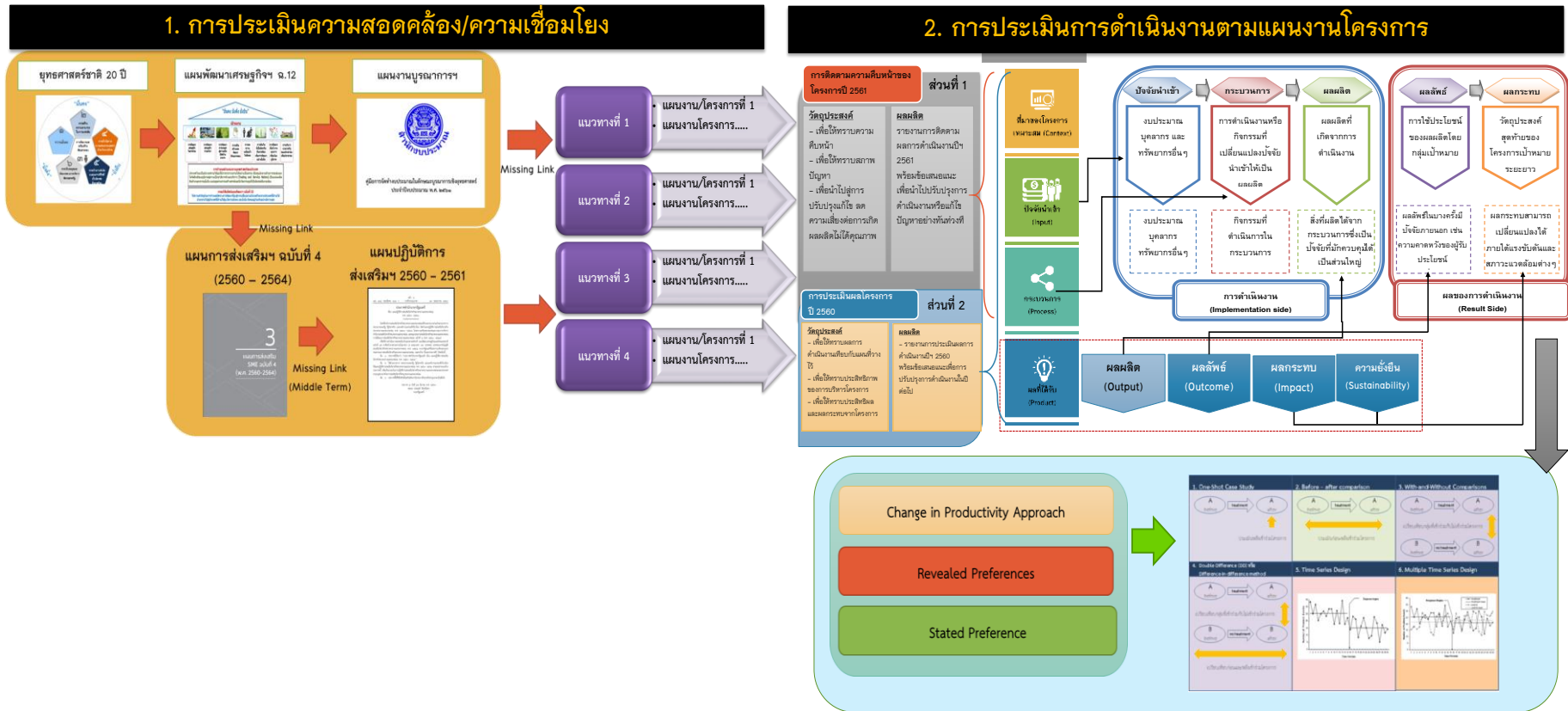
- 1) สรุปการประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยง
- 2) สรุปการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการส่งเสริม SME
- 3) สรุปการประเมินมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมจากการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ที่ปรึกษาจะนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริม SME ในระยะต่อไป และให้ข้อเสนอแนะในการปรับทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับทบทวนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในฉบับต่อไป

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการ ที่ปรึกษาจะมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการเก็บข้อมูลกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 2 ครั้ง ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา ตลอดจนเมื่อการประเมินผลเป็นที่แล้วเสร็จ จะจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการประเมินงาน/โครงการส่งเสริม SME จำนวน 1 ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงรายงาน และผลการประเมินให้มีความสมบูรณ์

รายละเอียดและกรอบแนวคิดในการประเมินผล เป็นไปดังแผนภาพที่ 2.2

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

2.1.2 กรอบแนวคิดในการประเมินผล (Evaluation Framework)

▪ การประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง

การประเมินความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงของการถ่ายทอดจากแผน/นโยบายระดับประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เชื่อมไปสู่แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561 รวมทั้งกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561 จนถึงในระดับโครงการ โดยประเด็นการพิจารณา อาทิ มีแผนงาน/โครงการที่รองรับครบทุกยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ หรือไม่ หรือมีการเกิด Missing Link ที่ไม่มีแผนงาน/โครงการรองรับในบางกลยุทธ์ ซึ่งส่งผลให้กลยุทธ์ดังกล่าวไม่มีการขับเคลื่อนการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการกำหนดตัวชี้วัดในระดับยุทธศาสตร์ กิจกรรมแผนงานโครงการหรือการดำเนินการที่แท้จริง ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและแผนหรือไม่ การถ่ายทอดตัวชี้วัดลงจนถึงระดับโครงการ/ผลผลิต (KPIs Alignment) รวมทั้งความเหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ (Budget Allocation) การทำงานในรูปแบบบูรณาการที่จะสนับสนุนเป้าหมายของประเทศ เป็นต้น

▪ การติดตามประเมินแผนงานโครงการ

ในการจัดทำแนวทางและกรอบการประเมินผลดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ที่ปรึกษาได้ศึกษาและนำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการมาใช้ในการจัดทำแนวทางและกรอบการประเมินผลโครงการ ดังนี้

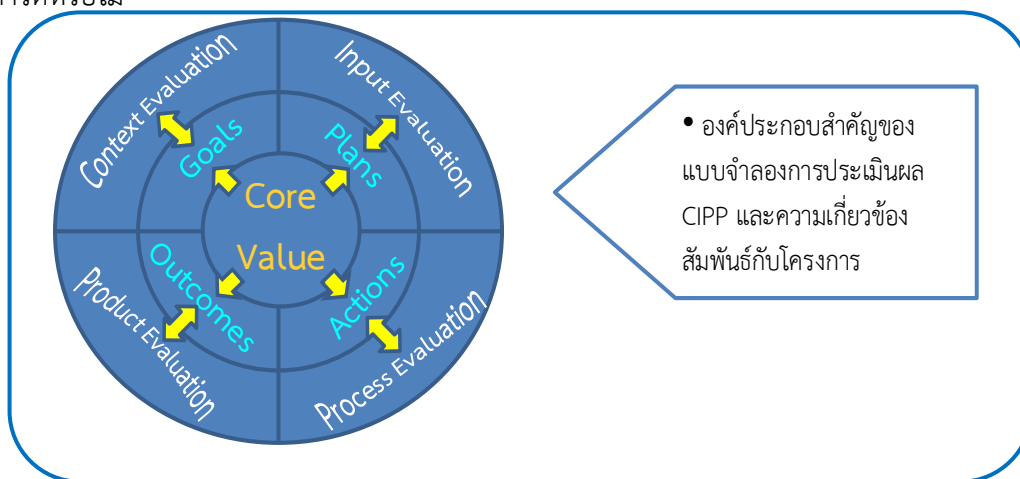
แนวคิดแรก ได้แก่ แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซีป (CIPP Model)¹ ของ ศ.แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam) แห่งมหาวิทยาลัยเวสต์เทอร์น มิชิแกน สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับการยอมรับและใช้กันทั่วไปในปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลโครงการ โดยแนวคิดดังกล่าวได้แบ่งประเด็นสำคัญในการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ CIPP Model โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินในส่วนของการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

¹ แนวคิดแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต (Context, Input, Process and product) โดยอาศัยวิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ

4. การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation: P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับในระดับต่างๆ ตั้งแต่ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact) ทั้งในด้านบวกและลบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ความยั่งยืนหรือต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ (Sustainability) รวมถึงความเป็นไปได้หรือเหมาะสมในการนำโครงการไปดำเนินการหรือขยายผลในพื้นที่อื่นๆ (Transportability) และการประเมินวิธีการประเมินผลโครงการ (Metaevaluation) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์โครงการงานวิจัยให้มีคุณภาพ โดยจะช่วยให้แนะนำปรับแก้การดำเนินงานประเมินให้กับนักประเมิน และทำให้การตัดสินใจประเมินค่ามีความยุติธรรมต่อรายงานการประเมินโครงการให้กับสาธารณชน ส่งผลให้ไม่ก่อให้เกิดการตัดสินใจประเมินค่าหรือความเข้าใจที่ผิดต่อรายงานการประเมินโครงการ โดยอาจมีการระบุถึงจุดอ่อน จุดแข็งของการประเมินโครงการ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินโครงการ

การประเมินตามแนวคิดชิป เป็นการประเมินโดยมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการปรับปรุงการดำเนินโครงการ มากกว่าการมุ่งหาข้อพิสูจน์หรือหาหลักฐานเพื่อตัดสินว่าโครงการดีหรือไม่

ที่มา : <http://www.scribd.com/doc/58435354/The-Cipp-Model-for-Evaluation-by-Daniel-L-Stufflebeam>

แผนภาพที่ 2.3 Key Components of the CIPP Evaluation Model and Associated Relationships with Programs²

แผนภาพที่ 2.3 แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญของแนวทางการประเมินโครงการแบบชิป (CIPP Model) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างแนวทางการประเมินผลตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) ทั้ง 4 ด้านกับประเด็นสำคัญที่ต้องการมุ่งเน้นหรือสะท้อนผลการดำเนินโครงการ โดยวงกลมด้านนอกแสดงให้เห็นถึงประเภทของการประเมินทั้งในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลที่ได้รับจากโครงการ ส่วนลูกศรที่มีหัวสองด้าน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประเมินกับประเด็นสำคัญที่ต้องการประเมินดังกล่าว เช่น แนวทางการประเมินในด้านบริบท (Context) นอกจากจะใช้ตรวจสอบหรือตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการจัดทำโครงการ เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้น ความจำเป็นหรือที่มาในการริเริ่มจัดทำโครงการ ในทางกลับกันยังให้ข้อมูลที่จะใช้ในการตรวจสอบ สอบทานว่าโครงการที่ดำเนินการมีความเพียงพอ เหมาะสม

²The CIPP Model for Evaluation by Prof. Daniel L. Stufflebeam, Western Michigan University; 2003. Presented at 2003 Annual Conference of the Oregon Program Evaluators Network (OPEN)

หรือสอดคล้องกับเป้าหมายหรือสภาพปัญหาที่พบหรือไม่ และอาจนำไปสู่การปรับเป้าหมายของการดำเนินการ ให้มีความเหมาะสมได้ หรือความพยายามในการที่จะปรับปรุงแผนงานโครงการ นำมาซึ่งการตั้งคำถามหรือการ ประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า โดยอาจนำไปสู่การปรับปรุงแผนกิจกรรมและแนวทางการ ดำเนินงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แนวทางการประเมินในประเด็นด้านปัจจัยนำเข้ามีความสัมพันธ์กับ การวางแผนโครงการ (Plan) อาจก่อให้เกิดการตั้งคำถามหรือการทบทวนหรือประเมินความเหมาะสมของ กิจกรรมตามแผน และได้ข้อมูลย้อนกลับที่อาจทำให้ต้องมีการทบทวนหรือเพิ่มเติมกิจกรรมบางอย่างเพื่อให้ แผนมีความเหมาะสมมากขึ้นไปจนถึงการพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกโครงการ

แนวคิดที่สอง แนวคิดหรือหลักการที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนา ของ Development Assistance Committee of the Economic Cooperation and Development (OECD/DAC) ซึ่ง Development Assistance Committee – DAC ได้ริเริ่มจัดให้มีมาตรฐานสำหรับใช้ในการ ประเมินผลการสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือประเทศต่างๆ ด้านการพัฒนา ในปี ค.ศ. 1991 โดยมี หลักการที่ใช้ในการประเมินเรียกว่า DAC Principles for Evaluation of Development Assistance³ ซึ่ง ประกอบด้วยเกณฑ์หรือบรรทัดฐาน 5 ด้าน หรือต่อไปจะเรียกย่อๆ ว่า “เกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC” โดยสรุปสาระสำคัญของเกณฑ์ดังกล่าว ได้ดังนี้

ความสอดคล้อง (Relevance)

การประเมินความสอดคล้องของโครงการ จะพิจารณาถึงขอบเขตของโครงการว่าเหมาะสม เป็นไปตามลำดับความสำคัญของนโยบาย รวมถึงปัญหา ความต้องการและจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับประโยชน์ของโครงการ และกรอบวัตถุประสงค์ของการใช้เงินหรืองบประมาณจากแหล่งต่างๆ ที่จัดให้ใช้ ดำเนินโครงการ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือกำหนดเป็นประเด็นคำถามในการประเมิน เช่น

- วัตถุประสงค์ของโครงการยังคงก่อให้เกิดประโยชน์เพียงพอที่จะดำเนินการหรือไม่
- วัตถุประสงค์และผลผลิตของโครงการที่คาดว่าจะได้รับ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ โครงการหรือไม่
- กิจกรรมหรือวิธีการดำเนินโครงการและผลผลิตที่ได้ สอดคล้องตรงกับผลลัพธ์และผลกระทบที่มุ่งหมาย หรือต้องการจะเกิดขึ้นหรือไม่

ประสิทธิผล (Effectiveness)

การประเมินด้านประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ จะพิจารณาถึงการได้มาซึ่งผลสำเร็จหรือ ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือกำหนดเป็น ประเด็นคำถามในการประเมิน เช่น

- วัตถุประสงค์ของโครงการมีการบรรลุเป้าหมายในระดับใด หรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จ มาก น้อย ในระดับใด
- ปัจจัยสำคัญอะไร ที่ส่งผลกระทบหรือสนับสนุนให้โครงการประสบผลสำเร็จ หรือไม่สำเร็จในการ บรรลุเป้าหมาย

³ The DAC Principles for the Evaluation of Development Assistance, OECD (1991)

ประสิทธิภาพ (Efficiency)

การประเมินด้านประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ เป็นการวัดผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมองความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับกับปัจจัยนำเข้า หรือมองความสัมพันธ์ของการใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการกับผลที่ได้รับของโครงการ โดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หรือมีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำแต่ได้ผลสำเร็จของโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย อย่างครบถ้วน ซึ่งโดยปกติการประเมินผลในด้านประสิทธิภาพจะต้องมีการเปรียบเทียบทางเลือกหลายๆ วิธี ในการดำเนินโครงการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการตามที่กำหนดไว้เหมือนกัน และนำมาพิจารณาว่าแนวทางหรือวิธีการใดที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินโครงการ โดยแนวทางหรือวิธีการที่เลือกมาดำเนินการ ควรจะเป็นแนวทางๆ หรือทางเลือกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม เมื่อจะประเมินผลโครงการในด้านประสิทธิภาพ อาจมีคำถามการประเมินที่ผู้ประเมินจะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- กิจกรรมของโครงการ มีประสิทธิภาพในด้านต้นทุนหรือไม่
- โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือก่อให้เกิดประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือคาดการณ์ไว้หรือไม่
- การดำเนินโครงการได้ใช้แนวทาง วิธีการหรือทางเลือกที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุดหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับทางเลือกทั้งหมดที่มี

ผลกระทบ (Impact)

การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น และเป็นผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น, เศรษฐกิจ, สภาพแวดล้อม และต่อตัวชี้วัดด้านการพัฒนาตัวอื่นๆ ล้วนเป็นผลกระทบที่ได้จากการดำเนินโครงการ ซึ่งเมื่อจะตรวจสอบด้านผลกระทบของการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินจะต้องให้ความสำคัญกับผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบจากปัจจัยภายนอกทั้งในด้านบวกและด้านลบ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ อาชีพ และเงื่อนไขหรือสภาพแวดล้อมทางการเงิน เป็นต้น ในการประเมินผลกระทบของโครงการ อาจมีคำถามการประเมินที่ผู้ประเมินจะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- ผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จคืออะไร
- ประโยชน์ที่ได้รับที่แท้จริงหรือความแตกต่างที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งมีผลมาจากการดำเนินโครงการคืออะไร
- กลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบมีจำนวนมาก-น้อย เท่าใด

ความยั่งยืน (Sustainability)

การพิจารณาด้านความยั่งยืนของโครงการ ตามแนวคิดของ OECD/DAC จะให้ความสำคัญกับการวัดผลว่าประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนั้น มีแนวโน้มที่จะคงอยู่อย่างต่อเนื่องหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้วหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไม่มีการสนับสนุนด้านการเงินอีกต่อไป โดยเห็นว่านอกจากจะดำเนินโครงการโดยคำนึงถึงการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็ยังจะต้องมีความยั่งยืนในด้านการเงินหรืองบประมาณสนับสนุนด้วย ดังนั้น หากจะประเมินโครงการในด้านความยั่งยืน ผู้ประเมินอาจมีคำถามการประเมินที่จะต้องหาแนวทางในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมิน เช่น

- หลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับของโครงการมีความต่อเนื่องหรือไม่ และมีผู้ได้รับประโยชน์มาก น้อย เพียงใด
- ปัจจัยสำคัญอะไรที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในด้านความยั่งยืนของโครงการ

ทั้งนี้ ในเอกสารแนวทางการประเมินผลโครงการ “Guideline for Project and Program Evaluations” Final Draft ปี 2009 ของ Austrian Development Cooperation⁴ องค์กรด้านการพัฒนาของประเทศออสเตรีย ซึ่งมีการจัดทำโครงการและให้การสนับสนุนประเทศที่กำลังพัฒนาในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ได้นำเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ไปใช้ โดยให้คำนิยามหรืออธิบายถึงคุณลักษณะของเกณฑ์ในการประเมินโครงการด้านการพัฒนาของ OECD/DAC ทั้ง 5 ด้าน ไว้ดังนี้

Relevance	Are we doing the right thing? How important is the relevance or significant of the intervention regarding local and national requirements and priorities?
Effectiveness	Are the objectives of the development interventions being achieved? How big is the effectiveness or impact of the project compared to the objectives planned (Comparison: results – planning)?
Efficiency	Are the objectives being achieved economically by the development intervention? How big is the efficiency or utilization ratio of the resources used (Comparison: resources applied - results)?
Impact	Does the development intervention contribute to reach higher level development objectives (preferably, overall objectives)? What is the impact or effect of the intervention in proportion to the overall situation of the target group or those effected?
Sustainability	Are the positive effects or impacts sustainable? How is the sustainability or permanence of the intervention and its effects to be assessed?

ที่มา : www.entwicklung.at

สรุปสาระสำคัญของคำนิยามในแต่ละด้านของเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ตาม Guideline for Project and Program Evaluations. Final draft, July 2009. ได้ดังนี้

ความสอดคล้อง : เป็นการตอบคำถามว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ ผลการดำเนินโครงการมีความเกี่ยวข้อง สอดคล้องโดยตรงหรืออย่างมีนัยสำคัญต่อท้องถิ่น เป็นไปตามความต้องการและจำเป็นและตามลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาในระดับชาติหรือไม่

⁴ Guideline for Project and Program Evaluations. Final draft, July 2009. Australian Development Cooperation

ประสิทธิผล : วัตถุประสงค์ของโครงการที่ดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา บรรลุเป้าหมายแล้วหรือไม่ ผลลัพธ์หรือผลกระทบของโครงการก่อให้เกิดประโยชน์มากเพียงใดเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตาม แผนงานโครงการ (เปรียบเทียบผลที่ได้กับแผนที่วางไว้)

ประสิทธิภาพ : ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและประหยัดหรือไม่ โครงการมีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนที่ทรัพยากรที่ใช้ไป

ผลกระทบ : โครงการที่ดำเนินการได้ก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น (โดยมีการบรรลุ วัตถุประสงค์ในภาพรวมของการดำเนินโครงการหรือไม่) ผลกระทบหรือผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ มากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เป็นที่มาของการดำเนินโครงการและ ต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบเหล่านั้น

ความยั่งยืน : ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีความต่อเนื่องและยั่งยืนเพียงใด ความต่อเนื่องและการคงอยู่อย่างถาวรของ โครงการและผลกระทบที่ตามมาได้รับการประเมินหรือไม่

เกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC เป็นการประเมินในเชิงระบบเช่นเดียวกับแนวคิด การประเมินโครงการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) แต่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์จากการดำเนิน โครงการ (Results Based) ที่ค่อนข้างชัดเจนว่าหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้วเกิดผลเปลี่ยนแปลง อย่างไร ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จากการที่ OECD และองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นเครือข่ายของ OECD ได้สนับสนุนหรือจัดการให้ประเทศที่กำลังพัฒนาได้รับการสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพยากรเพื่อจัดทำ โครงการด้านการพัฒนา ในขณะที่การประเมินผลตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) จะให้ความสำคัญกับ การเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการมากกว่าจะเน้นการพิสูจน์หรือตัดสินโครงการ

ในการประเมินผลสำเร็จของโครงการส่งเสริม SME ในครั้งนี้ ที่ปรึกษาจึงประยุกต์ใช้ทั้งสอง แนวคิดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเพื่อใช้ในการออกแบบและจัดทำกรอบการประเมินผลสำเร็จของโครงการให้สามารถ ประเมินผลได้อย่างเหมาะสม โดยจะใช้ “ตัวชี้วัด” และระบบการให้คะแนน (Point System) เป็นเครื่องมือ หรือเกณฑ์ในการตัดสินระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการที่สามารถสะท้อนผลสำเร็จได้ตามเกณฑ์ พิจารณาทั้ง 5 ด้าน ที่ สสว. กำหนด ได้แก่ ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และ ความยั่งยืน โดยกรอบการประเมินผลและตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น สามารถใช้ประเมินความสำเร็จ ทั้งในด้านความเหมาะสมของการจัดให้มีโครงการ กระบวนการดำเนินงานและการบริหารโครงการ ตลอดจน การสะท้อนถึงประโยชน์หรือผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการในช่วงระยะเวลาที่ทำการประเมิน โดยจะ ใช้มุมมองในเชิงระบบ (Systematic Approach) และ The OECD/DAC Results Chain เพื่อกำหนดตัวชี้วัด และเป้าหมายเพื่อสะท้อนความสำเร็จอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

การประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลโครงการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) และเกณฑ์การประเมิน ของ OECD/DAC เพื่อใช้ในการออกแบบกรอบการประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME มีดังนี้

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบแบบจำลอง CIPP Model กับ OECD/DAC

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซีป (CIPP Model)	การประเมินผลโครงการตามหลักการของ OECD/DAC	แนวคิดหรือประเด็นสำคัญในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
1. ด้านบริบท หรือความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context : C)	1. ความสอดคล้อง (Relevance)	<ul style="list-style-type: none"> พิจารณาความสอดคล้องของโครงการกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการฯ กับนโยบายรัฐบาลในประเด็นที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามกรอบการอนุมัติโครงการ
2. ปัจจัยนำเข้า (Input : I)	2. ประสิทธิภาพ (Efficiency)	<ul style="list-style-type: none"> การใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการน้อย และได้ผลคุ้มค่า เช่น ประหยัดเงินและเวลา แต่ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ของโครงการครบตามเป้าหมาย
3. กระบวนการ (Process : P)		<ul style="list-style-type: none"> แผนงาน/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม เป็นไปตามแผน สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการให้โครงการแล้วเสร็จและมีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตหรือได้ผลลัพธ์ของโครงการได้รวดเร็วกว่าระยะเวลาที่กำหนดเป้าหมายไว้หรืออย่างน้อยต้องเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด
4. ผลที่ได้รับ (Product : P)	3. ประสิทธิภาพ (Effectiveness)	<ul style="list-style-type: none"> ผลการดำเนินงานในระดับต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ ผลผลิตและผลกระทบ ซึ่งจะครอบคลุมการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดผลลัพธ์และความต่อเนื่องของการใช้ประโยชน์จากผลที่ได้รับของโครงการและการคงอยู่ของผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ของโครงการ
4.1 ผลผลิต (Output)	3.1 ผลผลิต (Output)	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบผลผลิตที่ได้จากการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้กับเป้าหมายผลผลิตของโครงการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	การประเมินผลโครงการตามหลักการของ OECD/DAC	แนวคิดหรือประเด็นสำคัญในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	3.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	<ul style="list-style-type: none"> เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่โครงการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้กับเป้าหมายผลลัพธ์ของโครงการในระดับต่างๆ ตั้งแต่ขั้นต้น ขั้นกลาง ขั้นสูงสุด หรือตั้งแต่ระยะสั้นไปจนถึงระยะยาว
4.3 ผลกระทบ (Impact)	4. ผลกระทบ (Impact)	<ul style="list-style-type: none"> มีความตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการได้วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งในด้านบวกและลบหรือไม่ และหากพบว่ามีผลกระทบในด้านลบ หน่วยงานมีแนวทางหรือวิธีการในการจัดการหรือรองรับปัญหาผลกระทบด้านลบหรือไม่
4.4 ความยั่งยืน (Sustainability)	5. ความยั่งยืนหรือความต่อเนื่องของโครงการ (Sustainability)	<ul style="list-style-type: none"> การประเมินผลความสำเร็จของโครงการในด้านความยั่งยืนของโครงการจะพิจารณาให้คะแนนจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ของโครงการเฉพาะในเชิงบวกหรือประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเท่านั้น ซึ่งการประเมินการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์จะเป็นประเด็นการประเมินผลที่กำหนดไว้ในมุมมองด้าน “ผลกระทบ” โดยมองความยั่งยืนของโครงการจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ ซึ่งสะท้อนผลกระทบในด้านบวกหรือประโยชน์จากการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

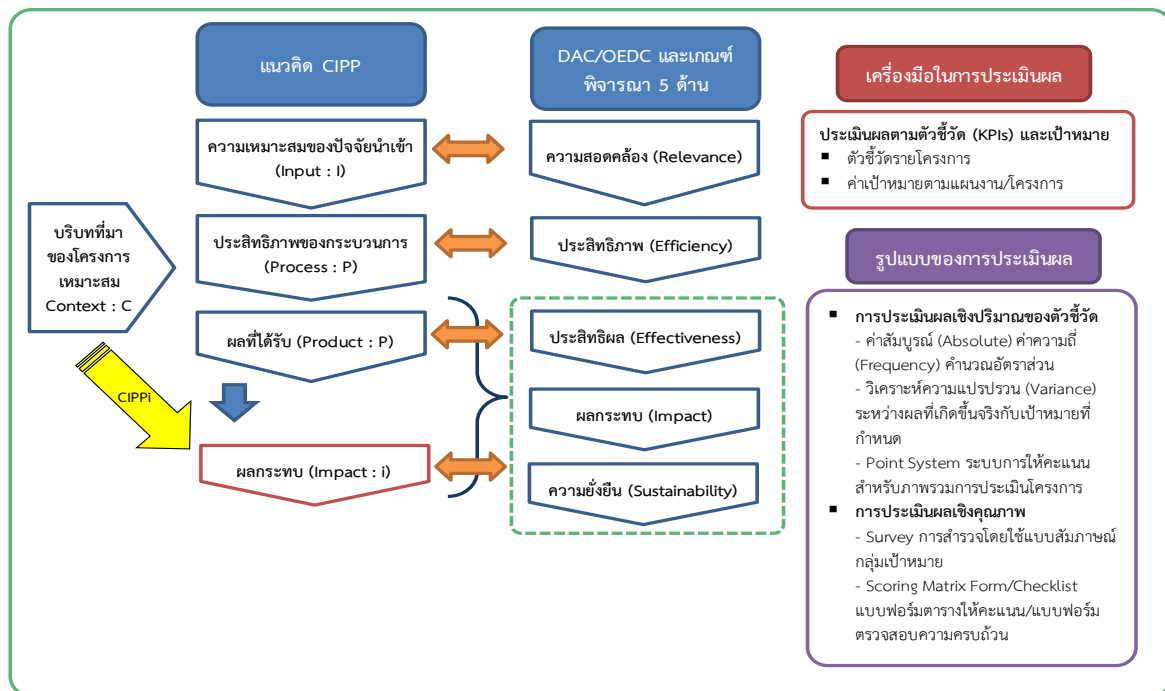
การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model)	การประเมินผลโครงการตามหลักการของ OECD/DAC	แนวคิดหรือประเด็นสำคัญในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการส่งเสริม SME
4.5 ความเป็นไปได้หรือเหมาะสมในการนำโครงการไปดำเนินการหรือขยายผลในพื้นที่อื่นๆ (Transportability) 4.6 การประเมินวิธีการประเมินผลโครงการ (Metaevaluation)		<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้คะแนนความสำเร็จของการดำเนินโครงการในประเด็นเหล่านี้ แต่หากมีข้อมูลหรือข้อค้นพบในระหว่างการประเมินผลโครงการที่น่าสนใจ ที่ปรึกษาจะวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่ได้ และสรุปเป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะหรือสรุปบทเรียนจากการดำเนินโครงการไว้ในรายงานสรุปผลการประเมินผลโครงการ ต่อไป

หมายเหตุ : ประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของโครงการ/กิจกรรม

นอกจากการออกแบบกรอบการประเมินผล และจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อประเมินระดับความสำเร็จของโครงการตามแนวคิดดังกล่าวแล้ว ที่ปรึกษาจะจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้ โดยมีได้นำมาใช้ตัดสินความสำเร็จของโครงการในรูปแบบการให้คะแนน

ประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ได้จากการประเมินผลโครงการ ได้แก่ การค้นหาปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค บทเรียนจากการประเมินผลโครงการ โดยจะมีการสรุปเป็นข้อสังเกต บทเรียน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงโครงการ ทั้งสำหรับหน่วยงานเจ้าของโครงการและสำหรับ สสว. ในการปรับปรุงแนวทางการติดตามผลการดำเนินโครงการที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคตให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้

การประเมินผลโครงการตามกรอบการประเมินผลความสำเร็จของโครงการที่ที่ปรึกษาจัดทำขึ้นนี้จะกำหนดประเด็นการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ โดยประยุกต์ใช้เพียงบางประเด็นของการประเมิน Product หรือ P ตัวสุดท้ายตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) ที่เห็นว่าเหมาะสมกับโครงการ โดยเรียกกรอบแนวคิดที่ประยุกต์จากแบบจำลองการประเมินผลชิปว่า CIPPi ซึ่ง (i) ที่เพิ่มเติมไว้ข้างท้าย หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับของโครงการฯ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบที่แสดงถึงความสำเร็จของโครงการเฉพาะในด้านการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ในด้านบวกและการคงอยู่ของผลลัพธ์ดังกล่าวรวมถึงความต่อเนื่องของประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการและแนวโน้มการใช้ประโยชน์ในระยะยาว เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการประเมินผลโครงการตามเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC การประเมินผลกระทบดังกล่าวจะสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผลในด้านผลกระทบ (Impact) และความยั่งยืน (Sustainability) ตามขอบเขตและนิยามของเกณฑ์การประเมินของ OECD/DAC ซึ่งมองความยั่งยืนของโครงการจากการคงอยู่หรือความต่อเนื่องของผลลัพธ์ของโครงการ โดยจะได้ภาพกรอบแนวคิดในการจัดทำกรอบการประเมินผลโครงการฯ ปรากฏตามแผนภาพที่ 2.4

หมายเหตุ : CIPP i เป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผล CIPP โดย i หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับของโครงการฯ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบที่แสดงถึงความสำเร็จของโครงการเฉพาะในด้านการบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ในด้านบวกและการคงอยู่ของผลลัพธ์ดังกล่าว รวมถึงความต่อเนื่องของประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการและแนวโน้มการใช้ประโยชน์ในระยะยาว ซึ่งเพียงบางประเด็นของการประเมินผลตาม P ตัวสุดท้ายของแนวคิด CIPP

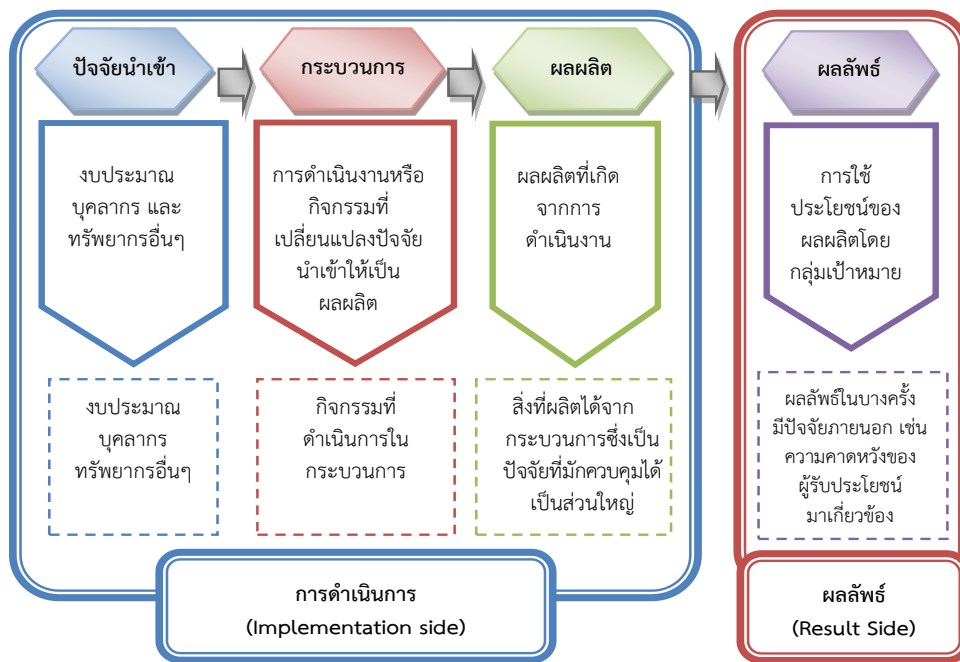
แผนภาพที่ 2.4 กรอบแนวคิดในการจัดทำรอบการประเมินผลโครงการฯ

ในการประเมินผลโครงการฯ ตามกรอบแนวคิดในแผนภาพที่ 2.4 ที่ปรึกษาจะใช้ตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือในการวัดผล โดยจะกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินผลที่กำหนดไว้ภายใต้หลักเกณฑ์การพิจารณาความสำเร็จของโครงการตามกรอบ CIPP (i) Model ตามที่ได้กล่าวมาแล้วและวัดความสำเร็จตาม Results Chain หรือพิจารณาความเชื่อมโยงของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่ได้รับ อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach) โดยผลการประเมินที่ได้จะออกมาในระบบคะแนน เพื่อให้สามารถสะท้อนระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันของแต่ละโครงการได้ และสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่กำหนดใน TOR เปรียบเทียบกับ CIPP (i) Model เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับการประเมินผลผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการ ที่ปรึกษาจะใช้ตัวแบบการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เพื่อพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยการประเมินจะพิจารณาตั้งแต่การประเมินทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวังไปยังผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย ซึ่งสามารถแบ่งส่วนประกอบออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่

1) Implementation Side ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่ง Implementation Side คือ การดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่ได้มีการวางแผนไว้ มีการนำเข้าทรัพยากรลงในระบบ มีการดำเนินงานตามกิจกรรม และได้ผลผลิตตามเป้าหมายของแผนงานตามโครงการ

2) Result Side ประกอบด้วย ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งคือผลที่คาดหวัง ขึ้นกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้านการดำเนินงาน Implementation side ที่มีต่อด้านของผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) และสามารถแปรเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมของผู้รับผลประโยชน์และสถานการณ์ที่แวดล้อมโครงการ

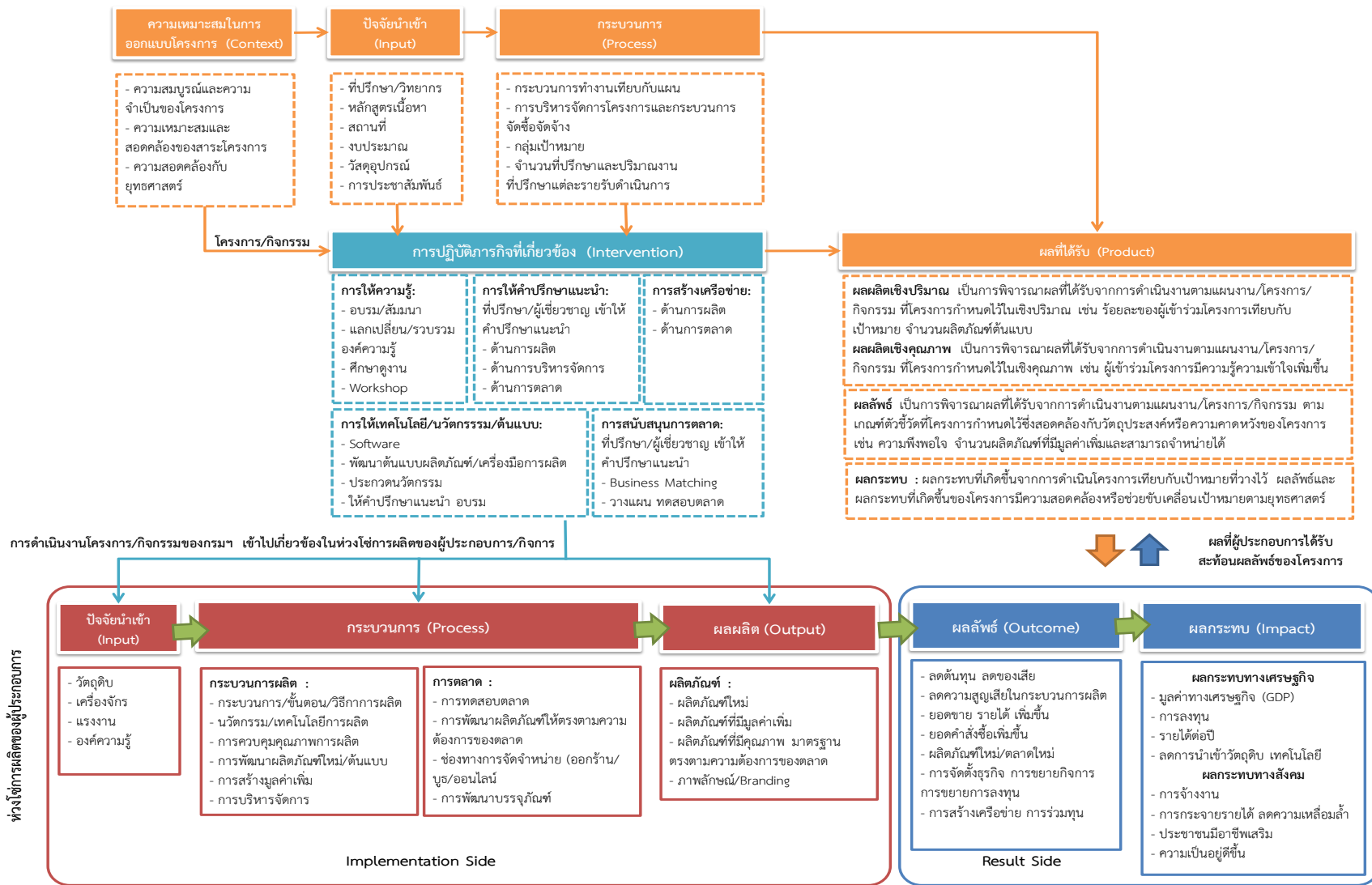

แผนภาพที่ 2.5 ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

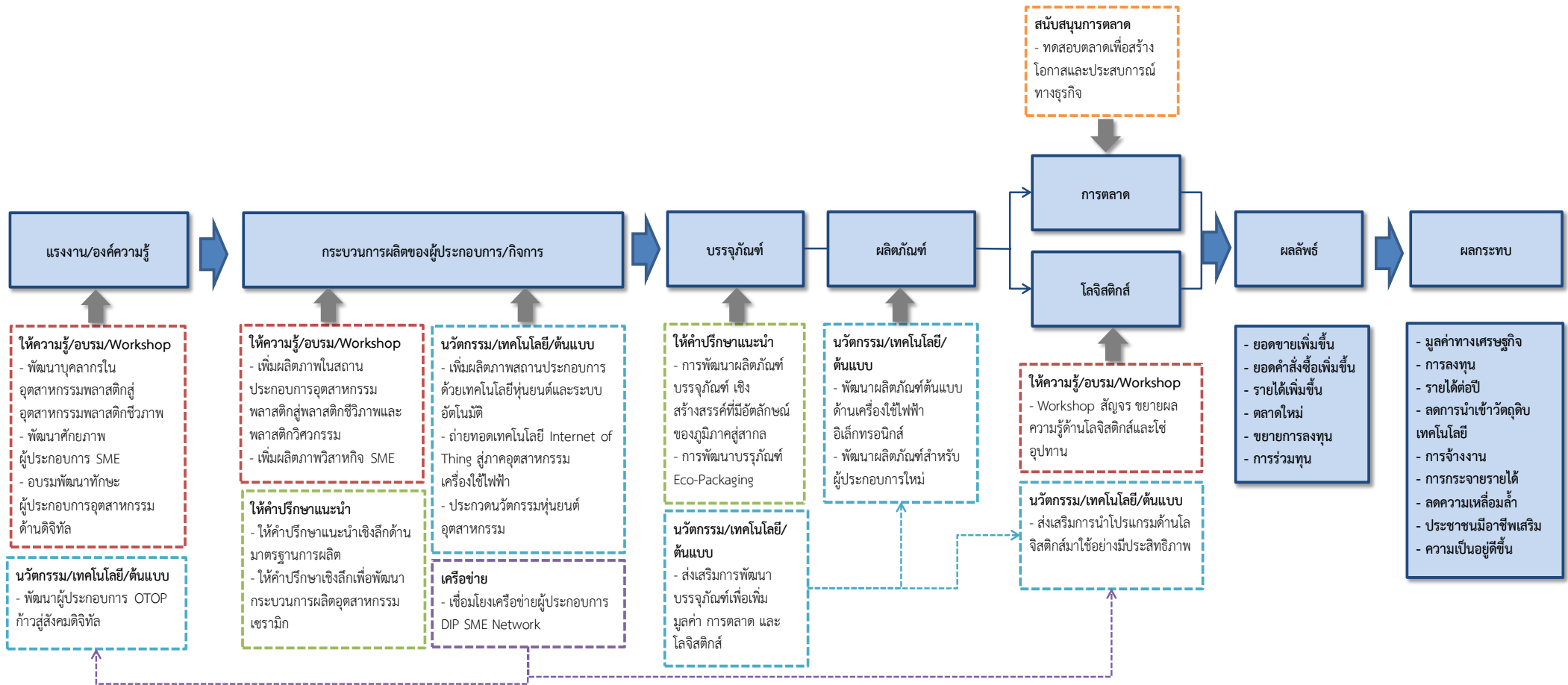
จากแผนภาพที่ 2.5 แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่า ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถนำไปประเมินโครงการได้หลายประเภท แสดงผลการประเมินได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลไปตามปัจจัยและกระบวนการที่มีผลต่อประเด็นที่จะศึกษา โดยพิจารณาจากปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่โครงการนั้นมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Responsible Interacts) ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ (Outcome) ตามจุดประสงค์ของโครงการ

อย่างไรก็ตาม โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มีรูปแบบการดำเนินโครงการในลักษณะที่หลากหลายวัตถุประสงค์ มีสถานประกอบการเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก โดยมีเป้าหมาย รูปแบบขั้นตอนวิธีการดำเนินงานที่แตกต่างกันตามประเภทโครงการ อย่างไรก็ตาม โครงการเหล่านี้เป็นโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาจัดการธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในเชิงนวัตกรรม ผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนาความรู้ การสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เข้าไปเกี่ยวข้อง (Intervention)⁵ ในห่วงโซ่การประกอบธุรกิจหรือห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้ออกแบบห่วงโซ่มูลค่าของโครงการฯ ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.6 และ 2.7

⁵ การปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อ (Intervention) คือ การปฏิบัติการของภาครัฐที่มีต่อระบบที่กำลังพิจารณา ในที่นี้การปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อคือ โครงการ/กิจกรรม ที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมดำเนินการ และระบบที่กำลังพิจารณา คือ ห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ

แผนภาพที่ 2.6 ตัวอย่างการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม SME

แผนภาพที่ 2.7 ตัวอย่างการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริม SME ที่เข้าไปเกี่ยวข้องในห่วงโซ่การผลิตของผู้ประกอบการ

ทั้งในการติดตามประเมินโครงการ ได้กำหนดประเด็นและแนวทางหรือวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยยกตัวอย่างลักษณะโครงการที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 รายละเอียดตัวอย่างในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME กรณีโครงการที่ให้ความรู้กับผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
<p>1. ด้านบริบท หรือความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context : C)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ความสมบูรณ์และความจำเป็นของโครงการ พิจารณาในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ■ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ สสว. - ความสมเหตุสมผลของที่มาหรือหลักการและเหตุผลของโครงการ ความครบถ้วนขององค์ประกอบของโครงการ ซึ่งควรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรม ระยะเวลา ดำเนินงาน งบประมาณ รูปแบบ หรือขั้นตอนการดำเนินการ และการกำหนดตัวชี้วัดของโครงการ ทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ วิเคราะห์จากข้อมูล/เอกสาร ได้แก่ เอกสารแผนงาน/โครงการที่แสดงหลักการและเหตุผลของโครงการ ตลอดจนองค์ประกอบของเนื้อหาโครงการ ■ วิเคราะห์และประเมินความเชื่อมโยง/ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในระดับกรม ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจากหน่วยบริหารโครงการ/กิจกรรม และหน่วยปฏิบัติในประเด็นต่างๆ เช่น สัมภาษณ์เกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ เหตุผลในการกำหนดรายละเอียดรูปแบบกิจกรรม ระยะเวลา ตลอดจนตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมทั้งความเชื่อมโยงสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ เป็นต้น (เฉพาะบางโครงการที่ข้อมูลจากเอกสารไม่ครบถ้วน)

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
<p>2. ปัจจัยนำเข้า (Input : I)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ที่ปรึกษา/วิทยากร พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - มีคุณสมบัติตามที่กำหนด - มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ ■ หลักสูตรเนื้อหา พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาครบถ้วน - สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ - ความถี่ของระยะเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ■ สถานที่ให้คำปรึกษา พิจารณาจากสถานที่ต้องมีความเหมาะสม ควรไปพบผู้ประกอบการ ณ สถานที่ประกอบการหรือสถานที่ที่ใช้ในการทดสอบ เป็นต้น ■ ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ มีความพอเพียง มีคุณภาพ สามารถช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีคุณภาพ ■ การวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรร การเบิกจ่าย และผลที่เกิดขึ้นจากการใช้งบประมาณ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/SME
<p>3. กระบวนการ (Process : P)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระบวนการทำงานเทียบกับแผนพิจารณาในในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน - ระยะเวลาการดำเนินการตามแผน ■ กลุ่มเป้าหมาย พิจารณาผู้เข้าร่วมโครงการเป็นกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ประมวลและวิเคราะห์การดำเนินงานจากรายงานผลการดำเนินงานของที่ปรึกษา วิทยากร ผู้รับจ้าง ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ (เฉพาะกรณีได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน) ■ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
	<ul style="list-style-type: none"> ■ การประชาสัมพันธ์ และวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าอย่างเหมาะสม - ช่องทางการประชาสัมพันธ์หลากหลาย - มีวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับโครงการ ■ การบริหารจัดการโครงการและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง พิจารณาในระดับภาพรวม โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยปฏิบัติมีระบบในการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม ■ ขั้นตอนการให้บริการ พิจารณาในระดับภาพรวมว่าขั้นตอนในการให้บริการเป็นไปอย่างครบถ้วน เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มเป้าหมายทราบ - ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์ก่อนจัดกิจกรรม ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับระยะเวลาการดำเนินการ ตลอดจนระบบการกำกับติดตามโครงการ ■ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/ที่ปรึกษาโครงการเกี่ยวกับขั้นตอนในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
	<ul style="list-style-type: none"> ■ การประเมินปัจจัยหรือกระบวนการสำคัญของโครงการ (ขึ้นกับรูปแบบของโครงการ) เช่น <ul style="list-style-type: none"> - กรณีรูปแบบโครงการเป็นการส่งผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแนะนำ ก็จะพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถหรือเทคนิคของที่ปรึกษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ - ความสอดคล้องของรูปแบบในการให้คำปรึกษาแนะนำ กับความต้องการของผู้ประกอบการ - การเข้าพบผู้ประกอบการ สถานประกอบการ - ความเหมาะสม เพียงพอ ของระยะเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ - ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการเข้ามาให้คำปรึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ■ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสุ่มสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/ผู้แทนของสถานประกอบการ

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
<p>4. ผลที่ได้รับ (Product : P)</p> <p>4.1 ผลผลิต (Output)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผลผลิตเชิงปริมาณ เป็นการพิจารณาผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่โครงการกำหนดไว้ในเชิงปริมาณ (พิจารณาในระดับภาพรวม) เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของ SME เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา - จำนวนผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เป็นต้น ■ ผลผลิตเชิงคุณภาพ เป็นการพิจารณาผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่โครงการกำหนดไว้ในเชิงคุณภาพ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น สามารถนำคำแนะนำจากที่ปรึกษาไปดำเนินการได้ - ผู้ประกอบการหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจในการดำเนินการตามของที่ปรึกษาแนะนำได้ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พิจารณาตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่กำหนดในโครงการ และข้อมูลทฤษฎีที่มีได้แก่ ข้อมูลผลการดำเนินงานตามเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของที่ปรึกษา เป็นต้น และหากข้อมูลผลการดำเนินงานไม่เพียงพอ จะใช้วิธีการสอบถามที่ปรึกษา/ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้รับการอบรมเพิ่มเติม ■ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ หรือจัดเก็บข้อมูล ณ สถานประกอบการ หรือการใช้แบบสอบถามสำรวจ (เฉพาะกรณีที่มีตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและไม่มีข้อมูลทฤษฎี) - วิธีการสำรวจ ทริสจะพิจารณาตามความเหมาะสม ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1) ข้อมูลทฤษฎี เช่น รายงานหรือผลการติดตามประเมินของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ 2) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 3) โทรศัพท์สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วม 4) ส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บข้อมูล (สุ่ม)

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
4.2 ผลลัพธ์ (Outcome)	<ul style="list-style-type: none"> ■ ผลลัพธ์ เป็นการพิจารณาผลทั้งในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าที่ได้รับจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละของ SME ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากลเพิ่มขึ้น - ร้อยละของยอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละของอัตราการผลิต (Productivity) ที่เพิ่มขึ้น - ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนจากการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ประเมินผลตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่โครงการกำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ■ การประเมินผลการให้คำปรึกษาแนะนำที่ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ/แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการสามารถนำคำปรึกษาแนะนำไปใช้แก้ไขปัญหา/พัฒนาผลิตภัณฑ์/เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ - ประสิทธิภาพของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น เช่น จำนวนลูกค้าเพิ่มขึ้น มีการสร้างหรือพัฒนาแบรนด์ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การตลาด/แผนธุรกิจ เป็นต้น ■ การประเมินผลการให้คำปรึกษาแนะนำ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของยอดขายเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของอัตราการผลิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
4.3 ผลกระทบ (Impact)	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีความตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ พิจารณาว่าผู้ประกอบการตระหนักหรือคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

การประเมินผลโครงการตามแบบจำลองซิป (CIPP Model)	ตัวอย่างการประเมินผลโครงการที่ให้ความรู้ผู้ประกอบการหรือการส่งที่ปรึกษาไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	แนวทาง/วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการประเมินผล
4.4 ความยั่งยืนหรือความต่อเนื่องของโครงการ (Sustainability)	<ul style="list-style-type: none"> พิจารณาจากความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ของโครงการเฉพาะในเชิงบวกหรือประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการเท่านั้น 	<ul style="list-style-type: none"> พิจารณาจากความยั่งยืน/ความต่อเนื่องหรือการคงอยู่ของผลลัพธ์ ซึ่งสะท้อนผลกระทบในด้านบวกหรือประโยชน์จากการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ เช่น <ul style="list-style-type: none"> ผู้ประกอบการสามารถนำคำแนะนำ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการสามารถนำคำแนะนำ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ไปใช้ในการต่อยอดธุรกิจด้วยตัวเอง

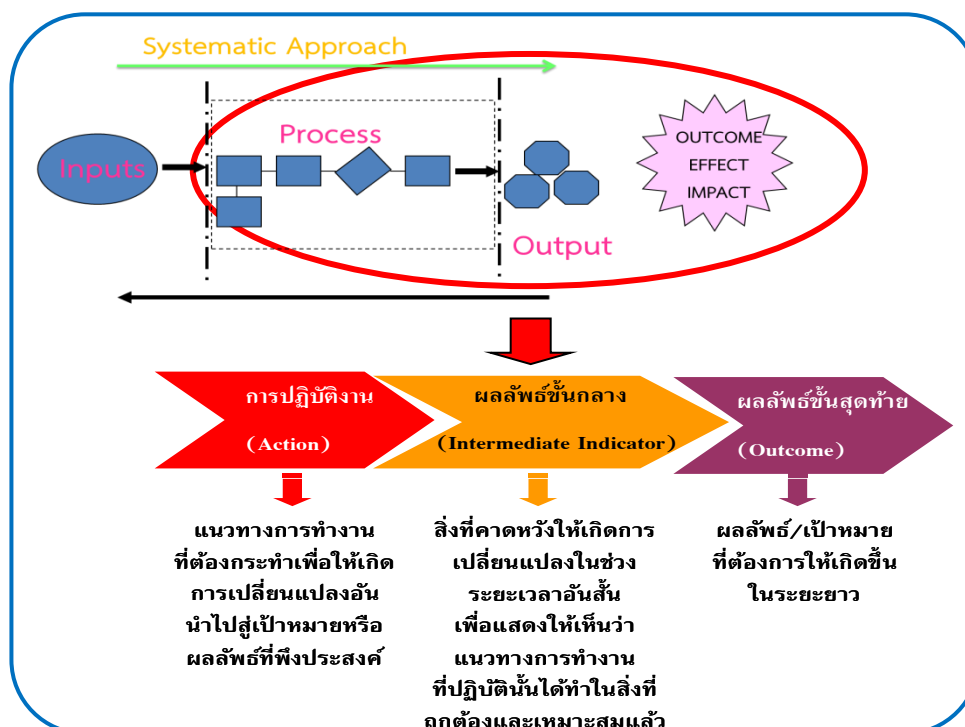
หมายเหตุ : ประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของโครงการ/กิจกรรม

ประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ได้จากการประเมินผลโครงการ ได้แก่ การค้นหาปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค บทเรียนจากการประเมินผลโครงการ โดยจะมีการสรุปเป็นข้อสังเกต และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขและปรับปรุงโครงการ หรือการปรับปรุงแนวทางการอนุมัติและติดตามผลการดำเนินโครงการที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคตให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการฯ ในครั้งนี้

ทั้งนี้ แนวทางในการวิเคราะห์ และวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลจะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยจะใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ และการสัมภาษณ์จากผู้รับผิดชอบโครงการ หากข้อมูลไม่เพียงพอจะมีการสุ่มสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบเพิ่มเติม เช่น SME ที่ปรึกษาที่พัฒนา โดยจะมีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม จากโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 จำนวน 36 โครงการหลัก และปี 2561 จำนวน 40 โครงการหลัก รวมทั้งงบประมาณนอกกองทุนส่งเสริม SME ปี 2560-2561 จำนวนไม่ต่ำกว่า 10 โครงการ โดยการลงพื้นที่จะเป็นไปตามแผนที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา

❖ **แนวทางการกำหนดตัวชี้วัด**

ในการตรวจสอบและประเมินผลโครงการ ที่ปรึกษาจะใช้ตัวชี้วัดและเป้าหมายเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดตัวชี้วัด และวิธีการคำนวณ โดยใช้มุมมองตามทฤษฎีเชิงระบบ (Systematic Approach) ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.8 ให้สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและผลสำเร็จที่เกิดขึ้น โดยมองความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบทั้งในระดับ Input Process Output และ Outcome และเพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่ชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

แผนภาพที่ 2.8 มุมมองตามทฤษฎีเชิงระบบ

จากแผนภาพดังกล่าวแสดงถึงการกำหนดตัวชี้วัดในระดับต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การเริ่มต้นกระบวนการโดยกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงปัจจัยนำเข้า (Input) ไปจนถึงประสิทธิภาพของกระบวนการ/กิจกรรม/ขั้นตอนของการดำเนินโครงการ (Process) จนกระทั่งได้ผลผลิตของโครงการ (Output) ไปจนถึงการสะท้อนผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระยะต่างๆ ของโครงการ หรือผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา และภายหลังจากได้ผลผลิตของโครงการแล้ว

❖ **หลักการกำหนดตัวชี้วัด**

ในการกำหนดตัวชี้วัดในระดับต่างๆ นั้น ที่ปรึกษาจะใช้หลักการ SMART ได้แก่

S = Simple = ง่าย

M = Measurable = วัดได้

A = Accurate = ถูกต้อง แม่นยำ

R = Reasonable = สมเหตุ สมผล

T = Timeliness = ทันเวลา หรือเหมาะสมกับช่วงเวลาที่ดำเนินการประเมินผล

นอกจากนี้ จะพิจารณาถึงความเหมาะสมด้านคุณสมบัติของตัวชี้วัด เพื่อให้ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินผลนั้น สามารถสะท้อนผลการดำเนินโครงการและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในการนำไปประเมินผล

❖ แนวทางการกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัด

ในการประเมินผลสำเร็จของโครงการนอกจากการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมแล้ว จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัด เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลการบรรลุเป้าหมาย หรือผลสำเร็จของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งในเบื้องต้นที่ปรึกษาจะกำหนดเป้าหมายของตัวชี้วัดโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และผลที่จะคาดว่าจะได้รับตามที่ระบุไว้ในตัวโครงการ ทั้งนี้ หากเนื้อหาในโครงการที่จัดทำไว้ไม่ชัดเจน จะใช้วิธีการหารือกับเจ้าของโครงการ เพื่อกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดให้สามารถวัดผลสำเร็จในระดับต่างๆ ของโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการ

❖ กระบวนการจัดเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

▪ รูปแบบที่ใช้ในการประเมินผลและกระบวนการจัดเก็บข้อมูล

รูปแบบในการประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือการประเมินผลเชิงปริมาณ และการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

● การประเมินผลเชิงปริมาณ

เป็นการประเมินผลสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) โดยการคำนวณผลคะแนนจะพิจารณาจากผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ/กิจกรรมที่มีหน่วยนับชัดเจน หรือสามารถคำนวณโดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์หรือหาค่าในทางสถิติได้ เช่น การนำผลผลิต/ผลลัพธ์ที่ทำได้จริงมาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในตอนเริ่มต้นจัดทำโครงการ/กิจกรรม และคิดเป็นร้อยละ โดยในขั้นตอนการประเมินผลนั้น ที่ปรึกษาจะใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ, ข้อมูลในเอกสารที่ใช้ประกอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม, การสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รวมถึงมีการเก็บข้อมูลภาคสนาม และการเก็บข้อมูล ณ สถานประกอบการ (Site Visit) เพื่อเก็บรวบรวม และสอบถามความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ตรวจสอบจากเอกสาร หลักฐาน กับผลที่ได้รับของโครงการ/กิจกรรม

● การประเมินผลเชิงคุณภาพ

เป็นการประเมินผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ (ขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการ) อาศัยการบูรณาการหลายเครื่องมือ/วิธีเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย การ Survey เป็นการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ/กิจกรรมโดยใช้แบบสอบถาม นอกจากนี้ยังได้จัดทำตารางสรุปผลคะแนน หรือ Scoring Matrix ซึ่งเป็นแบบฟอร์มตารางการให้คะแนนตามประเด็นการประเมินผลและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้พร้อมสรุปผลคะแนน และมีการใช้ระบบการให้คะแนนแบบ Point System โดยสามารถประมวลและสรุปผลการประเมินและแสดงความแตกต่างของผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในแต่ละโครงการ/กิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ความหมายของผลคะแนนแต่ละระดับ เพื่อสะท้อนคุณภาพและระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้ชัดเจน

■ การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์การให้คะแนนของทุกตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในรายโครงการ/กิจกรรมภายใต้กรอบการประเมินผลโครงการแล้วเสร็จ ที่ปรึกษาจะสรุปผลคะแนนถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 4 ด้าน เพื่อสะท้อน “ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ” ทั้งในด้านด้านบริบท หรือ ความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลที่ได้รับ (Product) โดยมีระบบการให้คะแนน และความหมายของผลการประเมิน ดังนี้

ความหมายของผลการประเมินระดับความสำเร็จของโครงการฯ	เทียบเท่ากับระดับคะแนน
ดีมาก	4.5000 - 5.0000
ดี	3.5000 - 4.4999
ปานกลาง	3.0000 - 3.4999
พอใช้	2.5000 - 2.9999
ควรปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.5000

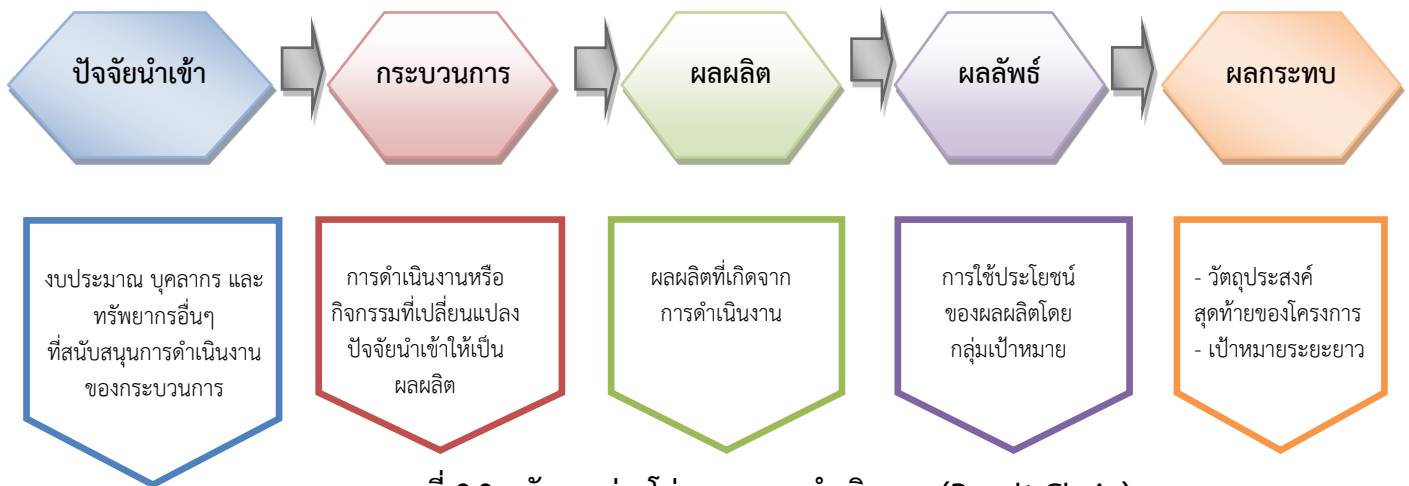
สำหรับช่วงปรับเกณฑ์การให้คะแนน (Interval) หรือความห่างของคะแนนในแต่ละระดับคะแนน จะกำหนดไว้ไม่เท่ากัน เนื่องจากมีสมมติฐานว่าในเบื้องต้น โครงการทั้งหมดควรจะต้องมีคุณสมบัติหรือลักษณะของโครงการในขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปที่โครงการควรจะมี เช่น ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ซึ่งลักษณะขั้นพื้นฐานที่โครงการควรจะมีจะถูกนำไปกำหนดไว้ที่ระดับคะแนน ไม่ต่ำกว่า 2.5000 คะแนน หรือเป็นเกณฑ์ผ่าน คือเป็นเกณฑ์ในระดับพื้นฐานที่โครงการ ควรมีระดับความสำเร็จในเบื้องต้นได้ ส่วนผลสำเร็จในระดับที่ดีมากคือมีผลคะแนนในภาพรวมของการดำเนินโครงการ ตั้งแต่ระดับ 4.5000 ขึ้นไป หมายถึงโครงการจะต้องมีผลคะแนนจากการประเมินผลในรายตัวชี้วัดที่มีระดับความสำเร็จค่อนข้างโดดเด่น หรือเกินกว่าเป้าหมายหรือดีกว่าผลการดำเนินงานโดยทั่วไปหรือมีคุณลักษณะเหนือกว่าลักษณะขั้นพื้นฐานที่โครงการควรจะมี โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จได้ในระดับที่โดดเด่นในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การริเริ่มจัดทำโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติ และผลสำเร็จที่เป็นไปตามเป้าหมายและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าและมีข้อมูลหรือเอกสาร หลักฐานในเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ ที่สามารถบริหารจัดการหรือดูแลให้มีความต่อเนื่องได้อย่างเหมาะสมตามลักษณะของตัวโครงการและผลผลิต ผลลัพธ์ ซึ่งเกณฑ์การประเมินผลที่จะแสดงถึงระดับความสำเร็จดังกล่าว โดยส่วนใหญ่จะถูกกำหนดไว้ที่ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.5000 – 5.0000 หากโครงการ ดำเนินการได้มีผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนดในทุกๆ ด้าน จึงจะมีผลคะแนนในภาพรวมสูงกว่าโครงการที่มีการดำเนินการเป็นไปตามลักษณะขั้นพื้นฐานทั่วไปที่ทุกโครงการควรมีหรือแสดงผลสำเร็จได้

อย่างไรก็ตาม การประเมินผลตามกรอบการประเมินผลนี้จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในด้านการแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์หรือผลกระทบในระยะยาว โดยมีสาเหตุจากช่วงเวลาเวลาที่ที่ปรึกษาเข้าไปทำการประเมินผล ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว บางโครงการอาจยังไม่สามารถแสดงผลลัพธ์ หรือผลกระทบได้ชัดเจนเท่าที่ควร จึงอาจส่งผลให้มีผลคะแนนในตัวชี้วัดในด้านที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับที่ “ควรปรับปรุง” ทั้งนี้ ที่ปรึกษาจะสรุปสาเหตุดังกล่าวไว้เป็นข้อสังเกตในรายงานสรุปผลการประเมินต่อไป

- การประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเกิดจากการดำเนินโครงการและ
ความคุ้มค่า

ทั้งนี้ ในการวัดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม และความคุ้มค่าของการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ปรึกษาจะพิจารณาจากมูลค่าของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเทียบกับต้นทุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ โดยมีแนวทางและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมูลค่าผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมภายใต้โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการที่แล้วเสร็จ ดังนี้

❖ แนวทางและวิธีการประเมินมูลค่าผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน

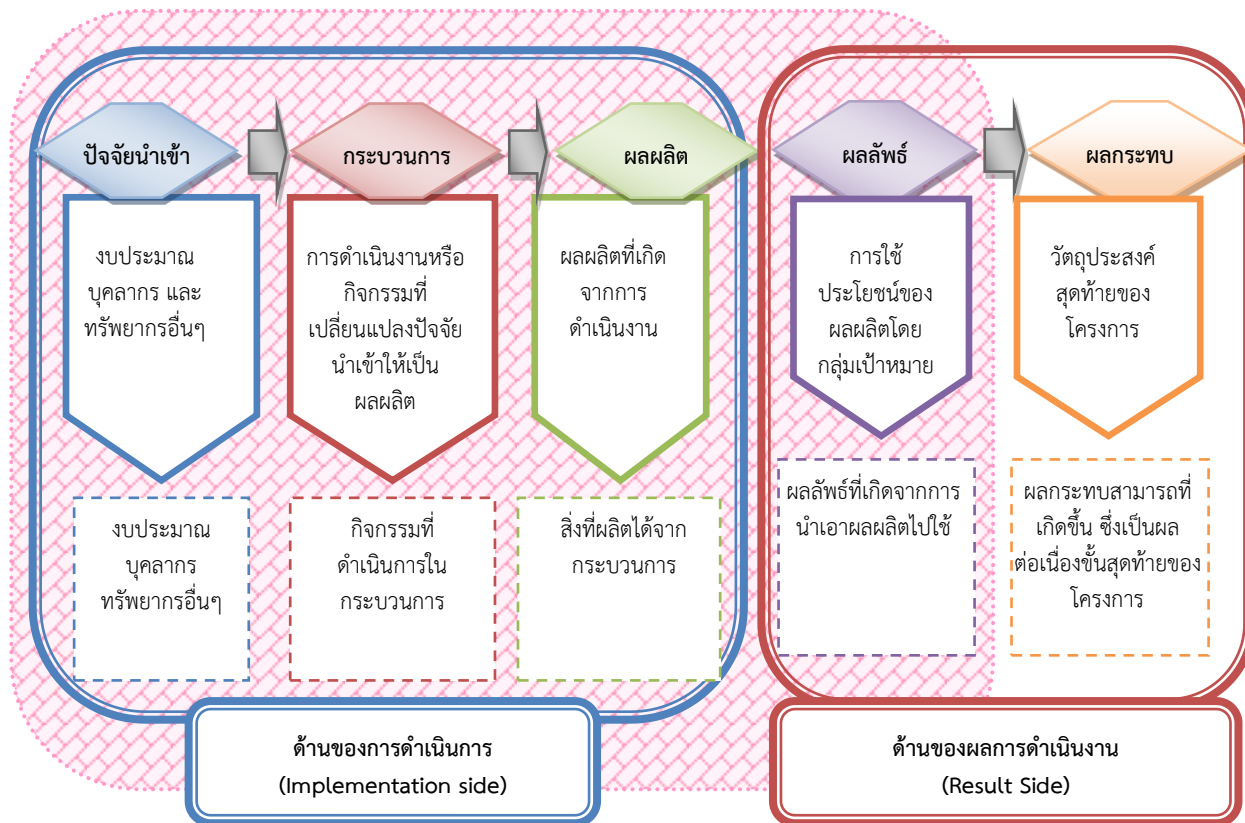
แผนภาพที่ 2.9 หลักการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Result Chain)

การประเมินผลกระทบของโครงการ/กิจกรรม จะใช้หลักการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Results Chain) เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถนำไปประเมินโครงการได้หลายประเภท แสดงผลการประเมินได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงผลไปตามปัจจัยและกระบวนการที่มีผลต่อประเด็นที่จะศึกษา โดยพิจารณาจาก ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ที่โครงการนั้นมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (Responsible Interacts) ซึ่งนำไปสู่ผลกระทบ (Impact) ตามวัตถุประสงค์โครงการ

การประเมินจะพิจารณาการดำเนินงานโดยเริ่มตั้งแต่การประเมินทรัพยากรที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินกิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ไปยังผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายจากหลักการดังกล่าวสามารถแบ่งส่วนประกอบของห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน (Result Chain) ออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่

1. Implementation part ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Outputs) ซึ่ง Implementation part คือการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่ได้มีการวางแผนไว้ มีการนำเข้าทรัพยากรลงในระบบ มีการดำเนินงานตามกิจกรรม และได้ผลผลิตตามเป้าหมายของแผนงานตามโครงการ

2. Results part ประกอบด้วย ผลลัพธ์ (Outcomes) ผลกระทบหรือผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (Impact or Final Outcomes) ซึ่ง Results part คือ ผลที่คาดหวัง ขึ้นกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างด้าน Implementation part ที่มีต่อด้านของผู้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) และสามารถแปรเปลี่ยนไปตามพฤติกรรมของผู้รับผลประโยชน์และสถานการณ์ที่แวดล้อมโครงการ

แผนภาพที่ 2.10 ด้านของการดำเนินการ (Implementation side) และด้านของผลการดำเนินงาน (Result Side)

เมื่อพิจารณาส่วนประกอบที่ 2 ได้แก่ ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งเป็นด้านของผลลัพธ์ (Result side) จะเห็นว่าระบบการติดตามและประเมินผลภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังไม่ครอบคลุมในส่วนนี้โดยสาเหตุสำคัญ คือ การดำเนินการจนปรากฏผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการได้ชัดเจนอาจต้องใช้เวลานาน และอาจต้องติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ยาวนานหลายปี เพื่อที่จะเห็นผลของโครงการที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ หากพัฒนาแบบจำลอง (Model) ที่สามารถประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบได้จากด้านดำเนินการ (Implementation side) จะทำให้ระบบการติดตามและประเมินผลภาครัฐมีความครบถ้วน สมบูรณ์มากขึ้น

❖ กระบวนการประเมินผลกระทบ

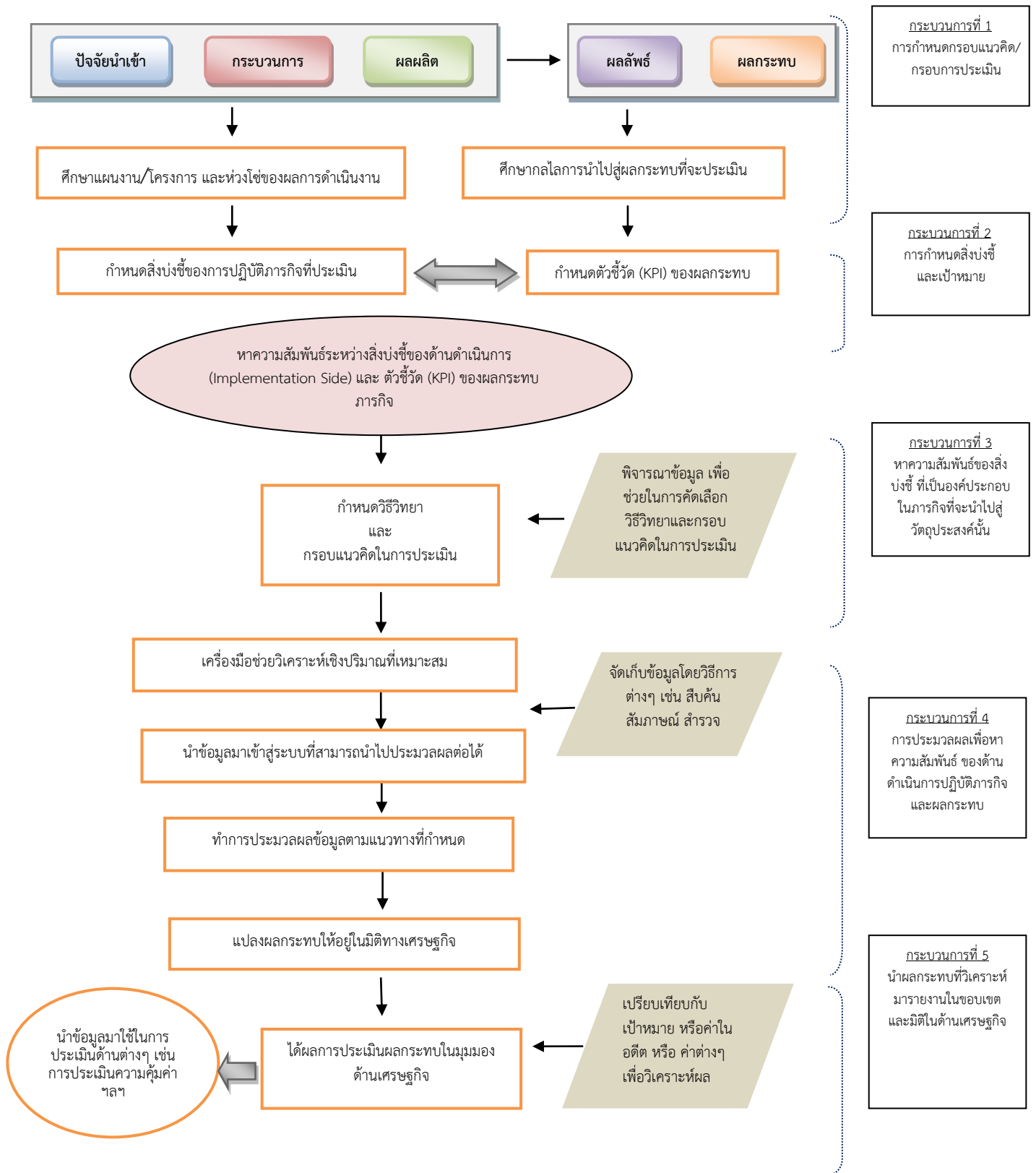
สำหรับกระบวนการประเมินผลกระทบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์พันธกิจหลักขององค์กรกับห่วงโซ่ของการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการที่อยู่ภายในหน่วยงานว่าส่งผลกระทบกับจุดประสงค์/ยุทธศาสตร์ เป้าหมายอย่างไร ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีนัยยะสำคัญสูงมากน้อยเพียงไร และข้อมูลอื่นๆ ประกอบกัน เพื่อให้ได้แผนงาน/โครงการ ที่จะนำมาประเมินที่เหมาะสม
2. ศึกษาห่วงโซ่ของการดำเนินงานที่เหมาะสมแผนงาน/โครงการที่คัดเลือกมาประเมิน โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการที่นำไปสู่วัตถุประสงค์และผลกระทบ

3. กำหนดกรอบแนวคิดและวิธีวิทยาในการประเมิน ตัวชี้วัดของผลกระทบที่มีความชัดเจนสามารถวัดผลได้ โดยวิธีวิทยาในที่นี้ หมายถึง การนำเครื่องมือวิจัยประเภทต่างๆ มาใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการวิจัย ซึ่งรวมถึงการระบุขั้นตอนและระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยของโครงการ
4. การหาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบในภารกิจที่นำไปสู่ผลกระทบ และนำไปสู่ผลการประเมิน
5. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน และการได้ข้อมูลเหล่านั้น เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจ การค้นคว้า การสืบค้นจากฐานข้อมูล ฯลฯ
6. กำหนดวิธีการประมวลผล การประเมินผลกระทบ และวิเคราะห์ผลการประเมิน

❖ **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบ**

การประเมินผลกระทบ ประกอบด้วยกระบวนการในการวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจ การกำหนดตัวชี้วัดและตัวแปร การวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพ การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้แบบจำลอง วิธีวิทยา เครื่องมือทางสถิติ เพื่อใช้ในการประมวลผล ตลอดจนนำหลักเกณฑ์ต่างๆ มาประยุกต์เพื่อให้สามารถประเมินผลกระทบตามที่ต้องการได้ กระบวนการวิเคราะห์แบ่งได้ตามขั้นตอนหลักในแผนภาพที่ 2.11

แผนภาพที่ 2.11 กระบวนการประเมินผลกระทบ

กระบวนการที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิด/ขอบเขตในการประเมิน

โดยเริ่มจากการศึกษาแผนงาน/โครงการห่วงโซ่ของผลการดำเนินงาน และกลไกในการไปสู่ผลกระทบ (เช่น ปัจจัย ขั้นตอน การนำผลผลิตไปใช้ ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบอย่างไร ฯลฯ) เพื่อหาผลกระทบตามมิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น และหาเหตุผลของการดำเนินงานตามภารกิจซึ่งนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ และนำไปสู่ผลกระทบที่ต้องการ โดยใช้หลักการของห่วงโซ่ของผลกระทบ (Results Chain Model)

กระบวนการที่ 2 การกำหนดสิ่งบ่งชี้ ตัวชี้วัด (KPI) และเป้าหมาย

หลังจากที่วิเคราะห์หรือกำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนเหมาะสมแล้ว จึงนำวัตถุประสงค์ที่เป็นประเด็นหลักในการประเมินมาทำการขยายความชัดเจน โดยการแปลงเป้าหมายหรือนโยบายให้สามารถกำหนดเป็นตัวชี้วัด (KPI) ของผลกระทบที่พิจารณาที่สามารถวัดผลได้ โดยอยู่ในรูปมูลค่าเศรษฐกิจ

การกำหนดตัวชี้วัดจะพิจารณาขอบเขตในการดำเนินงาน จุดประสงค์ในการดำเนินงาน ผลกระทบที่ต้องการให้เกิดขึ้น ซึ่งมีคุณลักษณะที่ชัดเจน ตรวจสอบและประเมินผลได้ หลังจากนั้นจึงมีการกำหนดรายละเอียด เช่น หน่วยวัด เป้าหมาย วิธีการเก็บข้อมูล

ในการประเมิน จะมีการหาความสัมพันธ์ของสิ่งบ่งชี้การปฏิบัติภารกิจกับตัวชี้วัดผลกระทบเพื่อพิจารณาว่าผลจากการดำเนินงานนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผลกระทบอย่างไร และอาจต้องใช้การวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบกัน

กระบวนการที่ 3 หาความสัมพันธ์ของตัวชี้วัด (KPI) ที่เป็นองค์ประกอบในภารกิจที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์

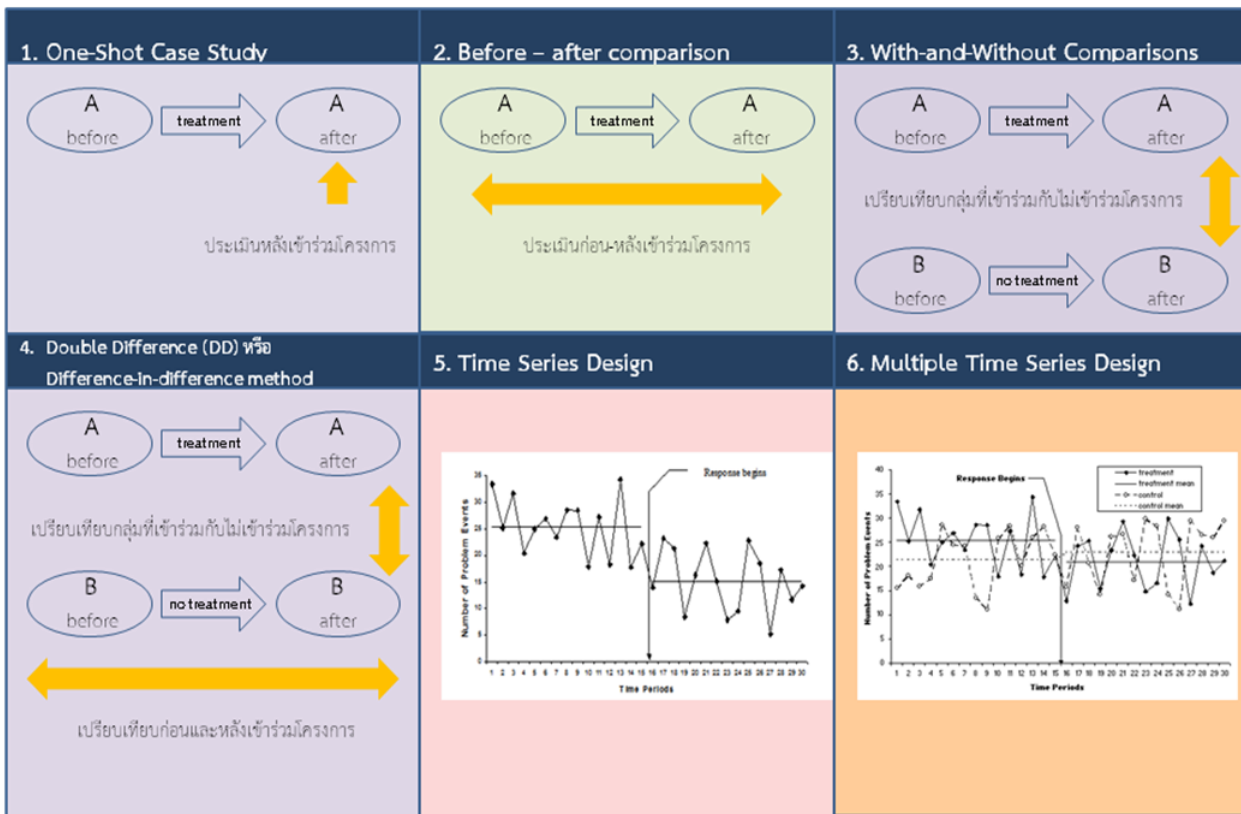
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรในส่วนของ implement side และตัวชี้วัดในส่วนของ result side ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีการกำหนดวิธีวิทยาตามความเหมาะสม

การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นตัวแทนของผลผลิตจากการปฏิบัติภารกิจ กับสิ่งที่เป็นตัวแทนของผลกระทบ ซึ่งก็คือตัวชี้วัด (KPI) ที่เราคัดเลือกมาเพื่อหาความสัมพันธ์ของภาค implement และภาคของ result side

เนื่องจากการประเมินแต่ละกรณีมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านของจุดประสงค์ ข้อมูลที่มีในปัจจุบัน และข้อมูลย้อนหลัง กลุ่มประชากรที่มีอยู่ และอื่นๆ ดังนั้น จึงต้องเลือกวิธีวิทยา (Methodology) ในการประเมินให้มีความเหมาะสมกับองค์ประกอบที่กล่าวข้างต้น

วิธีวิทยาในการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบ

ในการประเมินผลกระทบของโครงการ เราอาจใช้เทคนิคของหลักการวิจัยเชิงทดลอง มาช่วยในการวิเคราะห์ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยประกอบกันกับการเทียบเคียงเพื่อหาความสัมพันธ์ ความเป็นสาเหตุของตัวแปร ซึ่งนำไปสู่การอธิบายเชิงเหตุผล วิธีการนำมาใช้มีด้วยกันหลายแบบ โดยอธิบายได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2.12 วิธีวิทยาในการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบ

- **One-Shot Case Study** : วิเคราะห์จากกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการเพียงกลุ่มเดียว โดยหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการแล้วจึงศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับตัวแปรในกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร
- **Before-after comparison** : มุ่งเน้นการดำเนินการโดยมีกลุ่มเข้าร่วมโครงการเพียงกลุ่มเดียว แต่ดำเนินการสังเกต (Observation) ผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ
- **With-and-Without Comparisons** : การวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบกลุ่มเข้าร่วมโครงการและกลุ่มควบคุม โดยการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มเข้าร่วมโครงการ
- **Double Difference (DD)/ Difference - in - difference method** : เป็นวิธีการที่เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มเข้าร่วมโครงการทั้งก่อนและหลังการใช้มาตรการ พร้อมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการใช้มาตรการระหว่างกลุ่มเข้าร่วมโครงการและกลุ่มควบคุมด้วย
- **Time Series Design** : วิธีการที่ใช้หลักการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการโดยมีการเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกันทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการเพื่อให้ทราบการพัฒนาของกลุ่มในช่วงเวลาที่ต่างกันหลังจากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเข้าร่วมโครงการ
- **Multiple Time Series Design** : วิธีการที่ใช้หลักการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลจากโครงการโดยมีการเก็บข้อมูลหลายครั้งในช่วงเวลาที่ต่างกันทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ และนำเอาข้อมูลของกลุ่มอื่นๆ มาเปรียบเทียบ

กรอบแนวทางเบื้องต้นที่ช่วยในการคัดเลือกวิถีวิทยาเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติควรต้องมีการหารือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเครื่องมือในการวิเคราะห์อีกครั้ง ซึ่งอาจต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ มาประกอบ

สำหรับโครงการนี้ อาจจะใช้วิถีวิทยาหลายๆ วิถี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าและข้อมูลที่รวบรวมได้ในช่วงของการศึกษาระยะเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการที่ 4 การประมวลผลเพื่อหาความสัมพันธ์ของด้านดำเนินการและผลกระทบ

เป็นการนำเอาวิธีการในการประมวลผล หาความสัมพันธ์ ระหว่างการปฏิบัติการกิจของโครงการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นมาทำการคำนวณ โดยอาจใช้วิธีการทางสถิติต่างๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อผลกระทบ การกำหนดตัวแปรและสมการความสัมพันธ์เพื่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ในกรณีที่ผลกระทบที่ไต่ยังไม่ได้เป็นผลกระทบในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ อาจต้องทำการแปลงให้เป็นมุมมองทางเศรษฐกิจเสียก่อนโดยใช้วิธีการต่างๆ

การแปลงผลกระทบให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากการระบุผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานอาจมีรูปแบบอื่นที่มีใช้รูปแบบของตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ แต่อาจเป็นด้านอื่นๆ เช่น ผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ การประเมินผลกระทบของการปฏิบัติการกิจเหล่านี้จึงต้องทำการแปลงหน่วยวัดที่เกิดขึ้นเดิมให้เป็นหน่วยวัดในเชิงเศรษฐกิจ

ตัวอย่างของเครื่องมือสำหรับการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น

1) วิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิต (Change in Productivity Approach)

เป็นวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่หนึ่งเกิดขึ้นที่ส่งผลต่ออีกสิ่งหนึ่ง แล้วเรานำผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นนำมาวัดมูลค่าทางตลาด หลักการของการวัดนี้ คือ การวัดการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต (ในเชิงปริมาณ) โดยเป็นสินค้าหรือบริการที่มีการซื้อขายกันในตลาดและมีมูลค่าทางการตลาดที่สามารถวัดเป็นตัวเงินอยู่แล้ว

ตัวอย่างเช่น การประเมินโครงการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร มีผลกระทบคือ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เราสามารถนำมาคำนวณโดยนำเอาผลผลิตที่เพิ่มขึ้น กับ พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ มาแปลงหน่วยให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น ประเมินจากราคาผลผลิตต่อไร่ (ล้านบาท/ไร่) (ใช้ราคาผลผลิตต่อไร่ที่มีการซื้อขายในตลาด) แล้วนำจำนวนไร่ที่ได้รับผลจากโครงการ (จำนวนไร่ที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้) มาคูณ จะได้จำนวนมูลค่าทางเศรษฐกิจจากโครงการ เป็นต้น

2) วิธีการวัดความพึงพอใจเปิดเผย (Revealed Preferences)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินสามารถใช้ราคาตลาด หรือใช้มูลค่าตัวแทนซึ่งการประเมินโดยใช้ราคาตลาดได้ โดยมีสมมติฐานว่า ราคาซื้อขาย ในตลาดจะสะท้อนมูลค่าของสิ่งนั้น

วิธีการนี้มักใช้ประเมินทรัพยากรที่มีการใช้ประโยชน์และมีการซื้อขายผ่านระบบตลาดโดยตรง ตัวอย่างเช่น ประเมินมูลค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล จากผลผลิตทางประมงที่ได้ในพื้นที่อนุรักษ์ เป็นต้น

หลักการในการนำเอามูลค่าจากราคาของการซื้อขายที่เกิดขึ้นในตลาด มาเทียบเคียงกันเพื่อให้ได้มูลค่าของสิ่งที่ต้องการมีวิธีการดังนี้

- Market Value Approach คือ ถ้ามราคาตลาด เฉพาะที่มีการซื้อขายในตลาดจริง
- Cost Approach คือ เป็นราคาที่ใช้ไป เพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา
- Income Approach คือ เป็นราคาที่ได้รับ เมื่อขายสิ่งนั้นไป
- Benefit transfer approach คือ นำค่าใช้จ่าย หรือ รายได้ ที่เทียบเคียงกับสิ่งที่เราต้องการจะประเมินมูลค่ามาใช้

3) การประเมินทางตรง (Stated Preference)

หมายถึง การประเมินที่ได้จากการสำรวจสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบระบุว่า มีความพึงพอใจยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้ได้สิ่งนั้น หรือเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้ว ผู้ตอบมีความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเป็นมูลค่าเท่าใด โดยทั่วไป จะใช้วิธีการประเมินทางตรง เมื่อไม่สามารถใช้วิธีการประเมินทางอ้อมได้ เนื่องจากเป็นสินค้าสาธารณะไม่มีการซื้อขายผ่านตลาด และไม่มีราคาที่จะเสนอด้วยมูลค่าเป็นตัวเงินได้ ตัวอย่างเช่น สอบถามนักท่องเที่ยวว่า หากชายหาดนี้ถูกฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน เขายินดีที่จะจ่ายเพิ่มเท่าใดเพื่อการมาพักผ่อนที่ชายหาดที่สวยงามแห่งนี้ และสำรวจโดยสอบถามว่าจะมีผู้เปลี่ยนใจจากการไปพักผ่อนที่หาดอื่นเข้ามาพักผ่อนที่ชายหาดนี้แทนจำนวนเท่าใด

แม้ว่าสินค้า/บริการที่ประเมินจากวิธี Stated Preference จะไม่ใช่สิ่งที่มีการซื้อขายในท้องตลาด แต่สามารถตั้งคำถามที่เทียบเคียงมูลค่าสมมติเพื่อให้ได้มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เทียบเคียงได้ โดยมีหลักการต่างๆ ดังนี้

- Cost Approach คือ ถ้ามเงินที่ยินดีจ่าย เพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา (Willingness to pay : WTP)
- Replacement Cost method คือ ถ้าหากจะทำให้เกิดสิ่งนั้นๆ ตามที่ต้องการ จะต้องใช้เงินเท่าไร
- Income Approach คือ ถ้ามราคาที่ยินดีขาย เมื่อขายสิ่งนั้นไป (Willingness to Accept: WTA)

กระบวนการที่ 5 นำผลกระทบที่วิเคราะห์มารายงานในขอบเขตและมิติในด้านเศรษฐกิจ

โดยการวิเคราะห์และรายงานผล โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ค่าต่างๆ ในอดีต หรือ ค่าเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ ฯลฯ เพื่อให้สามารถบ่งชี้ได้ว่า การปฏิบัติการกิจการก่อให้เกิดผลสำเร็จตามกำหนด และผลกระทบที่เกิดขึ้นส่งผลมากหรือน้อยต่อประชากรหรือพื้นที่ที่ต้องการเพียงไร

การเปรียบเทียบกับค่าอ้างอิงหลายรูปแบบ เช่น

1. การกำหนดเป้าหมายเทียบกับแผนงาน (ในกรณีมีแผนงานซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายชัดเจน เป้าหมายมีความเหมาะสม)
2. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับค่ามาตรฐาน ค่าอ้างอิงต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับแล้ว
3. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานโครงการอื่นๆ ที่ดำเนินการคล้ายคลึงกัน หรือเทียบกับคู่แข่ง
4. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต
5. การกำหนดค่าเป้าหมาย เทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่มีการดำเนินโครงการ

การแปลงข้อมูลในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ เป็นไปตามตารางที่ 2.3 และหลังจากนี้แล้ว จะนำผลการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบมาใช้ ตัวอย่างเช่น การนำมากำหนดเป้าหมาย เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานในโครงการต่างๆ หรือการนำมาใช้เพื่อการประเมินความคุ้มค่า ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร หรือประเด็นอื่นๆ ต่อไป

ตารางที่ 2.3 สูตรการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
ยอดขายที่เพิ่มขึ้น	คือ มูลค่าของการขายที่เกิดจากโครงการ = ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)	1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบเท่ากับทั้งปี หากข้อมูลไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี 2) นับเฉพาะส่วนที่เกิดจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น เช่น - เฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการส่งเสริมไม่นับรวมผลิตภัณฑ์อื่น - เฉพาะพื้นที่/ลูกค้าที่ได้จากการส่งเสริมเช่น ได้จากการจัดงาน
	<p>ยอดขายที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญ โดยเป็นผลลัพธ์ทางธุรกิจ ซึ่งสามารถบ่งชี้ผลการส่งเสริมของภาครัฐได้หลายโครงการ</p> <p>ยอดขายที่เพิ่มขึ้นบ่งชี้ความสามารถในสองด้านหลักคือ</p> <p>1) การขายที่มีปริมาณ/จำนวนขึ้น มากขึ้น ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการขาย การตลาด ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้บริโภค การส่งเสริมการขายที่ดี ที่เกิดจากการส่งเสริมของภาครัฐ เช่น การออกงาน การประชาสัมพันธ์ การจับคู่ทางธุรกิจ การส่งเสริมการตลาดออนไลน์</p> <p>2) ราคาที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาต่อหน่วย ซึ่งบ่งชี้คุณสมบัติที่ผู้บริโภคยอมจ่ายแพงขึ้น เพื่อให้ได้คุณภาพตรงความต้องการ ทั้งนี้ การส่งเสริมบางกิจกรรมสามารถสร้างมูลค่านี้ เช่น การส่งเสริมให้มีการผลิตที่มีคุณภาพ ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพสูง เช่น ทนทาน เก็บรักษาได้นาน ใช้งานได้ดี ฯลฯ หรือการเข้าสู่ตลาดใหม่ ที่มีกำลังซื้อสูง หรือการส่งเสริมการขาย การสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคเห็นคุณค่า และยอมจ่ายแพงขึ้น หรือกรณีอื่นๆ</p>	
ยอดขายหน่วยผลิตภัณฑ์ใหม่	คือ มูลค่าของการขาย นับเฉพาะผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากโครงการ = ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)	1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบเท่ากับทั้งปี หากข้อมูลไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี 2) นับเฉพาะส่วนที่เกิดจากการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับจากการส่งเสริมของโครงการ

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
	<p>ยอดขายผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านของตัวผลิตภัณฑ์ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยตัวชี้วัดนี้จะบ่งชี้ความสำเร็จของการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยบ่งชี้ความสามารถสองด้านในลักษณะเดียวกันกับตัวชี้วัด ยอดขายที่เพิ่มขึ้น คือ</p> <p>1) การขายที่มีปริมาณ/จำนวนชิ้น มากขึ้น 2) ราคาที่สูงขึ้น โดยเฉพาะราคาต่อหน่วย แต่ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ จะวัดเฉพาะยอดขายที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ใหม่เท่านั้น</p> <p>เนื่องจากเป็นยอดขายของผลิตภัณฑ์ใหม่ จึงใช้สำหรับประเมินความสำเร็จของโครงการที่มุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่เท่านั้น เช่น โครงการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ นำเทคโนโลยีมาใช้ในผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่ามากขึ้น หรือการตลาดของผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น การนำผลิตภัณฑ์ใหม่ไปเปิดตัวในงานแสดงสินค้า การจับคู่ธุรกิจเพื่อให้สินค้าใหม่สามารถเข้าสู่ตลาด เป็นต้น</p>	
มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น (ล้านบาท)	<p>คือ มูลค่าของการขายโดยส่งออกต่างประเทศเฉพาะที่เกิดจากโครงการ</p> <p>= ผลรวมของ (จำนวนที่ขาย x ราคา)</p>	<p>1) ข้อมูลที่ได้ต้องนำมาเทียบเท่ากับทั้งปี หากข้อมูลมีไม่ครบปีจะใช้ค่าประมาณการให้เท่ากับทั้งปี</p> <p>2) นับเฉพาะยอดขายที่เป็นการส่งออก เฉพาะที่เกิดจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้านี้ได้จากการจัดงานในต่างประเทศ - ลูกค้าจากการจับคู่ทางธุรกิจโดยเป็นลูกค้าต่างประเทศ
		<p>มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ประเมินความสำเร็จจากการทำธุรกิจที่มุ่งเน้นการส่งออกเป็นสำคัญ เนื่องจาก GDP ของประเทศ มีสัดส่วนที่เกิดจากการส่งออกเป็นสัดส่วนสูง การนำเงินตราจากต่างประเทศเข้าประเทศจึงช่วยสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ดี ทั้งนี้ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ความสามารถสองด้าน คือ</p> <p>1) การขายในตลาดต่างประเทศที่มากขึ้น 2) ราคาที่สูงขึ้น โดยประเมินเฉพาะยอดขายที่เกิดจากการส่งออก</p> <p>ตัวชี้วัดนี้เหมาะสมกับโครงการที่มุ่งเน้นการส่งออกในตลาดต่างประเทศ ซึ่งตามยุทธศาสตร์ของประเทศจะมุ่งเน้นกลุ่ม Strong เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม หากมีกลุ่มอื่นๆ ที่ได้รับการส่งเสริมในด้านการขายในตลาดต่างประเทศก็สามารถใช้ตัวบ่งชี้นี้ได้เช่นกัน</p> <p>ตัวอย่างของโครงการที่นำตัวชี้วัดนี้ไปใช้บ่งชี้ความสำเร็จ เช่น โครงการที่ส่งเสริมการทำตลาดในต่างประเทศ เช่น การแสดงสินค้าในต่างประเทศ การจับคู่ธุรกิจกับผู้ประกอบการธุรกิจต่างประเทศ การส่งเสริมการทำตลาดสินค้าออนไลน์สำหรับต่างประเทศ หรือการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับตลาดต่างประเทศ เช่น การส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เฟอร์นิเจอร์ สำหรับตลาดต่างประเทศ การให้ความรู้ของแนวโน้มผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศ เป็นต้น</p>

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
มูลค่าการซื้อขาย ทรัพย์สินทางปัญญา		
ร้อยละที่ลดลงของ ของเสีย	$= (\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม}-\text{ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม})/\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม}\times 100$	1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง การลดของเสียในการผลิตสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ เนื่องจากมีการฝึกฝนทักษะ แรงงานให้มีฝีมือขึ้น ทำให้ของเสียในการผลิตลดลง (ระยะเวลาที่เห็นผล หลังจาก ได้รับการส่งเสริมคือ 3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) การคำนวณ ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม = 40 ชิ้นต่อเดือน (3 เดือนก่อนสิ้น ปีงบประมาณ) ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = 20 ชิ้นต่อเดือน (3 เดือนก่อนสิ้น ปีงบประมาณ) ร้อยละที่ลดลงของของเสีย $= (\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม}-\text{ของเสียในการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม})/\text{ของเสียในการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม}\times 100$ $= (40-20)\times 3 / (40\times 3) \times 100 = 50\%$
		ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการผลิต โดยมุ่งเน้นการประเมินของเสียที่เกิดขึ้นระหว่างการผลิต ว่าลดลงเพียงไร หากลดลง ในอัตราส่วนที่สูงจะบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนากระบวนการ ตัวชี้วัดนี้ เหมาะสมสำหรับโครงการที่มุ่งเน้นคุณภาพในกระบวนการผลิต ที่จะสร้างผลผลิตที่ตรงกับคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เช่น มีความเที่ยงตรง ของส่วนผสม ขนาด การขึ้นรูป รูปแบบ คุณสมบัติต่างๆ ที่ถูกต้องเป็นไปตามต้องการ โดยใช้วิธีการปรับปรุงกระบวนการ เช่น การพัฒนา

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
	<p>วัตถุดิบ ฝีมือแรงงาน การควบคุมกระบวนการผลิต การควบคุมเครื่องจักร การบรรจุ การตรวจประเมินให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิต ฯลฯ</p> <p>โครงการที่ใช้ตัวชี้วัดนี้ในการประเมินจะเป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาในประเด็นดังกล่าวที่ระบุไว้ข้างต้น โดยอาจอยู่ในรูปแบบของการให้ความรู้ อบรม ให้คำปรึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงาน การประเมินและวินิจฉัยปัญหา การตรวจสอบคุณภาพการผลิตตามมาตรฐาน เป็นต้น</p>	
<p>ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต</p>	<p>= (ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม-ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม)/ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริมx100</p>	<p>1) ข้อมูลที่ได้ใช้คำนวณของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น</p> <p>2) นับเฉพาะต้นทุนในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น</p> <p>ตัวอย่าง</p> <p>ต้นทุนแรงงานที่ลดลง อันเนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทนแรงงานคน จะนับเฉพาะค่าแรงในส่วนที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น</p> <p>การคำนวณ</p> <p>ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร จำนวน 10 คน คนละ 10,000 บาทต่อเดือน ในระยะเวลาหลังจากการได้รับการส่งเสริม (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ)</p> <p>ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร ผู้ดูแลระบบ คนละ 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 1คน (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ)</p> <p>ในปี 2560 การส่งเสริมจากโครงการสามารถนำระบบ IT มาใช้ทดแทนคนทั้ง 10 คน ได้ในระยะเวลา 3 เดือน</p> <p>ดังนั้น ร้อยละที่ลดลงของต้นทุน เท่ากับ</p> <p>= (ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริม-ต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม)/</p> <p>ต้นทุนการผลิตก่อนได้รับการส่งเสริมx100</p> <p>= (10 x 10,000 x 3) – (1 x 15,000 x3) / (10 x 10,000 x 3) x 100 =</p> <p>66.67%</p>

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
	<p>ตัวชี้วัดนี้บ่งชี้ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิต โดยต้นทุนที่ลดลงจะเป็นส่วนช่วยให้เกิดกำไรเพิ่มขึ้น รวมทั้งการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เนื่องจากสามารถทำให้ขายสินค้าในราคาที่ถูกลงและสู้กับคู่แข่งได้ ทั้งนี้ ต้นทุนที่ลดลงอาจทำได้ทั้งส่วนของต้นทุนคงที่ (fix cost) หรือต้นทุนผันแปร (variable cost)</p> <p>การทำให้ต้นทุนลดลง อาจทำได้หลายวิธีการ เช่น การปรับกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ใช้เทคโนโลยีมาทดแทนแรงงานคนที่มีราคาแพงกว่า การปรับกระบวนการ เครื่องจักร วิธีการผลิต ให้สามารถผลิตจำนวนมากขึ้นโดยเพิ่มต้นทุนน้อยกว่า หรือการเพิ่มการผลิตจำนวนมาก เพื่อที่จะได้การประหยัดจากการผลิต หรือการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดอำนาจการต่อรองกรณีสั่งซื้อสินค้า หรือการปรับเปลี่ยนกระบวนการด้านโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการลดการสูญเสีย เช่น ของเสียจากการผลิต การสูญเสียพลังงาน เป็นต้น</p> <p>ตัวชี้วัดนี้ จะใช้ประเมินโครงการที่มีจุดประสงค์ที่จะลดต้นทุนการผลิต เช่น สินค้าที่มีการแข่งขันด้านราคา ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหา มีกระบวนการผลิตหรือโลจิสติกส์ที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้ต้นทุนสูง ผู้ประกอบการที่มีปัญหาด้านการสูญเสียในการผลิตมากทำให้มีผลต่อต้นทุนการผลิต ฯลฯ</p> <p>โครงการที่นำตัวชี้วัดนี้ในการประเมินความสำเร็จ จะเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการลดต้นทุน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการลดปัจจัยนำเข้า โดยอาจเป็นการให้ความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านกระบวนการผลิต การโลจิสติกส์ โครงการที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งและสามารถนำไปสู่การลดต้นทุน</p>	
มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ	1) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุน มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ = ต้นทุนที่ลดลง = ต้นทุนเดิมก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ X ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต /100	1) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการลดต้นทุน 1) ข้อมูลที่ได้ใช้คำนวณของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะมูลค่าของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทนแรงงานคน ทำให้การทำงานมีความแม่นยำ และของที่ผลิตมีตำหนิลดลง จะนับเฉพาะของเสียที่ลดลงจากการผลิตที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
		<p><u>การคำนวณ</u> ต้นทุนเดิมก่อนได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ = ต้นทุนค่าจ้างบุคลากร จำนวน 10 คน คนละ 10,000 บาทต่อเดือน ในระยะเวลาหลังจากการได้รับการส่งเสริม (3 เดือน ก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิต = 66.67% มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพในปี 2560 = $(10 \times 10,000 \times 3) \times 66.67 / 100 = 200,010$ บาท</p>
	<p>2) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการลดของเสียในการผลิต มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพ = มูลค่าของเสียที่ลดลง = มูลค่าของเสียก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ X ร้อยละที่ลดลงของของเสียในการผลิต /100</p>	<p>2) ในกรณีของการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยการลดของเสียในการผลิต 1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะมูลค่าของเสียในส่วนที่ลดได้ จากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวอย่าง ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการได้ส่งเสริมให้นำระบบ IT มาทดแทนแรงงานคน ทำให้การทำงานมีความแม่นยำ และของที่ผลิตมีตำหนิลดลง จะนับเฉพาะของเสียที่ลดลงจากการผลิตที่ถูกทดแทนด้วยระบบ IT เท่านั้น การคำนวณ มูลค่าของเสียที่ลดลง เดิมคือ 40 ชิ้น ต่อเดือน ระยะเวลาหลังจากการได้รับการส่งเสริม (3 เดือนก่อนสิ้นปีงบประมาณ) แต่ละชิ้นมีมูลค่า 100 บาท ร้อยละที่ลดลงของต้นทุนการผลิตหลังได้รับการส่งเสริม = 66.67% ในปี 2560 การส่งเสริมจากโครงการสามารถนำระบบ IT มาใช้ทำให้ของเสียลดลง 66.67% ได้ในระยะเวลา 3 เดือน ดังนั้น มูลค่าประหยัดได้จากการเพิ่มประสิทธิภาพเท่ากับ</p>

มูลค่าทางเศรษฐกิจ	สมการ	หมายเหตุ
		= มูลค่าของเสียก่อนการเพิ่มประสิทธิภาพ X ร้อยละที่ลดลงของของเสียในการผลิต /100 = (40 x 100) x 66.67 x 3 = 800,040 บาท
มูลค่าการจ้างงาน	= ผลรวมของ (รายได้ของบุคลากรที่มีการจ้างงาน)	1) ข้อมูลที่ได้ใช้ค่าผลรวมของข้อมูลที่จัดเก็บได้ในปีนั้น 2) นับเฉพาะมูลค่าการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมจากโครงการเท่านั้น ตัวชี้วัดนี้ ประเมินความสามารถในการขยายกิจการ หรือขยายกระบวนการทางการผลิต หรือการค้า การลงทุน ที่เกิดจากการส่งเสริมของโครงการ โดยมีส่วนของคุณค่าทางสังคมในด้านของการสร้างงานให้กับประชากร ซึ่งมีผลต่อเนื่องต่อการเติบโต การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศด้วย ทั้งนี้ โครงการที่นำตัวชี้วัดนี้มาใช้ประเมิน เช่น โครงการที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างธุรกิจใหม่ที่ใช้แรงงานสูง การส่งเสริมธุรกิจที่ทำให้เกิดการขยายการผลิตและใช้แรงงานเพิ่มขึ้น หรือการส่งเสริมให้มีการผลิตแรงงานมีคุณภาพ และสามารถเข้าสู่ระบบการผลิตหรือการค้าได้

สำหรับตารางที่ 2.4 ถือว่าเป็นตารางต้นแบบสำหรับการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบ เนื่องจากการศึกษาการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อ (Intervention) และ Result chain ที่กระทำต่อห่วงโซ่ผลกระทบ ภายใต้โครงการต่างๆ ของ สสว. โดยครอบคลุมประเภทกิจกรรมต่างๆ ของทุกโครงการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำการจัดกลุ่มและหาความสัมพันธ์ร่วมกันของการปฏิบัติการ และผลจากการปฏิบัติการของ สสว. ได้ทุกโครงการ

แม้ว่าตารางต้นแบบนี้จะสามารถครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทุกโครงการใน สสว. แต่เนื่องจากห่วงโซ่ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับโครงการแตกต่างกัน มุ่งเน้นจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกัน จึงต้องหาความเชื่อมโยงระหว่าง การปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อ (Intervention (W)), ด้านการดำเนินงาน (Implementation side (X)) และด้านผลของการดำเนินงาน (Result side (Y)) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) อธิบายทิศทางและความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรว่ามีอิทธิพลต่อกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร W, X และ Y ที่เกิดขึ้นภายในห่วงโซ่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างตารางแสดงห่วงโซ่ของผลกระทบ (Result Chain) ในภาพรวมของการส่งเสริม SME ในรูปแบบต่างๆ

การปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)						ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)			
	ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental)		ปัจจัยนำเข้า (Input)		กระบวนการ (Process)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		ผลกระทบ (Impact)	
O	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
การปฏิบัติภารกิจของ สสว. ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต	การพัฒนาองค์กร/ระบบการผลิต	พัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่การผลิตการค้า	พัฒนากลยุทธ์วางแผนงานการบริหารจัดการ	พัฒนาความรู้และทักษะผู้ประกอบการ	ปรับปรุงกระบวนการผลิต	การทดสอบตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามตลาด	พัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์	ผลลัพธ์	ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
<ul style="list-style-type: none"> ● การให้ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - การอบรม - การรวบรวมองค์ความรู้ - การบรรยาย - การสัมมนา - การทำเวิร์คชอป - การให้คำปรึกษา - การดูงาน ● การให้เทคโนโลยี <ul style="list-style-type: none"> - การอบรม - การให้เทคโนโลยีไปใช้ เช่น software ระบบ IT - ต้นแบบเครื่องมือการผลิต หรือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์ - การประกวดนวัตกรรม - การรวบรวม/เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยี - การให้คำปรึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดตั้งองค์กร/ระบบการผลิต/หน่วยผลิต ● การจัดโครงสร้างองค์กร/กลุ่มธุรกิจ/ระบบการผลิต ● การรวมหุ้นในกลุ่มหรือกองทุน ● การลงทุนใหม่ (ส่งเสริมการลงทุน ชักนำนักธุรกิจมาลงทุน) 	<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างเครือข่ายของห่วงโซ่การผลิต ● Supply chain ที่เป็นเครือข่าย/พันธมิตร ใน value chain <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายเพื่อพัฒนา - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การ Benchmarking - ศูนย์รวมที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ ● Business matching ● การเข้าถึงแหล่งทุน แหล่งความรู้ แหล่งแรงงาน ● การสร้างความเข้มแข็งของ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนงานกลยุทธ์ <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนกลยุทธ์ระดับองค์กร ● การบริหารจัดการระบบในองค์กร <ul style="list-style-type: none"> - การบริหารระบบการผลิต - การบริหารการเงินและการลงทุน - การบริหารด้านการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับตลาด - การบริหารทรัพยากรมนุษย์/ต้นทุนมนุษย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การบริการข้อมูล ● การพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูล ● การพัฒนาทักษะของบุคคลในการผลิต <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำบัญชีต้นทุน - การวิเคราะห์ต้นทุน ● เทคโนโลยีนำไปสู่นวัตกรรม <ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้นแบบ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ฉลาก - การปรับปรุงการผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> ● นวัตกรรมการผลิต <ul style="list-style-type: none"> - เทคนิคใหม่ - เทคโนโลยีใหม่ ● การปรับปรุงกระบวนการ (ลดขั้นตอน ปรับกระบวนการ สร้างคุณค่าจากกระบวนการใหม่ new process Re-engineer) ● คุณภาพการผลิต <ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมมาตรฐานการผลิต - การกำหนดมาตรฐาน - การตรวจรับรอง ● การผลิตเพื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การทดสอบตลาดเพื่อหาความต้องการของลูกค้าและนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ● การนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาต่อช่องทางต่างๆ <ul style="list-style-type: none"> - งานแสดงสินค้า - การพบปะคู่ค้า - Social Media 	<ul style="list-style-type: none"> ● นวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ <ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มคุณค่าให้ผลิตภัณฑ์เดิม ● ผลิตภัณฑ์มีมาตรฐานตามความต้องการตลาด ● การสร้างภาพลักษณ์สินค้า ● ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนต่ำ ● สร้างผลิตภัณฑ์สู่ตลาดใหม่ ● การพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> ● การปรับปรุงประสิทธิภาพ <ul style="list-style-type: none"> - ลดความสูญเสียในระบบผลิต (เวลา แรงงาน ต้นทุน ของเสีย พลังงาน วัสดุสิ้นเปลือง) - ลดต้นทุนจมน - ลดสต็อก ● Turnover ratio ● ยอดขาย/รายได้เพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ราคาต่อหน่วย ● ต้นทุนต่อหน่วย ● ยอดขาย ● ยอดสั่งซื้อ ● ส่วนแบ่งตลาด ● กำไรต่อหน่วย ● รายได้ ● ผลิตภัณฑ์ใหม่/ตลาดใหม่ ● การลงทุนขยายกิจการที่เพิ่มขึ้น ● การจัดตั้งธุรกิจ/การขยายฐานธุรกิจ/การขยายการลงทุน ● การสร้างเครือข่ายการลงทุน การร่วมทุน การ synergy 	<ul style="list-style-type: none"> ● การลงทุน ● มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ/ GDP ขยายตัว ● กำไรธุรกิจ ● รายได้ต่อปี ● ผลกระทบทางอ้อม <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นอยู่ดีขึ้น - ประชาชนมีอาชีพเสริมไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐาน ● การจ้างงานลด/เพิ่ม ● การกระจายรายได้/ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ● ลดต้นทุนจาก

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)							ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)		
	ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental)		ปัจจัยนำเข้า (Input)		กระบวนการ (Process)		ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Outcome)		ผลกระทบ (Impact)
O	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
การปฏิบัติการกิจของ สสว. ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต	การพัฒนาองค์กร/ระบบการผลิต	พัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่การผลิตการค้า	พัฒนากลยุทธ์วางแผนงานการบริหารจัดการ	พัฒนาความรู้และทักษะผู้ประกอบการ	ปรับปรุงกระบวนการผลิต	การทดสอบตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามตลาด	พัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์	ผลลัพธ์	ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ
<ul style="list-style-type: none"> ● การให้คำปรึกษา <ul style="list-style-type: none"> - นอกสถานที่ - ในสถานที่ ● การจัดให้มีบริการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการ - ผู้ให้บริการ - ผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ● การสนับสนุนทางการตลาด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างคู่ค้า - สร้างเครือข่ายทางการตลาด - การทดสอบตลาด - การเผยแพร่สินค้าในตลาด ● การสร้างให้เกิดความร่วมมือ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่าย - การรวมกลุ่ม - การจับคู่ทางการผลิตหรือธุรกิจ 		<ul style="list-style-type: none"> ● องค์กรท้องถิ่นโดยรวมหุ้นในกลุ่มหรือกองทุน ● การทำ promotion ร่วมงานแสดงสินค้า / จำหน่ายสินค้า ● การสร้างเครือข่าย/พัฒนาองค์กรให้เกื้อกูลกัน ● การสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานราชการ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการความรู้ ● ระบบโซ่อุปทาน ● การแก้ปัญหาในการผลิต ● การลดการสูญเสีย ● การตรวจวินิจฉัยสถานประกอบการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาความรู้ด้านการบริหาร <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการรายใหม่มีความรู้ในการลงทุน - ผู้ประกอบการรายเดิมมีความรู้ในการปรับปรุงกิจการ ● การพัฒนาทักษะอาชีพเสริม 	<ul style="list-style-type: none"> ● เพิ่มมูลค่าสินค้า ● การนำวัตถุดิบเหลือใช้หรือขยะกลับมาใช้ในกระบวนการผลิต ● การนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ/การทำงาน 		<ul style="list-style-type: none"> ● คุณภาพการบริการ (service) ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ 			<ul style="list-style-type: none"> ● การนำเข้าวัตถุดิบ/พลังงานจากต่างประเทศ

จากตารางแสดงห่วงโซ่ของผลกระทบ (Result Chain) ในภาพรวมจะนำไปใช้ในการพิจารณาว่าโครงการ intervention ที่ดำเนินการจะส่งผลไปถึงผลผลิต ผลลัพธ์หรือผลกระทบตรงส่วนใด รวมถึงมูลค่าที่เกิดขึ้น โดยตัวชี้วัดที่จะวัดตั้งแต่ผลผลิตถึงมูลค่าที่เกิดขึ้นจะต่างกันตามแต่ละโครงการ โดยจะพิจารณามูลค่าเพิ่มที่เกิดในมิติอื่นๆ นอกจากกำไร ดังนั้นจึงต้องพิจารณา intervention ที่ สสว. ดำเนินการได้ส่งผลจากส่วน implementation side ไปยัง result side และส่งผลถึงมูลค่าสุดท้ายหรือไม่

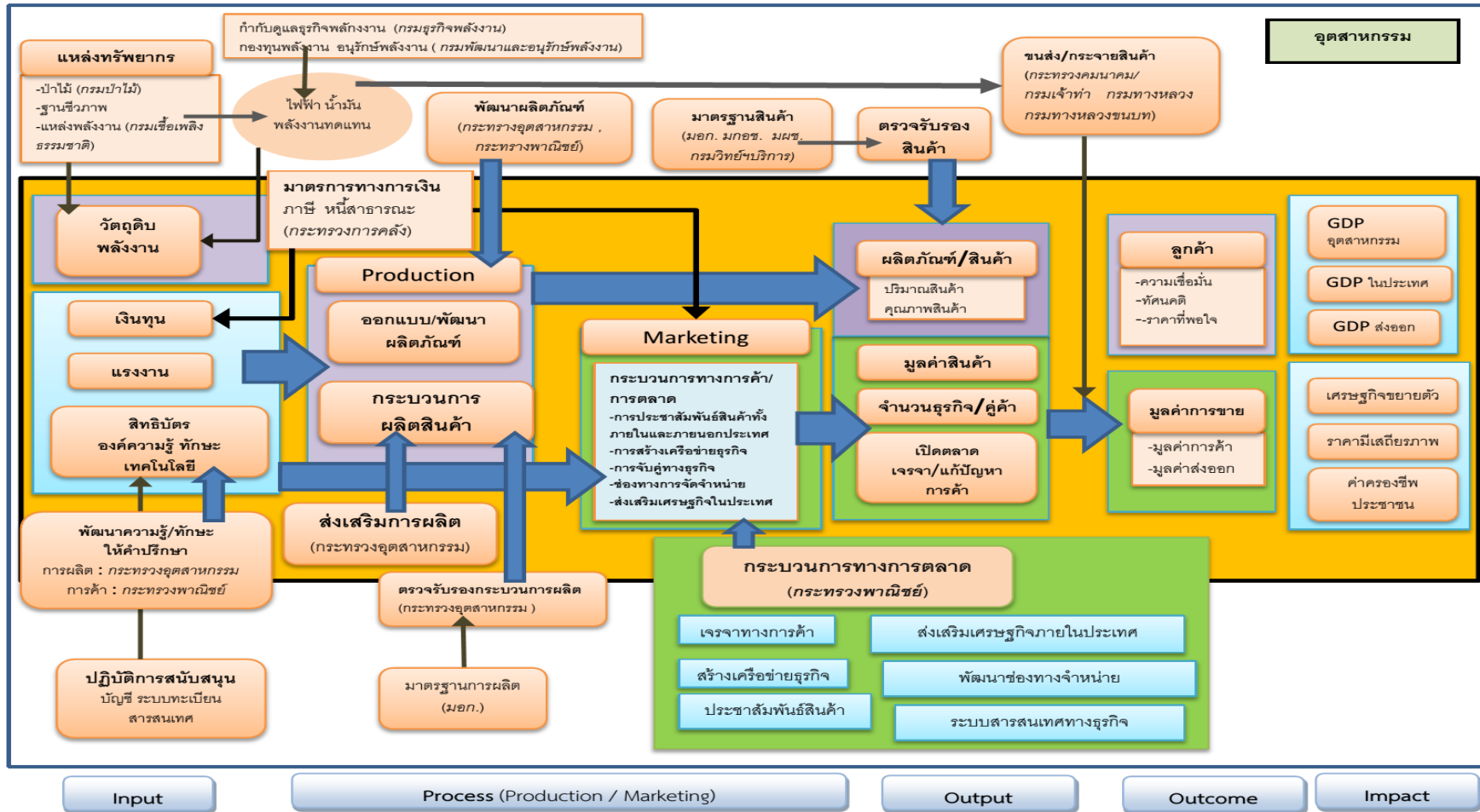
ตารางที่ 2.5 การเพิ่มคุณค่า (Value chain) ในอุตสาหกรรม ที่นำไปสู่การเพิ่มมูลค่า

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)	ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)	ตัวชี้วัดมูลค่าของผลการดำเนินงาน
1. การสร้างความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต 1.1 การให้ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - การอบรม - การบรรยาย - การสัมมนา - การรวบรวมองค์ความรู้ (เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาการนวัตกรรม ศูนย์การเรียนรู้) - การทำเวิร์คชอป 1.2 การให้เทคโนโลยี <ul style="list-style-type: none"> - การให้เทคโนโลยีไปใช้ เช่น software ระบบ IT - การให้คำปรึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต สูญเสียลดลง ผลิตได้เร็วขึ้น - การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต เพิ่มมูลค่า นำเชื่อถือ มีมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ชีตความสามารถในการผลิต/ กำลังการผลิต - อัตราส่วนของเสียเฉลี่ย - มูลค่าของเสียเฉลี่ยรวม - อัตราส่วนเครื่องเสียขณะทำงานเฉลี่ย - การเพิ่มคุณภาพได้มาตรฐาน - กิจการได้รับการรับรองมาตรฐานสากลตามที่ต้องการ - ความพึงพอใจในการตลาดเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุนต่อหน่วยที่ลดลง - ต้นทุนรวมที่ลดลง - มูลค่าการสูญเสียที่ลดลง - ราคาต่อหน่วย รายได้
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ 2.1 การให้ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - การอบรม - การรวบรวมองค์ความรู้ (เช่น จัดตั้งศูนย์พัฒนาการนวัตกรรม ศูนย์การเรียนรู้) - การสัมมนา การดูงาน - การให้คำปรึกษา 	นำความรู้มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่	<ul style="list-style-type: none"> - นวัตกรรมเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด - การแย่งส่วนแบ่งการตลาด - ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาต่อหน่วย - รายได้รวม - กำไรขั้นต้น
2.2 การสร้างต้นแบบ <ul style="list-style-type: none"> - ต้นแบบของเครื่องมือการผลิต หรือต้นแบบผลิตภัณฑ์ - การประกวดนวัตกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - การนำต้นแบบมาใช้ผลิตจริงเชิงพาณิชย์ - การนำนวัตกรรมมาใช้สร้างผลผลิต - การนำนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารถและเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสู่นวัตกรรมได้ ระดับเฉลี่ย - ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มความสามารถและเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสู่นวัตกรรมได้ ระดับเฉลี่ย 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาต่อหน่วย - ยอดขาย (จำนวน) - ส่วนแบ่งทางการตลาด

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)	ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)	ตัวชี้วัดมูลค่าของ ผลการดำเนินงาน
2.3 งานวิจัย งานวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์	การนำงานวิจัยมาพัฒนา ผลผลิต การนำงานวิจัยมาเพิ่ม ประสิทธิภาพ	จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้ จากการนำงานวิจัยมาใช้	ราคาต่อหน่วย ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด กำไรขั้นต้น
3.1 การส่งเสริมการตลาด - การนำผลผลิตไปทดลองตลาด และวิเคราะห์หาข้อมูล - การสร้างความตระหนักรู้ ความรู้ในด้านผลิตภัณฑ์ใหม่ - การจับคู่เชื่อมโยงทางธุรกิจ - การนำผลผลิตไปทดลองตลาด และวิเคราะห์หาข้อมูล	การได้ตีล ยอดสั่งซื้อ การได้ลูกค้าใหม่ การได้ลูกค้ารายใหม่ การได้ลูกค้าเดิมแต่ผลิตภัณฑ์ ใหม่ การผลิตสินค้าที่ตรงความ ต้องการของตลาด	การขยายตลาด การได้ลูกค้ามาเพิ่มยอดขาย การขยายตลาด การขยาย ผลิตภัณฑ์	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย มูลค่าการเติบโตของ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย
3.2 การส่งเสริมการตลาด - การสร้างความตระหนักรู้ ความรู้ ในด้านผลิตภัณฑ์ใหม่	การผลิตสินค้าใหม่ที่ได้สร้าง การรับรู้แล้ว	การขยายตลาด การขยาย ผลิตภัณฑ์	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย
3.3 การส่งเสริมการตลาด - การจับคู่เชื่อมโยงทางธุรกิจ	การเจรจาทางการค้า ความร่วมมือ	การขยายตลาด การได้ลูกค้ารายใหม่ การได้ supplier ใหม่ การลดต้นทุน	ยอดขาย (จำนวน) ส่วนแบ่งทาง การตลาด รายได้จากการขาย การลดต้นทุน กำไรขั้นต้น
4. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม - การรวมกลุ่ม cluster เพื่อสร้าง ประสิทธิภาพการค้า การลงทุน	การเจรจา สร้างความร่วมมือ ในด้านต่างๆ ด้านการรวมกลุ่มการค้า ด้านการรวมกลุ่มในการผลิต ในสายการผลิต	การสร้างอำนาจต่อรองกับ supplier การขยายฐานลูกค้า การลดต้นทุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างอำนาจต่อรองกับ supplier การสร้าง Value chain ให้ครบวงจร	ยอดขาย (จำนวน) รายได้จากการขาย กำไรขั้นต้น การลดต้นทุน กำไรขั้นต้น
5. การพัฒนาบุคลากร การอบรม ให้ความรู้ - ภาควิชาการผลิต การพัฒนา กระบวนการ	การปรับเปลี่ยนกระบวนการ ผลิต สูญเสียลดลง ผลิตได้เร็วขึ้น	- ชีตความสามารถในการ ผลิต/กำลังการผลิต - อัตราส่วนของเสียเฉลี่ย - มูลค่าของเสียเฉลี่ยรวม อัตราส่วนเครื่องเสียขณะ ทำงานเฉลี่ย	ต้นทุนต่อหน่วยที่ ลดลง ต้นทุนรวมที่ลดลง มูลค่าการสูญเสียที่ ลดลง

การปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (Intervention)	ด้านการดำเนินงาน (Implementation Side)	ด้านผลของการดำเนินงาน (Result side)	ตัวชี้วัดมูลค่าของ ผลการดำเนินงาน
	การปรับเปลี่ยน กระบวนการผลิต เพิ่มมูลค่า นำเชือถือ มีมาตรฐาน	การเพิ่มคุณภาพ ได้มาตรฐาน	ราคาต่อหน่วย รายได้

นอกจากนั้น การดำเนินการส่งเสริม SME ในรูปแบบบูรณาการตามวัตถุประสงค์ของการจัดสรรงบประมาณ ที่ต้องการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทาง สนับสนุนเป้าหมายของประเทศร่วมกัน ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการพิจารณาหน่วยงานที่จะมีการปฏิบัติการกิจที่เกี่ยวข้อง (intervention) กับห่วงโซ่ของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จะนำเสนอตัวอย่างแผนภาพที่ 2.13 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายในกระทรวงทั้ง 9 กระทรวงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับห่วงโซ่ฯ

แผนภาพที่ 2.13 แสดงห่วงโซ่ของผลกระทบ (Results Chain) และการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง (Intervention)

จากแผนภาพจะเห็นห่วงโซ่ของผลกระทบ (Results Chain) ในการพัฒนาธุรกิจหรืออุตสาหกรรม โดยห่วงโซ่ฯ ของผลกระทบ มีองค์ประกอบดังนี้

1.1) ปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น

- วัตถุดิบ พลังงาน
- เงินทุน
- แรงงาน
- ปฏิบัติการสนับสนุน
- องค์ความรู้และทักษะ สิทธิบัตร เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ

1.2) กระบวนการ (Process) เป็นการนำเอาปัจจัยนำเข้ามาใช้ในกระบวนการเพื่อทำให้เกิดผลผลิตของห่วงโซ่ฯ

กระบวนการผลิต ตัวอย่างเช่น

- การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
- กระบวนการผลิตสินค้า เช่น การปรับปรุงพัฒนากระบวนการผลิต
- การตรวจสอบรับรองกระบวนการผลิตและผลผลิต และควบคุมการผลิตให้ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กระบวนการทางการค้าและการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น

- การออกแบบสินค้าให้ตรงความต้องการ
- การประชาสัมพันธ์ทั้งสินค้าและส่งเสริมการขาย
- การสร้างเครือข่ายธุรกิจ
- การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย
- การส่งเสริมตลาดและเศรษฐกิจ

1.3) ผลผลิต (Output) จากกระบวนการของห่วงโซ่ฯ การผลิต คือ

- ผลิตภัณฑ์/สินค้า ที่มีปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ สินค้าที่ผ่านมาตรฐานการรับรอง
- มูลค่าสินค้า ที่เกิดจากการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ดำเนินงานทางการค้า คู่ค้า/เครือข่ายทางธุรกิจ ตลาดรองรับผลผลิต

1.4) ผลลัพธ์ (Outcome) ที่ได้จากกระบวนการของห่วงโซ่ฯ การผลิตและการตลาด

- ผลลัพธ์ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มมูลค่าทางการค้า มูลค่าการส่งออก ปริมาณการค้าและการส่งออก
- ผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของผู้บริโภค เช่น ความพึงพอใจของผู้บริโภค ความเชื่อมั่น ทศนคตที่ดีต่อสินค้า ซึ่งอาจมีผลต่อมูลค่าทางการตลาดต่อไป

1.5) ผลกระทบ (Impact) ที่ได้จากห่วงโซ่การผลิตและจัดจำหน่ายสินค้า ได้แก่

- ผลกระทบทางเศรษฐกิจ คือ มูลค่าตลาดของสินค้าของ SME ที่ผลิตในประเทศ และมูลค่าตลาดของการส่งออกสินค้าของ SME ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ GDP ภาค SME และ GDP การส่งออก ตลอดจนการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวม
- ผลกระทบในมิติอื่น เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพของการผลิตที่ช่วยลดการใช้พลังงาน การลดของเสียจากการผลิตซึ่งเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง

จะเห็นได้ว่า ห่วงโซ่ ของผลกระทบที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ อาจเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานจะทำหน้าที่แตกต่างกันตามพันธกิจ ตัวอย่างเช่น บางหน่วยงานทำหน้าที่หลักด้านการผลิต บางหน่วยงานทำหน้าที่หลักด้านการสร้างมูลค่า การค้า การตลาด บางหน่วยงานทำหน้าที่สนับสนุนกระบวนการหรือเป็นโครงสร้างพื้นฐานของกระบวนการโดยรวม

เนื่องจากการปฏิบัติการกิจการภาครัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง (Intervention) มีความแตกต่างกันตามที กล่าวมา จึงทำให้การแบ่งการปฏิบัติการกิจการภาครัฐมีความแตกต่างกันตามตำแหน่งในห่วงโซ่ของผลกระทบ ทั้งนี้ การจัดแบ่งกลุ่มประเภทรูปแบบการกิจจะแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบหลัก คือ

1. กลุ่มประเภทรูปแบบการกิจด้านการผลิต
2. กลุ่มประเภทรูปแบบการกิจด้านการค้าและการตลาด
3. กลุ่มประเภทรูปแบบการกิจด้านสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานของกระบวนการทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจ

1) กลุ่มประเภทรูปแบบการกิจด้านการผลิต

หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสูงในการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง (Intervention) กับห่วงโซ่ของผลกระทบด้านการผลิตและบริการ ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้น ยังมีหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอยู่ด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- กระทรวงอุตสาหกรรม
 - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการตลาด รวมทั้งให้ความรู้ด้านการตลาดแก่ผู้ประกอบการ
 - สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำหน้าที่กำกับดูแลผลิตภัณฑ์ และตรวจสอบรับรองด้านมาตรฐานสินค้าให้ได้รับการยอมรับ
- กระทรวงพาณิชย์
 - กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทำหน้าที่พัฒนาธุรกิจและให้บริการข้อมูลธุรกิจ
- กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - กรมวิทยาศาสตร์บริการ ทำหน้าที่ให้บริการตรวจสอบคุณภาพสินค้า

2) กลุ่มประเภทรูปแบบภารกิจด้านการค้าและการตลาด

หน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทสูงในการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง (Intervention) กับห่วงโซ่ของผลกระทบด้านการค้าและการตลาด ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ อาจมีหน่วยงานในกระทรวงอื่นๆ ประกอบอยู่ด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- กระทรวงพาณิชย์
 - กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ทำหน้าที่เจรจาขยายตลาดสินค้า และปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุน
 - กรมการค้าภายใน ทำหน้าที่พัฒนาส่งเสริมระบบตลาด ให้ตลาดเกิดประสิทธิภาพ ให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
 - กรมการค้าต่างประเทศ ทำหน้าที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการค้าระหว่างประเทศ
 - กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- รวมทั้งส่งเสริมให้ข้อมูลการออกแบบพัฒนาสินค้า
- กระทรวงอุตสาหกรรม
 - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการตลาด รวมทั้งให้ความรู้ด้านการตลาดแก่ผู้ประกอบการ

3) กลุ่มประเภทรูปแบบภารกิจด้านสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานของ กระบวนการทางเศรษฐกิจ

หน่วยงานภาครัฐในบางส่วน ไม่ได้ดำเนินการมีส่วนเกี่ยวข้อง (Intervention) ในกระบวนการหลักโดยตรงของห่วงโซ่ แต่มีส่วนในการสนับสนุน หรือเป็นโครงสร้างพื้นฐานของการผลิต การตลาด เช่น การดูแลรักษา พัฒนาทรัพยากร/แหล่งทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการผลิต การสร้างเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต การช่วยในด้านปฏิบัติการสนับสนุน การให้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการผลิตหรือการตลาด หรือการเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการขนส่ง กระจายสินค้า การสื่อสาร ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่ของผลกระทบ ตัวอย่างหน่วยงานและภารกิจในกลุ่มประเภทรูปแบบนี้ ได้แก่

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - กรมป่าไม้ ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าไม้และผลิตผลในพื้นที่ป่า
- กระทรวงพลังงาน
 - กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ทำหน้าที่ส่งเสริมการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม
 - กรมธุรกิจพลังงาน ทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจพลังงาน เพื่อให้ผู้บริโภคพลังงานได้รับความคุ้มครอง มีมาตรฐาน คุณภาพและปลอดภัย
 - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ทำหน้าที่จัดหาแหล่งพลังงานและพัฒนาทางเลือกการใช้พลังงานแบบผสมผสานเพื่อทดแทนหรือใช้ควบคู่กับพลังงานหลัก
- กระทรวงการคลัง บางหน่วยงานมีการบริหารจัดการด้านการคลังซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบตลาดหรือระบบเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น
 - กรมศุลกากร ทำหน้าที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร
 - กรมสรรพสามิต ทำหน้าที่บริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตอย่างมีประสิทธิภาพ
 - สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ทำหน้าที่บริหารจัดการหนี้สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ

การดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านี้ จะก่อผลกระทบต่อห่วงโซ่ฯ ในบางขั้นตอน ตัวอย่างเช่น นโยบายภาษีมีผลต่อต้นทุนการผลิต ต้นทุนการค้า อำนาจซื้อ ความได้เปรียบในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ศุลกากรยังส่งผลกระทบต่อความได้เปรียบ/เสียเปรียบของการนำเข้าส่งออกด้วย

- กระทรวงคมนาคม
 - กรมเจ้าท่า กรมทางหลวง และกรมทางหลวงชนบท ทำหน้าที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งและกระจายสินค้า

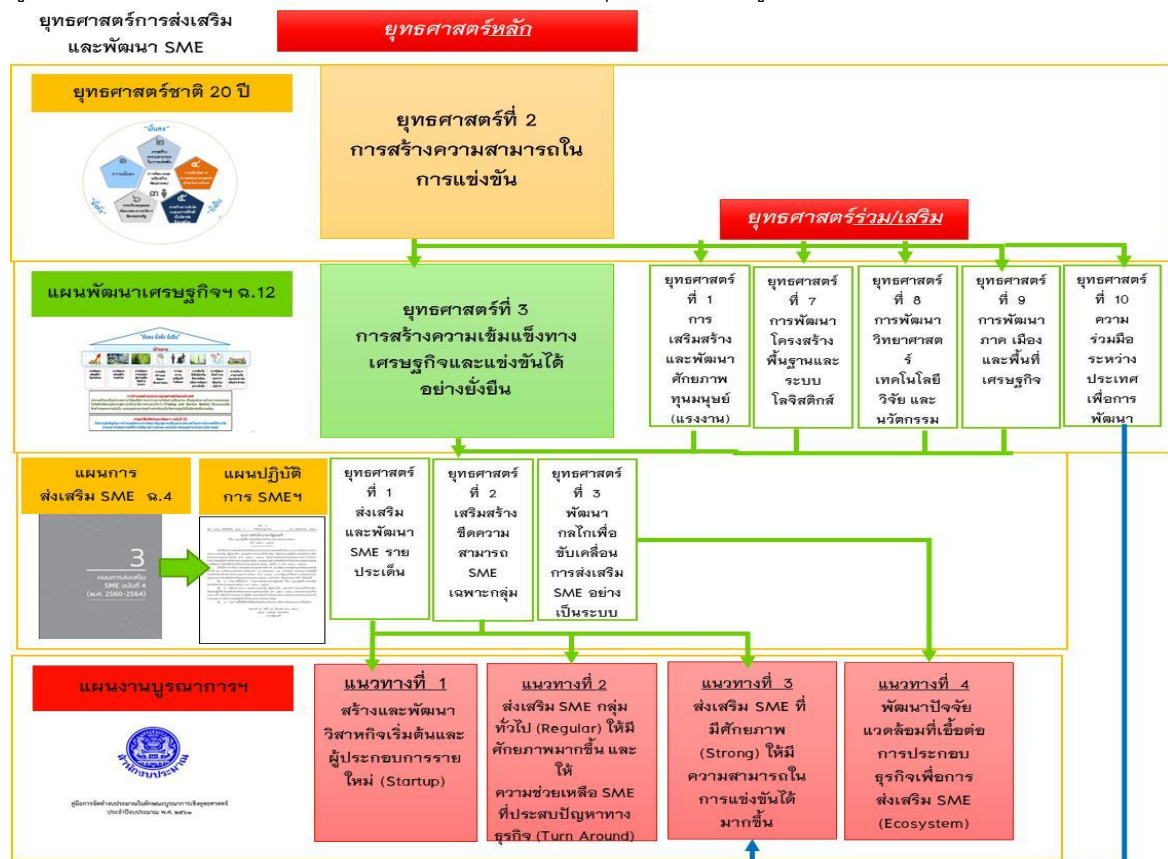
จากกรณีตัวอย่างจะเห็นว่า การประเมินผลความสำเร็จในรูปแบบบูรณาการความร่วมมือเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ จะต้องมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ บทบาทภารกิจ และการสนับสนุนที่จะส่งต่อหรือมีผลกระทบต่อผลกระทบท้ายที่สุด เพื่อจะทำให้เห็นว่า โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการจะมีส่วนสนับสนุนมากน้อยเพียงใด และจะมีปัจจัยหรือส่วนใดที่จะต้องร่วมมือหรือบูรณาการเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

หลังจากได้ข้อมูลมูลค่า ก็จะสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประเมินความคุ้มค่าของโครงการ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินโครงการ การสนับสนุนงบประมาณ และการกำกับติดตามต่างๆ

บทที่ 3

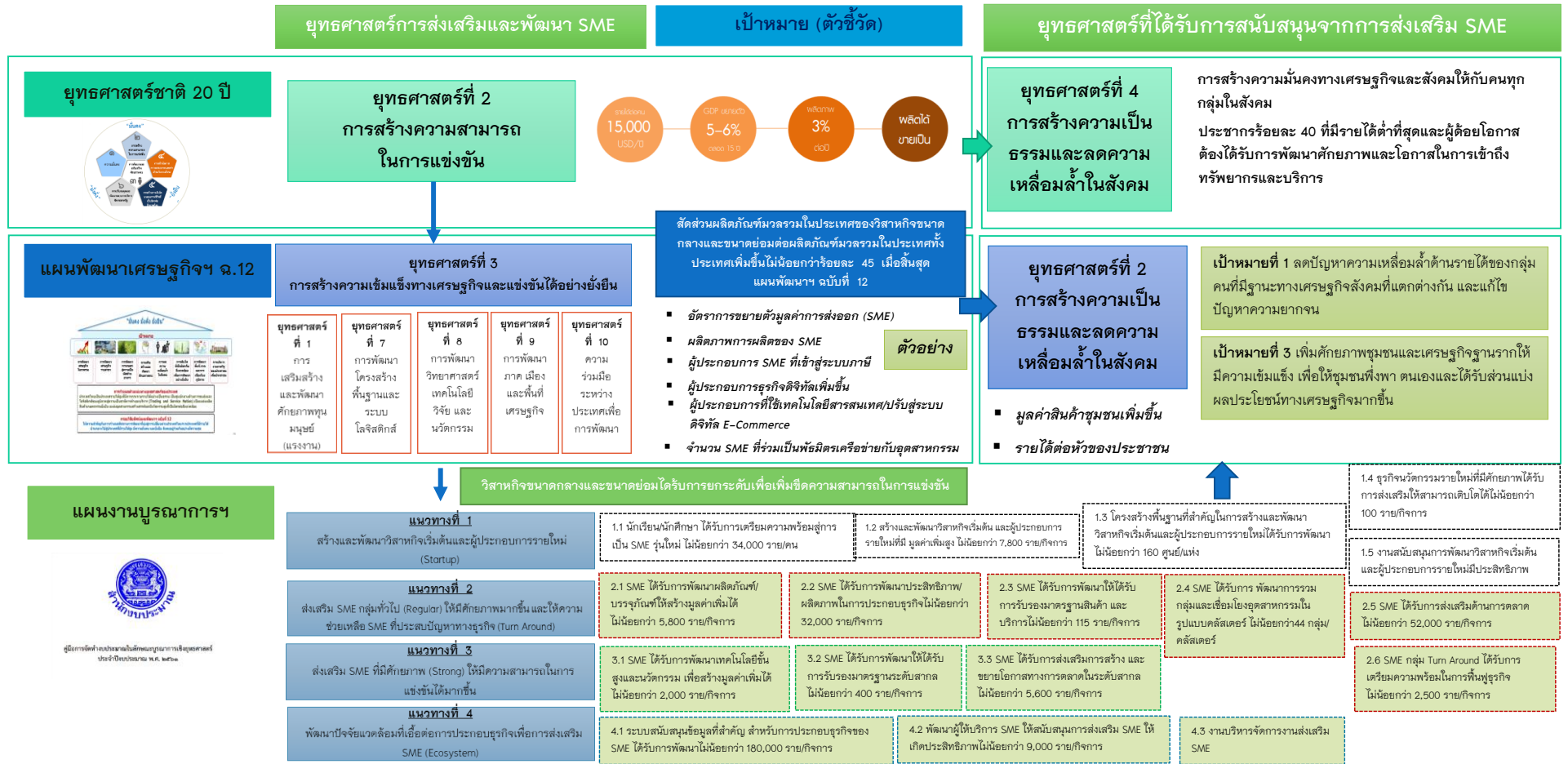
ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศ

ที่ปรึกษาได้มีการวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561 กรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ปี 2560-2561 พบว่ามีประเด็นแนวทางหรือกลยุทธ์ และเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้แก่ รายได้ต่อคนเท่ากับ 15,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี GDP ขยายตัวร้อยละ 5-6 ตลอดระยะเวลา 15 ปี ผลผลิตพ้อยละ 3 ต่อปีและผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพในการผลิตและประกอบธุรกิจค้าขายที่สูงขึ้น ดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 การแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนของประเทศ

โดยจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป้าหมายตามแนวทางการส่งเสริมแผนบูรณาการส่งเสริม SME พบว่ามีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนจากการส่งเสริม SME ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.2

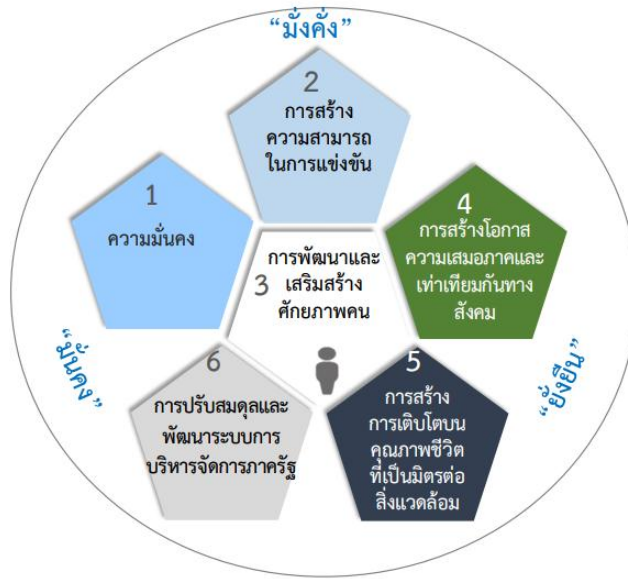

แผนภาพที่ 3.2 ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ประเทศและเป้าหมายประเทศ

❖ **ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี**

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลา 20 ปี (ปี 2560-2579) ซึ่งได้วางเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2579 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME ว่าประเทศไทยต้องมีเศรษฐกิจและสังคมไทย มีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน มีเป็นประเทศที่ผลิตได้ขายเป็น การพัฒนาเศรษฐกิจ ตั้งอยู่บนฐานพิสิทธ์ ฐานดิจิทัล และฐานชีวภาพ มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ กระจายฐานการผลิตและบริการไปในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ แข่งขันบนฐานการพัฒนาและใช้นวัตกรรม และมีฐานการผลิต การบริการ และการลงทุนที่เชื่อมโยงในอาเซียน ซึ่งล้วนเป็นพื้นฐานสำคัญให้ประเทศพัฒนาเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี 2579 และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ภาคเกษตรเป็นฐานการผลิต bio-bases ที่สำคัญ เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคง และปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดีด้านประมง ภาควัตถุศาสตร์ ฐานอุตสาหกรรมเดิมมีศักยภาพสูงขึ้น มีอุตสาหกรรมอนาคตที่ได้รับการพัฒนาให้เป็น ฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็น ศูนย์กลางการผลิต การค้า และการลงทุนในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์การผลิตรถยนต์และชิ้นส่วน ศูนย์ทดสอบและวิจัยพัฒนา รถยนต์และชิ้นส่วนเอเชีย ศูนย์กลาง การผลิตพลังงาน/วัสดุชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน ศูนย์กลางผลิตอุตสาหกรรมดิจิทัล เป็นต้น ภาคบริการ ธุรกิจบริการเดิมได้รับการพัฒนายกระดับคุณภาพและศักยภาพให้สูงขึ้น เช่น การขนส่ง ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางทะเล และส่งเสริมธุรกิจบริการอนาคตให้เป็นฐานรายได้ใหม่ โดยมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการลงทุนและ การให้บริการของภูมิภาคอาเซียน เช่น ศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาคอาเซียน เมืองหลวงแห่ง การท่องเที่ยวและบริการของอาเซียน ศูนย์บริการทางการเงิน การศึกษานานาชาติ และบริการด้านโลจิสติกส์ วิสาหกิจและการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็ง เป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ ของประเทศ

อนึ่ง ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้าน ความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพคน (4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ด้าน การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนภาพที่ 3.3 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จาก 6 ยุทธศาสตร์ มีสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ที่เป็นยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน**

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีหัวใจสำคัญ คือ

“การเพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) บนพื้นฐานของการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ที่ผสมผสานกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการสร้างมูลค่าของสินค้าและบริการที่สูงขึ้น (Value creation)”

ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value creation) ผู้ประกอบการไทยจะต้อง “ผลิตได้ขายเป็น” และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาด สินค้า และบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ ตลอดจนการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจที่พิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สูการเป็น “ผู้ผลิตได้ ขายเป็น” ก็มีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการและปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนา SME ทั้ง 4 ประเด็น สรุปประเด็นสำคัญเป้าหมายมุ่งเน้น ดังนี้

2.1 การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่

2.2 การพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจซึ่งพิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนให้ธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สู่การเป็น “ผู้ผลิตได้ ขายเป็น” ซึ่งมีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการ และปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

โดยทั้งแนวทางข้อ 2.1 และ 2.2 มีประเด็นสำคัญมุ่งเน้น สรุปได้ดังนี้

- การพัฒนาเกษตรกร และผู้ประกอบการให้เป็นผู้ “ผลิตได้ขายเป็น” กล่าวคือ

เข้าใจตลาด แสวงหาโอกาส

เข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถ ในการปรับตัว

เข้าใจ ปรับตัวและปรับใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

และใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีความสามารถในการจัดการและพัฒนาเทคโนโลยีได้ด้วย

แสวงหาโอกาสและลงทุนอย่างชาญฉลาด

ตนเองการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ทั้งในด้านความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและความผันผวนของตลาด

บริหารความเสี่ยงได้

และความต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบใหม่ๆ

- **ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม** เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต

- **การพัฒนา ต้องมุ่งเน้นที่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย** เพื่อให้ประเทศไทย สามารถเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมเกษตรและอาหารในภูมิภาคอาเซียนและโลก

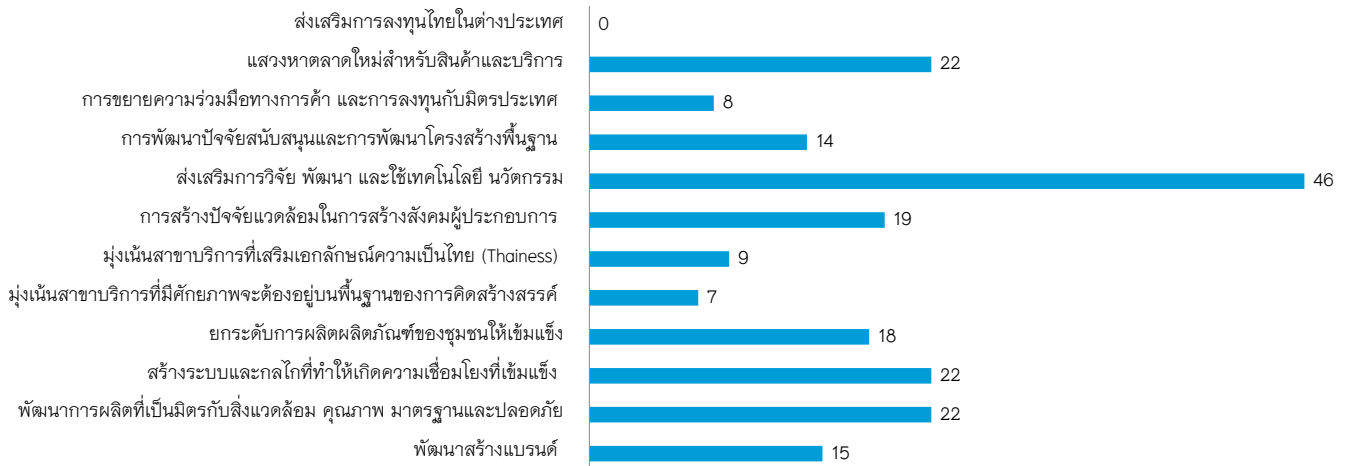
- **สร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงที่เข้มแข็ง** ทั้งการเชื่อมโยงระหว่างสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม ต่อเนื่องอื่นๆ และการเชื่อมโยงของห่วงโซ่การผลิตภาคอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องอื่นๆ ตามแนวทางคลัสเตอร์ เพื่อให้สามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) สามารถยกระดับศักยภาพให้สูงขึ้นด้วยการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่

- **มุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้ และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน** รวมทั้งสามารถเป็นฐานของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ และในระยะยาว
 - **มีศักยภาพในการสร้างแบรนด์** ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลด้วย
 - **มุ่งเน้นสาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์** ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล และ Internet of Things กับเอกลักษณ์ความเป็นไทย (Thainess) ได้แก่ ธุรกิจบริการสุขภาพและการเสริมสร้างสุขภาพ (Health and Wellness Services) และสถานบริการสุขภาพและความงาม (Wellness) และการส่งเสริมธุรกิจบริการทางการแพทย์ รวมทั้งส่งเสริมสาขาบริการอื่นที่มีศักยภาพ และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 - **การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ** ทั้งการพัฒนากฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกในการตั้งธุรกิจใหม่ได้ง่ายขึ้น การปฏิรูประบบทรัพย์สินทางปัญญาทั้งระบบ ตั้งแต่การจดทะเบียน การส่งเสริมการใช้ และการป้องกันการละเมิด เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ นอกจากนี้ ต้องมีการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชน ให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น รวมทั้งมีระบบการพัฒนาศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

2.4 การวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุนและองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

โดยจากการประเมินโครงการพบว่าโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560 – 2561 มีจำนวนโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับประเด็นสำคัญตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.4

แผนภาพที่ 3.4 โครงการที่สอดคล้องกับแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

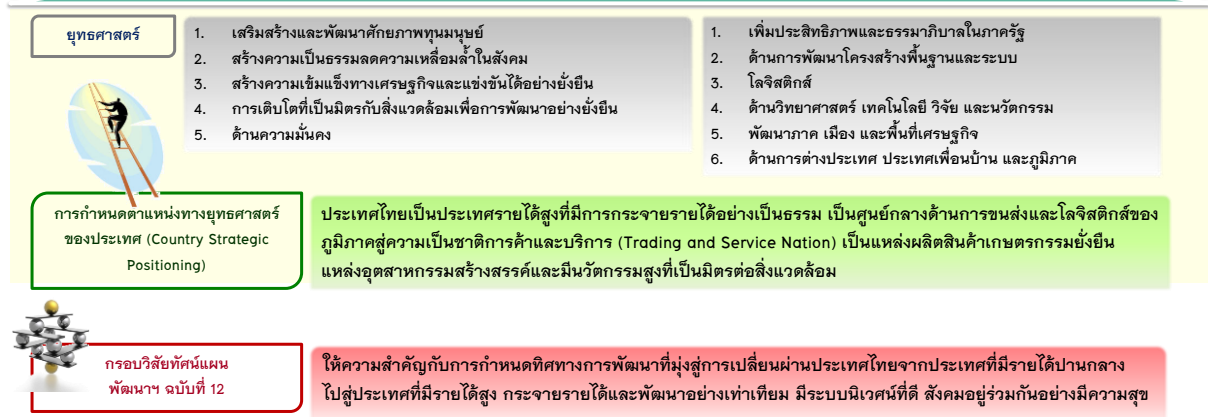
จากผลการประเมินพบว่าแผนงานโครงการภายใต้งบประมาณ มีการดำเนินการตามแนวทางเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ครบถ้วน โดยแนวทางที่มีแผนงานโครงการมากที่สุดเป็นด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นไปตามที่ยุทธศาสตร์ประเทศมุ่งเน้น สำหรับแนวทางที่ไม่มีแผนงานโครงการรองรับ ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ โดยกิจกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการอบรมให้ความรู้ด้านการค้าในต่างประเทศ ยังไม่ได้มีกิจกรรมที่นำไปสู่การยกระดับ SME ในกลุ่มที่มีศักยภาพขยายออกสู่ต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีหน่วยงานที่มีการกิจดังกล่าว ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไปลงทุนในต่างประเทศที่ดำเนินการภายใต้งบประมาณตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน เช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ เป็นต้น

❖ **ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)**

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

กรอบทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564

วิสัยทัศน์ : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

แผนภาพที่ 3.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
2. การสร้างความเป็นธรรมลดและความเหลื่อมล้ำในสังคม
3. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
6. การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

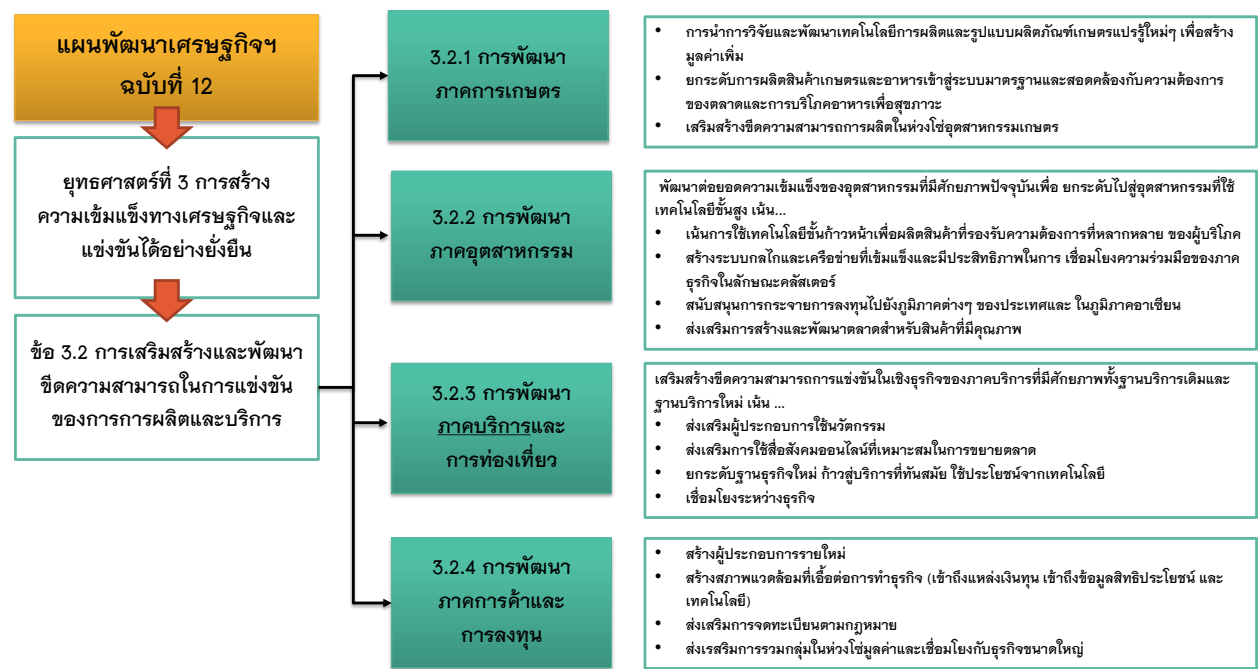
และประกอบกับอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านให้สัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วย

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์
8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ
10. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

โดยเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแนวทางและเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่ามียุทธศาสตร์หลัก ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมและพัฒนา SME ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะมุ่งเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนา

และยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเต็มรวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัลและเทคโนโลยีอัจฉริยะ นอกจากนี้ จะให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริมการเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมรวมทั้งพัฒนาระบบและกลไก ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อกระจายโอกาสเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ และการส่งเสริม SME มีส่วนสำคัญต่อการผลักดันเป้าหมายดังกล่าวมีหลายประเด็น ได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 รายได้ต่อหัวไม่ต่ำกว่า 8,200 ดอลลาร์ สหรัฐ. ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (ปี 2564) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี จำนวนการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีประชาชนและผู้ประกอบการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรอุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจาก บริการภาครัฐ) ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3, 4.5 และ 6 ต่อปีตามลำดับ

โดยจากการศึกษาวิเคราะห์แล้วพบว่า การส่งเสริมและพัฒนา SME มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แผนภาพที่ 3.6 ความสอดคล้องเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่ 3 พบประเด็นแนวทางการที่ต้องการมุ่งเน้นการส่งเสริม SME ในแต่ละภาค ดังนี้

- **การพัฒนาภาคการเกษตร :** แนวทางในการส่งเสริม SME ในภาคการเกษตรมุ่งเน้นการนำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยการพัฒนากระบวนการผลิต สินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในกลุ่มสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยให้ความรู้ด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน และการขับเคลื่อนการผลิต สินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร ให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร การขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการผลิต การตลาดและการเงิน กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และคลัสเตอร์ที่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม และการสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

- **การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม :** ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนา SME ในภาคอุตสาหกรรม จะเน้นการพัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมสำหรับอนาคตส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และยังอยู่ระหว่างการพัฒนาทั้งคนและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการส่งเสริม SME ในภาคอุตสาหกรรม จะมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าเพื่อผลิตสินค้าที่รองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค การสร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจ ในลักษณะคลัสเตอร์ การสนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน และการส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ

- **การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว :** โดยแผนการส่งเสริมและพัฒนา SME จะเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่ โดยสนับสนุนส่งเสริมผู้ประกอบการใช้นวัตกรรม ส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมในการขยายตลาด การยกระดับฐานธุรกิจใหม่ ก้าวสู่บริการที่ทันสมัย ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจบริการที่มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างบูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันบนฐานการพัฒนาเชิงธุรกิจและกระจายผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

- **การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน :** เน้นการส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มความต้องการบริโภคสินค้าภายในประเทศ และการส่งออกสินค้าไทย ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดและขยายตลาดการค้า การสนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนใน

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการค้าและการประกอบธุรกิจ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

นอกจากนั้น มุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย

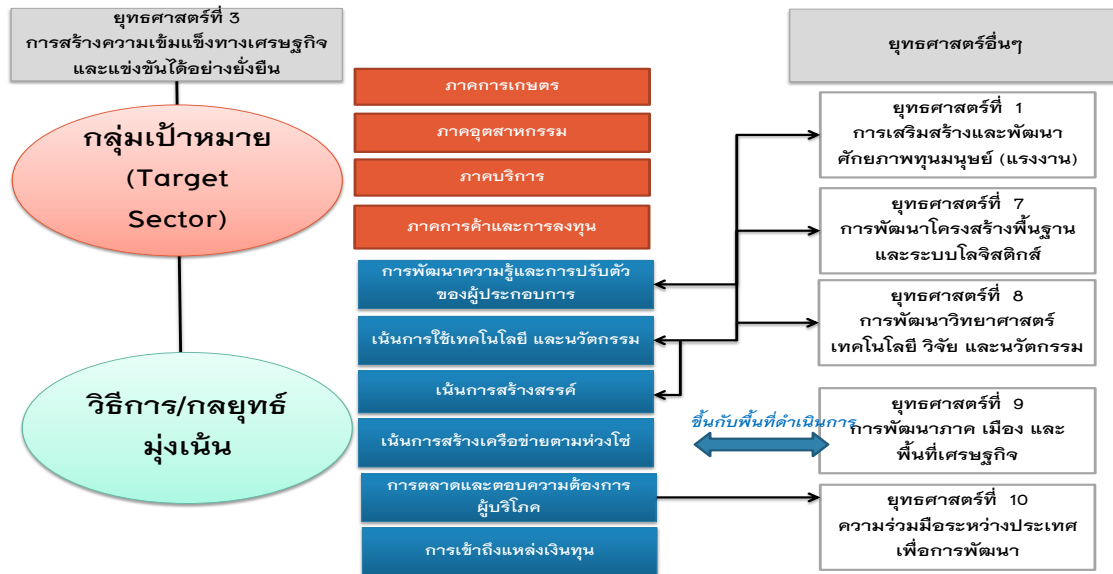
- การสร้างผู้ประกอบการใหม่ เป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง

- การสร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการจัดการและการตลาด

- การส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- การส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ และการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

และนอกจากการส่งเสริมและพัฒนา SME จะสอดคล้องเชื่อมโยงโดยตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 3 แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพรวมของเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศพบว่า มียุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เป็นยุทธศาสตร์ร่วมหรือเสริมที่การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา SME ยังส่งผลต่อความสำเร็จต่อยุทธศาสตร์อื่นๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายหรือมีวิธีการหรือพื้นที่ที่มุ่งเน้นในการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางหรือเป้าหมายของยุทธศาสตร์อื่นๆ ซึ่งก็เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ที่ 3 ให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

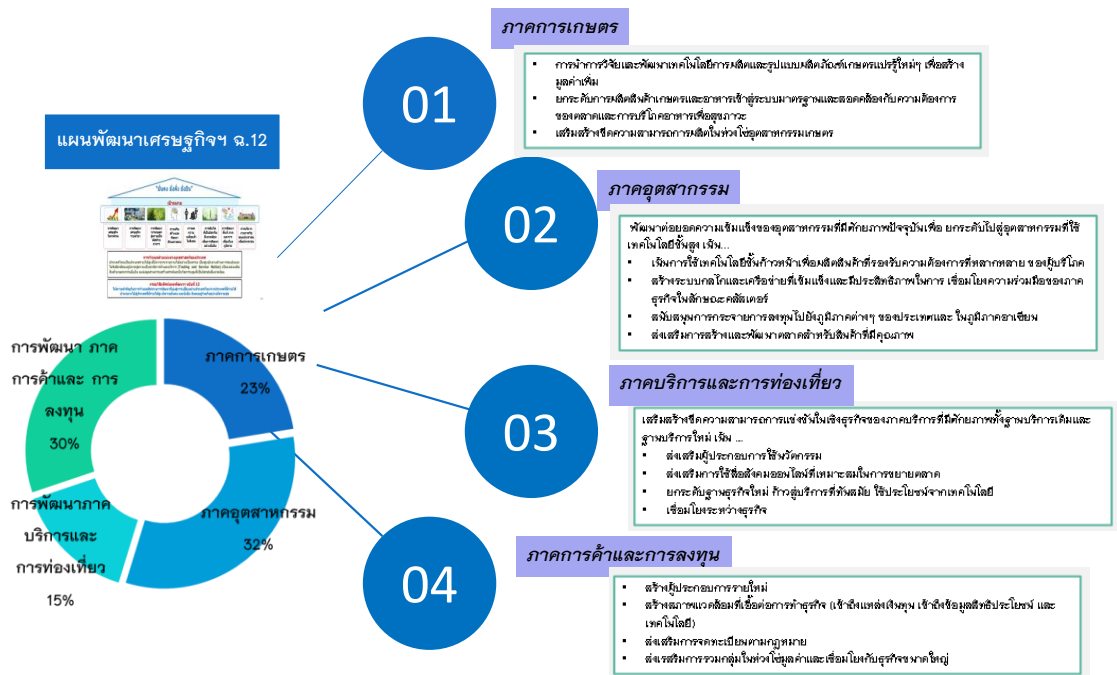

แผนภาพที่ 3.7 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์หลัก กับยุทธศาสตร์ที่เป็นกลไกสนับสนุน

อนึ่ง การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการสร้าง SME นอกจากจะขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์หลัก และยุทธศาสตร์ร่วม/เสริมแล้ว ยังสนับสนุนผลักดันเป้าหมายของยุทธศาสตร์อื่นๆ ด้วย โดยยุทธศาสตร์ที่ได้รับการสนับสนุนเป้าหมายความสำเร็จ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อีกด้วย โดยพบว่าหากธุรกิจ SME มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และมีความเข้มแข็งมากขึ้น จะส่งผลต่อเป้าหมายที่ 3 เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น เนื่องจากการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจจะทำให้เกิดการลงทุนและการจ้างงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น

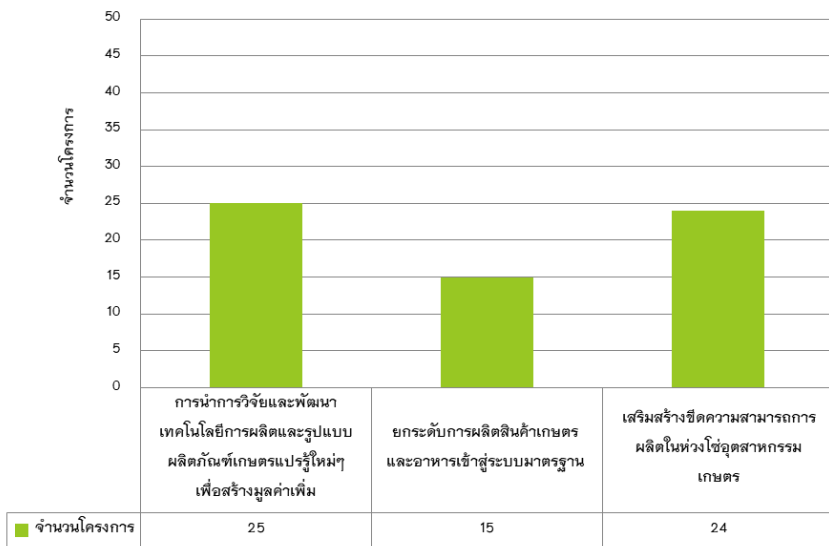
อย่างไรก็ตาม ในการประเมินผลโครงการที่ปรึกษาจะวิเคราะห์เจาะลึกโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของโครงการกับยุทธศาสตร์ที่ 3 เนื่องจากเป็นยุทธศาสตร์ที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นหลัก

จากผลการประเมินพบว่า แผนงานโครงการส่วนใหญ่ จะดำเนินการกลุ่มเป้าหมาย SME ในภาคอุตสาหกรรม รองลงมาเป็นด้านการค้าการลงทุน และเกษตรแปรรูป และการบริการและการท่องเที่ยวตามลำดับ

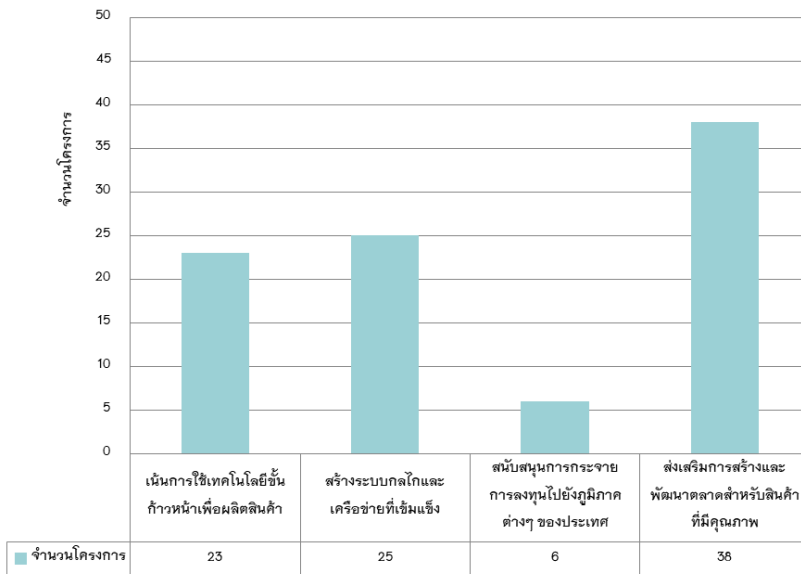
แผนภาพที่ 3.8 ผลการประเมินความสอดคล้องเชื่อมโยงของโครงการกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

โดยพบว่าโครงการส่วนใหญ่ที่มีกิจกรรมหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นภาคการเกษตรเน้นการนำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รองลงมาเป็นการสร้างขีดความสามารถการผลิตใน

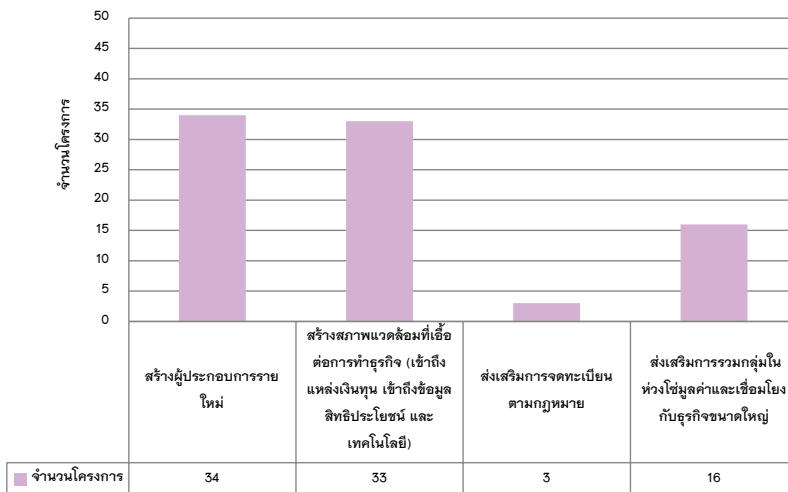

แผนภาพที่ 3.9 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตร

ห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เช่น การเชื่อมโยงการผลิตด้านการเกษตรทั้งต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ การส่งเสริมการทำเกษตรอุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาดอย่างครบวงจร การผลักดันให้มีการนำการวิจัยและการพัฒนาการผลิตและการแปรรูปเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และการผลักดันการผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่มาตรฐาน

แผนภาพที่ 3.10 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

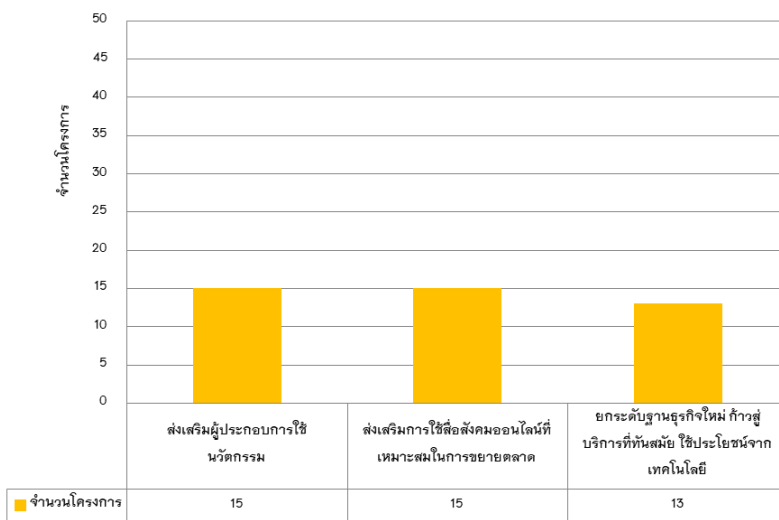
แผนภาพที่ 3.11 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

โดยพบว่าโครงการส่วนใหญ่ในภาคอุตสาหกรรมเน้นการส่งเสริมการพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ รองลงมาเป็นการสร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็ง และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้า โดยแนวทางที่เป็นสัดส่วนโครงการน้อยคือการสนับสนุนการกระจาย การ ลง ทุน ข อง ภาคอุตสาหกรรมไปยังภูมิภาคต่างๆของประเทศ

สำหรับภาคการค้าและการลงทุน โครงการส่วนใหญ่ เน้น การ สร้าง ผู้ประกอบการรายใหม่ ทั้ง การ สร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุน สิทธิประโยชน์ เทคโนโลยี รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ สำหรับการจดทะเบียนตามกฎหมาย

ส่วนใหญ่ยังเน้นการอบรมให้ความรู้

สำหรับด้านการท่องเที่ยวและบริการพบว่า มีโครงการเป็นสัดส่วนที่น้อย อาจเกิดจากกิจกรรมแผนงานโครงการส่วนใหญ่อยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการแล้ว ซึ่งมุ่งเน้นกลุ่มธุรกิจบริการและการท่องเที่ยวเป็นหลักอยู่แล้ว

แผนภาพที่ 3.11 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญตามแนวทางการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว

การใช้ดิจิทัลในการขยายธุรกิจท่องเที่ยวของผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทาน (อาทิ โรงแรม บริษัททัวร์ ร้านอาหาร ผู้ผลิตและผู้ขายสินค้า) ในด้านต่างๆ

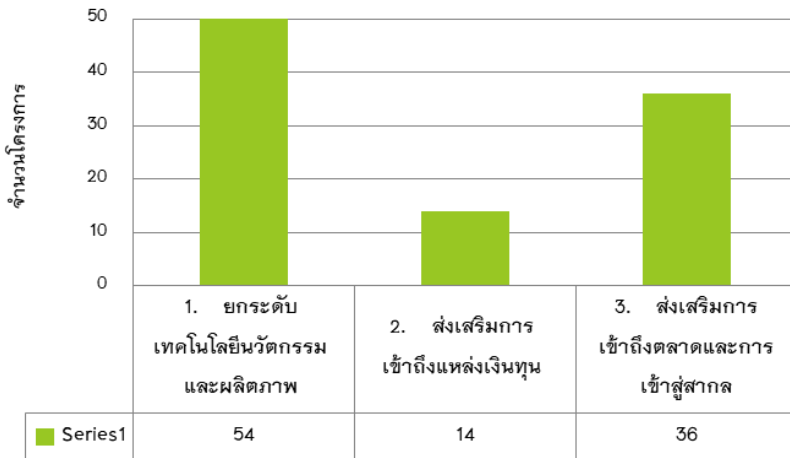
โดยโครงการที่มีแนวทางหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นภาคบริการและการท่องเที่ยว กิจกรรมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการให้บริการ หรือการส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการขยายตลาด หรือประชาสัมพันธ์ธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีโครงการจำนวนหนึ่งที่เน้นฐานธุรกิจใหม่ ที่เน้นการขยายสู่การบริการที่ทันสมัย เช่น การก้าวสู่ดิจิทัลของธุรกิจบริการ

❖ **ความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปี 2560-2561**

ที่ปรึกษาได้มีการศึกษาวิเคราะห์ แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2560-2561 ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2560 โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้ถ่ายทอดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินงานจากแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564 โดยแผนการส่งเสริมฯ ฉบับที่ 4 จะให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถของ SME ให้เติบโต แข็งแรง และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล ผ่านแนวคิดการสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ในด้านต่างๆ ที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเข้าสู่ตลาดโลก เป็นต้น เพื่อให้ SME สามารถก้าวขึ้นมาเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนและยุทธศาสตร์การพัฒนาต่างๆ ของประเทศ ทั้งแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายของรัฐบาลที่ให้ SME เป็นวาระแห่งชาติและยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและส่งเสริม SME โดยได้กำหนดแนวทาง 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME ในแต่ละประเด็นที่มีความสำคัญต่อการเติบโต และขีดความสามารถของ SME ทั้งในด้านการพัฒนา SME ให้มีทักษะความสามารถเพิ่มมากขึ้น และส่วนที่เป็นการพัฒนาระบบนิเวศหรือปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุนให้ SME เติบโตและเข้มแข็งได้ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

1. ยกระดับเทคโนโลยีนวัตกรรม และผลิตภาพ
2. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล
4. พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

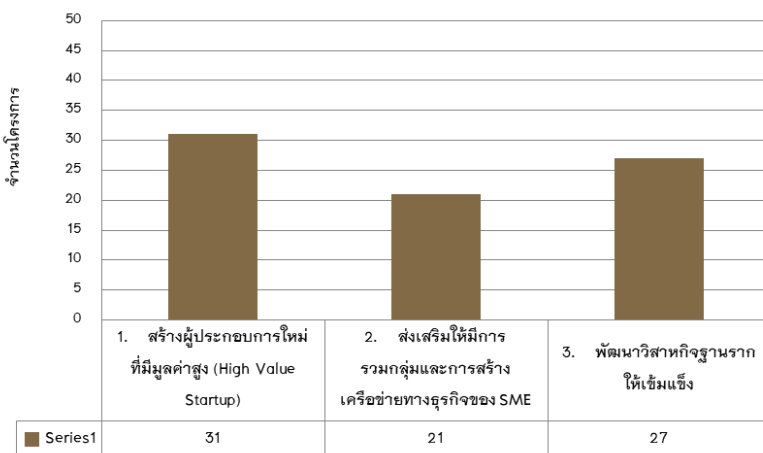

โดยจากการประเมินผลพบว่า โครงการส่วนใหญ่ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นโครงการที่เน้นการยกระดับเทคโนโลยีนวัตกรรมและผลิตภาพการผลิต ทั้งการสนับสนุนการนำวิจัยไปใช้ในการเพิ่มผลิตภาพ การส่งที่ปรึกษาเข้าไปแก้ไขปัญหาพัฒนาการผลิต รองลงมา

แผนภาพที่ 3.12 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นการส่งเสริม การเข้าถึงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ซึ่งมีสัดส่วนโครงการน้อยกว่าโครงการอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เป็นการส่งเสริมและพัฒนา SME เฉพาะกลุ่ม ซึ่งจะมีสถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อม สภาพปัญหา และความต้องการการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-Made) สำหรับแต่ละกลุ่มประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ดังนี้

1. สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High Value Startup)
2. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME
3. พัฒนาวิสาหกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

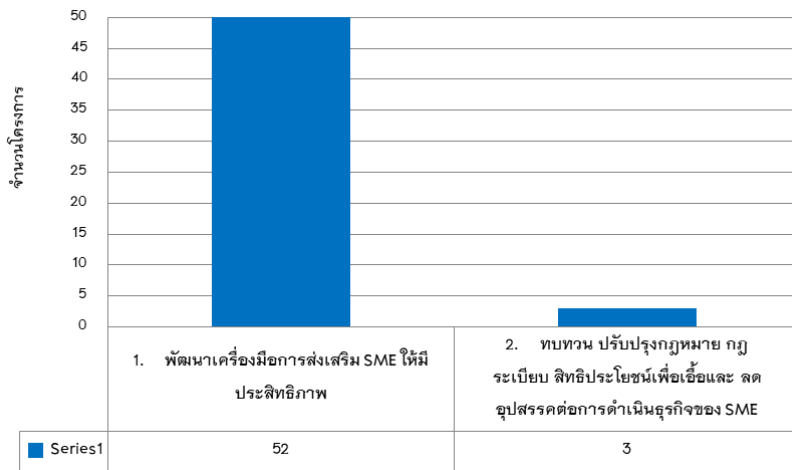
โดยจากการประเมินผลพบว่า มีโครงการที่เน้นการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงสูงสุด รองลงมาเป็นการพัฒนาวิสาหกิจฐานรากให้เข้มแข็ง แต่จากการประเมินยังพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เป็นกลุ่มวิสาหกิจน้อย และการส่งเสริมให้รวมกลุ่ม

แผนภาพที่ 3.13 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ที่ 2

เครือข่ายของธุรกิจ SME ผ่านโครงการสร้างหรือเชื่อมโยงเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ เป็นการพัฒนาระบบสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อช่วยให้การส่งเสริมและพัฒนา SME เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ดังนี้

1. พัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ
2. ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

แผนภาพที่ 3.14 จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ที่ 3

โดยจากการประเมินพบว่า มีโครงการที่เป็นการพัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดทำระบบฐานข้อมูล SME การติดตามประเมินโครงการ เป็นต้น สำหรับการทบทวนกฎหมายหรือสิทธิประโยชน์ที่เอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME พบว่ามีสัดส่วนที่น้อย

โดยจากการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินการแล้วพบว่า การส่งเสริมและพัฒนา SME ตามแผนบูรณาการฯ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) เนื่องจากแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) จะเป็นแผนภาพรวมของประเทศ ซึ่งการดำเนินการสามารถขับเคลื่อนผ่านงบประมาณหลายช่องทางทั้งงบประมาณการ งบประมาณงบพื้นที่ การสนับสนุนของสถาบันการเงิน การสนับสนุนของภาครัฐ มหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ดังนั้น เมื่อพิจารณาวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการภายใต้งบประมาณการฯ กับแผนดังกล่าวจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) พบว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยง โดยสรุปจำนวนกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องในแต่ละกลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

➤ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของโครงการส่งเสริม SME กับยุทธศาสตร์ประเทศ

จากการศึกษาข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้งบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่า

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สสว. เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีหน่วยงาน 18 หน่วยงาน 1 กองทุน ซึ่งมีวงเงินงบประมาณรวม 3,487,340,800 บาท มีโครงการหลักทั้งหมด 23 โครงการหลัก หรือโครงการย่อย (ระดับแนวทาง) 36 โครงการ และโครงการย่อย (ระดับหน่วยงาน) 72 โครงการ โดยมีแนวทางการดำเนินการใน 4 แนวทางประกอบด้วย

1. สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Startup)
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพและผลิตภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)
3. ส่งเสริมให้ SME ที่มีศักยภาพให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น (Strong)
4. พัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการส่งเสริม SME (Ecosystem)

สำหรับการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สสว. ยังคงเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ เรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีหน่วยงาน 24 หน่วยงาน 1 กองทุน ซึ่งมีวงเงินงบประมาณรวม 3,810,413,400 บาท เพื่อดำเนินการใน 4 แนวทางประกอบด้วย

1. สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up)
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)
3. ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น
4. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

❖ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับนโยบายประเทศ

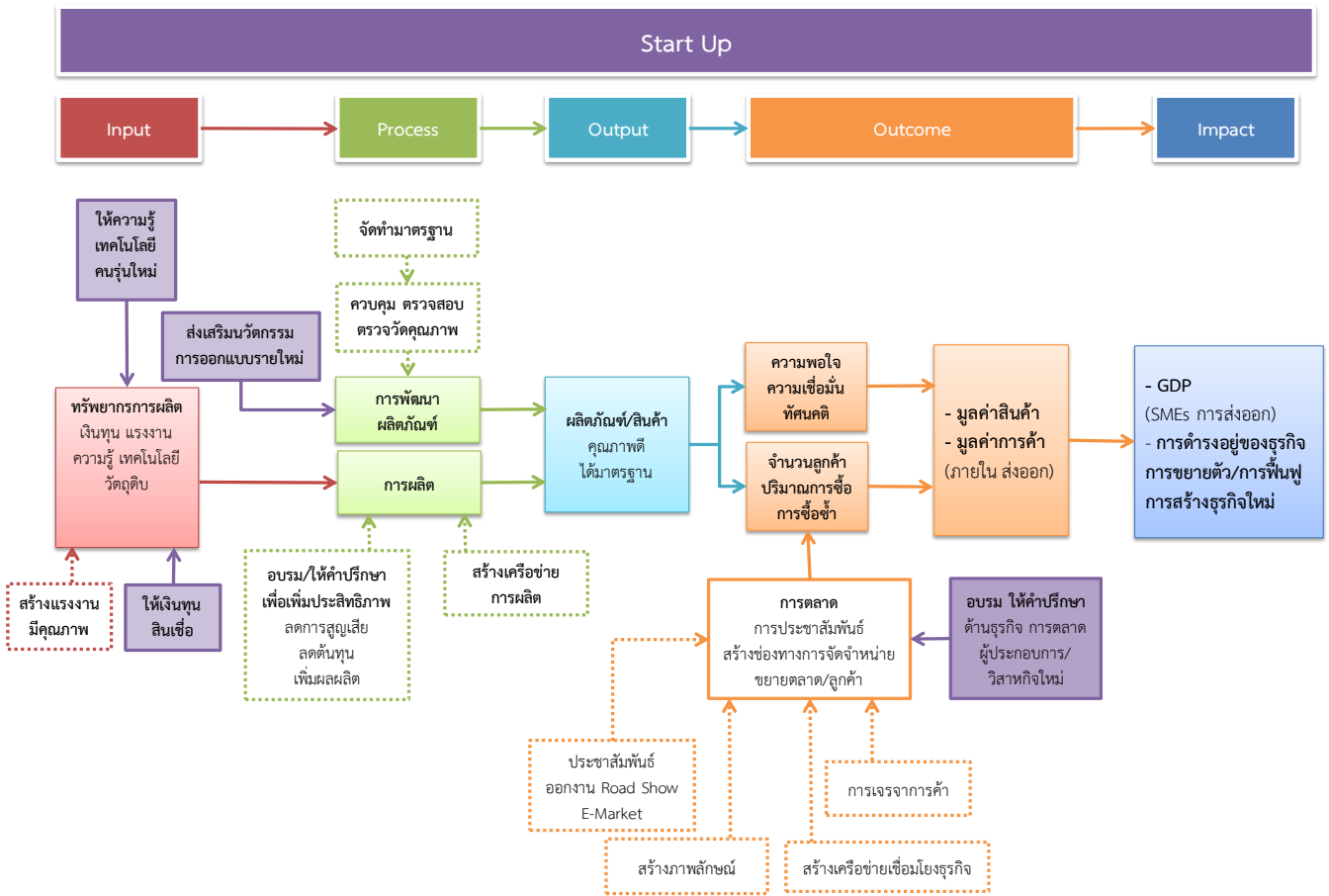
ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME หน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับงบประมาณภายใต้บูรณาการมีการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ที่มีเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME ในการแข่งขัน โดยมีรูปแบบกิจกรรม/โครงการ แตกต่างกันไปตามประเภทของผู้ประกอบการ SME และจากการพิจารณาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน พบว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการกับนโยบายประเทศ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ผลการประเมินแต่ละประเภทกลุ่มเป้าหมายแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

1) การสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up)

ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจเริ่มต้นหรือผู้ประกอบการรายใหม่ มีแนวคิดในการสร้างธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้จุดแข็งที่ตนเองมีอยู่เพื่อช่วงชิงพื้นที่ทางการตลาด ตัวอย่างเช่น เป็นธุรกิจที่ใช้เทคนิค เทคโนโลยี ความรู้เฉพาะทาง การออกแบบที่โดดเด่น การให้บริการเฉพาะด้าน เป็นต้น ซึ่งจะส่งมอบคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

ผู้ประกอบการกลุ่มนี้แม้ว่าจะยังมีจำนวนไม่มาก และมีเงินทุนน้อย แต่มีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต โดยส่วนใหญ่มีจุดเด่นในด้านการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีการสร้างนวัตกรรมหรือการนำเสนอคุณค่าใหม่ ทำให้มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการรายเดิมที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และเป็นจุดแข็งที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ เช่น โครงการบ่มเพาะและสร้างผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี นวัตกรรม โครงการสร้างผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่ (Startup Voucher) (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ องค์การมหาชน) โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น รวมถึงมีกิจกรรม โครงการ ที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน/นักศึกษา สู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนา ฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการเสริมสร้างการประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา) โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน นักศึกษา สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) เป็นต้น

นอกจากนี้ กิจกรรม โครงการส่วนหนึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการโดยการแก้ไขปัญหาหรือปิดจุดอ่อนเพื่อให้เกิดความสามารถในการดำเนินธุรกิจและแข่งขันมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการเปิดตัวสินค้าเข้าสู่ตลาด ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย จะมีกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจ การตลาด เป็นต้น รวมทั้งมีการสนับสนุนในลักษณะที่เป็นการให้เงินทุนหรือสินเชื่อ เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นตอนการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จึงอาจยังมีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีศักยภาพในการเติบโตสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

แผนภาพที่ 3.15 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.16 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี**

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาและการส่งเสริมมีแนวทางมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการส่งเสริม SME ในสาขาที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอดการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้นรวมทั้งมีระบบการพัฒนา

ศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมโครงการที่เป็นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจนห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 2) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากมีโครงการที่เป็นการอบรมให้ความรู้และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เนื่องจากมีโครงการที่เป็นการวิจัยพัฒนา และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ตัวอย่างโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร เช่น ในปี 2560 โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่มุ่งเน้นเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย และปี 2561 ได้แก่ โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป ที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่โครงการที่มุ่งเน้นพัฒนาภาคการเกษตร ในปี 2560 และปี 2561 กลุ่มเป้าหมายจะเป็น SME กลุ่มทั่วไป (Regular) มากกว่ากลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Start Up ส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโต อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ข้อ 2) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต เนื่องจากมีการวางแผนพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต มีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรในสถาบันการศึกษา ซึ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา โดยเป็นโครงการหนึ่งในปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิต การจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SME พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ ครอบคลุมถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนา ฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการเสริมสร้างการประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน นักศึกษา สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ รุ่นใหม่ของศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี 2560 เป็นต้น

▪ ยุทธศาสตร์ร่วม : เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 3) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่และ อาชีพอิสระ ทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนและการตลาดที่เหมาะสมและให้ สถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตรระยะสั้นพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่ จำเป็นสำหรับแรงงานกลุ่มนี้ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจใน สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา ที่สนใจในการ ประกอบธุรกิจได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการได้ต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิง ดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารแก่องค์กรธุรกิจรองรับการเป็น อุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและ การเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผน บริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทาง ธุรกิจ เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและดิจิทัลมาปรับใช้ในการ บริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Start up ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการของตนเองอยู่แล้ว กิจกรรมโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบแก่ผู้ประกอบการรายใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

- ข้อ 3.1.4 เร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยี สู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านกลไกเครือข่าย สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีนักถ่ายทอดเทคโนโลยีมืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินการ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์ และใช้งานวิจัย และนวัตกรรมใหม่ๆ ในสถาบันต่อยอดออกสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ออกสู่การใช้ประโยชน์ภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เรียนรู้ทักษะการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นผู้ประกอบการ

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากมีการสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME มีการยกระดับด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสินค้านวัตกรรม ผลงานวิจัยและพัฒนาของ SME ไทยมีตลาดรองรับมีกิจกรรมการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณการให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่มีความคิดริเริ่มเชิงเทคโนโลยีหรือผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่การบ่มเพาะเพื่อสนับสนุนให้ได้รับความรู้เชิงลึกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางธุรกิจ ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำให้สามารถจัดตั้งธุรกิจได้ พัฒนาการบ่มเพาะให้มีประสิทธิภาพในการสร้างผู้ประกอบการใหม่

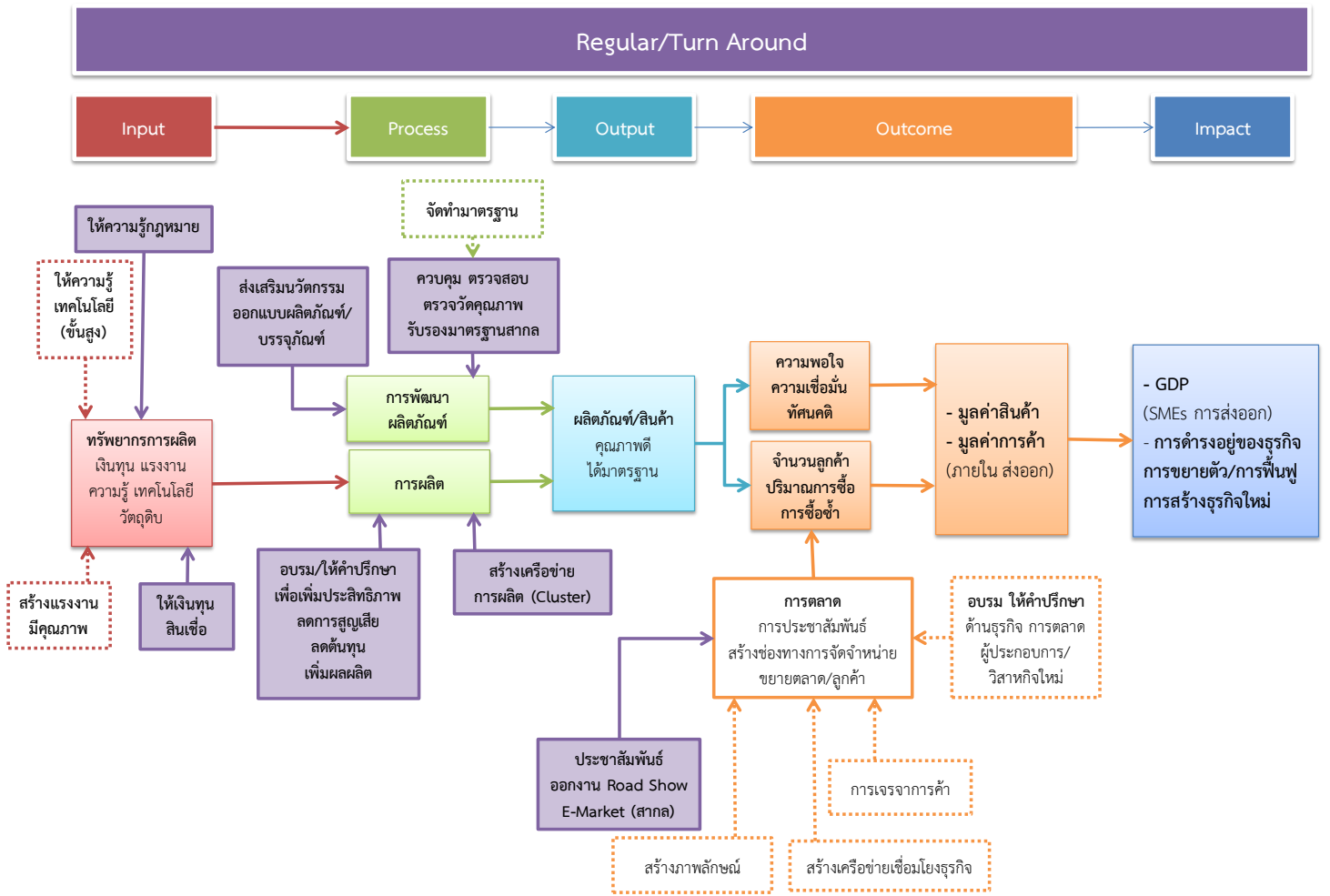
กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการภายใต้แนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

2) การส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่ง มีการสร้างสินค้า/บริการ ที่ประสบผลสำเร็จแล้วในระดับหนึ่ง การส่งเสริมผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสินค้า/บริการที่มีอยู่เดิมให้มีคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนาการบริหารจัดการ การส่งเสริมนวัตกรรมออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ได้รับรองมาตรฐานการผลิต ซึ่งจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ ทำให้สามารถขยายตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ ตัวอย่างกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ เช่น โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ซึ่งมีกิจกรรมในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ SME โครงการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยด้วยซอฟต์แวร์บริหารจัดการ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME นำซอฟต์แวร์ไปใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) มีเป้าหมายในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนด้านการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป จะมุ่งเน้นไปที่การขยายตลาดให้กว้างขึ้น หรือขยายกลุ่มลูกค้าใหม่ หรือขยายช่องทางการตลาดในต่างประเทศ/ E-Commerce รูปแบบกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนด้านการตลาดจึงมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการขาย ตัวอย่างกิจกรรม โครงการ เช่น โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และโครงการกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการขายช่องทางการตลาดและ E-Commerce เป็นต้น การส่งเสริม สนับสนุนผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป ยังครอบคลุมถึงการสร้างเครือข่าย Cluster โดยเฉพาะเครือข่าย Cluster ในการผลิต ซึ่งจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการ หรือเกิดการส่งต่อมูลค่าในห่วงโซ่ฯ ขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจต่อรอง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้มากกว่าการดำเนินธุรกิจเพียงลำพัง ตัวอย่างกิจกรรม โครงการ เช่น โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) มีกิจกรรมในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไปบางส่วน แม้ว่าจะมีศักยภาพในการเติบโตพัฒนาได้ แต่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ ส่งผลให้ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการกลุ่มนี้ให้มีโอกาสฟื้นฟูธุรกิจ โดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ เช่น โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกรมบังคับคดี ซึ่งให้การอบรมด้านการค้าประกัน จำนำ จำนอง และหลักประกันทางธุรกิจ และให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2559 (การฟื้นฟูกิจการ) แก่ผู้ประกอบการ SME ที่เข้ารับการอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางส่วนประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ขาดสภาพคล่อง จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยจะมีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ และวินิจฉัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือได้ตรงจุด เช่น โครงการชดเชยดอกเบี้ยในโครงการ SME Power เพื่อวันใหม่ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง โครงการชดเชยดอกเบี้ยในโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย ปี 2553 เป็นต้น

แผนภาพที่ 3.17 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.18 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี**

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากกิจกรรมแผนงานเป็นการมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถ ในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การมุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน รวมทั้ง

สามารถเป็นฐาน ของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ การพัฒนาให้มีศักยภาพ ในการสร้างแบรนด์ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับ ส่งเสริม SME สาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของ การคิด

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มี ศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดย พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวล รวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาธุรกิจ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากมีการ ดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของ ผู้ประกอบการสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรอง มาตรฐาน

ข้อ 4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยมีการ ส่งเสริมการสร้าง Cluster สินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร มีการพัฒนาพัฒนา ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับ ไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับความสามารถในการผลิต และการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ มีการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในการพัฒนาและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รวมถึงมีการสนับสนุนการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย Cluster อุตสาหกรรม
แห่งอนาคต

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนา
บรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ
ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำ
ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่
มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มี
คุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุ
ภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ เช่น e-Commerce เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำ
เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/
โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการ
ที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มี
คุณภาพมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งมีการดำเนินการในการสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและ
สิทธิประโยชน์ และแหล่งเงินทุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ
พัฒนาภาคสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
ของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้ ดังเห็นได้จากกรณีโครงการในลักษณะที่เป็นการจัด
ให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ สำหรับผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เพื่อใช้ในการต่อยอด
พัฒนาธุรกิจ และสำหรับผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ
เพื่อฟื้นฟูกิจการ เพิ่มสภาพคล่อง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจ
เริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนา
ศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การ
พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่
เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME
โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์ที่ 8 และ
ยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 1) พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยมีการดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่แรงงาน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง รวมถึงมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารห่วงโซ่อุปทานการเป็นอุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมีการสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ทั้งในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายดังกล่าวในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ได้

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่

(Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การสร้างช่องทางและขยายตลาดด้วย e-Commerce การพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เป็นลักษณะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น
- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ ให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.3.2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการในการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นจังหวัดพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

❖ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการยกระดับทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชีการบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices)

มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มีกิจกรรมในการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพของธุรกิจในด้านต่างๆ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจ การยกระดับ SME ได้รับการยกระดับด้านผลผลิตภาพ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต เช่น การจัดผังกระบวนการผลิตเพื่อลดเวลาดำเนินการ การปรับปรุงระบบการจัดหาวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และการปรับปรุง การผลิตให้ได้มาตรฐาน เป็นต้น การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน ICT ให้กับ SME มากขึ้น มีการส่งเสริมให้ SME ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการ เป็นการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คัสเตอร์ SME สนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการรายใหญ่และความต้องการสินค้าและบริการเพื่อเผยแพร่ ให้ SME ที่มีศักยภาพทราบ และสนับสนุนให้ SME สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประกอบการรายใหญ่ พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มสมาชิก สนับสนุนให้วิสาหกิจฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจให้วิสาหกิจฐานราก เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและช่องทางตลาดยกระดับสินค้าและบริการ (Product Upgrading) ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

3) การส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจไทย สะท้อนจากเครื่องชี้ตัวเลข SME พบว่า จำนวน SME ในระบบเศรษฐกิจไทยทั้งสิ้น 3,004,679 ราย คิดเป็น 99.7% ของจำนวนผู้ประกอบการทั่วประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการจ้างงาน SME ชัยบออยู่ที่ 11,747,093 ราย หรือคิดเป็น 78.5% ของการจ้างงานทั่วประเทศ การส่งเสริมผู้ประกอบการที่มีศักยภาพให้มีความสามารถในการแข่งขันได้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการผลักดันประเทศให้บรรลุเป้าหมายในภาพรวม

ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ สามารถผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า และมีตลาดรองรับการผลิตในระดับหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตาม กลุ่มนี้ยังคงต้องการสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูง สามารถส่งออกสินค้า/บริการสู่ตลาดโลกได้ การสนับสนุนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงเน้นไปในด้านการให้ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานในระดับสากล รวมถึงการสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ อาทิ การส่งเสริมการขายประชาสัมพันธ์ ออกงาน roadshow E-Market ในระดับสากล เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายในตลาดระดับสูง (Hi-End) และระดับสากล นอกจากนี้ อาจมีการส่งเสริมด้านการรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย(Cluster) ในด้านการผลิตหรือการค้า เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ/สร้างอำนาจการต่อรอง หรือบุกเบิกขยายฐานลูกค้าร่วมกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นไปในประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่

- **ด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม**

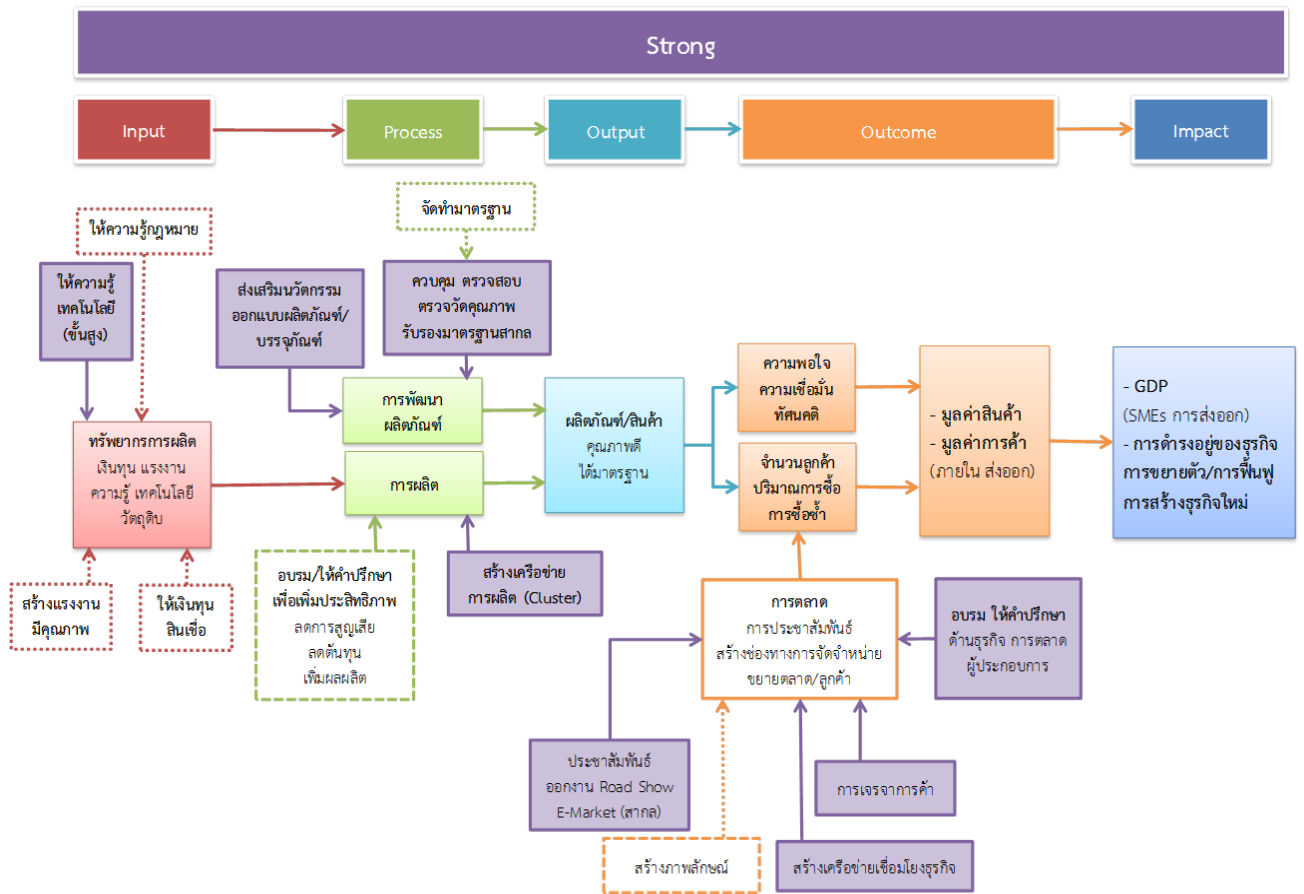
กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการในการนำเทคโนโลยีหรือผลงานวิจัยมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม อาทิ โครงการพัฒนากลไกสนับสนุนความสามารถ SME ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ) และโครงการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- **ด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล**

กิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษาหรือการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐาน อาทิ การให้บริการปรึกษาการจัดเตรียมเอกสารสำหรับเครื่องมือแพทย์โดยใช้ Common Submission Dossier Template (CSDT) หรือการให้บริการปรึกษาการจัดทำระบบจัดการคุณภาพมาตรฐานคุณภาพ ISO 13485 (ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)) และโครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐาน (กรมวิทยาศาสตร์บริการ) เป็นต้น

- **ด้านการพัฒนาช่องทางการตลาด**

กิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการพัฒนาช่องทางตลาด อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (Creative Business) (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ (BOI) และโครงการพัฒนาช่องทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ SME (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจเพื่อขยายตลาดผู้ประกอบการ อาทิ การยกระดับธุรกิจเฟรนไชส์สู่ตลาดโลก (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า), โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่อุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) และการยกระดับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่ตลาดโลก (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

แผนภาพที่ 3.19 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 3.20 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นมีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูปและการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการพัฒนาสู่มาตรฐานเป็นระดับสากลมากขึ้น และการแสวงหาโอกาสในการขยายสู่ตลาดสากล

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค อาทิ โครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาช่องทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานสินค้า และการสร้างเครือข่ายกับธุรกิจขนาดใหญ่ อาทิ การขยายตลาดการค้าด้วย e-Commerce และโครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (Creative Business) เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มี

คุณภาพมาตรฐานในระดับสากล อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีความแข็งแกร่ง (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 8 และยุทธศาสตร์ที่ 10 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการในการผลิตสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้สารสนเทศในองค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงวัตถุดิบ แหล่งผลิต ตลาด เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและการรวมรวบกลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เนื่องจากมีการส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล หรือ E-commerce

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างนวัตกรรมในธุรกิจ สามารถเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันได้ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.1.3 ภาคกลาง : พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจในภาคกลาง ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า/บริการ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ข้อ 3.1 ขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย โดยการผลักดันให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางเศรษฐกิจที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลเต็มที่ รวมถึงการแสวงหาตลาดใหม่ และพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ

ข้อ 3.4 ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (Outward investment) ของผู้ประกอบการไทย

- ข้อ 3.4.1 พัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและช่องทางส่งออกในอนุภูมิภาค และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากลเพื่อให้สามารถริเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้

ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขยายตลาดหรือการสร้างเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการไทย อาทิ โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ งานดำเนินการตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ การยกระดับธุรกิจเฟรนไชน์สู่ตลาดโลก โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดสากล เป็นต้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการส่งเสริม SME ในกลุ่มที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นมีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณ การให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรม สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น เช่น จากเดิมที่เป็นการทดลองผลิตในห้องทดลอง (Lab Scale) ให้ขยายกิจกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercialization Scale) การเสริมกิจกรรมทางการตลาดให้ SME มีโอกาสในการทดสอบตลาด ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดและพัฒนา เทคโนโลยีให้กับ SME นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด SME สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ได้จริงในการ ประกอบธุรกิจ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ในการยกระดับเทคโนโลยี เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพัฒนายกระดับเทคโนโลยีให้ SME รวมทั้งมีกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ มุ่งเสริมสร้างความรู้ให้ SME ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการส่งออกมาก่อน หรือเพิ่งเริ่มมีการส่งออก โดยการให้ความรู้ทั้งที่เป็นการฝึกอบรม การให้ความรู้ ผ่านทางระบบ On-line ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ผู้ส่งออกรายใหม่ เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออก ให้มากขึ้น และให้ความช่วยเหลือแก่ SME ที่ยังไม่เคยส่งออกมาก่อน ให้ความรู้ด้านการขยาย ช่องทางการตลาดต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ SME เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ยกระดับสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

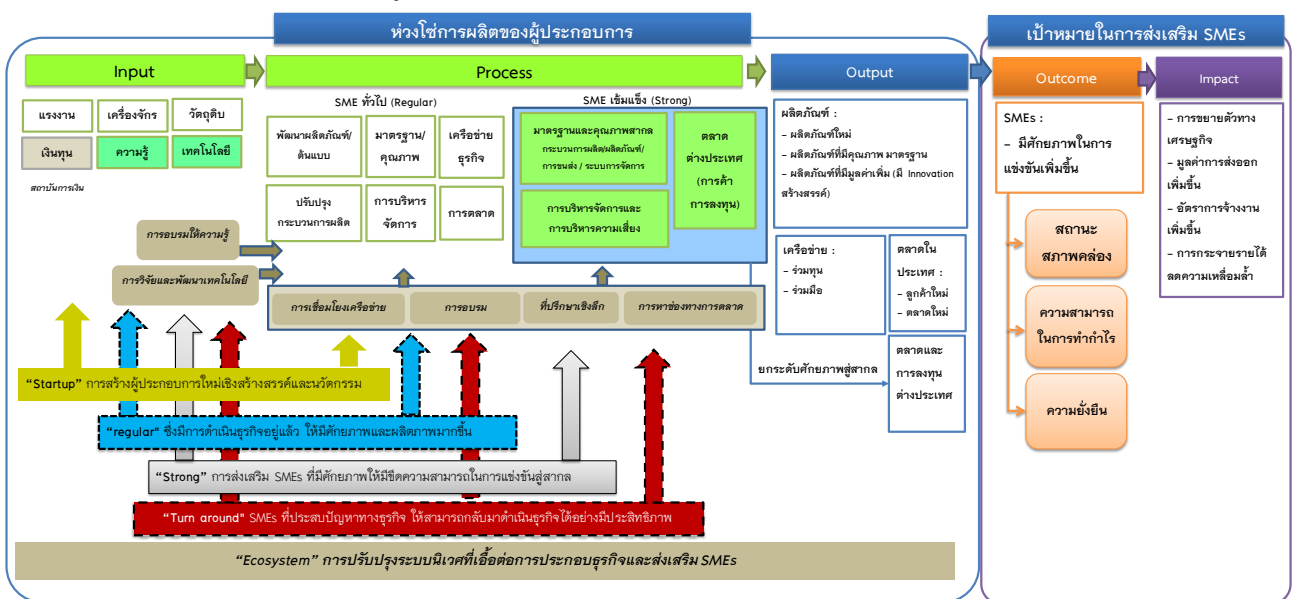
4) การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

ตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) พันธกิจหนึ่งของแผนฯ ซึ่งมีความสำคัญ คือ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME โดยดำเนินการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประกอบการประกอบธุรกิจของ SME ให้อยู่ในรูปแบบที่ช่วยสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจและการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ SME ยกตัวอย่างเช่น การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือแบบครบวงจร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นได้โดยสะดวก การมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการติดต่อกับภาครัฐที่ช่วย

ให้บริการได้รวดเร็ว การให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และการมีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม SME แต่ละกลุ่ม ก็จะมีความต้องการการสนับสนุนและพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการมีปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม อาจจำเป็นต้องได้รับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-made) สำหรับเฉพาะแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องจักรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) กิจกรรมพัฒนาศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) และกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม โครงการที่ช่วยพัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สามารถสนับสนุนการส่งเสริม SME ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME สู่อุปกรณ์ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และกิจกรรมพัฒนาระบบการให้บริการและสนับสนุนปัจจัยเอื้อต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) รวมถึงกิจกรรม โครงการด้านการบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ได้แก่ กิจกรรม จัดทำแผนพัฒนาฐานข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมแผนงานโครงการจะเป็นไปเพื่อให้ SME มีความเข้มแข็งมากขึ้นซึ่งสามารถดำเนินการได้เพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งในระดับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ สู่ผลผลิต

แผนภาพที่ 3.21 กิจกรรมโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME

ด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) – TBU Graph

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุน และองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) และโครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็นต้น

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 4) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้

ข้อ 7) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการจดทะเบียนและใช้ผลงานสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้าง

ตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา ของไทยเพื่อให้นักวิจัยและผู้ประกอบการ เช่น โครงการยกระดับศักยภาพการ แข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรม ทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงาน บริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับศักยภาพการ แข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรม ทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และกิจกรรมพัฒนาศูนย์ สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม) เป็นต้น

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อ การประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.4 **บริหารจัดการระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ** โดยเน้นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศทั้ง ระดับทวิภาคี พหุภาคีในภูมิภาคและนานาชาติที่มีผลกระทบต่อพัฒนาโลจิสติกส์ อาทิ ความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO Trade Facilitation Agreement) และข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมการปรับปรุงและวางแผนการ พัฒนา รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ฐานข้อมูล อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้านการเกษตร อุตสาหกรรม หรือพาณิชย์

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.5 **ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนากิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ และสนับสนุน การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย การกำหนด มาตรฐานระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนทางออนไลน์ระเบียบการใช้สิทธิแห่งทางในการพัฒนา

และขยายโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนในรูปแบบสภาวิชาชีพดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของภาคเอกชนที่เชื่อมโยงกับภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

- ข้อ 3.1.6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถนำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้ รวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาที่สะดวกต่อการเข้าถึง ใช้งานง่าย และสืบค้นได้ทั่วโลก เพื่อประกอบการวิเคราะห์และติดตามเทคโนโลยี

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.4 สร้างบรรยากาศและสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ลงสู่พื้นที่และชุมชน ทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดให้มีเวทีหรือช่องทางการพัฒนาและแสดงออกของนักคิดและนักสร้างสรรค์ และเสริมสร้างต้นแบบที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรมและตัวอย่างความสำเร็จในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งใจให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
- ข้อ 3.2.5 หนุนรงค์ปลูกฝังวัฒนธรรมการวิจัยและค่านิยมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งวิถีคิดของคนในสังคมให้ใช้หลักตรรกะในการตัดสินใจ ผ่านทางสื่อและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมการดำเนินงานให้ความรู้และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

❖ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่าง เป็นระบบ เนื่องจากมีกิจกรรมแผนงานที่เป็นการยกระดับการพัฒนามาตรฐานให้ SME มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างระบบติดตามและประเมินศักยภาพ SME

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

บทที่ 4

สรุปผลการประเมิน

โครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบของโครงการ

เมื่อ SME เป็นกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งเป้าหมายต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการผลักดัน สนับสนุน SME ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการจากความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Value creation) ผู้ประกอบการไทยจะต้อง “ผลิตได้ขายเป็น” และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาดสินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ ตลอดจนการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจที่พิจารณาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขับเคลื่อนธุรกิจ (From Entrepreneur to Technopreneur) สู่การเป็น “ผู้ผลิตได้ขายเป็น” ก็มีความสำคัญต่อการเพิ่มผลิตภาพการผลิตและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการไทยตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยต้องมุ่งพัฒนาทั้งด้านศักยภาพของผู้ประกอบการและปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ

การจัดสรรงบประมาณงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในโครงการส่งเสริม SME มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้การส่งเสริม SME ของประเทศมีเอกภาพ ประสานสอดคล้องสนับสนุนกันและกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมโครงการและงบประมาณ และร่วมกันเป็นพลังในการผลักดันเป้าหมาย และร่วมผลักดันเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศร่วมกันให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงกว่า การดำเนินการตามภารกิจอิสระจากกัน โดย สสว. ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน จึงให้ความสำคัญเพื่อให้การประเมินผลในครั้งนี้ สามารถสะท้อนความสำเร็จของการส่งเสริม SME ผ่านแผนบูรณาการฯ รวมทั้งประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนบูรณาการฯของหน่วยงานต่างๆ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง วางกลไกการทำงานเพื่อให้เกิดผลกระทบและประโยชน์สูงสุดต่อ SME โดยการประเมินผล ที่ปรึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

- การศึกษาข้อมูลการรายงานผลการประเมินโครงการจากฐานข้อมูลของ สสว.
- การลงพื้นที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ 30 หน่วยงาน เพื่อสัมภาษณ์และประเมินผลจาก

ผู้รับผิดชอบโครงการ รายละเอียดกำหนดการลงพื้นที่สัมภาษณ์ เป็นไปตามภาคผนวก 1 โดยการประเมินผลที่ปรึกษาได้กำหนดเครื่องมือการจัดเก็บข้อมูล รายละเอียดเป็นไปตามภาคผนวก 2

- การสุ่มลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ SME จำนวน 56 ราย กำหนดการลงพื้นที่เป็นไปตามภาคผนวก 3 ตลอดจนการสุ่มโทรสัมภาษณ์ผู้ประกอบการรวม 350 รายครอบคลุมผู้ประกอบการในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ โดยการสำรวจ จัดเก็บข้อมูลที่ปรึกษาได้กำหนดเครื่องมือการจัดเก็บข้อมูล รายละเอียดเป็นไปตามภาคผนวก 4

หลังจากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลแล้ว ที่ปรึกษาก็นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และประเมินผล โดยสามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

4.1 ผลการประเมินภาพโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการปี 2560 – 2561 ในภาพรวมและผลการประเมินความคุ้มค่า

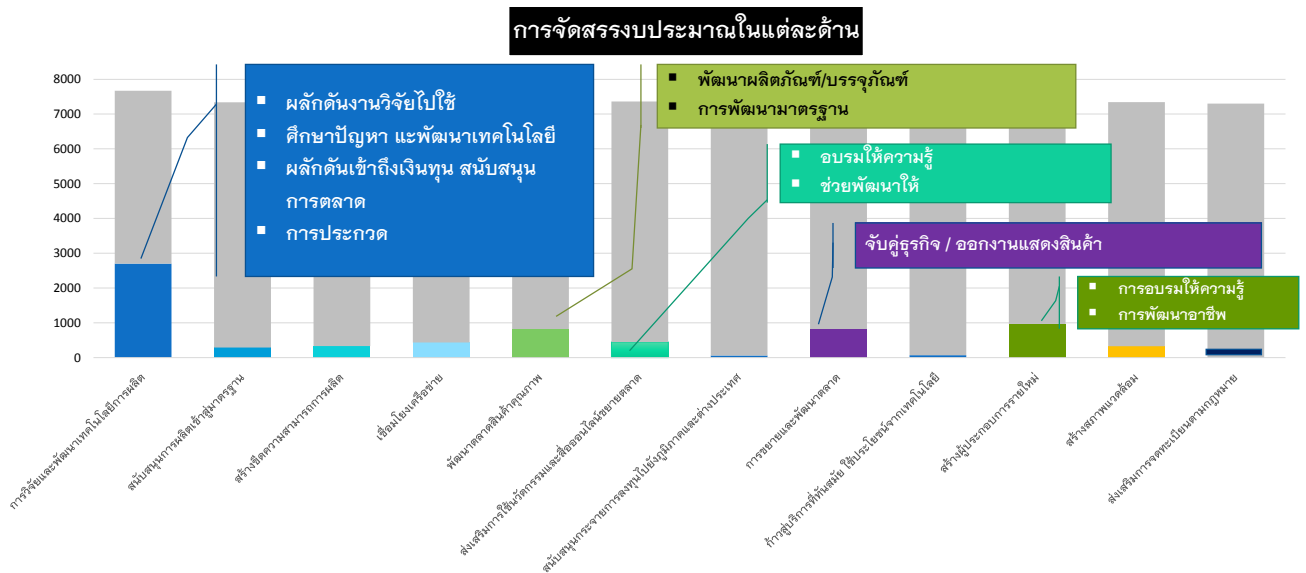
จากการประเมินโครงการส่งเสริม SME ปี 2560 – 2561 พบว่าการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นไปตามทิศทางและเป้าหมายตามแนวทางการพัฒนาประเทศที่วางไว้ ทั้งด้านการเสริมปัจจัยนำเข้าให้กับ SME ในการพัฒนาความรู้ ซึ่งโครงการในปี 2560 – 2561 เน้นการอบรมให้ความรู้ครอบคลุมทั้งด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี มาตรฐาน การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สูง การพัฒนาสมรรถนะคน และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แต่การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านแผนบูรณาการฯ จะเน้นการส่งเสริมให้กับธุรกิจ Startup และมีจำนวนเงินทุนไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามการสนับสนุนของรัฐบาล จะเน้นผ่านสถาบันการเงินเป็นหลัก สำหรับการส่งเสริมด้านกระบวนการผลิตและการบริการที่ยุทธศาสตร์ประเทศวางเป้าหมายไว้ เน้นการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตภาพ หรือมูลค่าสินค้า การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการพัฒนาการผลิตและสินค้าให้ได้มาตรฐาน โครงการส่วนใหญ่ได้มีการสนับสนุนเป็นไปตามทิศทางที่วางไว้ และในด้านการตลาด ที่ต้องการให้ผู้ประกอบการ SME ก้าวเข้าสู่การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการตลาด การส่งเสริมการสร้างแบรนด์ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งการขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ ก็มีการดำเนินการภายใต้แผนบูรณาการฯ อย่างครอบคลุม

นอกจากนั้น โครงการส่งเสริม SME ภายใต้แผนบูรณาการฯ ปี 2560 – 2561 เน้นการส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจหรือกลุ่มคลัสเตอร์ มีการส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และการจดทะเบียนตามกฎหมาย เป็นไปตามแนวทางยุทธศาสตร์ประเทศต้องการผลักดัน สำหรับแนวทางที่การดำเนินการภายใต้แผนบูรณาการฯ ปี 2560 – 2561 ยังดำเนินการหรือมีกิจกรรมโครงการเป็นสัดส่วนที่ยังน้อย ไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรมตามที่ผู้ประกอบการคาดหวัง ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ โดยการดำเนินการเป็นเพียงการจัดอบรมให้ความรู้ การเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ ซึ่งยังคงกระจายข้อมูลไปแต่ละหน่วยงาน ในขณะที่ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าภาครัฐควรมีศูนย์กลางข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน หรือแต่ละประเภท นอกจากนี้การดำเนินการโครงการมีกิจกรรมหรือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มธุรกิจบริการใหม่หรือธุรกิจสร้างสรรค์หรือเอกลักษณ์น้อย เนื่องมาจากโครงการที่เน้นกลุ่มธุรกิจบริการ อาจรวมผลักดันผ่านแผนบูรณาการการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการแทนแผนบูรณาการส่งเสริม SME

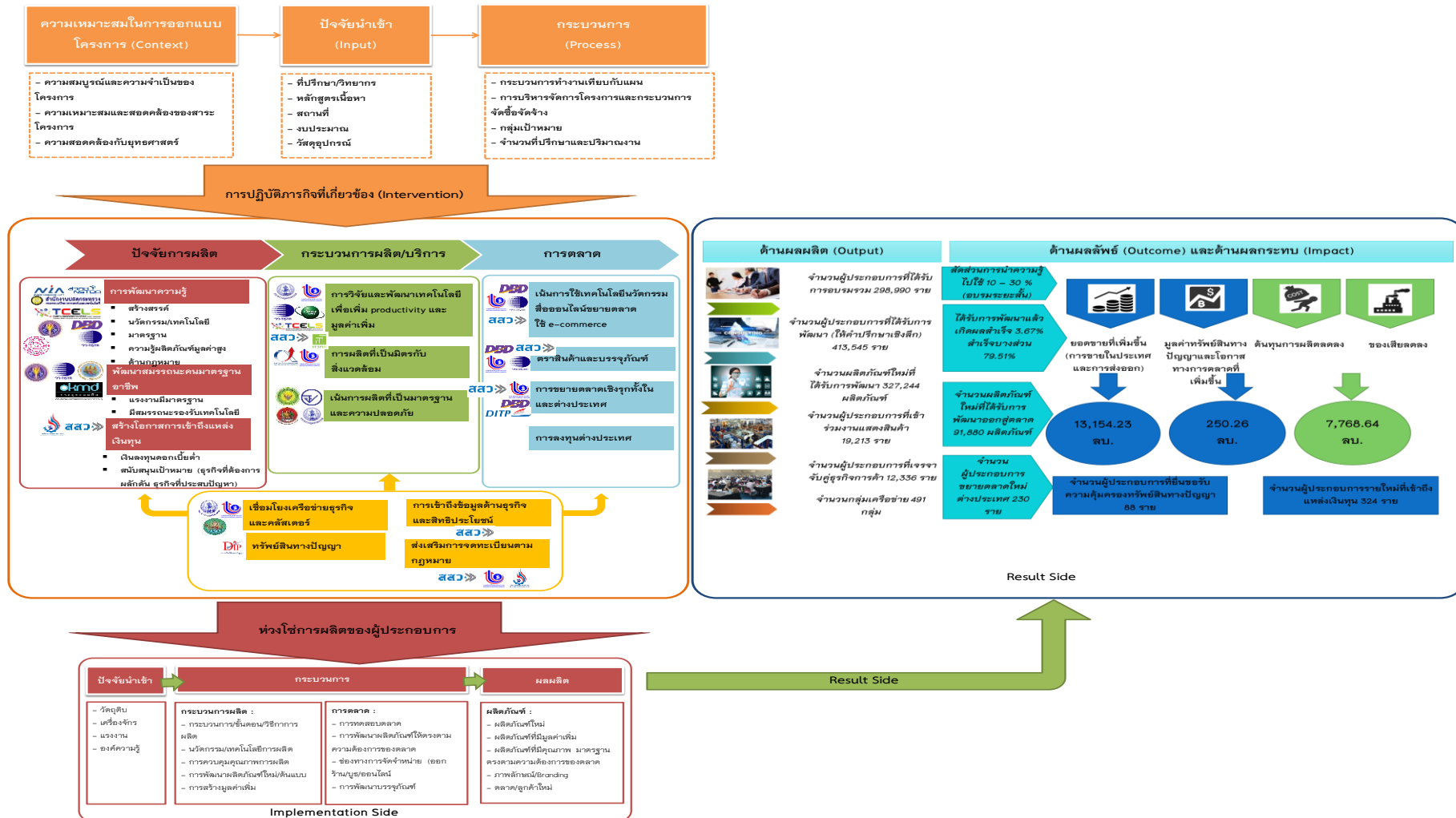
แผนภาพที่ 4.1 สรุปผลการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณปี 2560-2561 กับยุทธศาสตร์ประเทศ

โดยเมื่อพิจารณาสัดส่วนงบประมาณที่จัดสรรในแต่ละด้านสำคัญ พบว่างบประมาณส่วนใหญ่จัดสรรไปในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต รองลงมาเป็นการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ และการขยายและพัฒนาตลาดตามลำดับ ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.2

แผนภาพที่ 4.2 การจัดสรรงบประมาณในด้านสำคัญ

จากผลการประเมินภาพรวม ที่ปรึกษาขอสรุปภาพรวมบทบาทภาครัฐต่อการส่งเสริม SME ภายใต้แผนบูรณาการปี 2560 – 2561 ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.3

แผนภาพที่ 4.3 ผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ตามแผนบูรณาการปี 2560 – 2561 ภาพรวม

จากแผนภาพจะเห็นว่า โครงการส่งเสริม SME ภายในงบประมาณแบบบูรณาการปี 2560 – 2561 การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการสนับสนุนให้ SME (Intervention) เข้าไปตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จากการประเมิน ที่ปรึกษามีข้อสังเกตที่พบ ดังนี้

ต้นน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่เน้นการอบรมให้ความรู้ในการเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่เทคโนโลยี นวัตกรรม การสร้างความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการตลาด สำหรับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เน้นที่กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่หรือ Startup เป็นหลักงบประมาณไม่มากนัก โดยจากการประเมินผลพบว่า กิจกรรมที่เป็นลักษณะการอบรม โดยเฉพาะหลักสูตรระยะสั้น 1 วัน ผู้ประกอบการนำไปใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 10 สำหรับการผลักดันให้มีการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเทคโนโลยี พัฒนาระบบการผลิต หรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ พบว่าโครงการส่วนใหญ่เน้นการวิจัยที่เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ผลิตภัณฑ์ ยังไม่พบหรือไม่ชัดเจนในงานวิจัยในลักษณะเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งเป็นไปได้ว่าโครงการลักษณะดังกล่าวจะขับเคลื่อนผ่านแผนบูรณาการด้านการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

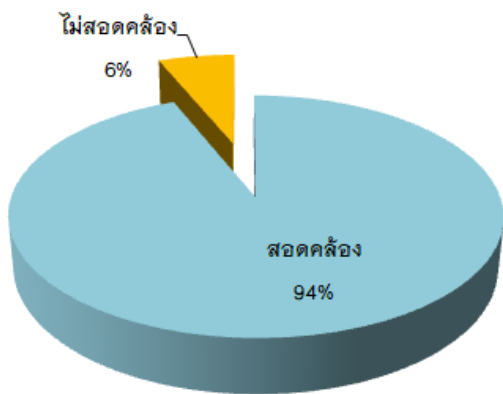
กลางน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านผลิต ด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การยกระดับการผลิตเข้าสู่มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยจากการประเมินผลพบว่า ผู้ประกอบการบางรายที่มีความต้องการ รวมทั้งมีความพร้อมในการขยายผลหรือพัฒนาต่อ เช่น ผู้ประกอบการที่พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน ISO แล้วมีคำสั่งซื้อหรือมีตลาดรองรับ เกิดมูลค่าเพิ่มสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 30 ในขณะที่บางรายหลังพัฒนาแล้วกลับไม่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนั้น โครงการที่อยู่ในช่วงกลางน้ำ เช่น การส่งเสริมด้านทรัพย์สินทางปัญญา การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งก็พบว่ามีทั้งที่ประสบความสำเร็จ คือเกิดการเชื่อมโยงขยายผล ร่วมธุรกิจของ Supply Chain ที่จะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดทั้งผู้ผลิต ผู้ขาย และกรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จจากการขาดการบริหารความเสี่ยงของผู้ประกอบการ SME และการได้เปรียบของผู้ประกอบการรายใหญ่ ดังนั้น การส่งเสริมอาจต้องเน้นการเชื่อมโยงแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้ประกอบการ SME มีความเข้มแข็งและอำนาจการต่อรองเพิ่มขึ้น

ปลายน้ำ : รูปแบบการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นการจัดกิจกรรมด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยพบว่ากิจกรรมดังกล่าวจะเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ภายในเวลาอันสั้น เช่น การเกิดยอดขายจากการจำหน่ายหรือคำสั่งซื้อหลังการเข้าร่วมงาน เป็นต้น

โดยจากแผนภาพจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงาน 2 หน่วยงานที่เข้าไปส่งเสริมสนับสนุนทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และจะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่เป็นปลายน้ำก็จะมีหน่วยงานเข้าร่วมขับเคลื่อนเพียง 3 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

❖ ผลการประเมินผลและติดตามโครงการส่งเสริม SME

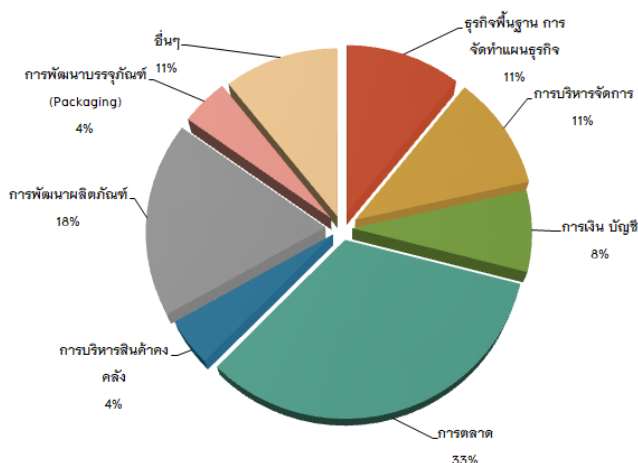
ที่ปรึกษาได้ศึกษาข้อมูลโครงการ ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ และสำรวจความคิดเห็นและผลสัมฤทธิ์ในลักษณะของโครงการ สรุปผลได้ว่า โครงการส่งเสริม SME ตามแผนบูรณาการฯ ร้อยละ 96 เป็นโครงการที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานและสามารถตอบสนองเป้าหมายตามยุทธศาสตร์

แผนภาพที่ 4.4 สัดส่วนโครงการที่สอดคล้องผลกดัน แนวทางยุทธศาสตร์การส่งเสริม SME ของประเทศ

การพัฒนาประเทศทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 สำหรับอีกร้อยละ 6 ที่ไม่สอดคล้องนั้น เป็นโครงการที่เป็นลักษณะการฝึกอบรม โดยผู้เข้าอบรมยังไม่ใช่ผู้ประกอบการ SME และยังไม่สามารถมั่นใจได้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะสามารถพัฒนาและมีศักยภาพมากพอที่จะเข้าสู่การเป็น ธุรกิจ SME ได้มากนักน้อยเพียงใด หรืออาจเป็นเพียง ลูกจ้างของสถานประกอบการ SME และพบว่า มีโครงการจำนวนหนึ่งที่เป็นโครงการเพื่อการพัฒนา ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นส่วน สนับสนุนไม่ได้ผลักดันแนวทางเป้าหมายตาม ยุทธศาสตร์ประเทศโดยตรง โดยการส่งเสริม SME

เป็นไปทั้งการพัฒนาเพื่อสร้างความพร้อมให้กับ SME ในการเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และ โลกของยุคดิจิทัล การแก้ไขปัญหาทั้งด้านการผลิต คุณภาพผลิตภัณฑ์ การตลาด และการพัฒนาเพื่อยกระดับ ศักยภาพ การเชื่อมโยงผู้ประกอบการห่วงโซ่ สรุปรูปแบบการพัฒนาที่พบจากการประเมินได้ ดังนี้

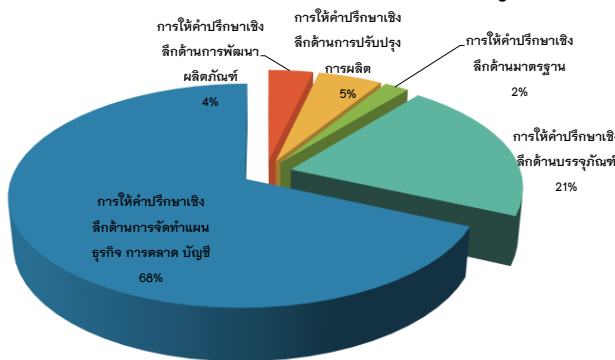

แผนภาพที่ 4.5 สัดส่วนเนื้อหาการอบรม

การพัฒนาความรู้ให้กับผู้ประกอบการ ซึ่ง จากการประเมินพบว่าเป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ดำเนินการในรูปแบบของการจัด อบรม ซึ่งจากการสำรวจและจัดเก็บข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่เป็นด้านการตลาดร้อยละ 33 ทั้งช่องทางการตลาดในยุค 4.0 โอกาส ด้านการตลาดของ SME การปรับตัวของ ผู้ประกอบการในด้านการตลาดเมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยหน่วยงาน จำนวนมากที่เป็นการอบรมให้ความรู้ใน ด้าน การตลาด ทั้ง กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ กองทุน สสว. รวมถึงมหาวิทยาลัยอื่นๆ ใน

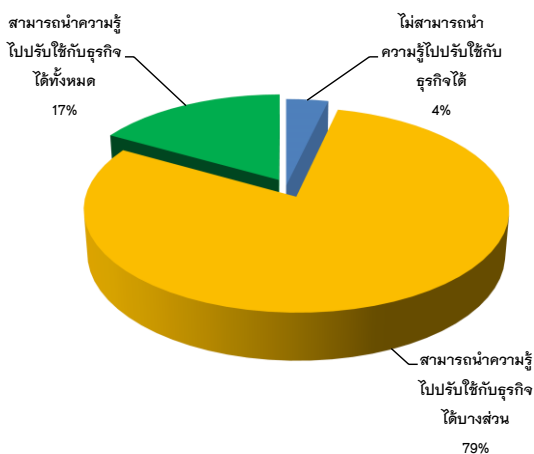
พื้นที่ สำหรับหลักสูตรการอบรมรองลงมา เป็นด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 18 ทั้งการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐาน ออย. ฮาลาล เป็นต้น รองลงมาตามลำดับเป็นการอบรมการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารรองลงมาเป็นด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 18 ทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐาน ออย. ฮาลาล เป็นต้น รองลงมาตามลำดับเป็นการอบรมการจัดทำแผนธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและบัญชีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การบริหารสินค้าคงคลัง และด้านอื่นๆ เช่น การปรับปรุงด้านการผลิต กฎหมาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่ากิจกรรมที่เป็นการพัฒนาอบรม มีผู้ประกอบการร้อยละ 42 สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้เพียงบางส่วน โดยเนื้อหาที่ได้นำไปปรับใช้จะมีประมาณร้อยละ 10 – 50 เนื่องจากเป็นการอบรมภาพกว้าง ไม่ได้มุ่งเน้นหรือลงรายละเอียดเฉพาะผู้ประกอบการส่วนใหญ่

การพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประกอบการเฉพาะราย ซึ่งพบว่าดำเนินการผ่านรูปแบบ

การให้คำปรึกษาเชิงลึก ซึ่งมีทั้งการจัดส่งที่ปรึกษาเข้าไปช่วยในการวินิจฉัยปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการ โดยการพัฒนาส่วนใหญ่ร้อยละ 68 เป็นการทำให้แผนธุรกิจ การตลาดบัญชี รองลงมาเป็นการให้คำปรึกษาในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 21 การพัฒนาปรับปรุงด้านการผลิต ร้อยละ 5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ร้อยละ 4 และการพัฒนา มาตรฐาน เช่น ISO ร้อยละ 2 ส่วนอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา

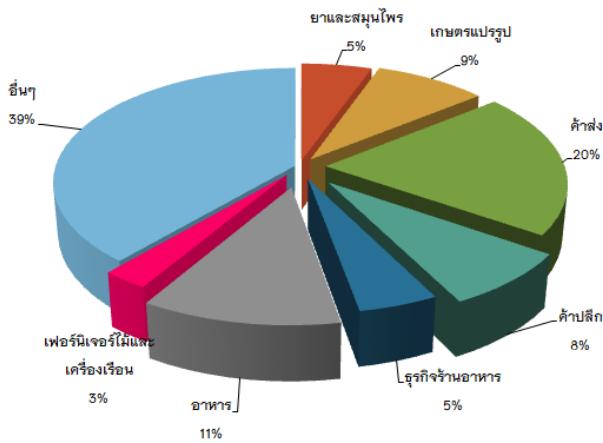
แผนภาพที่ 4.6 สัดส่วนรูปแบบการให้คำปรึกษาเชิงลึก

แผนภาพที่ 4.7 สัดส่วนการให้คำปรึกษาเชิงลึกที่สามารถนำไปปรับใช้กับธุรกิจได้

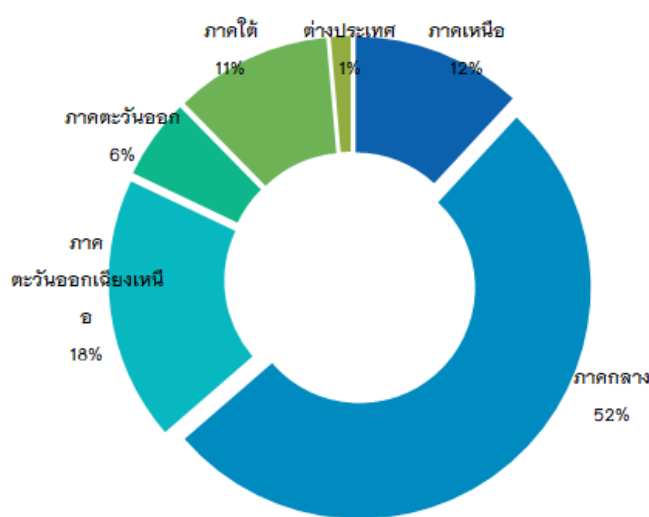
ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ โดยจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่วนใหญ่พบว่า การส่งที่ปรึกษามาให้คำปรึกษาเชิงลึกในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา นั้นผู้ประกอบการร้อยละ 79 เห็นว่าสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้บางส่วน มีผู้ประกอบการร้อยละ 17 ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ทั้งหมด ในขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 4 ไม่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับธุรกิจได้ โดยจากผลการสำรวจพบว่า ที่ไม่สามารถปรับใช้ได้ มาจากหลายสาเหตุ เช่น ต้องมีการลงทุนเพิ่ม ไม่มั่นใจต่อการพัฒนาหรือ

ดำเนินการต่อ รวมทั้งการพัฒนาที่ยังไม่แล้วเสร็จสำหรับรูปแบบโครงการด้านอื่นๆ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายธุรกิจ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า การบ่มเพาะธุรกิจ การส่งเสริมด้านการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาวิจัยหรือพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น โดยจะสรุปผลการประเมินในหัวข้อลำดับถัดไป และจากการประเมินผลและสุ่มสำรวจผู้ประกอบการภายใต้การส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560-2561 ยังพบว่ามีส่วนโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการ SME แต่ละประเภทอุตสาหกรรม และกระจายไปตามภูมิภาคต่างๆ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.8 สัดส่วนโครงการที่สนับสนุน SME ในกลุ่มต่างๆ

ตลอดจนพบว่าบางรายมีความใกล้ชิดกับหน่วยงาน จนเกิดความเกรงใจและเข้าร่วมโครงการเพื่อให้ครบตามเป้าหมายทั้งที่ไม่ได้มีความต้องการพัฒนาอย่างแท้จริง และจากการประเมินพบว่ามิโครงการที่สนับสนุนและมี SME สมัครเข้าร่วมโครงการ จากทั่วทุกภูมิภาค ในขณะที่บางหน่วยงานหรือบางกิจกรรม กิจกรรมโครงการยังเป็นการจัดที่หน่วยงานส่วนกลางเท่านั้น

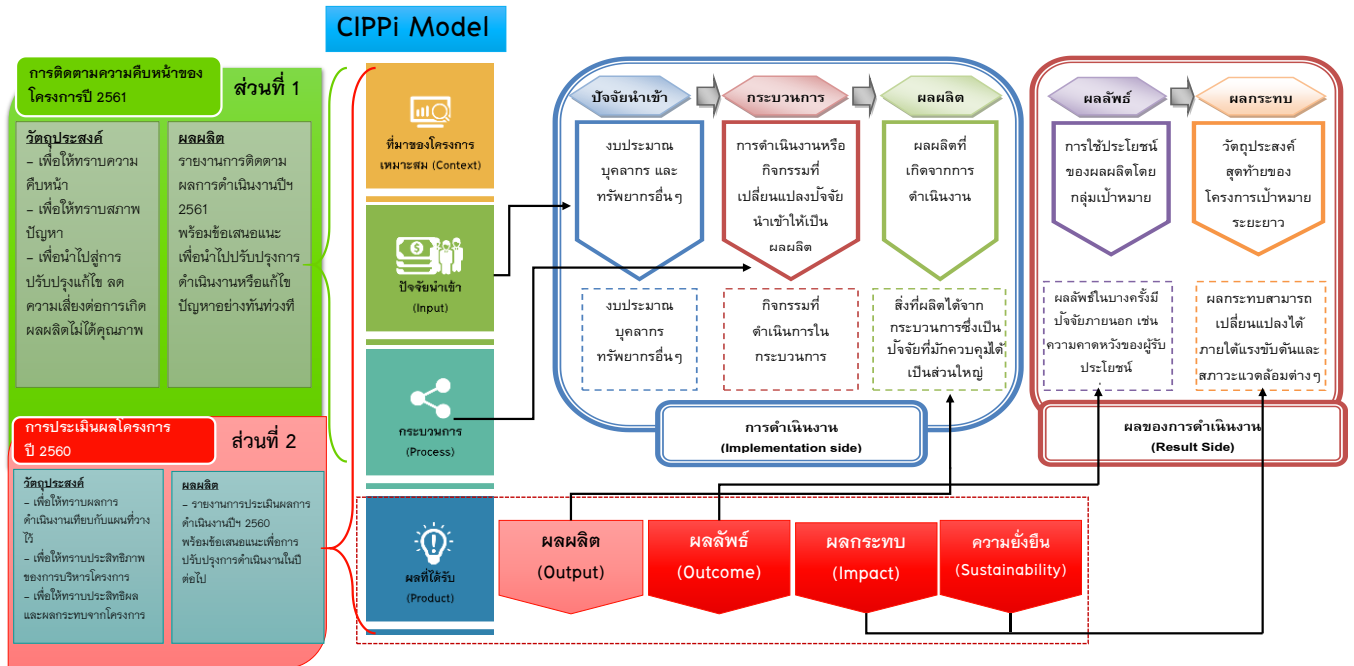

แผนภาพที่ 4.9 สัดส่วนโครงการที่สนับสนุน SME ภูมิภาคกลุ่มต่างๆ

จากข้อมูลพบว่าบางโครงการจะมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย SME ที่ให้เข้าร่วมโครงการ ในขณะที่บางโครงการเป็นการเปิดรับผู้สมัครโดยทั่วไปในสาขาใดก็ได้ โดยจากการสำรวจข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะได้รับการแนะนำจากคนรู้จัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการด้วยกัน รองลงมาเป็นการติดต่อจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ทั้งนี้ที่ปรึกษาฯ ยังพบว่าผู้ประกอบการหลายคนได้รับการชักชวนจากหน่วยงานเพื่อการพัฒนาในเรื่องซ้ำๆ กัน เช่น การพัฒนาด้านการตลาด

และจากฐานข้อมูล SME ที่เข้าร่วมโครงการบางส่วน คาดการณ์ว่ามีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจากจังหวัดในภูมิภาค พบว่าผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมเป็น SME ที่อยู่ในภาคกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกรุงเทพและปริมณฑล เนื่องจากโครงการบางประเภทจัดขึ้นที่ส่วนกลาง เนื่องจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการไม่มีหน่วยงานในภูมิภาค ตลอดจนผู้ประกอบการในกรุงเทพและปริมณฑลมีจำนวนมาก

โดยจากผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2560 และการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการ ปี 2561 พบว่ามีผลการประเมินตามกรอบการประเมินผล CIPP โมเดล ดังนี้

แผนภาพที่ 4.10 กรอบการวัดและประเมินแผนงานโครงการ

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินในส่วนของการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

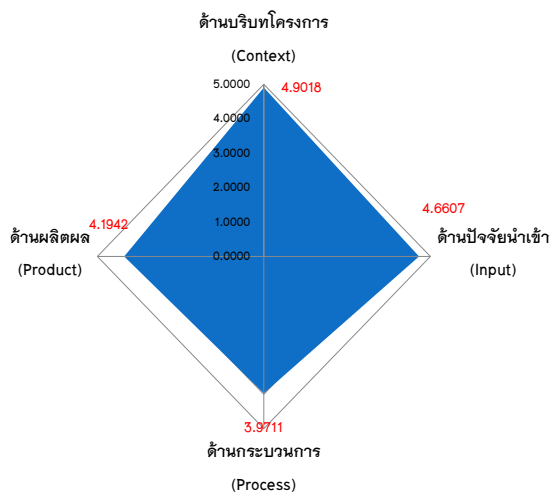
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (Product Evaluation: P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้รับในระดับต่างๆ ตั้งแต่ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) ผลกระทบ (Impact)

และการคิดคำนวณคะแนน จะเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์การให้คะแนนของทุกตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในรายโครงการ/กิจกรรมภายใต้กรอบการประเมินผลโครงการแล้วเสร็จ ที่ปรึกษาจะสรุปผลคะแนน ถ่วงน้ำหนักตามเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 4 ด้าน เพื่อสะท้อน “ระดับความสำเร็จของการดำเนินโครงการ” ทั้งในด้านด้านบริบท หรือ ความเหมาะสมในการออกแบบโครงการ (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลที่ได้รับ (Product) โดยมีระบบการให้คะแนน และความหมายของผลการประเมิน ดังนี้

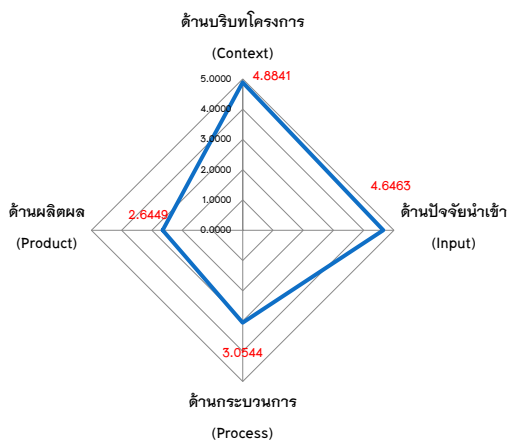
ความหมายของผลการประเมินระดับความสำเร็จของโครงการฯ	เทียบเท่ากับระดับคะแนน
ดีมาก	4.5000 - 5.0000
ดี	3.5000 – 4.4999
ปานกลาง	3.0000 – 3.4999
พอใช้	2.5000 – 2.9999
ควรปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.5000

จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการปี 2560 มีผลคะแนนในภาพรวม ในระดับดีที่ระดับคะแนน 4.3289 ในขณะที่ผลการติดตามการประเมินโครงการปี 2561 พบว่ามีผลคะแนนในระดับปานกลางที่ระดับคะแนน 3.4158 โดยมีผลคะแนนแต่ละด้านดังนี้

องค์ประกอบ การประเมินผล	ค่าน้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านบริบทโครงการ (Context)	0.20	4.9018	ดีมาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	0.10	4.6607	ดีมาก
ด้านกระบวนการ (Process)	0.30	3.9711	ดี
ด้านผลิตผล (Product)	0.40	4.2277	ดี

แผนภาพที่ 4.11 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2560

องค์ประกอบ การประเมินผล	ค่าน้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านบริบทโครงการ (Context)	0.20	4.8841	ดีมาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	0.10	4.6463	ดีมาก
ด้านกระบวนการ (Process)	0.30	3.0544	ปานกลาง
ด้านผลิตผล (Product)	0.40	2.6449	พอใช้

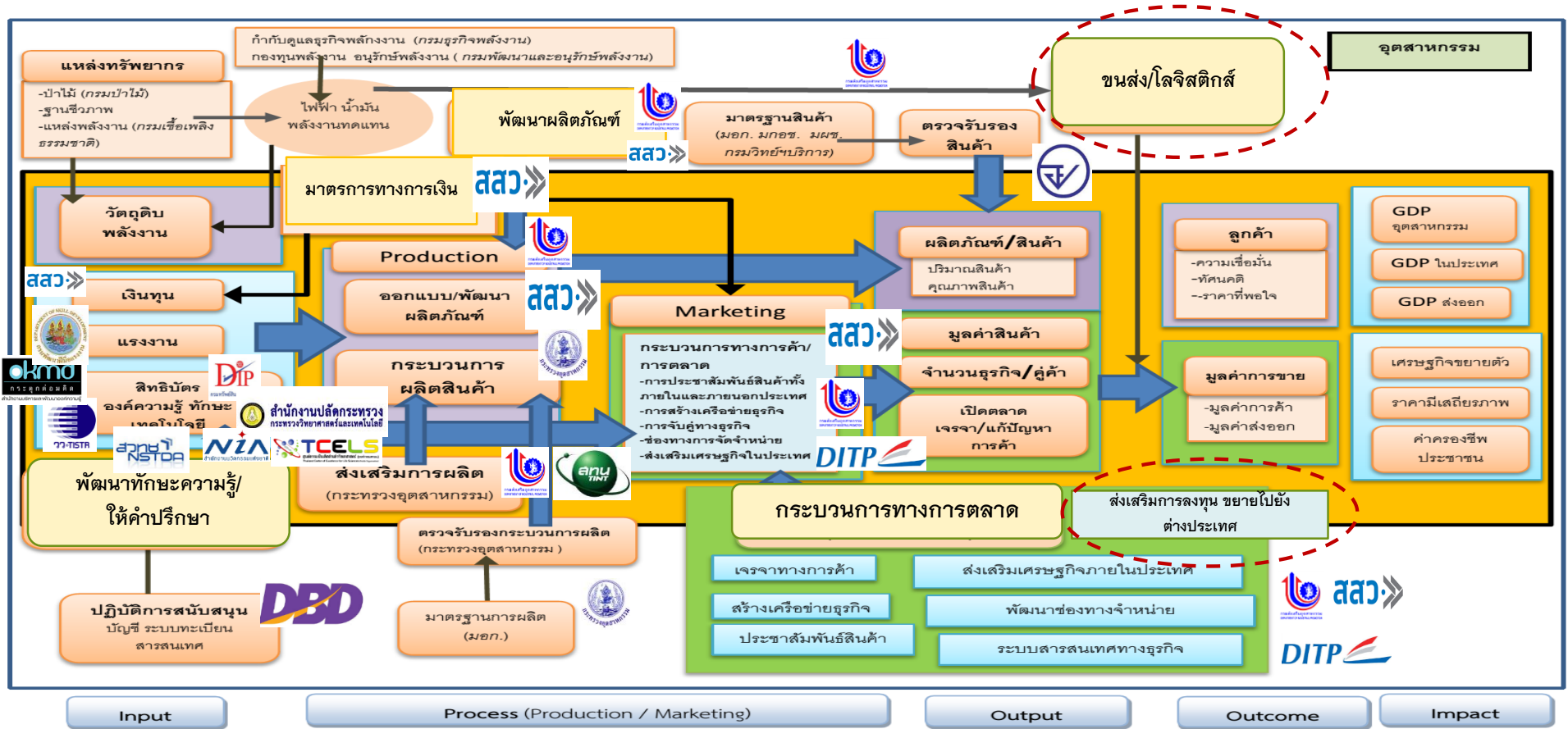
แผนภาพที่ 4.12 คะแนนการประเมินโครงการ ปี 2561

จากผลคะแนนการประเมินจะเห็นว่าโครงการโดยภาพรวมจะเป็นโครงการที่มีบริบทโครงการที่เหมาะสม กล่าวคือมีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสม มีวัตถุประสงค์โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ รวมทั้งมีการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่กระบวนการ ซึ่งครอบคลุมทั้งประสิทธิภาพการดำเนินการ การเบิกจ่ายงบประมาณ กลไกการบูรณาการที่เหมาะสมกับโครงการ เพื่อให้โครงการเกิดผลกระทบและความสำเร็จ และจากผลการดำเนินงานพบว่าโครงการก่อให้เกิดความสำเร็จด้านผลิตผลในระดับปานกลาง ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้ประกอบการยังขาดความพร้อม รวมทั้งกลไกการกำกับหรือควบคุมคุณภาพการดำเนินการส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จกับผู้ประกอบการเพียงบางกลุ่ม สรุปรายละเอียดผลการดำเนินการได้ดังนี้

ด้านบริบทโครงการ (Context) :

จากผลการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.7740 โดยผลการประเมินพบว่าโครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561 ซึ่งที่ปรึกษาได้สรุปรายละเอียดผลการประเมินการวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงไว้แล้วในบทที่ 3

ทั้งนี้ จากการประเมินภาพห่วงโซ่ความเชื่อมโยงในภาพรวมของ SME พบว่าหน่วยงานโครงการภายใต้แผนบูรณาการฯ มีบทบาทในแต่ละส่วน ดังนี้

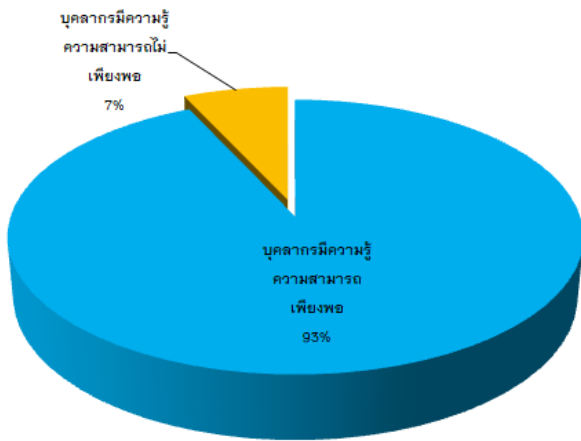

แผนภาพที่ 4.13 บทบาทการดำเนินการภายใต้แผนบูรณาการเทียบกับห่วงโซ่คุณค่า

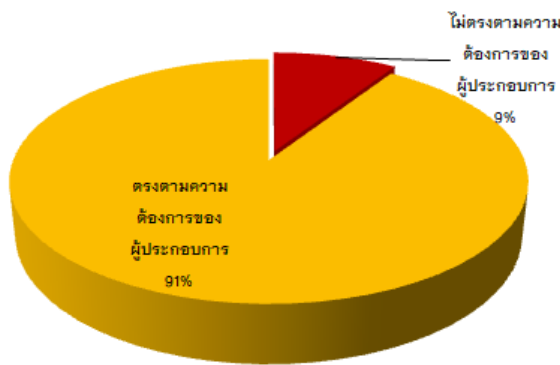
จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า ห่วงโซ่ที่มีหน่วยงานเข้าไปดำเนินการหลายหน่วยงาน คือ การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี สำหรับห่วงโซ่ที่ยังไม่มีกิจกรรมแผนงานโครงการรองรับได้แก่ การขนส่งโลจิสติกส์ ซึ่งมีหน่วยงานกระทรวงคมนาคม เป็นผู้รับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐาน และกระทรวงอุตสาหกรรมรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์ รวมทั้งการส่งเสริมการขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศ ซึ่งโดยปกติกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและกรมการค้าต่างประเทศจะขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าวผ่านงบบุคลากรของหน่วยงานแล้ว

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลการประเมินในระดับดีมาก โดยจากข้อมูล

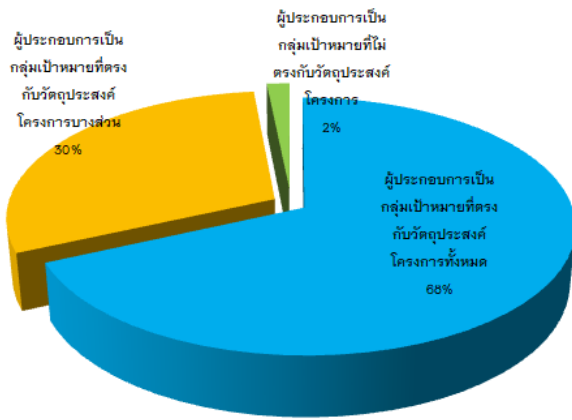
แผนภาพที่ 4.14 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพียงพอ

แผนภาพที่ 4.15 สัดส่วนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญตรงกับความต้องการ

ผลการดำเนินงานพบว่า บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะบริหารจัดการโครงการให้ประสบความสำเร็จได้อย่างเรียบร้อย คิดเป็นร้อยละ 93 และมีโครงการร้อยละ 7 ที่บุคลากรมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะดำเนินโครงการ ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ ในอีกด้าน มุมมองของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะโครงการที่เป็นการให้คำปรึกษาเชิงลึก ซึ่งความรู้ความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนา SME ซึ่งผลการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 91 เห็นว่า ผู้ประกอบการที่ให้คำปรึกษาเชิงลึกมีความเชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการพัฒนา ในขณะที่อีกร้อยละ 9 พบว่าที่ปรึกษาที่เข้ามาเป็นผู้พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาไม่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่ต้องการ มีที่ปรึกษาบางราย รับฟังความต้องการของผู้ประกอบการแล้ว แต่ไม่ดำเนินการต่อ หรือไม่มีการแจ้งความก้าวหน้าการดำเนินการจนล่วงเลยผ่านไป หรือพบว่าที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้กับผู้ประกอบการตาม manday ที่กำหนด ไม่เข้ามาพบ ณ สถานที่ประกอบการหรือมาไม่ครบ ขาดความใกล้ชิดในการติดตามผลการปรับปรุง ทำให้

โครงการไม่ประสบความสำเร็จในระดับที่ควรจะเป็นและเมื่อพิจารณาปัจจัยในการคัดเลือกผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ หรือสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายการพัฒนา พบว่าโครงการมีการคัดเลือกผู้ประกอบการโดยมีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการคิดเป็นร้อยละ 68 ในขณะที่มีโครงการที่ผู้ประกอบการบางส่วนอาจไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง ซึ่งสาเหตุเกิดจากการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบการ หรือบางโครงการมีการกำหนด

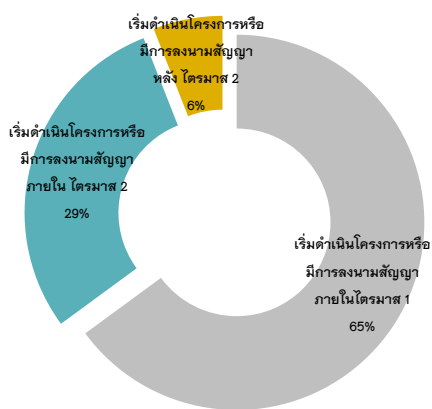
แผนภาพที่ 4.16 สัดส่วนผู้ประกอบการที่ตรงกับวัตถุประสงค์โครงการ

แต่เมื่อโครงการมีผู้สนใจเข้าร่วมไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก็ยืดหยุ่นให้ผู้ประกอบการนอกเหนือกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการด้วย และที่ปรึกษา ยังพบว่าผู้ประกอบการในกลุ่มที่ต้องได้รับการพัฒนา ส่งเสริม หรือ แก้ไขปัญหาในกลุ่ม Turnaround แต่พบว่ามาเข้าร่วมส่งเสริมกับกลุ่ม Startup และ Regular ส่งผลให้การพัฒนาไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหา เป็นต้น นอกจากนี้จากการติดตามประเมินผลยังพบว่า มีบางโครงการมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ กับขอบเขตการดำเนินงานไม่สอดคล้องกัน เช่น โครงการเป็นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ดีเด่นของจังหวัด แต่เมื่อ

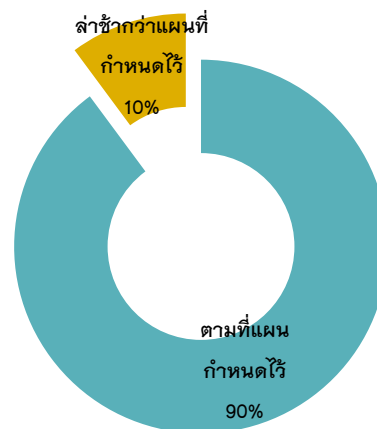
ประเมินพบว่าไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไขใดๆ ที่เป็นการคัดเลือกจากผลิตภัณฑ์ดีเด่นจังหวัด รวมทั้งยังพบว่าโครงการที่เป็นการอบรม โดยไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย ผู้ประกอบการก็จะเข้าร่วมจำนวนมาก ประกอบกับขาดการคัดกรองคนที่เหมาะสม

ด้านกระบวนการ (Process) :

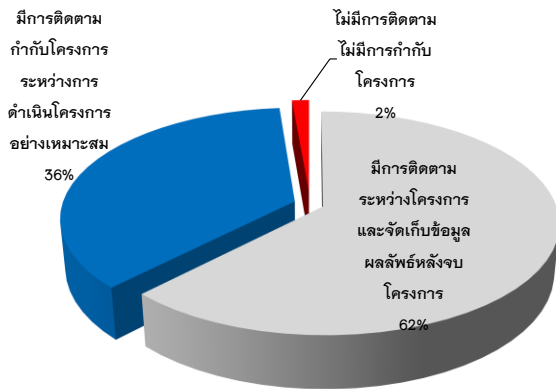
จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมมีผลการประเมินในระดับปานกลาง จากผลการประเมินพบว่า มีโครงการร้อยละ 65 ที่สามารถเริ่มดำเนินการหรือจัดซื้อจัดจ้างได้ภายในไตรมาส 1 และโครงการอีกร้อยละ 29 เริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาจ้างได้ภายในไตรมาส 2 และมีโครงการร้อยละ 6 ที่ดำเนินการหลังไตรมาส 2 โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือการที่หน่วยงานของรัฐใช้ พรบ. จัดซื้อจัดจ้างฉบับใหม่ ที่มีกระบวนการขั้นตอนและรูปแบบที่รัดกุมมากขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อโครงการได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว พบว่าโครงการร้อยละ 90 ที่การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

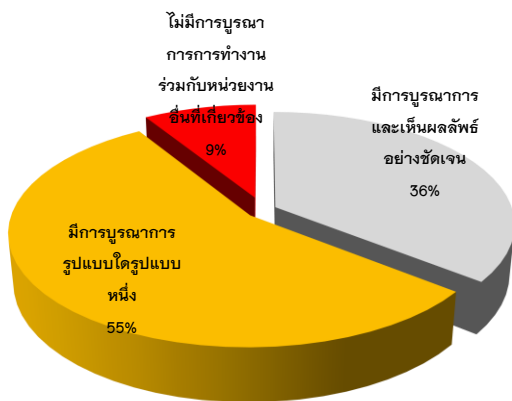
แผนภาพที่ 4.17 สัดส่วนโครงการที่เริ่มดำเนินการได้รวดเร็ว

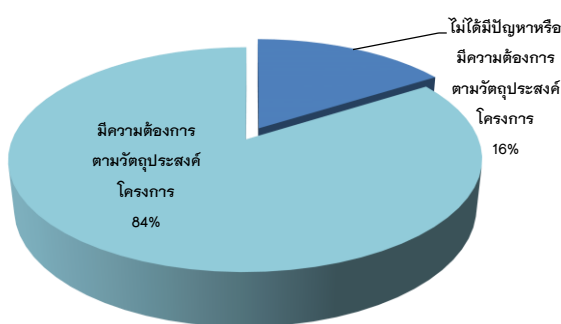
แผนภาพที่ 4.18 สัดส่วนโครงการที่ดำเนินการได้ตามระยะเวลาแผนการดำเนินงาน

แผนภาพที่ 4.19 สัดส่วนโครงการที่มีการติดตามประเมินอย่างเหมาะสม

แผนภาพที่ 4.20 สัดส่วนโครงการที่มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ

แผนภาพที่ 4.21 สัดส่วนผู้ประกอบการที่มีปัญหาหรือความต้องการตามวัตถุประสงค์โครงการ

และจากการประเมินพบว่า มีโครงการร้อยละ 62 ที่มีการติดตามระหว่างโครงการอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินผลลัพธ์โครงการ และอีกร้อยละ 36 มีการติดตามแต่ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์หลังจบโครงการ และมีโครงการร้อยละ 2 ที่ไม่มีการติดตามกำกับโครงการ และจากการติดตามประเมิน ยังพบว่าโครงการร้อยละ 55 จะมีการบูรณาการรูปแบบกับหน่วยงานอื่นๆ รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยรูปแบบที่ดำเนินการมากที่สุด คือ ร่วมกัน ดำเนินการ พบว่ามีร้อยละ 36 ที่การบูรณาการส่งผลลัพธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินงาน และพบว่ามีโครงการร้อยละ 9 ที่ไม่มีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SME พบว่าหน่วยงานภาครัฐโดยส่วนใหญ่ มีความซ้ำซ้อนกัน จนผู้ประกอบการหลายท่านจำไม่ได้ว่าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใดในด้านใด โดยรูปแบบกิจกรรมที่จะซ้ำซ้อนกันบ่อยๆ ได้แก่ การอบรมในด้านการตลาด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และพบว่าทุกปีจะมีหน่วยงานรัฐมาสนับสนุนให้จน SME หลายรายไม่ต้องลงทุนพัฒนาเลย ทั้งที่บางรายมียอดขายต่อเดือนสูงมีความสามารถในการดำเนินการได้เอง บางรายเข้าอบรมเรื่องการตลาด 4.0 จาก 3 หน่วยงาน ภายใน 2 เดือน และให้ความรู้ในเรื่องเดียวกัน

จากผลการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ร้อยละ 16 ที่ไม่ได้มีปัญหาหรือความต้องการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจากการสัมภาษณ์ พบข้อสังเกตจากกลไกการดำเนินงานที่เป็นสิ่งที่ภาครัฐ ควรนำไปใช้ในการทบทวนกลไกการส่งเสริมและพัฒนา ดังนี้

- SME ส่วนใหญ่ ต้องการการพัฒนาและแก้ไขเฉพาะราย และหลายรายไม่ทราบว่ามีโปรแกรมการพัฒนาส่งเสริมที่เหมาะสมกับตนเองอย่างไร บางรายต้องการวางแผนในการบริหารจัดการแฟรนไชส์

เพื่อรองรับการเติบโตขยายกิจการ แต่ไม่ทราบว่า มีหน่วยงานไหนที่พัฒนาให้ความรู้ในด้านดังกล่าว

- SME บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากธนาคารของรัฐ ยังมีวิธีการปล่อยสินเชื่อแบบ Conservative การเสนอขอกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขยายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตไปได้

- SME ที่เป็น Start up หลายคนเป็นนักคิด มี inspire มีต้นแบบผลิตภัณฑ์ แต่ไม่สามารถไปต่อได้ เพราะไม่ใช่ นักการตลาด อยากให้ภาครัฐหาผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดมาช่วยผลักดันต่อ

- พบว่ามีบางกิจกรรม เป็นการแจกเงิน โดยเงินดังกล่าวกำหนดว่าห้ามไปซื้อเครื่องจักร ห้ามซื้อของที่คงทน ต้องเป็นของที่สลายหายไปได้ และเงินที่ได้ก็มีจำนวนเพียง 5,000 บาท ซึ่งแทบจะไม่ส่งผลใดๆ กับ SME ไม่ได้เป็นไปเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และยังพบอีกว่า กิจกรรมที่เป็นการแจกเงินนี้ มีปัญหาในกลุ่มที่ปรึกษาจนเป็นข้อกังขาของ SME ที่เข้าร่วม เนื่องจากเดิมบอกว่าจะให้ 10,000 บาท ดังนั้น ภาครัฐควรต้องระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบนี้

- รูปแบบกรณีที่เป็นการจ้างที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาหรือพัฒนาเชิงลึก พบว่าที่ปรึกษาหลายรายไม่เข้าพบและให้คำปรึกษาตาม man day ที่กำหนด การให้คำปรึกษาและพัฒนาไม่ต่อเนื่อง

- ผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา ไม่ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับสถานะภาพหรือศักยภาพตามแนวทางการพัฒนาของแผนบูรณาการ เนื่องจากการพัฒนาของหน่วยงานไม่ได้มีการคัดกรองศักยภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

- ผู้ประกอบการบางรายมีความต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการยืดอายุสินค้า แต่ภาครัฐส่งที่ปรึกษามาช่วยแก้ไขปัญหาไม่มีความคืบหน้าหรือไม่ประสบความสำเร็จ และเข้ามาสนับสนุนแต่ล้มเหลวหลายครั้ง สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานไม่สามารถจัดผู้เชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการได้ และสะท้อนอีกประการว่าไม่มีการวิเคราะห์ผลความสำเร็จของการส่งเสริม

- การทำงานของภาครัฐ ควรผลักดันให้เกิดเครือข่ายในรูปแบบ Cluster ซึ่งมี 2 รูปแบบ ได้แก่

- Cluster ร่วม ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ : รูปแบบนี้จะมีข้อดีที่จะทำให้ผู้ผลิต เกษตรกร ได้มีโอกาสเจอผู้ซื้อโดยตรงได้ จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อห่วงโซ่อุปทานเกษตรแปรรูป สินค้าเกษตร สามารถขายให้ผู้ซื้อหรือผลิตตาม order ได้ราคาที่สูงกว่า

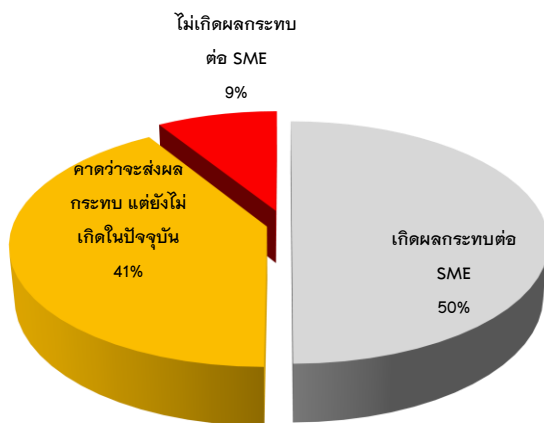
- Cluster ร่วมระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน ทั้งโซ่เล็ก ใหญ่ : ข้อดี คือ SME สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ โอกาสการตลาดก็มากขึ้น ในขณะเดียวกันปัญหาที่พบหลังจากนั้น เมื่อเข้าไปร่วมกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ บางรายใช้ความได้เปรียบทางธุรกิจเอาเปรียบ SME ซึ่ง SME ที่มีการขยายการลงทุน จ้างงานไปแล้ว จำใจต้องยินยอมเพื่อให้กระทบธุรกิจ ดังนั้นภาครัฐควรต้องเข้ามาติดตามและสร้างจิตสำนึกร่วมของผู้ประกอบการรายใหญ่ด้วย

- การที่ภาครัฐทำงานแบบปีงบประมาณ และโครงการจบเป็นปีต่อปี ในขณะที่การพัฒนาหลายด้าน เช่น งานวิจัยเพื่อการพัฒนาต่างๆ ต้องใช้เวลา หากภาครัฐไม่ผลักดันต่อให้เกิดเป็นรูปธรรม SME ก็ไม่มีเงินทุนหรือมีความสามารถที่จะไปดำเนินการต่อได้

- การดำเนินการของหน่วยงานมีความซ้ำซ้อน เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์ไปออกแบบเครื่องจักรในการผลิต ที่ไม่ได้เป็นเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งควรเป็นกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมมีบทบาทในการแนวโน้มแฟชั่น การออกแบบ การตั้งศูนย์ดีไซน์เซเนเตอร์ ที่อาจมีความซ้ำซ้อนกับกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้น ในหลาย Product ยังขาดความชัดเจนต่อบทบาทการสนับสนุน หรือการส่งต่อการบูรณาการ

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) :

จากผลการประเมินด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีผลการประเมินในระดับปานกลาง โดยผลการประเมินพบว่า มีโครงการร้อยละ 50 ที่เกิดผลกระทบต่อ SME ทันทียุติในปีที่ดำเนินการ ในขณะที่โครงการร้อยละ 41

พบว่ายังไม่เกิดผลกระทบต่อ SME ในปัจจุบัน แต่คาดการณ์ได้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ SME ในอนาคต และพบว่า มีโครงการอีกร้อยละ 9 ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ SME โดยจากการติดตามประเมินผลทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ที่ปรึกษาขอสรุปผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ การส่งเสริม SME มีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาแบ่งตามกลุ่ม ดังนี้

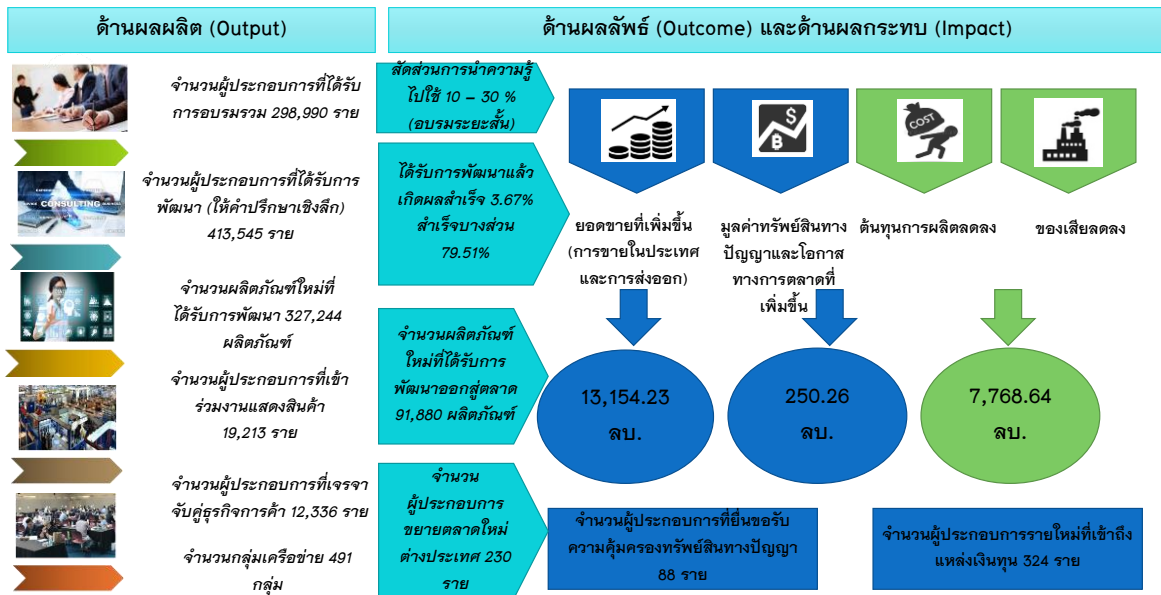
แผนภาพที่ 4.22 สัดส่วนโครงการที่เกิดผลกระทบต่อ SME

แผนภาพที่ 4.23 จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

- ผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ได้รับการพัฒนา 92,766 ราย
- ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไปและ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ได้รับการพัฒนา 206,006 ราย
- ผู้ประกอบการ SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ได้รับการพัฒนา 13,565 ราย

และจากการติดตามประเมินผลพบว่า เกิดผลกระทบต่อกลุ่มผู้ประกอบการในเชิงผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน ดังนี้

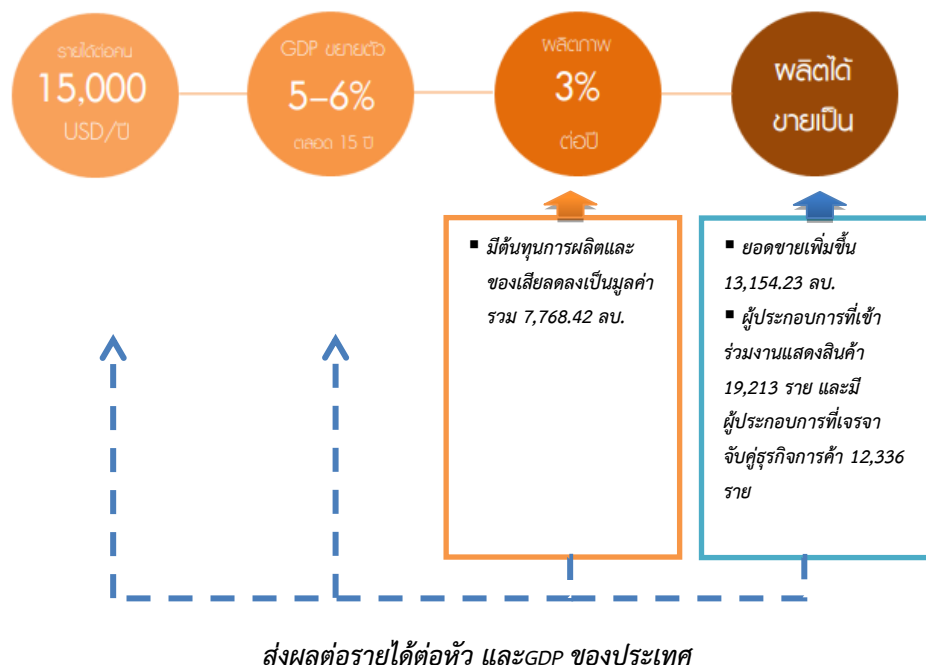
แผนภาพที่ 4.24 ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินโครงการตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ในภาพรวม

โดยจากการติดตามประเมินผลโครงการตามแผนบูรณาการปี 2560-2561 พบเกิดความสำเร็จในภาพรวมเมื่อเทียบกับเป้าหมายประเทศ ดังนี้

❖ **ความสำเร็จต่อการส่งเสริม SME ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ**

จากการติดตามประเมินผล ตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560 – 2561 สามารถสรุปเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของประเทศ ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี** กำหนดเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายได้ต่อคนเพิ่มขึ้น 15,000 USD/ปี การขยายตัวของ GDP และเป้าหมายสำคัญที่เกิดจาก SME คือผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น 3% ต่อปี และการที่ผู้ประกอบการผลิตได้ขายเป็น

จากการประเมินผลพบว่า มีโครงการที่จะทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิต มีการนำการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาระดับมาตรฐานการผลิตสู่มาตรฐานสากลที่จะทำให้ผลิตภาพสูงขึ้นตามมา โดยมีจำนวนโครงการบางส่วนที่เกิดผลแล้วในช่วงที่ผ่านมา มีต้นทุนการผลิตและของเสียลดลง คิดเป็นมูลค่ารวม 7,768.64 ล้านบาท รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาให้ผู้ประกอบการสามารถเป็นผู้ผลิตได้ขายเป็น และมีความสามารถที่จะ “รู้จักและเข้าใจแนวโน้มตลาด” เพื่อสร้างคุณค่าของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคและก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำในตลาด สินค้าและบริการที่สำคัญของภูมิภาคและของโลกได้ โดยกิจกรรมหลักคือการส่งเสริมด้านการตลาดทั้งการให้ความรู้ช่องทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมผู้ประกอบการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า และการจับคู่ธุรกิจซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตกับผู้ค้า โดยพบว่าเกิดมูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้น 13,154.23 ล้านบาท

▪ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 :**

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่ามียุทธศาสตร์หลัก ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมและพัฒนา SME ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ และการส่งเสริม SME มีส่วนสำคัญต่อการผลักดันเป้าหมายดังกล่าวมีหลายประเด็น ได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 5 รายได้ต่อหัวไม่ต่ำกว่า 8,200 ดอลลาร์ สหรัฐ. ณ สิ้นแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 (ปี 2564) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี จำนวนการยื่นแบบเพื่อชำระภาษีประชาชนและผู้ประกอบการที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (นอกเหนือจาก บริการภาครัฐ) ขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3, 4.5 และ 6 ต่อปีตามลำดับ โดยจากการประเมินมีผลสำเร็จในการส่งเสริม SME ที่เกิดขึ้นบางส่วน ดังนี้

<p>ผู้ประกอบการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ/ปรับสู่ระบบดิจิทัล E-Commerce 2,125 ราย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น 1,030.35 ลบ. ▪ ยอดขายหรือรายได้เพิ่มขึ้น 13,154.23 ลบ. 	<p>ต้นทุนการผลิตและของเสียลดลง 7,768.64 ลบ.</p>	<p>จำนวนกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่ายกับอุตสาหกรรม 491 กลุ่ม</p>	<p>จำนวนผู้ประกอบการที่ยื่นขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา 88 ราย</p>
--	--	---	--	--

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินผลพบว่าหลายโครงการสามารถนำไปสู่การเกิดผลกระทบในมิติต่างๆ ได้ แต่พบว่าหน่วยงานร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล เช่น จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าสู่ระบบภาษีหรือการจดทะเบียน เป็นต้น

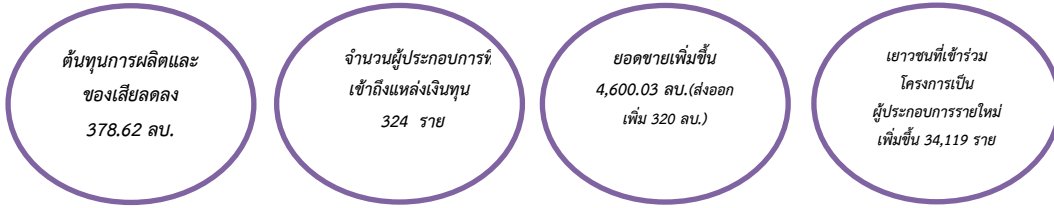
■ **แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2561**

แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2564) มีเป้าหมายในการเพิ่มสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศให้สูงขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2564 โดยแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดเป้าหมายแต่ละยุทธศาสตร์ที่สำคัญเป็นภาพรวมถึงปี 2564 โดยแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560-2561 ไม่ได้มีการถ่ายทอดเป้าหมายความสำเร็จในแต่ละปี ดังนั้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบจึงเป็นไปในภาพรวมเท่านั้น และจากการประเมินผลแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560 และปี 2561 พบว่าหลายเป้าหมายยังไม่สามารถประเมินผลได้ในช่วงเวลาดังกล่าวได้ เนื่องจากโครงการบางส่วนเพิ่งดำเนินการแล้วเสร็จ หรือโครงการบางส่วนยังอยู่ระหว่างดำเนินการ และต้องใช้เวลาในการดำเนินการที่จะสามารถประเมินผลกระทบบได้ โดยที่ปรึกษาได้สรุปความก้าวหน้าความสำเร็จในแต่ละยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเดิม ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ดังนี้

1. ยกระดับเทคโนโลยีนวัตกรรม และผลิตภาพ
2. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล
4. พัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

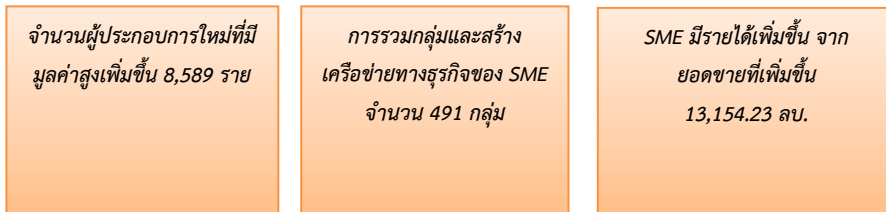
ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญในการส่งเสริม SME ได้แก่ มูลค่าผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยของ SME เพิ่มขึ้นเป็น 600,000 บาทต่อคนต่อปี ภายในปี 2564 จากการประเมินพบว่าแผนบูรณาการส่งเสริม SME มีกิจกรรมกระบวนการผลิตและประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ (Process Upgrading) มีการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับ SME มีการ สร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME การพัฒนาให้ SME พัฒนาสินค้าที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้าถึงผู้ซื้อ มีการจัดสิทธิบัตรให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมของ SME ซึ่งจากผลการดำเนินงานแม้จะยังไม่สามารถประเมินมูลค่าผลิตภาพแรงงานได้อย่างสมบูรณ์เนื่องจาก SME ส่วนใหญ่ ยังอยู่ระหว่างการนำงานวิจัยไปสู่การพัฒนาแต่พบว่าโครงการที่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงานแล้ว เกิดต้นทุนการผลิตและของเสียลดลง 7,768.64 ล้านบาท นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ยังมีเป้าหมายการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่คาดว่าจะมีสัดส่วนสินเชื่อ SME ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 38 และมีมูลค่าเงินทุนที่ SME ได้รับจากแหล่งเงินทุนประเภททุน (Equity Financing) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 จากการประเมินพบว่าโครงการส่งเสริม SME ตามแผนบูรณาการ ไม่ได้มุ่งเน้นการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาต่อยอด หรือฟื้นฟูกิจการ แต่เน้นไปที่กลุ่ม Startup ที่เป็นการต่อยอดการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากโครงการพัฒนานวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบ โดยจากการประเมินมีจำนวนผู้ประกอบการที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ 324 ราย สำหรับการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล โดยมีเป้าหมายให้สัดส่วนการส่งออกของ SME เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 และมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยของ SME เพิ่มขึ้นเป็น 100 ล้านบาทต่อรายต่อปี ภายในปี 2564 จากการติดตามประเมินผลพบว่า SME มียอดการขายหรือรายได้เพิ่มขึ้น 13,154.23 ล้านบาท โดยในจำนวนดังกล่าว เป็นยอดขายหรือรายได้จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น 1,030.35 ล้านบาท รวมทั้งการสร้างเยาวชนสู่การเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ รวม 34,119 ราย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม โดยมี 3 กลยุทธ์ดังนี้

1. สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูง (High Value Startup)
2. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME
3. พัฒนาวิสาหกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 มีเป้าหมายหลัก คือ จำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจของ SME มีเป้าหมายที่จะเพิ่มสัดส่วนของกลุ่มคลัสเตอร์ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เพิ่มสัดส่วนของสหกรณ์ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 ตลอดจนรายได้เฉลี่ยของ SME ฐานรากที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ภายในปี 2564 จากการประเมินผลการดำเนินงานพบความสำเร็จที่เป็นความก้าวหน้า คือ มีจำนวนผู้ประกอบการใหม่ที่มีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น 8,589 ราย มี SME ที่มีการรวมกลุ่มเชื่อมโยงเครือข่ายทางธุรกิจกับอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ที่สามารถดำเนินการได้ 491 กลุ่ม และ SME มีรายได้เพิ่มขึ้นจากยอดขายรวม 13,154.23 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม จากการประเมินพบว่าส่วนใหญ่หน่วยงานร่วมไม่มีการจัดเก็บฐานข้อมูลและติดตามประเมินผลกระทบจากการดำเนินงานต่อ SME หรือการเก็บข้อมูลไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ สสว. ต้องการให้สะท้อน เช่น มีการจัดเก็บยอดขายหรือรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีการแบ่งตามขนาดหรือประเภท SME เป็นต้น และจากการสุ่มลงพื้นที่ SME พบว่าส่วนใหญ่ตกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ภายใต้โครงการ เป็นผู้ประกอบการรายเดียว ไม่ได้เป็น SME ฐานรากหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และจากการประเมินพบว่ามีหลายเป้าหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ เช่น การส่งเสริมสหกรณ์ที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ดังนี้

1. พัฒนาเครื่องมือการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพ
2. ทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของ SME

โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 มีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการศูนย์ข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 50 การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการ SME Portal เพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการจัดเก็บข้อมูล SME ผู้รับบริการอย่างเป็นระบบมีสัดส่วนร้อยละ 60 ภายในปี 2564 จากการประเมินผลพบว่าเริ่มมีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล SME อย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนของการจัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูล SME ของประเทศ ของ สสว. และหน่วยงานต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ของ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ ไม่สามารถประเมินผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม อาจต้องรอระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

▪ **แผนบูรณาการส่งเสริม SME :**

สำหรับการประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายแนวทางการส่งเสริม SME แต่ละแนวทาง ได้แก่

1. สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up)
2. ส่งเสริมให้ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้นและให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)
3. ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น
4. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ที่ปรึกษาได้วิเคราะห์รายละเอียดจะกล่าวต่อไปในหัวข้อที่ 4.2

โดยจากผลผลิตภาพ และยอดขายที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของ GDP และการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวในอนาคต ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาเพียงพอจึงจะเกิดผลและสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ อย่างไรก็ตามที่ปรึกษาได้ประมาณการณ์ผลกระทบจากโครงการของภาครัฐในด้าน SME ที่มีผลต่อ GDP ประมาณการณ์จากสมมติฐานว่าการใช้จ่ายภาครัฐ จะนำไปใช้ในการให้ SME มีการขยายตัวจากการดำเนินธุรกิจ ก่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจจากผลกระทบต่างๆ เช่น การก่อให้เกิดการจ้างงาน การมีรายได้เพิ่มขึ้น การได้รับผลจากการเห็นส่วนหนึ่งของซัพพลายเชน ซึ่งจะก่อให้เกิดกลไกทางการบริโภคที่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการเติบโตของ GDP ในภาพรวม

จากสมมติฐานนี้จึงสามารถประมาณการ การเติบโตของ GDP ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณในแผนงานบูรณาการส่งเสริม SME เพื่อผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ โดยนำอัตราส่วน GDP ต่อการใช้จ่ายภาครัฐ (GDP to Government Expenditure Ratio) มาใช้ในการคำนวณ โดยนำอัตราส่วนนี้มาประเมินเทียบกับงบประมาณที่ใช้จ่ายในการสนับสนุน SME ในปี 2560 จะประมาณการณ์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดการประมาณการณ์ GDP ของ SME ที่เกิดจากแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560

รายละเอียด	Start Up	Regular	Strong	Ecosystem	Total
การใช้จ่ายภาครัฐต่อ SME (งบประมาณ)	1,673,429,700	1,130,307,600	354,247,000	328,506,500	3,486,490,800.00
ความสำเร็จการเบิกจ่าย	0.7864	0.786	0.786	0.786	
ส่วนที่เบิกจ่าย	1,315,954,517	888,853,229	278,573,363	258,331,505	2,741,712,614.53
government spending, percent of GDP	17.09	17.09	17.09	17.09	68.36
GDP ที่เป็นผลจากการส่งเสริม SME	7,700,143,460.31	5,201,013,627.45	1,630,037,234.54	1,511,594,528.08	16,042,788,850.37
GDP ของ SME ทั้งประเทศ					6,550,000.00
GDP รวมของประเทศ (ล้านบาท)					15,513,974.42
สัดส่วน GDP ของ SME ต่อ GDP ทั้งประเทศ					42.22%
GDP ที่เกิดจากผลของการส่งเสริม SME เทียบกับ GDP ของ SME ทั้งประเทศ					0.24%
การส่งเสริม SME จากแผนบูรณาการปี 2560 ส่งผลต่อ GDP ของประเทศ					0.10341%

GDP to government expenditure ratio year 2016 = 17.09

❖ ผลการประเมินความคุ้มค่าตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME

เมื่อพิจารณาประเด็นสะท้อนการประเมินความคุ้มค่า เพื่อประเมินว่าการปฏิบัติการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนและภาครัฐ มากหรือน้อยกว่าค่าใช้จ่าย และผลเสียที่เกิดขึ้นเพียงใด มีข้อสรุป ดังนี้

ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน : จากการประเมินพบว่าโดยภาพรวมยังอยู่ระดับที่ดี มีผลคะแนนโดยรวมอยู่ที่ระดับที่ดี แต่ก็พบว่ายังมีหลายหน่วยงานยังคงต้องปรับปรุง โดยมีประเด็นข้อสังเกตทั้งที่เป็นจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

- หน่วยงานเริ่มมีการทำงานในรูปแบบพันธมิตรมากขึ้น ทำให้การดำเนินการหลายด้านที่หน่วยงานอาจไม่มีความเชี่ยวชาญ ก็ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ที่เป็นแหล่งพัฒนาความรู้และศูนย์การพัฒนาให้กับ SME มากขึ้น
- หลายหน่วยงานเริ่มให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการ และนำผลที่ได้จากความเห็นของผู้ประกอบการมาพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่บางหน่วยงานยังขาดการจัดเก็บข้อมูลทั้ง SME และเป็นการติดตามผลในระดับผลผลิตเท่านั้น จึงไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะสะท้อนประสิทธิผลต่อเป้าหมายที่รัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ชาติมุ่งเน้นได้
- มีหน่วยงานจำนวนหนึ่งใช้งบประมาณแผนบูรณาการฯ แล่งไปใช้ในกิจกรรมโครงการอื่นๆ แต่ไม่ได้มีการรายงานข้อมูลและผลการดำเนินงาน ส่งผลให้มีโครงการบางส่วนที่ไม่สามารถติดตามได้ว่างบประมาณส่วนหนึ่งที่แล่งไปใช้นั้น ยังสามารถผลักดันเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติหรือเป้าหมายการส่งเสริม SME หรือไม่ ซึ่ง สสว. จะต้องปรับมาตรการในการติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานร่วม
- โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีความล่าช้า หลายโครงการจนถึงไตรมาส 2 ยังไม่สามารถเริ่มดำเนินโครงการได้ ส่งผลให้ประโยชน์ที่เกิดต่อ SME ล่าช้ากว่าแผน รวมทั้งเงินกระตุ้นเศรษฐกิจก็มีความล่าช้าตามไปด้วย

ด้านประสิทธิผลและผลกระทบการดำเนินงาน :

จากผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME พบว่า มีมูลค่าที่เกิดขึ้น รวม 21,173.12 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่เกิดจากโครงการในปี 2560 โดยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ใช้ไปสำหรับการดำเนินการส่งเสริมปี 2560 และปี 2561 รวม 4,885.42 ล้านบาท คิดเป็น 4.33 เท่า ซึ่งนับได้ว่ามีความคุ้มค่าในระดับที่ดีมาก แต่อย่างไรก็ตามการประเมินความคุ้มค่าอาจต้องพิจารณาเป็นรายโครงการไป โดยจากการประเมินพบว่า บางโครงการยังไม่เกิดผลกระทบสามารถประเมินผลได้ ในขณะที่บางโครงการพบว่าอาจไม่คุ้มค่าด้วยบริบทของสถานการณ์เทคโนโลยีและรูปแบบช่องทางการตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป หรือบางโครงการ

เกิดความคุ้มค่ามาก เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและมีความต้องการพัฒนาเป็นทุนเดิมแล้ว ดังนั้น ผลกระทบที่จะเกิดมูลค่าเพิ่มได้เร็วหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐและความพร้อมของ SME

นอกจากนั้น บางโครงการที่ยังไม่สามารถประเมินความคุ้มค่าได้ โดยมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นหลังจากโครงการได้เริ่มดำเนินการไปแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี เพื่อให้งานวิจัยต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาของ SME มีการปรับปรุงกระบวนการผลิต หรือการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆ กับภาครัฐแล้ว ซึ่งที่ปรึกษาได้สรุปประเด็นข้อสังเกตโครงการที่อาจต้องทบทวนไว้ในแต่ละแนวทางการส่งเสริม

4.2 ผลการประเมินรายแนวทางตามแผนบูรณาการปี 2560 - 2561

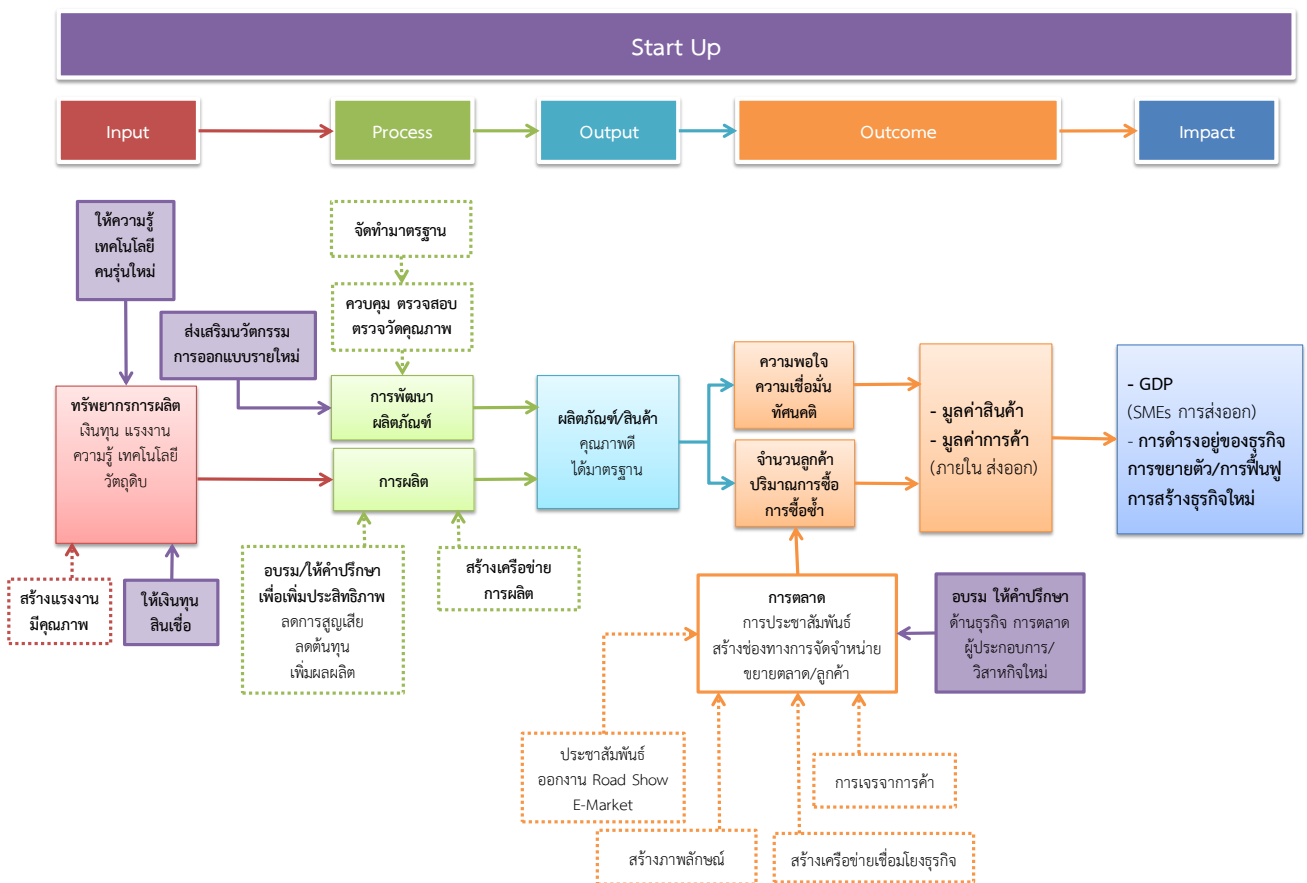
จากการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ภายใต้งบประมาณบูรณาการปี 2560 – 2561 สามารถสรุปผลการประเมินแต่ละแนวทางตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) การสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up)

ผู้ประกอบการที่เป็นวิสาหกิจเริ่มต้นหรือผู้ประกอบการรายใหม่ มีแนวคิดในการสร้างธุรกิจ ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้จุดแข็งที่ตนเองมีอยู่เพื่อช่วงชิงพื้นที่ทางการตลาด ตัวอย่างเช่น เป็นธุรกิจที่ใช้เทคนิค เทคโนโลยี ความรู้เฉพาะทาง การออกแบบที่โดดเด่น การให้บริการเฉพาะด้าน เป็นต้น ซึ่งจะส่งมอบคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

ผู้ประกอบการกลุ่มนี้แม้ว่าจะยังมีจำนวนไม่มาก และมีเงินทุนน้อย แต่มีศักยภาพที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต โดยส่วนใหญ่มีจุดเด่นในด้านการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีการสร้างนวัตกรรมหรือการนำเสนอคุณค่าใหม่ ทำให้มีความแตกต่างจากผู้ประกอบการรายเดิมที่อยู่ในตลาดอยู่แล้ว และเป็นจุดแข็งที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบ แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ เช่น โครงการบ่มเพาะและสร้างผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี นวัตกรรม โครงการสร้างผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่ (Startup Voucher) (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ องค์กรมหาชน) โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น รวมถึงมีกิจกรรม โครงการ ที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่แก่นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนา ฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการเสริมสร้างการประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา) โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน นักศึกษา สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) เป็นต้น

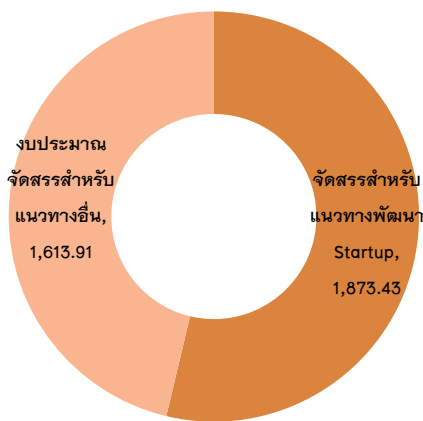
นอกจากนี้ กิจกรรม โครงการส่วนหนึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการโดยการแก้ไขปัญหาหรือปิดจุดอ่อนเพื่อให้เกิดความสามารถในการดำเนินธุรกิจและแข่งขันมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ผู้ประกอบการรายใหม่ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญในการเปิดตัวสินค้าเข้าสู่ตลาด ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย จะมีกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจ การตลาด เป็นต้น รวมทั้งมีการสนับสนุนในลักษณะที่เป็นการให้เงินทุนหรือสินเชื่อ เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นตอนการเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ จึงอาจยังมีเงินทุนไม่เพียงพอที่จะดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีศักยภาพในการเติบโตสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

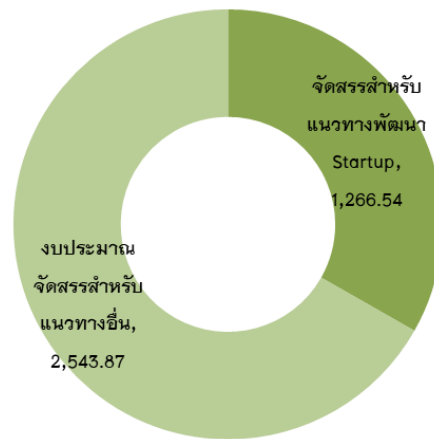
แผนภาพที่ 4.25 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่า งบประมาณส่วนใหญ่ของการดำเนินการ ได้จัดสรรมายังแนวทางในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,873.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 47.99 ของงบประมาณทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,266.54 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 33.24

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่งบประมาณซึ่งจัดสรรมายังแนวทางในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปี 2561 ลดลงจากปี 2560 เนื่องจากวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ส่วนหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในปี 2560 มีศักยภาพสูงขึ้นจนเป็น SME ที่มีศักยภาพ (Strong) และในปี 2561 ได้ให้ความสำคัญมุ่งเน้นจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นในสัดส่วนที่สูงขึ้นอย่างมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการนี้จะทำการศึกษาในประเด็นนี้ด้วย เพื่อทราบถึงข้อเท็จจริงและผลของการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปี 2560 ว่าสามารถทำให้ SME มีศักยภาพสูงขึ้นจนเป็น SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ได้ในจำนวนเท่าใด

แผนภาพที่ 4.26 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2560 สำหรับการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

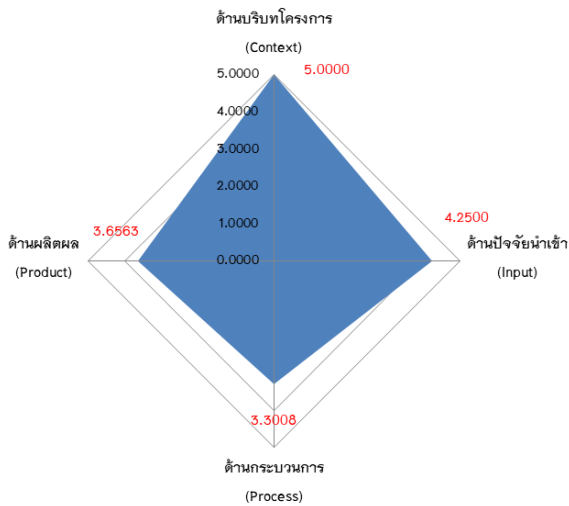

แผนภาพที่ 4.27 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

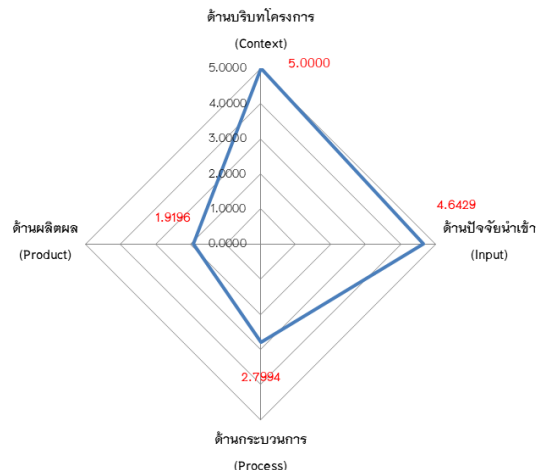
โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) รวม 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการเพิ่มเติมอีก 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2560 อยู่ในระดับดี มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.8777 และมีผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ในระดับปานกลาง มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.0720 ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.28 และ 4.29

แผนภาพที่ 4.28 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปี 2560

แผนภาพที่ 4.29 ผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปี 2561

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้าน พบว่า ในภาพรวมโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ปี 2560 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 5.0000 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.2500 หรืออยู่ในระดับดี ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.6563 หรืออยู่ในระดับดี และด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.3008 หรืออยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สำหรับในปี 2561 มีผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 5.0000 หรืออยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.6429 หรืออยู่ในระดับดีมาก ด้านกระบวนการ (Process) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 2.7994 หรืออยู่ในระดับพอใช้ และด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 1.9196 หรืออยู่ในระดับควรปรับปรุง ตามลำดับ ทั้งนี้ สำหรับในด้านกระบวนการ จากการสัมภาษณ์ พบว่า การดำเนินงานโครงการบางส่วนล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม ผู้รับผิดชอบโครงการมีการบริหารจัดการให้สามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนที่กำหนด สำหรับในด้านผลิตภัณฑ์ เนื่องจากโครงการยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ยังไม่เกิดผลผลิต ผลลัพธ์จึงทำให้ผลคะแนนยังอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง

สำหรับผลการดำเนินงานในแต่ละมิติ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านบริบทของโครงการ (Context)

จากการประเมินด้านความเหมาะสมของโครงการ (Context) พบว่า ผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการทั้งในปี 2560 และปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 5.0000 หรืออยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ทุกโครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติและแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2561) และเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินโครงการเกิดจากความต้องการของ SME ที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุงกิจการหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการเห็นว่าควรจัดทำโครงการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบริบท สถานการณ์หรือปัจจัยแวดล้อมต่างๆ อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของ SME หรือการจัดทำโครงการเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือนโยบายของประเทศ

ทั้งนี้ จากแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.30 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาและการส่งเสริมมีแนวทางมุ่งเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูป และการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการส่งเสริม SME ในสาขาที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบรูปแบบการบริการที่ผสมผสานความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ สามารถสร้างความเติบโตทางธุรกิจได้ เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอดการพัฒนาแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ของผู้ประกอบการรุ่นใหม่และผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้นรวมทั้งมีระบบพัฒนาศักยภาพในการบริหารการเงินของผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกิจกรรมโครงการที่เป็นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการผลักดันการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ตลอดห่วงโซ่มูลค่าเพื่อก้าวข้ามกับดักจากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี

สำหรับผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่า แผนงานโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ในระดับ SME หรือมุ่งเน้นสาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิดสร้างสรรค์ หรือแผนงานโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น จากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่ การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยี (เสริมในระดับภาพประเทศ) เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ดำเนินงานโดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อสร้างและพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการ Startup ด้านเทคโนโลยีการแพทย์และสุขภาพที่มีนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภูมิภาค และสากล ก่อให้เกิดการลงทุนและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Startup) ดำเนินงานโดยกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการพัฒนา SME ในสาขาบริการที่มีศักยภาพเชิงสร้างสรรค์และมีมูลค่าสูง เช่น สาขาบริการสุขภาพ สาขาเทคโนโลยีดิจิทัลและ Internet of Things เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มติดตามประเมินผลจากผู้ประกอบการ SME ในกลุ่ม Startup พบว่าผู้ประกอบการยังประสบปัญหาด้านการตลาด โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่แม้ว่าจะเป็นนักคิด มีไอเดียในการ

พัฒนา แต่อาจยังไม่สามารถผลักดันไปสู่การตลาดได้ ตลอดจนยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินทั้งรัฐและเอกชน ดังนั้น การสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) อาจต้องพิจารณาการผลักดันให้ครอบคลุมไปถึงการตลาดและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วย

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

- ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 2) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ (Bio Base) และการปรับระบบการผลิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรมีความปลอดภัยและตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลาย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาทางเลือกและกำหนดกระบวนการในการศึกษา วิจัย พัฒนา และกลไกการกำกับดูแลอย่างเคร่งครัด และเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับ (1) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์สัตว์น้ำ เทคโนโลยีการเพาะปลูก และการวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน (2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าที่เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ และ (3)

พัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศให้แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การจัดทำแปลงต้นแบบผ่านศูนย์เรียนรู้และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากมีโครงการที่เป็นการอบรมให้ความรู้และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้น

- ข้อ 4)** เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดย (1) เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร โดยอาศัยแนวคิดและกระบวนการสหกรณ์เป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบคลุมเกษตรกรและประชาชนในทุกพื้นที่และขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการผลิตการตลาดและการเงิน กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และคลัสเตอร์ที่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ ร่วมกับการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจการเกษตรแบบประชารัฐการลงทุนแบบความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน และการทำเกษตรพันธสัญญาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความเป็นธรรม (2) ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต โดยเร่งส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่และเกษตรกรรมแม่นยำสูงในพื้นที่ที่เหมาะสม การร่วมจัดหาปัจจัยการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตร การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการปรับปรุงการผลิต และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นด้านการเกษตร อาทิ ระบบโลจิสติกส์ และระบบภูมิสารสนเทศในการวางแผนการผลิตตลอดห่วงโซ่ ตลอดจนส่งเสริมการทำเกษตรแบบประณีตที่ต้องใช้องค์ความรู้ควบคู่กับการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบ มีความเอาใจใส่และใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งคำนึงถึงระบบนิเวศ การพัฒนาสินค้าเกษตรที่ได้จดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การทำเกษตรทางเลือกอื่นๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบและการเลี้ยงปศุสัตว์และการทำประมงอย่างยั่งยืน (3) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต ทั้งก่อนการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยวและในกระบวนการแปรรูปเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต (4) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้

และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง โดยนำผลการวิจัยและพัฒนามาใช้ประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดบนพื้นฐานของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาคเกษตรกร ภาคเอกชน และภาครัฐ (5) บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและความต้องการของผู้บริโภคในตลาด เพื่อสร้างสมดุลการผลิตในทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่น จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ตลอดจนมีการเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคการผลิตอื่น เช่น ภาคบริการและการท่องเที่ยวเพื่อลดการพึ่งพิงการส่งออกสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร (6) พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร ได้แก่ ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า การจัดตั้งกองทุนประกันภัยพิพฒผลทางการเกษตร รวมทั้งสร้างระบบเตือนภัยทางการเกษตรล่วงหน้า และ (7) สร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและโอกาสในด้านการตลาดจากการส่งออกทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากมีโครงการที่เป็นการวิจัยพัฒนา และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ตัวอย่างโครงการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการเกษตร เช่น ในปี 2560

โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่มุ่งเน้นเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย และปี 2561 ได้แก่ โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป ที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าส่วนใหญ่โครงการที่มุ่งเน้นพัฒนาภาคการเกษตรในปี 2560 และปี 2561 กลุ่มเป้าหมายจะเป็น SME กลุ่มทั่วไป (Regular) มากกว่ากลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่พัฒนาไปสู่ยานยนต์ในอนาคต อาทิยานยนต์ไฟฟ้า (2) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถพัฒนาไปสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่สามารถต่อยอดการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ชีวภาพและ

พลาสติกชีวภาพ (4) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่พัฒนาเป็นอาหารสุขภาพ อาหารสร้างสรรค์และอาหารสำหรับกลุ่มเฉพาะ อาทิ ฮาลาล อีกทั้งยังเป็น พื้นฐานต่อยอดสู่อุตสาหกรรมชีวภาพต่างๆ (5) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและ พลาสติกซึ่งมีการต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น อาทิผลิตภัณฑ์ยางล้อ ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ และ (6) อุตสาหกรรมที่ใช้ศักยภาพของทุนมนุษย์ อาทิอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1.1) ยกระดับ ศักยภาพของอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้สำคัญของประเทศในปัจจุบันให้มีการ ใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าเพื่อผลิตสินค้าที่รองรับความต้องการที่หลากหลายของ ผู้บริโภค โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปรับกระบวนการผลิตที่ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม ด้วยการมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้มี ทักษะขั้นก้าวหน้าเพื่อต่อยอดฐานองค์ความรู้เทคโนโลยีเดิมไปสู่การใช้และ พัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยใช้ระบบอัตโนมัติในกระบวนการผลิตมากขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าที่ สูงขึ้นโดยการวิจัยและพัฒนา การใช้นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และพื้นฐาน ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่าง ใกล้ชิดระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมทั้งด้านการพัฒนา บุคลากรในอุตสาหกรรมและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่จะเข้าสู่ ภาคอุตสาหกรรม โดยผ่านระบบการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษา หรือระบบ อื่นที่เหมาะสม และด้านการวิจัยและพัฒนาในสาขาเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าที่ เหมาะสมกับแต่ละอุตสาหกรรมและสามารถต่อยอดเทคโนโลยีของอุตสาหกรรม ที่มีศักยภาพในปัจจุบันได้ 1.2) สร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมี ประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจในลักษณะคลัสเตอร์ ตลอดห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ อาทิ มาตรการจูง ใจสถานประกอบการให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาบุคลากร/แรงงาน และ ทำการวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน โดยสนับสนุนให้สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัย และพัฒนามีบทบาทเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างธุรกิจ หรือสถานประกอบการต่างๆ ที่รวมตัวกันเป็นคลัสเตอร์ รวมทั้งการสร้างกลไก และระบบมาตรฐานที่มีการตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้ เกิดการจัดการวัตถุดิบต้นน้ำภาคเกษตรจนถึงบริการขนส่งและกระจายสินค้า ปลายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นอุปสงค์หรือความต้องการของตลาดเป็น กลไกสำคัญในการผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต 1.3)

สนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสร้างฐานการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าที่เข้มแข็งของอุตสาหกรรมในภูมิภาคอาเซียน และขยายโอกาสของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของโลกโดยการอำนวยความสะดวกทางด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของไทยใช้ประโยชน์จากการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายในประเทศและประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนทั้งในด้านวัตถุดิบ แรงงาน ตลาด สิทธิประโยชน์ด้านการผลิตและการค้าการลงทุน ซึ่งถือเป็นการกระจายรายได้ สร้างโอกาสการขยายช่องทางการตลาด เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาค รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่เป้าหมายและระหว่างประเทศด้วย 1.4) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Start Up ส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโต อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรม มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

- ข้อ 2) วางรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต โดยมุ่งสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ผสานโอกาสจากแนวโน้มบริบทโลกในอนาคตและการปรับเปลี่ยนเข้าสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในตลาดเฉพาะและตลาดที่รองรับความต้องการรูปแบบใหม่ในอนาคต โดยให้ความสำคัญในลำดับต้นกับอุตสาหกรรมที่สามารถพัฒนาต่อยอดจากฐานความเก่งของอุตสาหกรรมศักยภาพในปัจจุบัน ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์อัตโนมัติเพื่อสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการผลิตและบริการ โดยระยะแรกต้องมุ่งส่งเสริมให้

ผู้ประกอบการใช้ระบบอัตโนมัติมากขึ้นเพื่อกระตุ้นให้เกิดอุปสงค์ในประเทศที่เพียงพอเพื่อให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการผลิต พัฒนา และออกแบบระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์สำหรับการผลิตและธุรกิจบริการในอนาคต (2) อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน โดยระยะแรกอาจเน้นด้านการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานที่สามารถต่อยอดจากศักยภาพของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ และขณะเดียวกันควรเร่งวางระบบและพัฒนาบุคลากรด้านการซ่อมบำรุงอากาศยานอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องเพื่อรองรับธุรกิจการซ่อมบำรุงอากาศยานในระยะต่อไป (3) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ โดยในระยะแรกเน้นอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีปริมาณความต้องการใช้ในประเทศสูง และใช้เทคโนโลยีที่ยังไม่สูงนักก่อนเพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการบริการสุขภาพนานาชาติและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และขณะเดียวกันต้องเร่งวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีระดับความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นและ (4) อุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและวัตถุดิบชีวมวล ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อวางรากฐานการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมอนาคต โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 2.1) วางแผนและพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต โดยต้องมีการกำหนดและขับเคลื่อนแผนการพัฒนากำลังคนเพื่อป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมอนาคตเป้าหมายทั้งระยะเร่งรัดและระยะยาวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยต้องประสานการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถตอบสนองต่อการผลิตของอุตสาหกรรมอนาคตอย่างทันที่ โดยในระยะเร่งรัดต้องมีการกำหนดกลไกที่ชัดเจน แต่มีความยืดหยุ่นในการพัฒนาทักษะกำลังแรงงานกลุ่มที่อยู่ในอุตสาหกรรมในปัจจุบันและกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรมให้มีทักษะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมอนาคต รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและระบบการศึกษารวดเร็วเพื่อให้สามารถผลิตบุคลากรที่มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมอนาคตในระยะแรกได้อย่างทันการณ์สำหรับการวางแผนพัฒนากำลังคนในระยะต่อไป ต้องกำหนดกลุ่มกำลังคนเป้าหมาย รวมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการยกระดับความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมอนาคตที่ชัดเจนเพื่อวางระบบการพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมอนาคตที่มีประสิทธิผลอย่างแท้จริง

2.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีรองรับอุตสาหกรรมอนาคตโดย

มุ่งเน้นการลงทุนเพื่อสร้างความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพทั้งด้านการคมนาคมขนส่งการบริหารจัดการน้ำ ระบบโครงข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสารต่างๆ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานเชิงระบบและการบริหารจัดการ อาทิ ระบบการบ่มเพาะและถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับสูงสู่ผู้ประกอบการไทย การสร้างและพัฒนาศูนย์วิจัยและทดสอบกลางสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อรองรับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในอนาคต 2.3) สนับสนุนให้มีการศึกษาเชิงลึกเพื่อกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อใช้ในการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในอนาคต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ไทยยังไม่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีระดับสูงเพื่อให้มีการกำหนดแนวทางและวางระบบการพัฒนาที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ขณะเดียวกันต้องสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากเจ้าของเทคโนโลยีให้กับบุคลากรและผู้ประกอบการไทยอย่างจริงจังทั้งโดยมาตรการภาคบังคับและภาคสมัครใจ เช่น การกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการไทยรายใหญ่หรือผู้ประกอบการต่างชาติที่มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยร่วมทุนหรือร่วมวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย และการอำนวยความสะดวกและจูงใจให้มีการจ้างงานบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาในสาขาเทคโนโลยีเป้าหมาย เป็นต้น 2.4) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เอื้อให้เกิดอุตสาหกรรมสำหรับอนาคต อาทิ ด้านการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรม ด้านการนำเข้าและส่งออกผลิตภัณฑ์ ด้านการให้การรับรองและทดสอบมาตรฐาน ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยต้องให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกและความสอดคล้องกันของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและสนับสนุนให้เกิดการเกื้อกูลกันเพื่อความสมดุลของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีการวางแผนพัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมอนาคต มีการฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรในสถาบันการศึกษา ซึ่งเน้นการนำนวัตกรรมมาใช้ เช่น โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา โดยเป็นโครงการหนึ่งในปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตการจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SMEs และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้และ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ ซึ่งจะมีการพัฒนาฝึกทักษะให้แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้ามาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ตั้งแต่ในสถานศึกษา เช่น โครงการเสริมสร้างการประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียนนักศึกษา สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ของศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น

มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในปี 2560 เป็นต้น

▪ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจ เริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

ข้อ 3) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่และ อาชีพอิสระ ทั้งการจัดหาแหล่งเงินทุนและการตลาดที่เหมาะสมและให้ สถาบันการศึกษาจัดทำหลักสูตรระยะสั้นพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่ จำเป็นสำหรับแรงงานกลุ่มนี้ เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจใน สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้นักศึกษา ที่สนใจในการ ประกอบธุรกิจได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการได้ต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้ ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิง ดิจิทัล สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารแก่องค์กรธุรกิจรองรับการเป็น อุตสาหกรรมระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและ การเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผน บริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทาง ธุรกิจ เนื่องจากการนำเทคโนโลยีด้านสารสนเทศและดิจิทัลมาปรับใช้ใน

การบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากผู้ประกอบการในกลุ่ม Start up ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการของตนเองอยู่แล้ว กิจกรรมโครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นในด้านของการให้ความรู้ การส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การออกแบบแก่ผู้ประกอบการรายใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

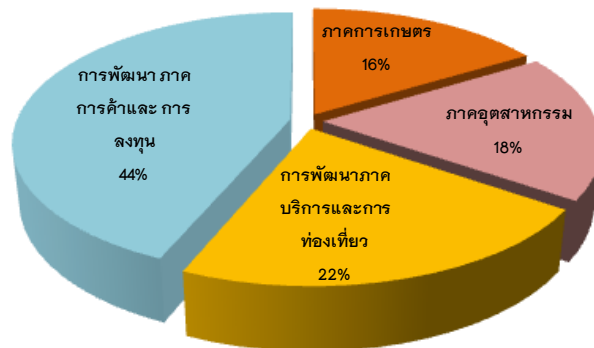
ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

- ข้อ 3.1.4 เร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยี สู่เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านกลไกเครือข่ายสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีนักถ่ายทอดเทคโนโลยีมืออาชีพเข้ามาช่วยดำเนินการ เนื่องจากมีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาผลิตภัณฑ์ และใช้งานวิจัย และนวัตกรรมใหม่ๆ ในสถาบันต่อยอดออกสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษาพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ออกสู่การใช้ประโยชน์ภาคอุตสาหกรรมการผลิต การส่งเสริมประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เรียนรู้ทักษะการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นผู้ประกอบการ

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากมีการสนับสนุนเงินทุนสินเชื่อให้ผู้ประกอบการรายใหม่สามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่าแผนงานโครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในการพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน รวมทั้งการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการมุ่งเน้นส่งเสริมผู้ประกอบการในการใช้นวัตกรรม เช่น โครงการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อนักศึกษาฝึกงานธุรกิจเริ่มต้น ดำเนินงานโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างผู้ประกอบการรายใหม่เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ดำเนินงานโดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อสร้างและพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการ Startup ด้านเทคโนโลยีการแพทย์และสุขภาพที่มีนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภูมิภาค และสากล ก่อให้เกิดการลงทุนและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Startup) ดำเนินงานโดยกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการพัฒนา SME ในสาขาบริการที่มีศักยภาพเชิงสร้างสรรค์และมีมูลค่าสูง เช่น สาขาบริการสุขภาพ สาขาเทคโนโลยีดิจิทัลและ Internet of Things เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.31 สัดส่วนแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับประเภทธุรกิจ SME

❖ ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) มีความสอดคล้องกับ

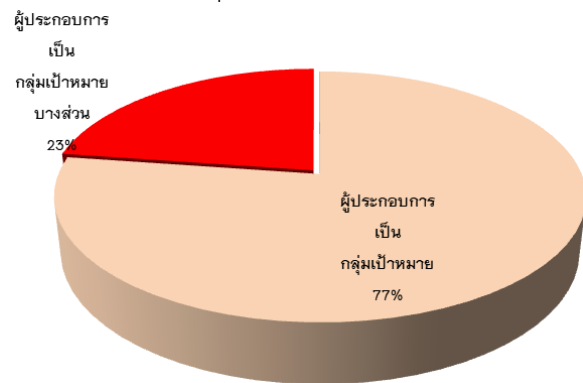
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาให้ตอบโจทย์ SME มีการยกระดับด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสินค้านวัตกรรม ผลงานวิจัยและพัฒนาของ SME ไทยมีตลาดรองรับมีกิจกรรมการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณการให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่มีความคิดริเริ่มเชิงเทคโนโลยีหรือผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้าสู่การบ่มเพาะเพื่อสนับสนุนให้ได้รับความรู้เชิงลึกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางธุรกิจ ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำให้สามารถจัดตั้งธุรกิจได้ พัฒนาการบ่มเพาะให้มีประสิทธิภาพในการสร้างผู้ประกอบการใหม่

ผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) พบว่าแผนงานโครงการส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) ทั้งในยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 2 เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ดำเนินงานโดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์โครงการเพื่อสร้างและพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการ Startup ด้านเทคโนโลยีการแพทย์และสุขภาพที่มีนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งภูมิภาค และสากล ก่อให้เกิดการลงทุนและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย เป็นต้น

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

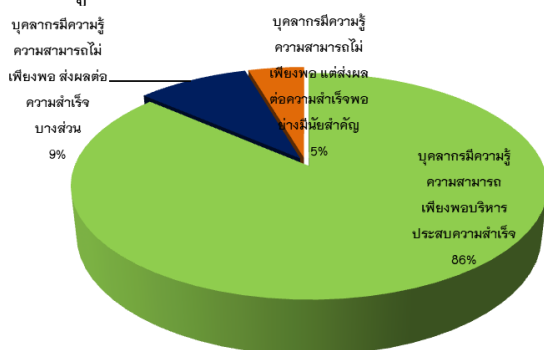
จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าในปี 2560 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.2500 หรืออยู่ในระดับดีมาก และในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 4.5000 หรืออยู่ในระดับดีมาก โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 4.32 สัดส่วนโครงการที่ผู้ประกอบการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ

ในด้านกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ จากผลการประเมินพบว่าผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 77 โดยจากการสัมภาษณ์พบว่าหน่วยร่วมส่วนใหญ่มีกระบวนการในการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการ และการรับสมัคร คัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการเป็นไปตามคุณสมบัติที่กำหนด เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ดำเนินงานโดยศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากเป็นผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรม มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาต่อยอดทางธุรกิจ และมีทีมเวิร์คในการดำเนินงาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม โครงการบางโครงการอาจมีผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการบางส่วน เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Start up) ดำเนินงานโดยกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากมีการผ่อนปรนเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.33 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

ในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ จากการประเมินพบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จได้ตามแผนงานที่กำหนด สำหรับโครงการที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ และส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านรูปแบบธุรกิจ ดำเนินงานโดยสำนักงานพัฒนา

นวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จากการสัมภาษณ์พบว่า โครงการยังขาดแคลนพี่เลี้ยง (Mentor) ที่ปรึกษาทางธุรกิจ (Business Consultant) และบริษัทพันธมิตรที่มีศักยภาพในการพาผู้ประกอบการ Startup เข้าสู่ตลาดโลก โครงการเตรียมความพร้อมนักเรียน/นักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์รุ่นใหม่ ดำเนินงานโดยสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (TCDC) จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูผู้สอนที่หน่วยร่วม เชิญมาเป็นวิทยากรในโครงการ ยังไม่ตรงหรือสอดคล้องกับหลักสูตรการอบรมที่ได้ออกแบบไว้ เป็นต้น

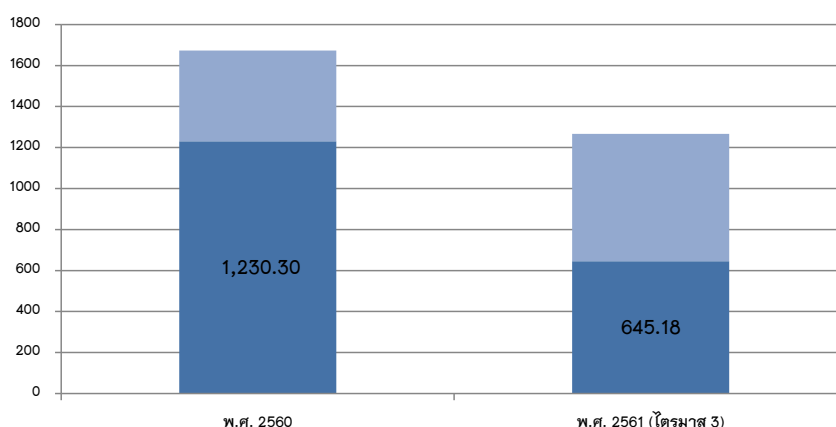
สำหรับปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า หน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ จัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

1.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าในปี 2560 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 3.3008 หรืออยู่ในระดับปานกลาง และในปี 2561 มีผลคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 2.7994 หรืออยู่ในระดับพอใช้ โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ดังนี้

▪ การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

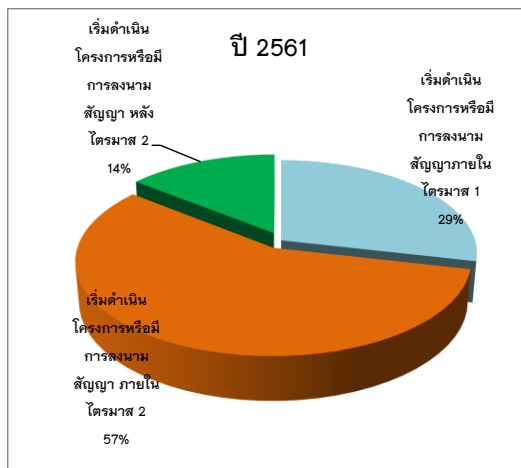
แผนภาพที่ 4.34 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 1,673.4297 ล้านบาท มีการใช้จ่ายแล้ว 1,230.30 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.52 และปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,266.54 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายแล้ว 645.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.94 ทั้งนี้ โครงการในปีงบประมาณ 2561 ส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน และจากการสัมภาษณ์พบว่า การดำเนินโครงการในปี 2561 บางส่วนล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 (ฉบับใหม่) ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้ตามแผนที่กำหนด

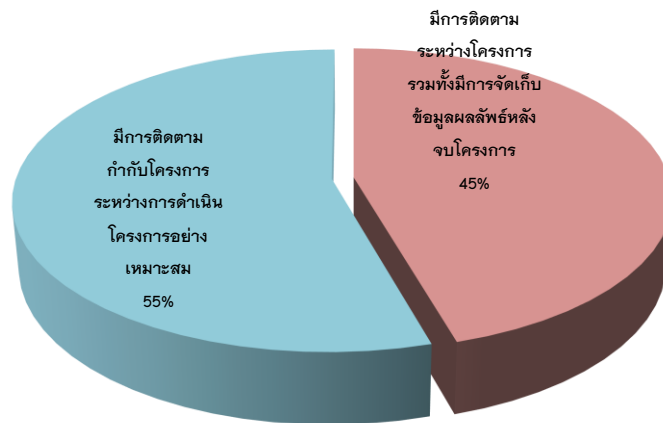
▪ **การบริหารโครงการ**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2560 และการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าทั้งในปี 2560 และปี 2561 โครงการส่วนใหญ่เริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาจ้างภายในไตรมาส 2 คิดเป็นร้อยละ 38 และร้อยละ 57 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในปี 2561 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 (ฉบับใหม่) ซึ่งส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในหลายหน่วยงาน ทำให้การเริ่มดำเนินโครงการล่าช้าออกไปในไตรมาส 2

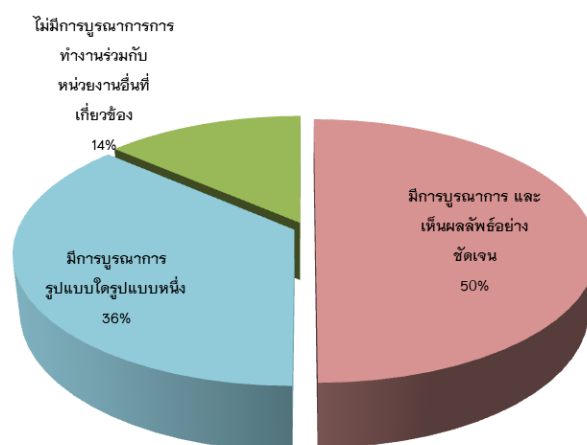
แผนภาพที่ 4.35 สัดส่วนโครงการภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาศักยภาพเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 ที่เริ่มดำเนินการแต่ละไตรมาส

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับการดำเนินงานโครงการในทุกโครงการ โดยมีการติดตามกำกับโครงการระหว่างการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 55 และมีการติดตามกำกับโครงการ รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์หลังจบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 45 เช่น โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์ ดำเนินงานโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ดำเนินงานโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.36 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

สำหรับการบูรณาการการดำเนินงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมส่วนใหญ่มีการบูรณาการการดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการ เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร เครือข่าย มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากต้องมีการสร้างและพัฒนาบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่ ตลอดจนมีการพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาและถ่ายทอดลงไปสู่ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ในประเทศ และสร้างผู้ประกอบการใหม่ ซึ่งต้องใช้เครือข่ายความร่วมมือกระจายไปตามศูนย์บ่มเพาะต่างๆ หรือโครงการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ด้านชีววิทยาศาสตร์ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) มีการประสานความร่วมมือกับ สวทช. ในการประชุม คัดเลือกผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนดำเนินงานร่วมกัน เป็นต้น สำหรับโครงการที่ไม่มีบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ โครงการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์ ดำเนินงานโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จากการสัมภาษณ์พบว่าเป็นทำงานส่งต่อภายในหน่วยงาน ไม่ได้มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก

แผนภาพที่ 4.37 การบูรณาการการทำงานของหน่วยร่วม

1.4 ด้านผลผลิต (Product)

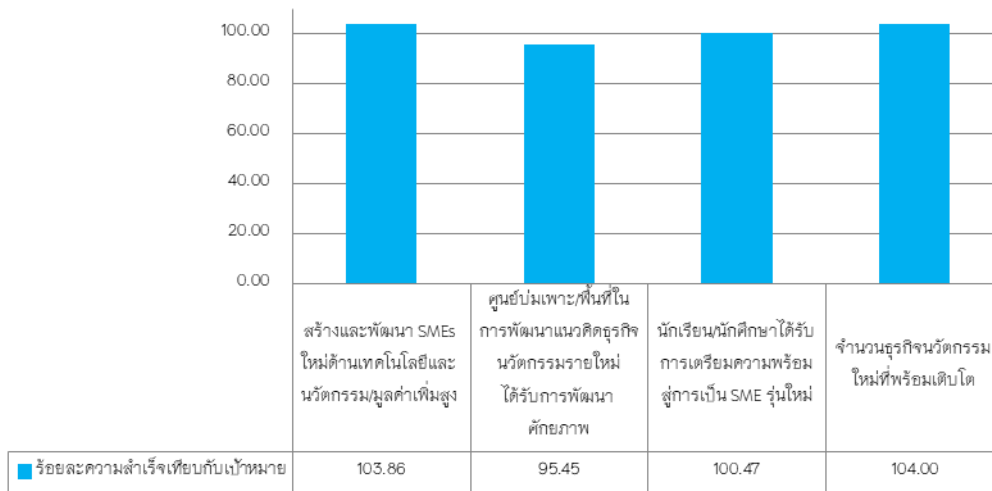
จากข้อมูลผลการดำเนินการพบว่าการดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) สร้างและพัฒนา SME ใหม่ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม/มูลค่าเพิ่มสูง ไม่น้อยกว่า 7,000 กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 7,270 กิจการ คิดเป็น อัตราร้อยละ 103.86
- 2) ศูนย์บ่มเพาะ/พื้นที่ในการพัฒนาแนวคิดธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ ได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่น้อยกว่า 110 ศูนย์/แห่ง มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 105 หน่วย คิดเป็นอัตราร้อยละ 95.45 ซึ่งจากข้อมูลพบว่ารายงานต่ำกว่าเป้าหมายทั้ง 2 หน่วยงานได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมเกิดใหม่ที่มีการเติบโตสูง (Innovative Startup) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาย่านธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ (Startup district) จำนวน 30 แห่ง ดำเนินการได้ทันเวลา 27 แห่ง เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างไม่ทันต่อเวลาตามที่กำหนด จากประเด็นเรื่องความต้องการทางครุภัณฑ์ที่แตกต่างกันของแต่ละสถาบันการศึกษาที่มีเป็นจำนวนมาก ตลอดจนกระบวนการตรวจสอบข้อมูลและการประสานงาน (Editing) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการส่งคืนกลับข้อมูลที่ใช้เวลานาน จึงไม่ทันต่อระยะเวลาที่กำหนด สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการผ่านโครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ กำหนดเป้าหมาย 80 ศูนย์ พบว่ารายงานการดำเนินการ 78 ศูนย์ ซึ่งจากข้อมูลการรายงานผ่านระบบ สกอ. ได้ชี้แจงว่า อาจเกิดจากการความครบถ้วนของการรายงานผลผลิต อย่างไรก็ตาม ที่ปรึกษาจะต้องวิเคราะห์ที่ศึกษาสาเหตุต่อไป
- 3) นักเรียน/นักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ไม่น้อยกว่า 34,000 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 34,160 ราย คิดเป็น อัตราร้อยละ 100.47
- 4) จำนวนธุรกิจนวัตกรรมใหม่ที่พร้อมเติบโตไม่น้อยกว่า 100 กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 104 กิจการ คิดเป็นอัตราร้อยละ 104.00

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในภาพรวมส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยมีเพียงตัวชี้วัดด้านการพัฒนาศักยภาพศูนย์บ่มเพาะ/พื้นที่ในการพัฒนาแนวคิดธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่เพียง 1 ตัวชี้วัดที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.38

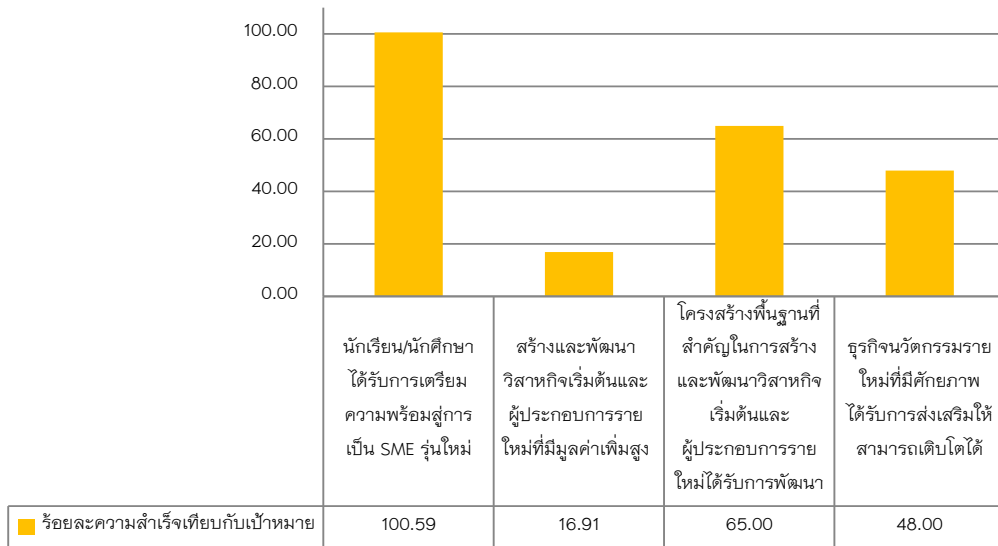

แผนภาพที่ 4.38 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

❖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start up) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

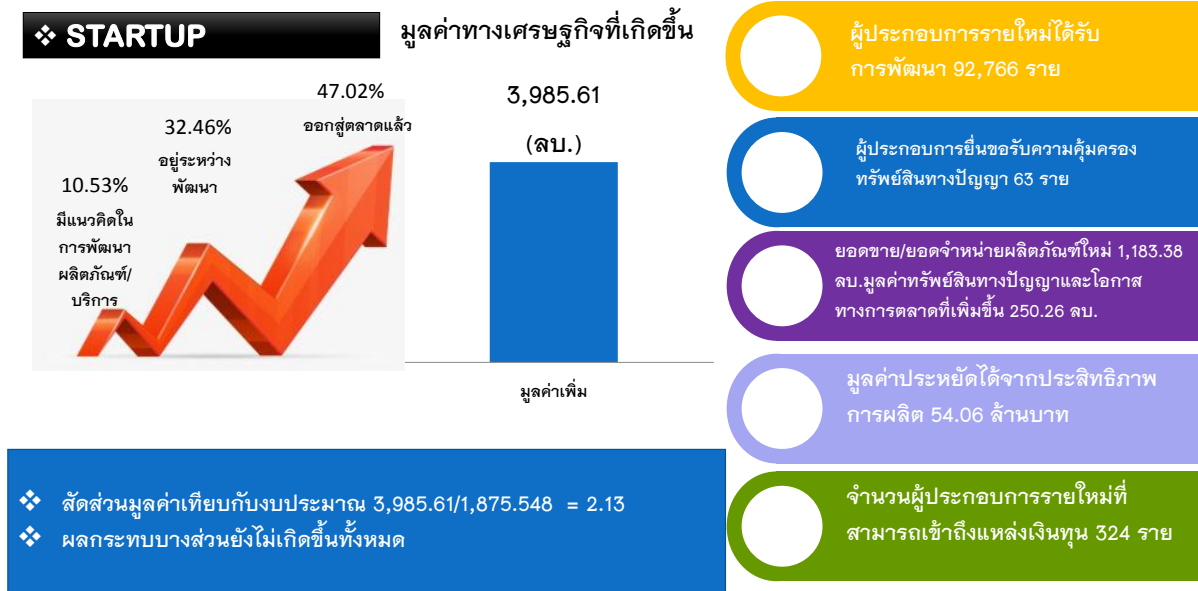
- 1) นักเรียน/นักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น SME รุ่นใหม่ไม่น้อยกว่า 34,000 ราย/คน พบว่า เกิดผลผลิตด้านจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรม จำนวน 34,199 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.56
- 2) สร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ไม่น้อยกว่า 7,800 ราย/กิจการ พบว่า เกิดผลผลิตด้านจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา (ให้คำปรึกษาเชิงลึก) จำนวน 1,319 คน คิดเป็นร้อยละ 16.91 ทั้งนี้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นยังไม่มากนัก เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน
- 3) โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ได้รับการพัฒนา ไม่น้อยกว่า 160 ศูนย์/แห่ง มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 104 ศูนย์/แห่ง คิดเป็นอัตราร้อยละ 65.00 โดยโครงการที่เกิดผลผลิตแล้วอยู่ในระหว่างขั้นตอนเตรียมลงนามในสัญญา และอยู่ระหว่างสนับสนุนหน่วยบ่มเพาะเพิ่มเติม ขณะที่โครงการที่ยังไม่เกิดผลผลิต อยู่ระหว่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน
- 4) ธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ที่มีศักยภาพได้รับการส่งเสริมให้สามารถเติบโตได้ ไม่น้อยกว่า 100 ราย/กิจการ พบว่า โครงการสร้างผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมใหม่ (Startup Voucher) มีการให้ทุนผู้ประกอบการ และทำให้ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนา และสามารถเข้าร่วมงานแสดงสินค้า จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.00
- 5) งานสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีตัวชี้วัดที่ใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 4.39 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน

ภายใต้แผนงานโครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

แผนภาพที่ 4.40 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ (Startup)

จากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ผลักดันสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา คาดการณ์ว่าจะเกิดมูลค่าการลงทุนลงทุนพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ/ขายทรัพย์สินทางปัญญา 250.26 ล้านบาท ยอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 1,183.38 ล้านบาท และคาดการณ์จากกลุ่มเป้าหมายที่คาด

ว่าจะเกิดมูลค่าเพิ่มภายใน 1 ปีอีก 339.634 ล้านบาท นอกจากนั้นจากการส่งเสริมและพัฒนาพบว่า มีผู้ประกอบการรายใหม่ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ 324 ราย มีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนาออกสู่ตลาด รวม 1,145 ผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการรายใหม่บางรายยังขาดความพร้อมและศักยภาพ เช่น ยังไม่มีตลาดหรือมีผู้สนใจสินค้า แต่หน่วยงานภาครัฐก็ผลักดันให้เข้าร่วมโครงการเพื่อทำแผนธุรกิจขอสินเชื่อ ดังนั้นเมื่อไม่ได้รับสินเชื่อจึงไม่มีความพึงพอใจต่อการสนับสนุน และจากการติดตามประเมินผลยังพบว่าผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถพัฒนาต่อเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้ เนื่องจาก กลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ Startup ส่วนใหญ่เป็นนักคิด นักพัฒนา แต่ไม่ใช่ผู้ประกอบการ ดังนั้นบทบาทภาครัฐที่สำคัญอีกประการ คือการรับช่วงต่อในการไปสร้างตลาด เช่น การหาช่องทางหรือโอกาสให้ผู้พัฒนาได้มีโอกาส matching กับผู้ซื้อหรือผู้ที่คาดว่าจะสนใจ และโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่อาจมีความเสี่ยงที่ SME จะไม่สามารถไปพัฒนาต่อยอดได้เอง เช่น โครงการที่เป็นการพัฒนาโครงการต้นแบบ Prototype ยังได้เพียงแบบในคอมพิวเตอร์ โดยไม่ได้มีการไปพัฒนาจริง และจากการติดตามประเมินผลพบว่า กลุ่ม Startup มีการขยับระดับจากแค่มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปเป็นการพัฒนาจนออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 47.20

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

- 1) SME บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เนื่องจากธนาคารของรัฐ ยังมีวิถีคิดการปล่อยสินเชื่อแบบ Conservative ไม่รองรับต่อเป้าหมายการพัฒนาหรือการส่งเสริมของกลุ่ม Startup การเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขยายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตต่อไปได้
- 2) SME ที่เป็น Start up ต้องการได้รับการพัฒนาทั้งห่วงโซ่ (แหล่งเงินทุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด)
- 3) กิจกรรมโครงการที่เป็นลักษณะงานวิจัย ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จทันภายในปีงบประมาณ ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่ไม่มีศักยภาพการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยก็จะไม่ประสบความสำเร็จ
- 4) จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า โครงการบางโครงการที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้ประกอบการ Start up มีผู้ประกอบการกลุ่ม Regular เข้าร่วมโครงการหลายราย ซึ่งที่ปรึกษาจะทำการวิเคราะห์และปรับเปลี่ยนประเด็นการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งพบว่าช่วยพัฒนาได้พอสมควร และได้รับความพึงพอใจค่อนข้างดี

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

- 1) จากการลงพื้นที่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนา ต่อยอดธุรกิจที่เป็นรูปธรรม เช่น ผู้ประกอบการมีต้นแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า หรือผู้ประกอบการมีการปรับแผนการตลาด การเพิ่มช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จัก หรือมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น เป็นต้น แต่ผลลัพธ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวยังไม่สามารถวัดผลในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน เนื่องจากอยู่ในช่วงที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ และอาจเป็นผลจากปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งควรมีการติดตามและจัดเก็บข้อมูลต่อไป
- 2) สสว. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก รวมทั้งเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มต้นธุรกิจ/ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานมาก่อน ยังไม่รู้จักบทบาทของ สสว. อย่างเพียงพอ
- 3) การสนับสนุน Start up ในรูปแบบการส่งเสริมทั้งห่วงโซ่ โดยผู้ประกอบการอาจสามารถเลือกขอรับการสนับสนุนบางส่วนในด้านที่ขาดศักยภาพความพร้อม

2) การส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

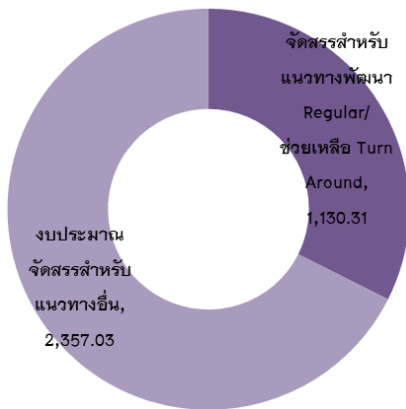
ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจมาแล้วระยะหนึ่ง มีการสร้างสินค้า/บริการ ที่ประสบผลสำเร็จแล้วในระดับหนึ่ง การส่งเสริมผู้ประกอบการกลุ่มนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสินค้า/บริการที่มีอยู่เดิมให้มีคุณภาพสูงขึ้น การพัฒนาการบริหารจัดการ การส่งเสริมนวัตกรรมออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ได้รับรองมาตรฐานการผลิต ซึ่งจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ ทำให้สามารถขยายตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ หรือมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ ตัวอย่างกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ เช่น โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ซึ่งมีกิจกรรมในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ SME โครงการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยด้วยซอฟต์แวร์บริหารจัดการ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME นำซอฟต์แวร์ไปใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) มีเป้าหมายในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สำหรับกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนด้านการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป จะมุ่งเน้นไปที่การขยายตลาดให้กว้างขึ้น หรือขยายกลุ่มลูกค้าใหม่ หรือขยายช่องทางการตลาดในต่างประเทศ/ E-Commerce รูปแบบกิจกรรม โครงการที่สนับสนุนด้านการตลาดจึงมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการขาย ตัวอย่างกิจกรรม โครงการ เช่น โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และ

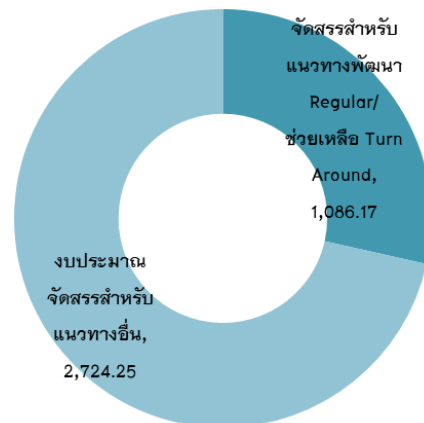
โครงการกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการขยายช่องทาง การตลาดและ E-Commerce เป็นต้น การส่งเสริม สนับสนุนผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป ยังครอบคลุมถึง การสร้างเครือข่าย Cluster โดยเฉพาะเครือข่าย Cluster ในการผลิต ซึ่งจะทำให้เกิดการเชื่อมโยง กระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการ หรือเกิดการส่งต่อมูลค่าในห่วงโซ่ฯ ขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการมี ศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น สร้างอำนาจต่อรอง เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้มากกว่า การดำเนินธุรกิจเพียงลำพัง ตัวอย่างกิจกรรม โครงการ เช่น โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) มีกิจกรรมในการสร้างและ พัฒนาเครือข่ายและการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไปบางส่วน แม้ว่าจะมีศักยภาพในการเติบโตพัฒนาได้ แต่อาจ ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ ส่งผลให้ประสบปัญหาในการดำเนิน ธุรกิจ จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการกลุ่มนี้ให้มีโอกาสฟื้นฟู ธุรกิจ โดยการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ เช่น โครงการเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมของกรมบังคับคดี ซึ่งให้การอบรมด้านการค้าประกัน จำน่า จำนอง และหลักประกันทางธุรกิจ และให้ ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2559 (การฟื้นฟูกิจการ) แก่ผู้ประกอบการ SME ที่ เข้ารับการอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางส่วนประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเข้าไม่ ถึงแหล่งเงินทุน ทำให้ขาดสภาพคล่อง จึงมีการดำเนินกิจกรรม โครงการในลักษณะที่เป็นการจัดให้มีแหล่ง เงินทุนสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น โดยจะมีกระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ และวินิจฉัย เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริงของผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือได้ตรงจุด เช่น โครงการชดเชยดอกเบี้ยในโครงการ SME Power เพื่อวันใหม่ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง โครงการชดเชยดอกเบี้ยในโครงการช่วยเหลือ ผู้ประกอบการ SME ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย ปี 2553 เป็นต้น

ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการนี้จะทำการศึกษาในประเด็นนี้ด้วย เพื่อทราบถึงข้อเท็จจริงและผลของการส่งเสริมและพัฒนา SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้นในปี 2560 ว่าสามารถทำให้ SME มีศักยภาพสูงขึ้นจนเป็น SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ได้ในจำนวนเท่าใด

แผนภาพที่ 4.42 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2560 สำหรับการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

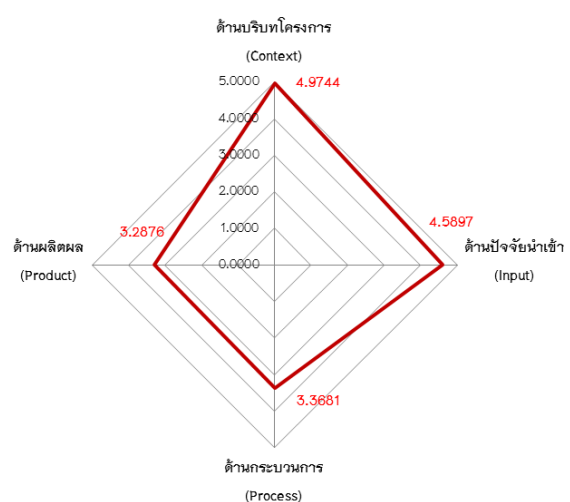
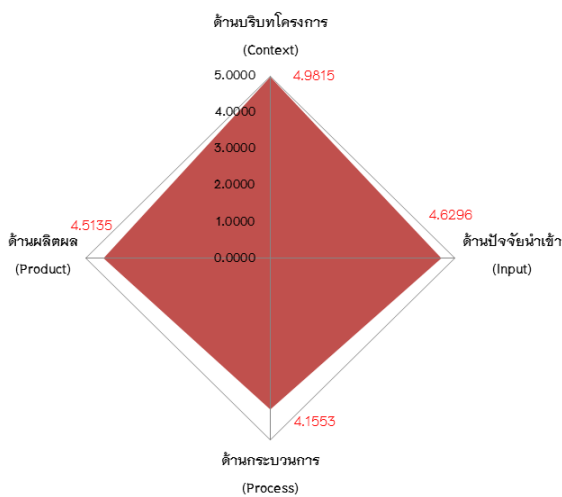

แผนภาพที่ 4.43 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ รวม 11 หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมบังคับคดี กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมวิทยาศาสตร์บริการ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ 16 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมบังคับคดี

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2560 อยู่ในระดับดีมาก หรือมีระดับคะแนน 4.5112 คะแนน และมีผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ในระดับดี หรือมีระดับคะแนน 3.7793 คะแนน ดังแผนภาพที่ 4.44 และ 4.45

แผนภาพที่ 4.44 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2560

แผนภาพที่ 4.45 ผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2561

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2560 มีผลคะแนนการประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด ที่ระดับคะแนน 4.9815 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านผลผลิต (Product) และด้านกระบวนการ (Process) โดยมีระดับคะแนน 4.6296 4.5135 และ 4.1553 คะแนน ตามลำดับ และในภาพรวมแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ปี 2561 มีผลคะแนนการติดตามด้านบริบทโครงการ (Context) สูงสุด ที่ระดับคะแนน 4.9744 คะแนน รองลงมาได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) โดยมีระดับคะแนน 4.5897 3.3681 และ 3.2876 คะแนน ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนงานโครงการส่วนใหญ่ในปี 2561 ยังอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ ส่งผลให้ผลผลิต (Product) ที่เกิดขึ้นยังไม่ครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมแต่ละมิติ ดังนี้

2.1 ด้านบริบทโครงการ (Context)

การประเมินด้านบริบทโครงการ (Context) พบว่าปี 2560 และปี 2561 มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก โดยมีระดับคะแนน 4.9815 คะแนน และ 4.9744 คะแนน ตามลำดับ กล่าวคือ แผนงานโครงการส่วนใหญ่ในปี 2560 และปี 2561 มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ และแผนส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560-2561)

และจากแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวมสามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.46 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากกิจกรรมแผนงานเป็นการมุ่งเน้นที่การพัฒนาเพิ่มผลผลิตการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้าน เศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตเพื่อที่จะเพิ่มรายได้ จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจ ตลาด ปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็วและประยุกต์ใช้ได้อย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการปรับตัวและใช้โอกาสของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบการดำเนินธุรกิจแนวใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการและวิถีชีวิตของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป การมุ่งส่งเสริมการยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้สามารถเป็นฐานรายได้และสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจในระดับชุมชน รวมทั้งสามารถเป็นฐาน ของการผลิตของอุตสาหกรรมในระดับที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นได้ การพัฒนาให้มีความสามารถในการสร้างแบรนด์ ที่เป็นที่ยอมรับในระดับ ส่งเสริม SME สาขาบริการที่มีศักยภาพจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการคิด

ผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่าแผนงานโครงการเป็นการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการค้าของผู้ประกอบการ เช่น การขยายตลาดด้วย E-commerce การพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองคุณภาพและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มติดตามประเมินผลจากผู้ประกอบการ SME ในกลุ่ม Regular พบว่าผู้ประกอบการยังต้องการให้ภาครัฐมีการติดตามการดำเนินงานสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการผลักดันให้เกิดการต่อยอดโครงการ การเพิ่มช่องทางการตลาด และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการ SME

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.1 การพัฒนาภาคการเกษตร

ข้อ 3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดย (1) พัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในกลุ่มสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร อาทิ สมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ ยา พลังงานทดแทน วัสดุชีวภาพ รวมถึงการพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและระบบตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของตลาดภายในและต่างประเทศอย่างทั่วถึง และการกำกับดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารอย่างเคร่งครัด และต่อเนื่อง (2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยให้ความรู้ด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน อาทิ หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีรวมถึงส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มที่มีมาตรฐานเฉพาะ อาทิ สินค้าเกษตรอินทรีย์ สินค้าฮาลาล และสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจในการปรับปรุงการผลิต และการส่งเสริมวางระบบการตรวจสอบย้อนกลับ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตอาหารที่มีคุณภาพและเพียงพอสำหรับเด็กในวัยเรียนเพื่อเพิ่มสุขภาพและศักยภาพการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในการบริโภคอาหารและโภชนาการที่ส่งผลต่อสุขภาพ และ (3) ขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง โดยการสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ผ่านมาตรการทางการเงินการคลัง การส่งเสริมการผลิต การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้

แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมีตลอดจนมาตรการส่งเสริมการตลาด และแนวทางอื่นๆ เช่น การใช้หลักการคาร์บอนเครดิต เป็นต้น การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มผู้บริโภค การพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานและการพิสูจน์ตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมรวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมและเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน

- ข้อ 4)** เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดย (1) เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร โดยอาศัยแนวคิดและกระบวนการสหกรณ์เป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบคลุมเกษตรกรและประชาชนในทุกพื้นที่และขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการผลิตการตลาดและการเงิน กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และคลัสเตอร์ที่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ ร่วมกับการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจการเกษตรแบบประชารัฐการลงทุนแบบความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน และการทำเกษตรพันธสัญญาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความเป็นธรรม (2) ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต โดยเร่งส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่และเกษตรกรรมแม่นยำสูงในพื้นที่ที่เหมาะสม การร่วมจัดทำปัจจัยการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตร การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการปรับปรุงการผลิต และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นด้านการเกษตร อาทิ ระบบโลจิสติกส์ และระบบภูมิสารสนเทศในการวางแผนการผลิตตลอดห่วงโซ่ ตลอดจนส่งเสริมการทำเกษตรแบบประณีตที่ต้องใช้องค์ความรู้ควบคู่กับการวางแผนและการจัดการอย่างเป็นระบบ มีความเอาใจใส่และใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งคำนึงถึงระบบนิเวศการพัฒนาสินค้าเกษตรที่ได้จดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมไปสู่การทำเกษตรทางเลือกอื่นๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบและการเลี้ยงปศุสัตว์และการทำประมงอย่างยั่งยืน (3) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต ทั้งก่อนการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยวและในกระบวนการแปรรูปเพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต (4) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง โดยนำผลการวิจัยและพัฒนามาใช้

ประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดบนพื้นฐานของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาคเกษตรกร ภาคเอกชน และภาครัฐ (5) บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและความต้องการของผู้บริโภคในตลาด เพื่อสร้างสมดุลการผลิตในทุกระดับ ตั้งแต่ท้องถิ่น จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ตลอดจนมีการเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคการผลิตอื่น เช่น ภาคบริการและการท่องเที่ยวเพื่อลดการพึ่งพิงการส่งออกสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร (6) พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตร ได้แก่ ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า การจัดตั้งกองทุนประกันภัยพิขผลทางการเกษตร รวมทั้งสร้างระบบเตือนภัยทางการเกษตรล่วงหน้า และ (7) สร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและโอกาสในด้านการตลาดจากการส่งออกทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน โดยมีการส่งเสริมการสร้าง Cluster สินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร มีการพัฒนาพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่พัฒนาไปสู่ยานยนต์ในอนาคต อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า (2) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถพัฒนาไปสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่สามารถต่อยอดการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ชีวภาพและพลาสติกชีวภาพ (4) อุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่พัฒนาเป็นอาหารสุขภาพ อาหารสร้างสรรค์และอาหารสำหรับกลุ่มเฉพาะ อาทิ ฮาลาล อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานต่อยอดสู่อุตสาหกรรมชีวภาพต่างๆ (5) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติกซึ่งมีการต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น อาทิ ผลิตภัณฑ์ยางล้อ ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ และ (6) อุตสาหกรรมที่ใช้ศักยภาพของทุนมนุษย์ อาทิ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1.1) ยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้สำคัญของประเทศในปัจจุบันให้มีการใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าเพื่อผลิตสินค้าที่รองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปรับกระบวนการผลิตที่

ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้มีทักษะขั้นก้าวหน้าเพื่อต่อยอดฐานองค์ความรู้เทคโนโลยีเดิมไปสู่การใช้และพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้ระบบอัตโนมัติในกระบวนการผลิตมากขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าที่สูงขึ้นโดยการวิจัยและพัฒนา การใช้นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรมทั้งด้านการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่จะเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยผ่านระบบการศึกษาทวิภาคีและสหกิจศึกษา หรือระบบอื่นที่เหมาะสม และด้านการวิจัยและพัฒนาในสาขาเทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าที่เหมาะสมกับแต่ละอุตสาหกรรมและสามารถต่อยอดเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในปัจจุบันได้ 1.2) สร้างระบบกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาคธุรกิจในลักษณะคลัสเตอร์ตลอดห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ อาทิ มาตรการจูงใจสถานประกอบการให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาศักยภาพ/แรงงาน และทำการวิจัยและพัฒนาาร่วมกัน โดยสนับสนุนให้สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยและพัฒนา มีบทบาทเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างธุรกิจหรือสถานประกอบการต่างๆ ที่รวมตัวกันเป็นคลัสเตอร์ รวมทั้งการสร้างกลไกและระบบมาตรฐานที่มีการตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการวัตถุดิบต้นน้ำภาคเกษตรจนถึงบริการขนส่งและกระจายสินค้าปลายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นอุปสงค์หรือความต้องการของตลาดเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต 1.3) สนับสนุนการกระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศและในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสร้างฐานการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าที่เข้มแข็งของอุตสาหกรรมในภูมิภาคอาเซียน และขยายโอกาสของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของโลกโดยการอำนวยความสะดวกทางด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของไทยใช้ประโยชน์จากการลงทุนในพื้นที่เป้าหมายในประเทศและประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนทั้งในด้านวัตถุดิบ แรงงาน ตลาด สิทธิประโยชน์ด้านการผลิตและการค้าการลงทุน ซึ่งถือเป็นการกระจายรายได้ สร้างโอกาสการขยายช่องทางการตลาด เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตในภูมิภาค รวมถึงการพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในพื้นที่เป้าหมายและระหว่างประเทศด้วย 1.4) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการยกระดับความสามารถในการผลิตและการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ มีการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการสนับสนุนการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย Cluster อุตสาหกรรมแห่งอนาคต

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มความต้องการบริโภคสินค้าภายในประเทศ และการส่งออกสินค้าไทย โดยสร้างความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศในสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานสร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ และขยายตลาดการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ และบริษัทการค้าระหว่างประเทศ และการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการค้าและการลงทุน ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน การพัฒนานวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า รวมถึงการส่งเสริมการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาช่องทางการตลาดใหม่ เช่น e-Commerce เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตการจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SMEs และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้และ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งมีการดำเนินการในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ และแหล่งเงินทุน สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีด

ความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้
 ดังเห็นได้จากการมีโครงการในลักษณะที่เป็นการจัดให้มีแหล่งเงินทุนสินเชื่อ
 สำหรับผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป เพื่อใช้ในการต่อยอด พัฒนาธุรกิจ และ
 สำหรับผู้ประกอบการ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ เพื่อฟื้นฟูกิจการ
 เพิ่มสภาพคล่อง เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้

■ **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจ
 เริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนา
 ศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8
 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่
 เศรษฐกิจ ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME
 โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 7 ยุทธศาสตร์ที่ 8 และ
 ยุทธศาสตร์ที่ 9 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิต

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความ
 ต้องการของตลาดงาน

ข้อ 1) พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ
 และมาตรฐานฝีมือแรงงาน จัดทำมาตรฐานอาชีพในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มี
 ศักยภาพ และให้มีการประเมินระดับทักษะของแรงงานบนฐานสมรรถนะ โดยมึ
 การดำเนินกิจกรรม โครงการ ที่เน้นการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่
 แรงงาน การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการ
 ของนายจ้าง รวมถึงมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อการเตรียมความพร้อมใน
 การฟื้นฟูธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
 ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ข้อ 1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมให้
 ได้มาตรฐานสากล โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้
 เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการโล
 จิสติกส์และโซ่อุปทานในการพัฒนาไปสู่ระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเชิงดิจิทัล
 สร้างความเป็นมืออาชีพการบริหารแก่องค์กรธุรกิจรองรับการเป็นอุตสาหกรรม

ระดับมาตรฐานสากล ธุรกิจสมัยใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ด้วยการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงแหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิต และตลาด เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตและการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการเตรียมแผนบริหารจัดการโลจิสติกส์เพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ เนื่องจากมีการสนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายคลัสเตอร์ทั้งในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายดังกล่าวในการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ได้

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ

ข้อ 1) ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Start up) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เน้นการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาธุรกิจ การสร้างช่องทางและขยายตลาดด้วย e-Commerce การพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย โดยมีมาตรการจูงใจในรูปแบบต่างๆ อาทิกองทุน มาตรการภาษี เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้เกิดการผลิตและบริการมุ่งสร้างนวัตกรรมในธุรกิจและองค์กร เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการที่เป็นลักษณะการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีเป้าหมายในการช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพิ่มมูลค่า และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการ เป็นต้น
- ข้อ 3.2.3 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจฐานเทคโนโลยี และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักวิจัยและทรัพยากรวิจัยของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย รวมทั้งการเข้าถึงบริการ

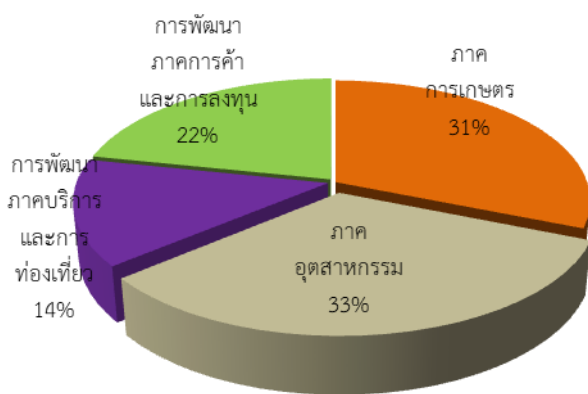
ทางเทคโนโลยีต่างๆ ได้โดยง่ายและสะดวก เนื่องจากมีการสนับสนุนเงินทุน สินเชื่อ ให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.3.2 พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็น ประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม ในพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 พื้นที่ ได้แก่ ตาก สระแก้ว สงขลา หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด กาญจนบุรี เชียงรายและ นราธิวาส ดังเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการในการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นจังหวัด พื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จากผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มี ศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ากิจกรรม แผนงานโครงการเป็นการส่งเสริมในภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 33 เช่น การเพิ่มผลิตภาพวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมในภาคอุตสาหกรรม การส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมไทยด้วยซอฟต์แวร์บริหารจัดการ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มศักยภาพสู่ตลาดสากล เป็นต้น รองลงมาได้แก่ ภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 31 เช่น โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

สินค้าเกษตร แปรรูป และการส่งเสริมการ รวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบัน เกษตรกร เป็นต้นการพัฒนาการค้าและการ ลงทุน คิดเป็นร้อยละ 22 เช่น การสร้าง สังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneur Society) และการเพิ่มโอกาสการค้าด้วย e-Commerce เป็นต้น

และการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 14 เช่น การพัฒนาธุรกิจบริการ ไทยภายใต้ AFAS และการพัฒนาศักยภาพ ธุรกิจบริการที่มีมูลค่าสูง เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.47 สัดส่วนแผนงานโครงการที่สอดคล้อง กับประเภทธุรกิจ SME

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการด้านการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) มีความสอดคล้องกับ

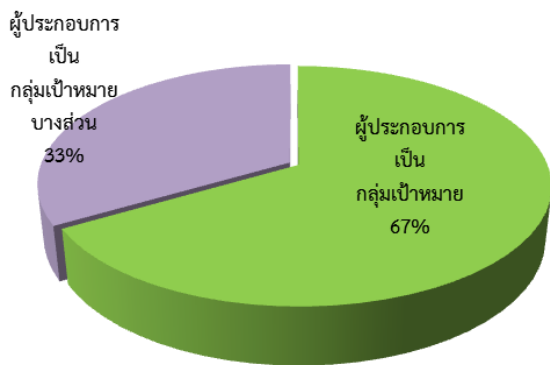
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเด็น เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการยกระดับทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญให้ SME และบุคลากรในสถานประกอบการ เช่น การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดทำระบบบัญชีการบริหารการเงิน การนำรูปแบบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ (Best Practices) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น มีกิจกรรมในการวิเคราะห์ ประเมินศักยภาพของธุรกิจในด้านต่างๆ โดยจัดที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญเข้าวินิจฉัยสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจ การยกระดับ SME ได้รับการยกระดับด้านผลิตภาพ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิต เช่น การจัดผังกระบวนการผลิตเพื่อลดเวลาดำเนินการ การปรับปรุงระบบการจัดหาวัตถุดิบให้มี ประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเครื่องจักร การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์และการปรับปรุงการผลิตให้ได้มาตรฐาน เป็นต้น การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถด้าน ICT ให้กับ SME มากขึ้น มีการส่งเสริมให้ SME ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เสริมสร้างความรู้ให้กับ SME ด้านการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการธุรกิจ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME สนับสนุนให้ SME พัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ รวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการรายใหญ่และความต้องการสินค้าและบริการเพื่อเผยแพร่ให้ SME ที่มีศักยภาพทราบ และสนับสนุนให้ SME สามารถพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่ พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงเครือข่ายของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มสมาชิก สนับสนุนให้วิสาหกิจฐานรากเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ส่งเสริมความรู้ในการประกอบธุรกิจให้วิสาหกิจฐานราก เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและช่องทางตลาดยกระดับสินค้าและบริการ (Product Upgrading) ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

และจากการผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ากิจกรรมแผนงานโครงการที่สำคัญ เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยด้วยซอฟต์แวร์บริหารจัดการ โดยการให้คำปรึกษาอบรมให้ความรู้ทางด้านการตลาดและการใช้ซอฟต์แวร์ในการบริหารจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และการพัฒนาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ โดยการให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการในการพัฒนาระบบมาตรฐานการผลิตสู่ระบบมาตรฐานสากล เช่น ISO 9001, ISO 14001, ISO/TS 16949 เป็นต้น เพื่อส่งเสริมและยกระดับศักยภาพ SME หรือบุคลากรในสถานประกอบการให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถ SME โดยสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คลัสเตอร์ SME ผ่านกิจกรรมโครงการต่างๆ เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร และการสร้างสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneur Society) เพื่อพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างองค์ความรู้ และสนับสนุนให้เครือข่ายสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าปี 2560 และปี 2561 มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.6296 คะแนน และ 4.5897 คะแนน ตามลำดับ โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ

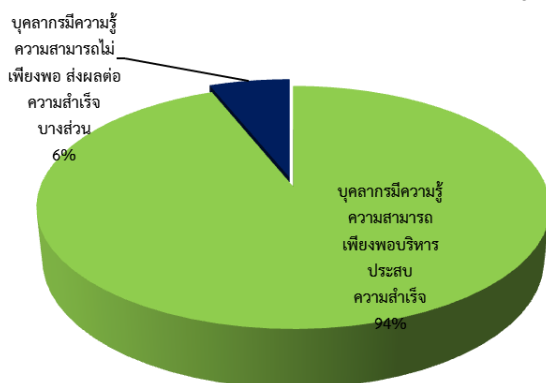

แผนภาพที่ 4.48 สัดส่วนโครงการที่ผู้ประกอบการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ

โดยจากผลการประเมิน พบว่าการดำเนินโครงการมีผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โครงการคิดเป็นร้อยละ 67 โดยหน่วยงานร่วมมีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน มีการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการจากเอกสารหลักฐาน เช่น ใบสมัครเข้าร่วมโครงการ เอกสารหลักฐานการประกอบธุรกิจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีบางโครงการที่ผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายบางส่วน ซึ่งหน่วยงานเจ้าของโครงการได้นำข้อบกพร่องดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุง

เครื่องมือในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เช่น การแก้ไขใบสมัคร /หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นต้น

และจากการประเมินยังพบว่าผู้รับผิดชอบโครงการส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการ หรือหากหน่วยงานไม่เชี่ยวชาญในการพัฒนาเชิงลึก ก็จะมีการสร้างพันธมิตรกับหน่วยงาน

แผนภาพที่ 4.49 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

ต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน เป็นต้น เพื่อดำเนินงาน ในการร่วมดำเนินโครงการ ใดก็ตาม พบว่าโครงการบางส่วนบุคลากรยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เช่น โครงการพัฒนาต้นแบบสถานประกอบการแม่ข่ายสำหรับผู้ประกอบการผลิตอาหารขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องมาตรฐานของสถานประกอบการ เป็นต้น

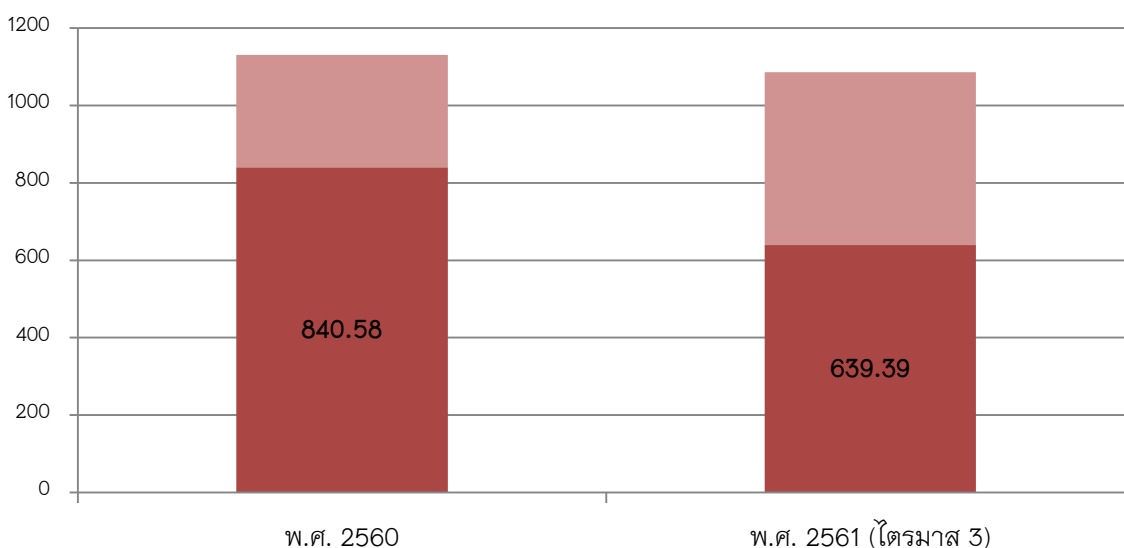
สำหรับงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณพบว่าหน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

1.5 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าปี 2560 มีผลการประเมินในระดับดี ที่ระดับคะแนน 4.1553 คะแนน และปี 2561 มีผลการประเมินในระดับปานกลาง ที่ระดับคะแนน 3.3681 ตามลำดับ โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงาน ร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ดังนี้

■ การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

แผนภาพที่ 4.50 การเบิกจ่ายงบประมาณ

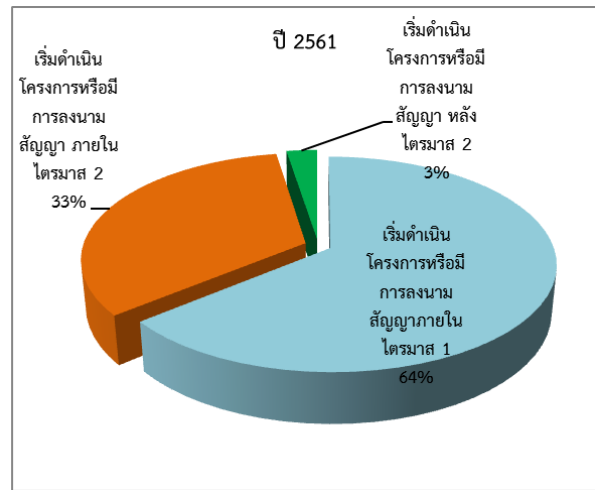
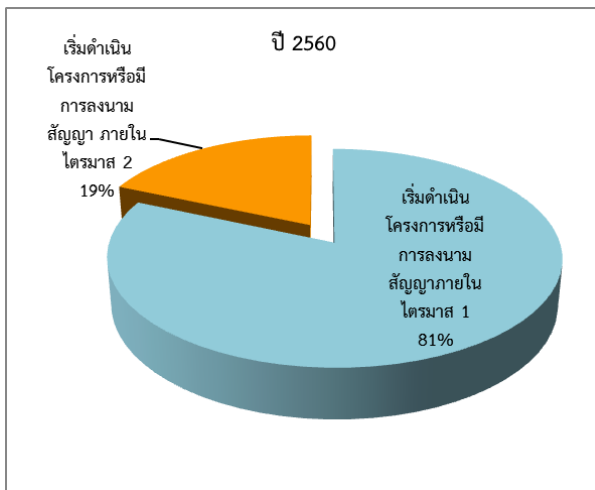
ภายใต้แผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2561

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 1,130,307,600 บาท มีการใช้จ่ายแล้ว 840,580,592.76 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.36 และเป้าหมายผลผลิต 195,024 หน่วย ในไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นจำนวน 249,387 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 127.88 จากผลผลิตดังกล่าวข้างต้นพบว่าโครงการส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,086,165,100 บาท มีการเบิกจ่ายแล้ว 639,388,959.45 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.87 และมีเป้าหมายผลผลิต 264,608 หน่วย ในไตรมาสที่ 2 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 119,567 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 45.19 โดยผลผลิตที่เกิดขึ้นยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตลอดทั้งปีงบประมาณ เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

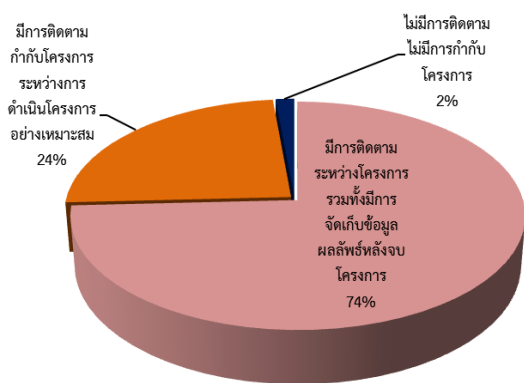
■ **การบริหารโครงการ**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2560 และการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าปี 2560 แผนงานโครงการส่วนใหญ่สามารถเริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาภายในไตรมาส 1 คิดเป็นร้อยละ 81 ในขณะที่ ปี 2561 แผนงานโครงการส่วนใหญ่สามารถเริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาภายในไตรมาส 1 คิดเป็นร้อยละ 64 (น้อยกว่าปี 2560) เนื่องจากในปี 2561 มีการประกาศใช้ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างฉบับใหม่ รวมถึงความล่าช้าในการอนุมัติงบประมาณโครงการ ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้

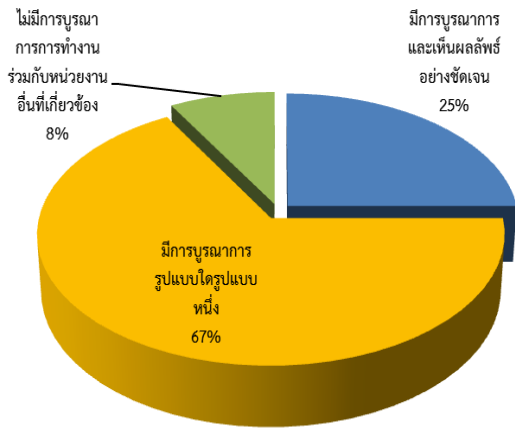
แผนภาพที่ 4.51 สัดส่วนโครงการภายใต้โครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 ที่เริ่มดำเนินการแต่ละไตรมาส

และจากการประเมินพบว่าหน่วยงานร่วมมีการกำกับติดตามการดำเนินการระหว่างโครงการ รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์หลังจบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 74 มีการกำกับติดตามโครงการระหว่างการดำเนิน

แผนภาพที่ 4.52 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยงานร่วม

โครงการอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 24 ตัวอย่างเช่น โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งดำเนินการโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่มีการติดตามจำนวนผู้ประกอบการที่ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงตามข้อเสนอที่ปรึกษา รวมทั้งติดตามผลลัพธ์หลังจบโครงการในเรื่องการพัฒนาผลผลิตของผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พบว่าโครงการบางส่วนยังไม่มีมีการกำกับติดตามโครงการ คิดเป็นร้อยละ 2 เนื่องจากอยู่ระหว่างการดำเนินการโครงการ

สำหรับการดำเนินการ หน่วยงานร่วมส่วนใหญ่มีการดำเนินงานและบริหารจัดการในรูปแบบบูรณาการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 67 เช่น ร่วมดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้ารับการอบรม การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร ร่วมเป็นวิทยากร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การร่วมดำเนินการของหน่วยงานร่วม ควรมีการส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ SME สามารถนำไปใช้พัฒนาต่อยอดในด้านอื่นๆ

แผนภาพที่ 4.53 การบูรณาการแผนงานโครงการ

1.6 ด้านผลผลิต (Product)

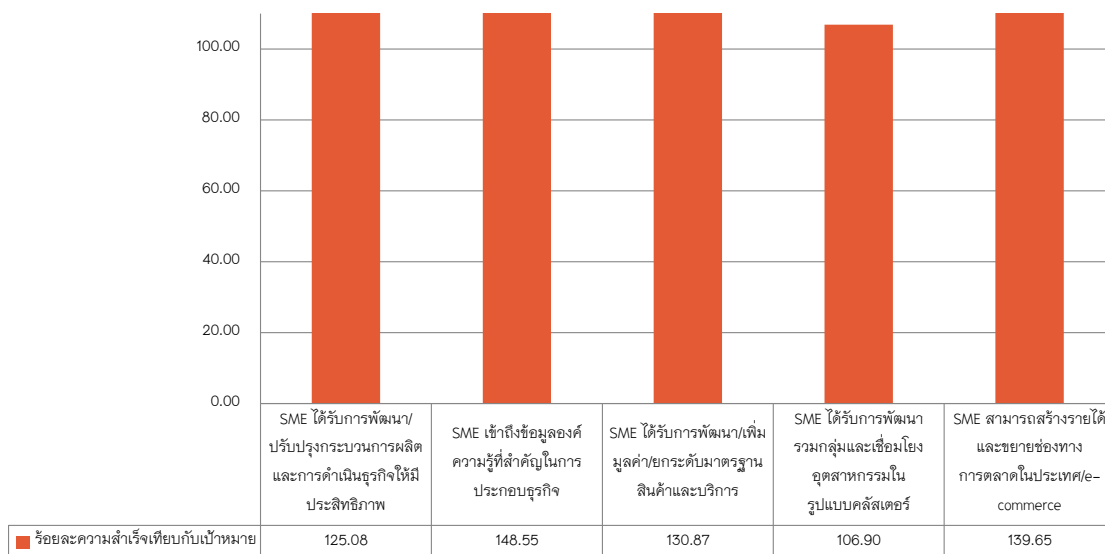
จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตามพบว่า การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- SME ได้รับการพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพไม่น้อยกว่า 10,000 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 12,508 ราย คิดเป็นร้อยละ 125.08
- SME เข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ที่สำคัญในการประกอบธุรกิจไม่น้อยกว่า 13,000 กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 19,311 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 148.55
- SME ได้รับการพัฒนา/เพิ่มมูลค่า/ยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการไม่น้อยกว่า 18,000 กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 23,556 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 130.87
- SME ได้รับการพัฒนารวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ไม่น้อยกว่า 58 กลุ่ม มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 62 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 106.90
- SME สามารถสร้างรายได้และขยายช่องทางการตลาดในประเทศ/e-commerce ไม่น้อยกว่า 50,000 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 69,824 ราย คิดเป็นร้อยละ 139.65

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าในภาพรวมสามารถดำเนินการได้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ทั้งหมด และได้ผลผลิตสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทุกตัวชี้วัด รายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.54

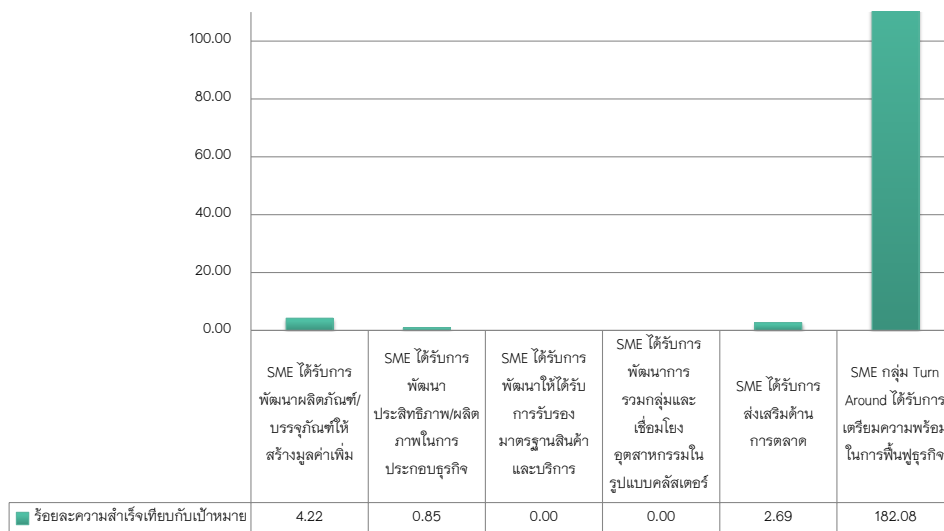
แผนภาพที่ 4.54 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

❖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- SME ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้สร้างมูลค่าเพิ่มได้ ไม่น้อยกว่า 5,800 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 245 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 4.22 โดยกิจกรรมที่เกิดผลผลิตแล้ว ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์
- SME ได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพ/ผลิตภาพในการประกอบธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 32,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 272 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 0.85 ทั้งนี้ ผลผลิตที่เกิดขึ้นยังไม่มากนัก เนื่องจากบางโครงการยังอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ
- SME ได้รับการพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าและบริการ ไม่น้อยกว่า 115 ราย/กิจการ พบว่ายังไม่เกิดผลผลิตจากโครงการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และอยู่ระหว่างเตรียมดำเนินการ
- SME ได้รับการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ ไม่น้อยกว่า 44 กลุ่ม/คลัสเตอร์ พบว่ายังไม่เกิดผลผลิตจากโครงการ

- SME ได้รับการส่งเสริมด้านการตลาด ไม่น้อยกว่า 52,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 1,399 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 2.69 โดยโครงการส่วนใหญ่ยังอยู่ในระหว่างการเตรียมการดำเนินงาน
- SME กลุ่ม Turn Around ได้รับการเตรียมความพร้อมในการฟื้นฟูธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 2,500 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 4,552 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 182.08 โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้กฎหมายฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ของกรมบังคับคดี ซึ่งสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จและได้ผลผลิตสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

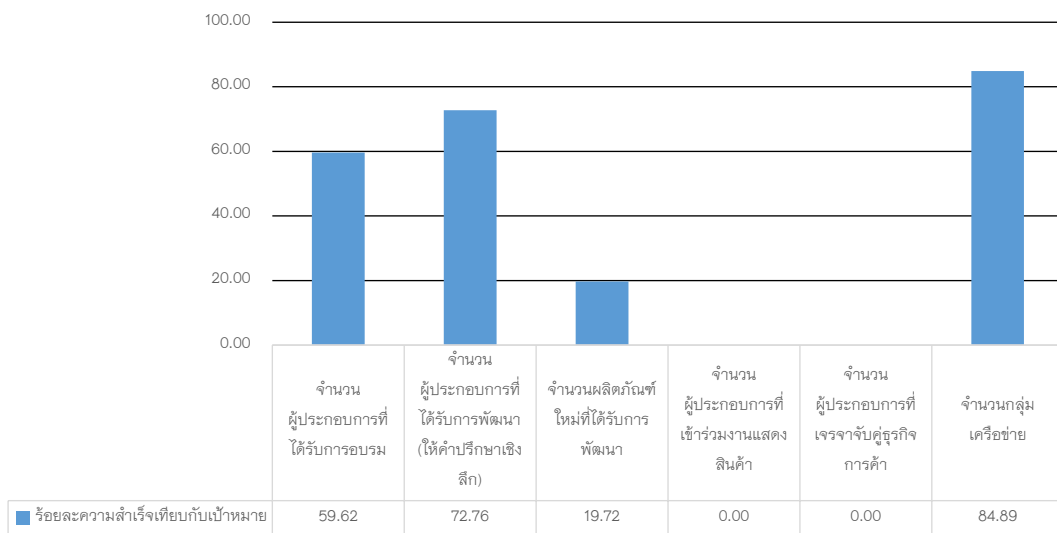
แผนภาพที่ 4.55 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

❖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไปให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรม ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่า 144,414 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 86,102 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.62 โดยกิจกรรมที่เกิดผลผลิตแล้ว ได้แก่ การพัฒนาค้าส่งค้าปลีกไทยให้เข้มแข็งและยั่งยืน การขับเคลื่อนนักธุรกิจด้วยนวัตกรรม (IDE) และการให้ความรู้กฎหมายฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น
- จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา (ให้คำปรึกษาเชิงลึก) ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่า 18,207 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 13,248 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.76 โดยกิจกรรมที่เกิดผลผลิตแล้ว ได้แก่ ศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการด้านทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (IDE Center) และโครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0

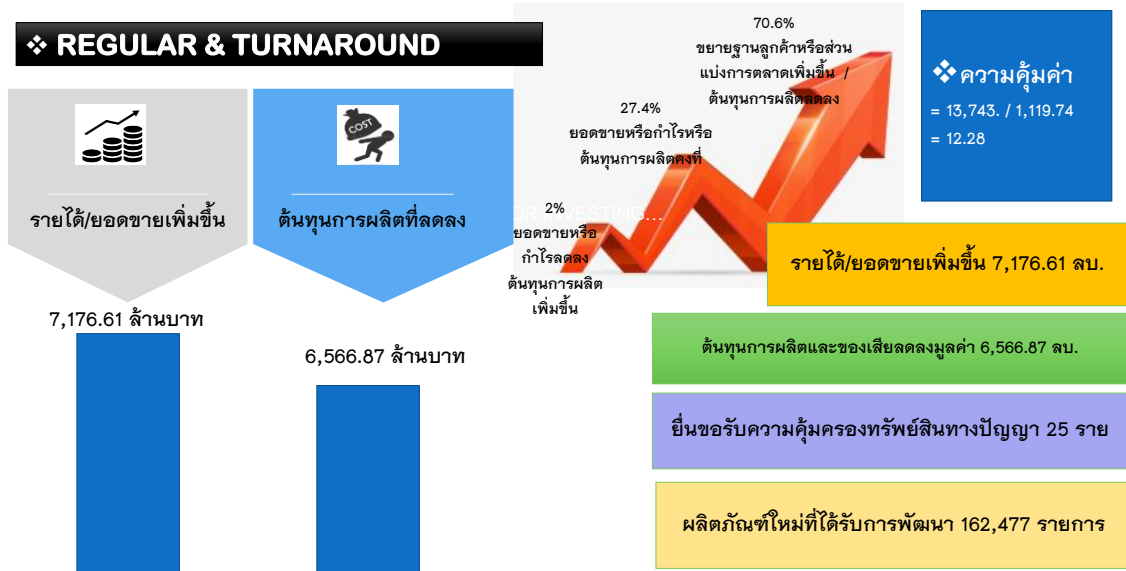
- (STEM Workforce Towards SME 4.0) เป็นต้น
- จำนวนผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนา ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่า 101,562 รายการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 20,026 รายการ คิดเป็นร้อยละ 19.72 โดยกิจกรรมที่เกิดผลผลิตแล้ว ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของอุตสาหกรรมไทย
- จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้า และจำนวนผู้ประกอบการที่เจรจาจับคู่ธุรกิจการค้าซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่า 100 ราย พบว่ายังไม่เกิดผลผลิตจากโครงการ เนื่องจากการอยู่ระหว่างการดำเนินการ
- จำนวนกลุ่มเครือข่าย ซึ่งกำหนดเป้าหมายไว้ไม่น้อยกว่า 225 กลุ่ม มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 191 กลุ่ม โดยกิจกรรมที่เกิดผลผลิตแล้ว ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร และการเพิ่มผลิตภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.56 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงาน ภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ให้มีศักยภาพมากขึ้น และให้ความช่วยเหลือ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการติดตามผลกระทบของผู้ประกอบการ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) และ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) สรุปได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.57 ผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานโดยรวมของ SME กลุ่มทั่วไป (Regular) และ SME ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around)

จากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนผ่านรูปแบบต่างๆ ทั้งการอบรมพัฒนารวม 181,663 รายการ ให้คำปรึกษาเชิงลึก จำนวน 23,007 รายการ การศึกษาดูงาน การบ่มเพาะธุรกิจ รวมทั้งการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า 2,944 ราย เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการ 162,477 รายการ และเกิดกลุ่มเครือข่าย 235 กลุ่ม โดยจากผลการสำรวจจัดเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการมีรายได้หรือยอดขายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 7,176.61 ล้านบาท สามารถลดต้นทุนการผลิตและของเสียจากการผลิตไปได้มูลค่ารวม 6,566.87 ล้านบาท และจากการสำรวจผู้ประกอบการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลง เกิดจากปัจจัยสำคัญ เช่น การวิจัยพัฒนายังไม่แล้วเสร็จ แต่ด้วยครบปีงบประมาณภาครัฐไม่ได้สนับสนุนต่อ SME ไม่มีศักยภาพในการวิจัยต่อ ผู้ประกอบการมีปัญหาด้านเงินลงทุน เป็นต้น และจากการติดตามประเมินผลพบว่าผู้ประกอบการในศักยภาพเพิ่มขึ้นไปอยู่ในระดับสามารถขยายฐานลูกค้าหรือส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นหรือมีต้นทุนการผลิตลดลงจากเดิมคิดเป็นร้อยละ 70.60

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

1. ผู้ประกอบการต้องการให้โครงการมีความต่อเนื่องและต่อยอดการดำเนินการจากผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว ซึ่งการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการดำเนินโครงการแบบเสร็จสิ้นปีต่อปี ทำให้ไม่เกิดการผลักดันผู้ประกอบการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น โครงการส่งเสริมงานวิจัย ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาการดำเนินงาน หากไม่ผลักดันต่อให้เกิดเป็นรูปธรรม SME จะไม่สามารถนำไปขอรับเงินทุนหรือนำไปดำเนินการต่อได้
2. ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการโดยการต่อยอดจากการเข้าร่วมโครงการให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม เช่น การอบรมทำการตลาดออนไลน์ซึ่งผู้ประกอบการดำเนินการแล้ว แต่ยอดขายไม่ได้เพิ่มขึ้นมากเท่าที่ควร เนื่องจากคุณภาพและราคายังไม่โดดเด่นมากพอเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาด้านสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. โครงการในลักษณะการให้คำปรึกษาแนะนำเชิงลึก สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุง แก้ไขปัญหาของกิจการได้ตรงจุดมากกว่าการเข้าร่วมโครงการอบรม ซึ่งหากที่ปรึกษามีความเชี่ยวชาญจะสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ และสามารถให้คำปรึกษาที่ผู้ประกอบการนำไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าที่ปรึกษาบางรายมีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ หรือไม่สามารถสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการได้ รวมถึงพบว่าที่ปรึกษาหลายรายไม่เข้าพบและให้คำปรึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ทำให้การให้คำปรึกษาและการพัฒนาไม่ต่อเนื่อง

4. ในการติดตามผลหลังจากที่ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการยังมีการดำเนินการไม่มากเท่าที่ควร และไม่ได้เป็นการติดตามผลในเชิงลึกหรือสามารถวัดผลในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

5. การเข้าร่วมในบางโครงการได้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายนอกเหนือจากความรู้ที่ได้รับ ซึ่งผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายในการพัฒนาต่อยอดธุรกิจได้ เช่น ผู้ประกอบการเปิดร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูป มีการติดต่อนำสินค้าของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมอบรมมาวางจำหน่ายเพิ่มเติม รวมทั้งมีการติดต่อผู้ประกอบการที่ทำบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ช่วยพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

6. ผู้ประกอบการบางส่วนต้องการให้หน่วยงานมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานจากโรงงาน/กิจการต้นแบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการเกิดแรงบันดาลใจ และสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จริงในการทำธุรกิจเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่อาจเกิดขึ้นจริงได้

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก รวมทั้งเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานมาก่อนจะไม่ทราบข้อมูลโครงการจากการประชาสัมพันธ์จากผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง

8. ในบางโครงการผู้ประกอบการที่เข้าร่วมยังไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ได้รับความรู้ หรือคำปรึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการ รวมทั้งมีการเชิญชวนเข้าร่วมโครงการที่ให้ความรู้ในเรื่องลักษณะเดียวกันจากหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเข้าร่วม

9. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือหรือพัฒนา SME ของหน่วยงานต่างๆ ไม่ได้ถูกรวบรวมไว้ในระบบฐานข้อมูลเดียวกัน ประกอบกับผู้ประกอบการไม่ทราบว่ามีการสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง ทำให้เมื่อผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ หรือต้องการรับการสนับสนุนต้องค้นหาจากหน่วยงานต่างๆ เอง

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

1. หน่วยงานที่ดำเนินโครงการควรจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการ SME โดยมีการสำรวจความต้องการ สภาพปัญหาของ SME แต่ละกลุ่ม และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อเป็นข้อมูลในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์โครงการ และสามารถวางแผนในการพัฒนาช่วยเหลือ SME ในตรงตามความต้องการของแต่ละกลุ่ม เช่น การส่งเสริม SME กลุ่มทั่วไป (Regular) ควรเน้นการอบรมให้ความรู้ การสร้างเครือข่าย หรือการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ เพื่อให้สามารถขยายตลาดลูกค้ากลุ่มใหม่ ในขณะที่กลุ่มผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn Around) ควรเน้นกิจกรรมโครงการที่มีลักษณะการให้ความช่วยเหลือให้กิจการมีโอกาสฟื้นฟูธุรกิจหรือสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เป็นต้น
2. ควรมีการเพิ่มการติดตามผลลัพธ์ของผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ เช่น มีการเพิ่มรายได้ มีการพัฒนาจนผ่านมาตรฐานหรือไม่ โดยอาจมีการสุ่มติดตามในเชิงลึกบางพื้นที่ หรือการสอบถามทางโทรศัพท์ผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุน แล้วนำข้อสังเกตมาปรับปรุงแผนงานในปีต่อไป
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม พัฒนา SME ควรมีการขยายขอบเขตมาตรฐาน/ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่ใช้ในการอบรมหรือให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่น ด้านมาตรฐานอื่นๆ ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อช่วยสนับสนุนให้ SME มีการพัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้น
4. ในการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ ควรมีการสำรวจข้อมูลความต้องการ ความคาดหวัง ศักยภาพของแต่ละพื้นที่ในการสร้างเครือข่าย โดยอาจสร้างรูปแบบเครือข่ายในลักษณะเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตจากต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ หรือสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการรายย่อยกับรายใหญ่เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงปัจจัยการผลิตและโอกาสทางธุรกิจ
5. ควรมีหน่วยงานกลางที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือ หรือพัฒนา SME ของหน่วยงานต่างๆ ไว้ที่จุดเดียว และควรมีการรวบรวมข้อมูลความต้องการ ปัญหาเป็นฐานข้อมูลในภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใช้ในการจัดทำโครงการที่ไม่เกิดความซ้ำซ้อนกัน

3) การส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจไทย สะท้อนจากเครื่องชี้ตัวเลข SME พบว่า จำนวน SME ในระบบเศรษฐกิจไทยทั้งสิ้น 3,004,679 ราย คิดเป็น 99.7% ของจำนวนผู้ประกอบการทั่วประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการจ้างงาน SME ชัยบออยู่ที่ 11,747,093 ราย หรือคิดเป็น 78.5% ของการจ้างงานทั่วประเทศ การส่งเสริมผู้ประกอบการที่มีศักยภาพให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการผลักดันประเทศให้บรรลุเป้าหมายในภาพรวม

ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ สามารถผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า และมีตลาดรองรับการผลิตในระดับหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตามกลุ่มนี้ยังคงต้องการสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งที่มีศักยภาพสูง สามารถส่งออกสินค้า/บริการสู่ตลาดโลกได้ การสนับสนุนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของ

ผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงเน้นไปในด้านการให้ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานในระดับสากล รวมถึงการสนับสนุนด้านการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้ประกอบการ อาทิ การส่งเสริมการขายประชาสัมพันธ์ ออกงาน roadshow E-Market ในระดับสากล เพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายในตลาดระดับสูง (Hi-End) และระดับสากล นอกจากนี้ อาจมีการส่งเสริมด้านการรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย(Cluster) ในด้านการผลิตหรือการค้า เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ/สร้างอำนาจการต่อรอง หรือบุกเบิกขยายฐานลูกค้าร่วมกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนผู้ประกอบการกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นไปในประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่

- **ด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม**

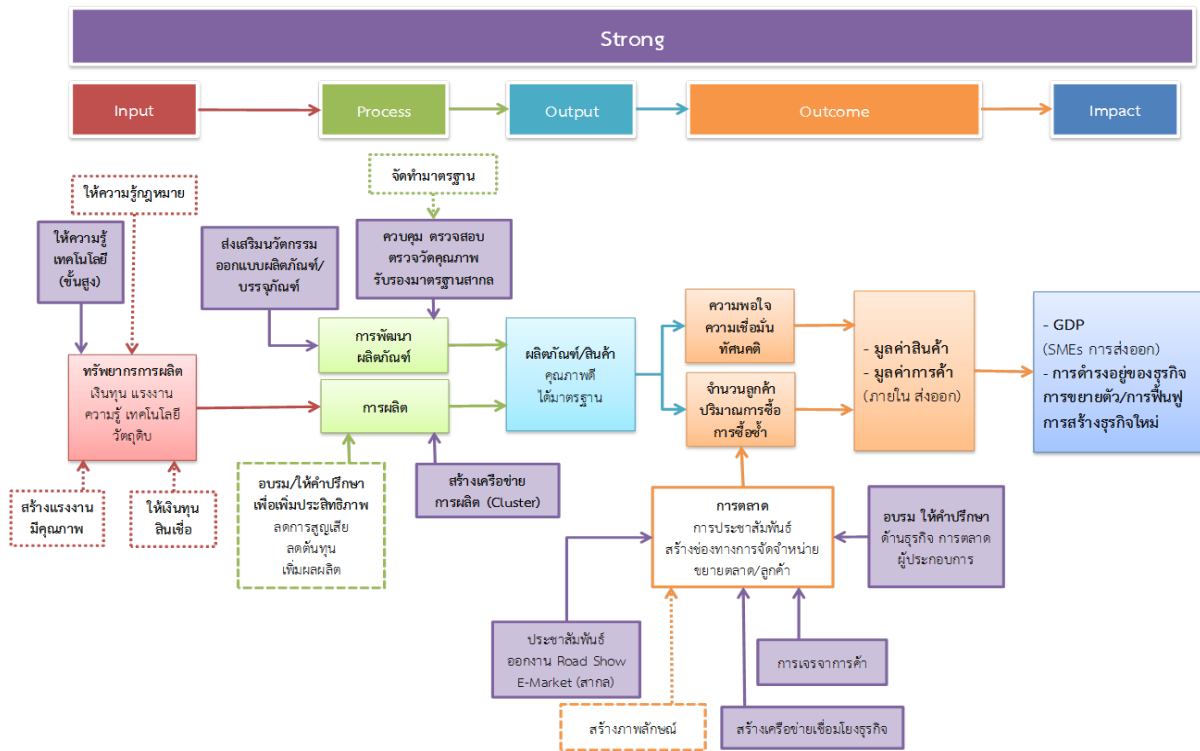
กิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการในการนำเทคโนโลยีหรือผลงานวิจัยมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม อาทิ โครงการพัฒนากลไกสนับสนุนความสามารถ SME ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ) และโครงการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่อุตสาหกรรม 4.0 (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- **ด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล**

กิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษาหรือการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐาน อาทิ การให้บริการปรึกษาการจัดเตรียมเอกสารสำหรับเครื่องมือแพทย์โดยใช้ Common Submission Dossier Template (CSDT) หรือการให้บริการปรึกษาการจัดทำระบบจัดการคุณภาพมาตรฐานคุณภาพ ISO 13485 (ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)) และโครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐาน (กรมวิทยาศาสตร์บริการ) เป็นต้น

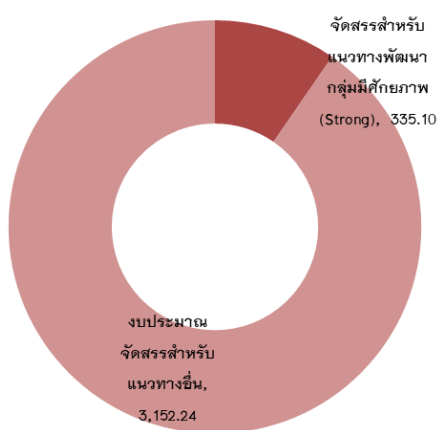
- **ด้านการพัฒนาช่องทางการตลาด**

กิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการพัฒนาช่องทางตลาด อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (Creative Business) (ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ (BOI) และโครงการพัฒนาช่องทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ SME (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจเพื่อขยายตลาดผู้ประกอบการ อาทิ การยกระดับธุรกิจเฟรนไชน์สู่ตลาดโลก (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) , โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดสากล (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) และการยกระดับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่ตลาดโลก (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

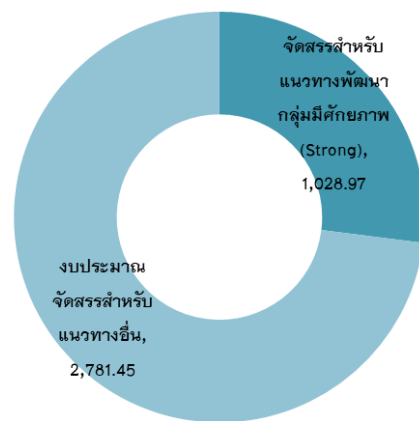

แผนภาพที่ 4.58 กิจกรรม โครงการ ภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่า งบประมาณของการดำเนินการ ได้จัดสรรมายังแนวทางในการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 335.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.61 ของงบประมาณทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็น 1,028.97 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 27.00

แผนภาพที่ 4.59 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ ปี 2560 สำหรับการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

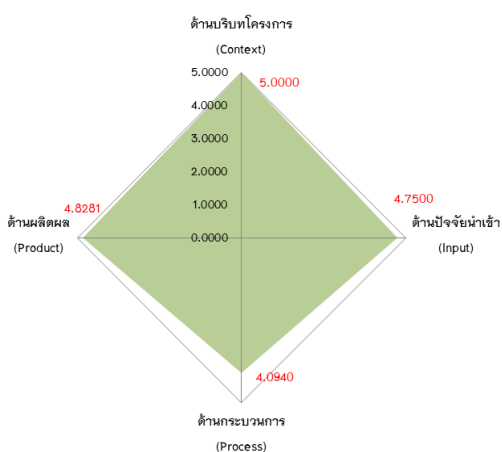
แผนภาพที่ 4.60 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณ ปี 2561 สำหรับการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น รวม 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการเพิ่มเติมอีก 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)

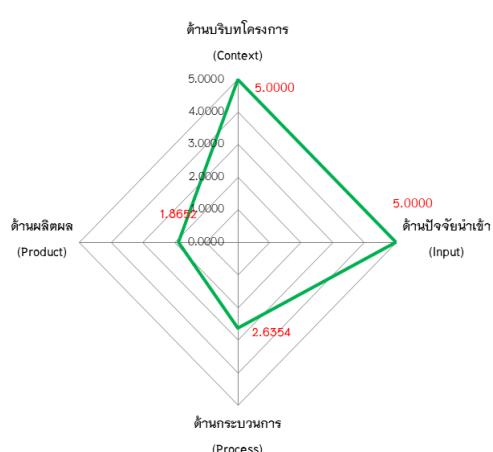
โดยผลการประเมินกิจกรรมแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น จะนำไปตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2560 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 4.6344 และผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่า ขณะนี้มีผลการประเมินแผนงานโครงการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 3.0367 คะแนน

แผนภาพที่ 4.61 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ปี 2560

แผนภาพที่ 4.62 ผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขัน ปี 2561

จากการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้าน สำหรับปี 2560 จะเห็นได้ว่า ด้านบริบทโครงการได้คะแนนสูงที่สุดอยู่ที่ 5.0000 คะแนน รองลงมาคือด้านผลิตผล ได้ 4.8281 คะแนน ด้านปัจจัยนำเข้า 4.7500 คะแนน และด้านกระบวนการ 4.0940 คะแนน และผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่า ด้านบริบทโครงการและด้านปัจจัยนำเข้าได้คะแนนสูงที่สุดอยู่ที่ 5.0000 คะแนน รองลงมาคือด้านกระบวนการ ได้ 2.6354 คะแนน และด้านผลิตผล 1.8652 คะแนน โดยสาเหตุที่ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยและคะแนนบางด้านของปี 2561 น้อยกว่าปี 2560 เนื่องจากโครงการของปี 2561 ส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมแต่ละมิติ ดังนี้

1.2 ความเหมาะสมของโครงการ (Context)

จากผลการประเมินด้านความเหมาะสมของโครงการ (Context) พบว่าปี 2560 และปี 2561 มีผลการประเมินที่ได้คะแนนเท่ากัน คือ 5.0000 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

และจากแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.63 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ และการพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Society) เพื่อสร้างผู้ประกอบการทางธุรกิจ เนื่องจากการพัฒนาเพิ่มผลิตภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อก้าวกระโดดไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการที่โดดเด่นในด้านเศรษฐกิจ ฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรม และบริการ แห่งอนาคตที่จะเพิ่มรายได้จากฐานเดิม และต่อยอดไปสู่การสร้างฐานรายได้ใหม่ การยกระดับคุณภาพและ ประสิทธิภาพการผลิต ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ด้านวัตถุดิบ พันธุ์ กระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ การแปรรูปและการพัฒนาความต้องการของตลาด การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตลอดห่วงโซ่การผลิต เน้นการพัฒนาสู่มาตรฐานเป็นระดับสากลมากขึ้น และการแสวงหาโอกาสในการขยายสู่ตลาดสากล

ผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่าแผนงานโครงการในปี 2560 จะเป็นการมุ่งเน้นการสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ เช่น กฎระเบียบ ทรัพย์สินทางปัญญา แหล่งเงินทุน การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัย การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในระดับ SME การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และการแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย เพื่อขยายตลาด ผลักดันสู่การส่งออก และแผนงานโครงการในปี 2561 ส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่ให้ความสำคัญกับส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในระดับ SME นอกจากนี้ จะเป็นโครงการนี้มุ่งเน้นสาขาบริการที่เสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทย (Thainess) เช่น ธุรกิจบริการสุขภาพและการเสริมสร้างสุขภาวะ (Health and Wellness Services) และสถานบริการสุขภาพและความงาม (Wellness) และการส่งเสริมธุรกิจบริการทางการแพทย์ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น จากผู้ซื้อเทคโนโลยีไปสู่ การเป็นผู้ผลิตและขายเทคโนโลยีโดยเสริมในระดับภาพประเทศ การแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย เพื่อขยายตลาด ผลักดันสู่การส่งออก และการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัย อย่างไรก็ตาม จากการสุ่มติดตามประเมินผลจากผู้ประกอบการ SME ในกลุ่ม Strong พบว่า ผู้ประกอบการยังประสบปัญหาในขยายตลาดในกลุ่มลูกค้าหรือตลาดใหม่ๆ หรือการขยายกิจการในรูปแบบแฟรนไชส์ เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลว่าควรจะไปขอรับการสนับสนุนหรือการพัฒนาจากหน่วยงานใดที่มีความเหมาะสม ดังนั้น ส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น อาจต้องทำงานเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ เพื่อเข้าถึง SME ที่มีศักยภาพ (Strong) และให้คำปรึกษาแนะนำได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น

❖ **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

▪ **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการผลิตและบริการ

- **ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม**

ข้อ 1) พัฒนาต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ เพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภค อาทิ โครงการพัฒนาตลาดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นต้น

- **ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน**

ข้อ 1) ส่งเสริมการทำตลาดเชิงรุก สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ แสวงหาตลาดใหม่ สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้ผลิตได้และขายเป็นในการทำธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาช่องทางการตลาด การพัฒนามาตรฐานสินค้า และการสร้างเครือข่ายกับธุรกิจขนาดใหญ่ อาทิ การขยายตลาดการค้าด้วย e-Commerce และโครงการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสร้างสรรค์ (Creative Business) เป็นต้น

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรู้จักการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการผลิต การขาย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการ

ที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม และด้านการยกระดับการผลิตและการบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล และโครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธ์การส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 8 และยุทธศาสตร์ที่ 10 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

ข้อ 3.2 พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

- ข้อ 3.2.3 ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่ให้ความรู้/ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการในการผลิตสินค้า/บริการให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.1 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสนับสนุนผู้ประกอบการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้สารสนเทศในองค์กร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายและการเชื่อมโยงวัตถุดิบ แหล่งผลิต ตลาด เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม โครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและการรวมรวบกลุ่มอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เนื่องจากมีการส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล หรือ E-commerce

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.2 ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างนวัตกรรมในธุรกิจ สามารถเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันได้ ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาเทคโนโลยี/พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

ข้อ 3.1 การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

- ข้อ 3.1.3 ภาคกลาง : พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ เนื่องจากมีกิจกรรม โครงการที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจในภาคกลาง ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า/บริการ อาทิ การพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจ SME เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพตลอดจนยกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

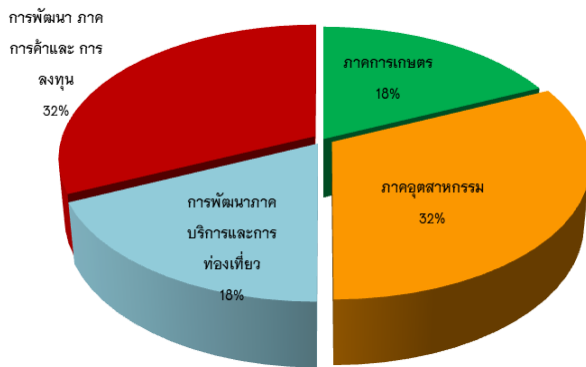
ข้อ 3.1 ขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย โดยการผลักดันให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางเศรษฐกิจที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลเต็มที่ รวมถึงการแสวงหาตลาดใหม่ และพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ

ข้อ 3.4 ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (Outward investment) ของผู้ประกอบการไทย

- ข้อ 3.4.1 พัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจและช่องทางส่งออกในอนุภูมิภาค และพัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากลเพื่อให้สามารถริเริ่มธุรกิจระหว่างประเทศได้

ดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขยายตลาดหรือการสร้างเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการไทย อาทิ โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ งานดำเนินการตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ การยกระดับธุรกิจเฟรนไชน์สู่ตลาดโลก โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ SME สู่ตลาดสากล เป็นต้น

ผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ากิจกรรมแผนงานโครงการ เป็นการส่งเสริมในภาคการค้าและการลงทุนและภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด ในสัดส่วนที่เท่ากันที่ร้อยละ 32 รองลงมาคือ ภาคการเกษตรและภาคบริการและการท่องเที่ยว ในสัดส่วนที่เท่ากันเช่นกันที่ร้อยละ 18

แผนภาพที่ 4.64 สัดส่วนแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับประเภทธุรกิจ SME

ยกตัวอย่างกิจกรรมแผนงานโครงการว่าอยากภาคการค้าและการลงทุน เช่น เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ภาคอุตสาหกรรม เช่น โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคการเกษตร เช่น โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสาขาเป้าหมาย

การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาล ภาคบริการและการท่องเที่ยว เช่น โครงการพัฒนาช่องทางการตลาดสำหรับผู้ประกอบการ SME

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์ที่กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการส่งเสริม SME ในกลุ่มที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้นมีความสอดคล้องกับ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนา SME รายประเดิม เนื่องจากแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้มีการบริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบวงจรแก่ SME การขยายปริมาณ การให้บริการถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้ SME ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น และมีกิจกรรม สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีที่ครบถ้วนมากขึ้น เช่น จากเดิมที่เป็นการทดลองผลิตในห้องทดลอง (Lab Scale) ให้ขยายกิจกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (Commercialization Scale) การเสริม กิจกรรมทางการตลาดให้ SME มีโอกาสในการทดสอบตลาด ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดและพัฒนา เทคโนโลยีให้กับ SME นั้นเกิดประสิทธิผลสูงสุด SME สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ได้จริงในการ ประกอบธุรกิจ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ในการยกระดับเทคโนโลยี เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพัฒนาระดับเทคโนโลยีให้ SME รวมทั้งมีกิจกรรมการเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ มุ่งเสริมสร้างความรู้ให้ SME ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการส่งออกมาก่อน หรือเพิ่งเริ่มมีการส่งออก โดยการให้ความรู้ทั้งที่เป็นการฝึกอบรม การให้ความรู้ ผ่านทางระบบ On-line ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ SME ผู้ส่งออกรายใหม่ เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินธุรกิจด้านการส่งออก ให้มากขึ้น และให้ความช่วยเหลือแก่ SME ที่ยังไม่เคยส่งออกมาก่อน ให้ความรู้ด้านการขยาย ช่องทางการตลาดต่างประเทศ

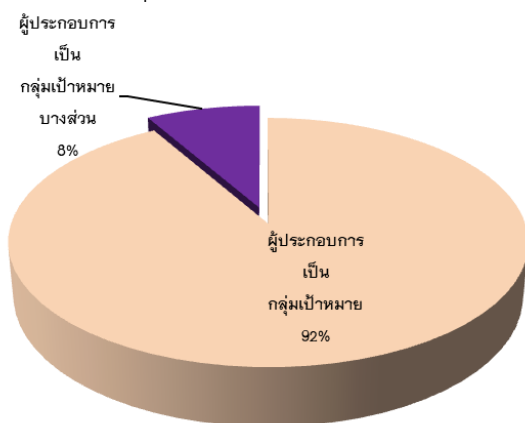
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถ SME เฉพาะกลุ่ม เนื่องจากกิจกรรมแผนงานโครงการเป็นการสนับสนุนให้ SME เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ระดับสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

และจากการผลการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ากิจกรรมแผนงานโครงการในปี 2560 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 5 โครงการ และยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 1 โครงการ ในส่วนของโครงการในปี 2561 พบว่า สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 11 โครงการ และยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 4 โครงการ โดยตัวอย่างโครงการที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ที่ 1 เช่น โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้สามารถเข้าถึงการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม และยุทธศาสตร์ที่ 2 เช่น โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพ ในส่วนของกิจกรรมให้บริการปรึกษาการจัดเตรียมเอกสารสำหรับเครื่องมือแพทย์โดยใช้ Common Submission Dossier Template (CSDT) หรือการให้บริการปรึกษาการจัดทำระบบจัดการคุณภาพมาตรฐาน ISO 13485

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) :

จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่าปี 2560 และปี 2561 มีผลการประเมินในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 4.7500 และ 5.0000 ตามลำดับ โดยปัจจัยนำเข้าหลักในการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และความรู้ความสามารถของบุคลากรที่บริหารโครงการ

แผนภาพที่ 4.65 สัดส่วนโครงการที่ผู้ประกอบการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ

โดยจากผลการประเมินพบว่า การดำเนินโครงการมีผู้ประกอบการเป็นกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โครงการคิดเป็นร้อยละ 92 โดยหน่วยงานร่วมมีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าร่วมโครงการอย่างชัดเจน มีเกณฑ์และขั้นตอนการคัดเลือกโครงการที่มีมาตรฐาน ในส่วนของหน่วยงานที่ได้ผู้ประกอบการที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ได้รวบรวมผลตอบรับเพื่อนำไปปรับปรุงและผ่อนปรนเกณฑ์การคัดเลือกของโครงการปีถัดไป หรือพัฒนากระบวนการในการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ดียิ่งขึ้น

แผนภาพที่ 4.66 สัดส่วนโครงการที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการบริหารโครงการ

และจากการประเมินยังพบว่าผู้รับผิดชอบโครงการทั้งหมดร้อยละ 100 มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการบริหารโครงการ หรือหากหน่วยงานเจ้าของโครงการ ไม่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาเชิงลึก ก็จะมีการสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนั้นๆ โดยเฉพาะในการร่วมดำเนินโครงการ

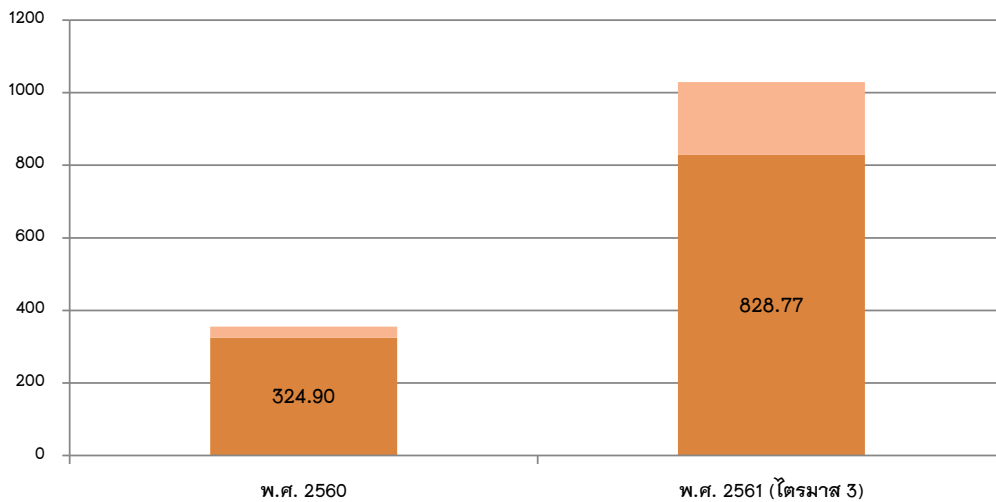
สำหรับงบประมาณ หรือเครื่องมือวัสดุในการประเมินผล มีการสัมภาษณ์ความเพียงพอของงบประมาณพบว่าหน่วยงานมีการปรับแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ โครงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานโดยทั่วไปในการบริหารโครงการ ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์พิเศษที่กระทบหรือถ้ามีก็มีการจัดซื้อภายใต้โครงการ

1.3 กระบวนการ (Process)

จากผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่าปี 2560 และปี 2561 มีผลการประเมินในระดับดีและน้อย ที่ระดับคะแนน 4.0940 และ 2.6354 ตามลำดับ โดยการประเมินผลมิติกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินการบริหารจัดการของหน่วยงานร่วมและความคิดเห็นของกลุ่ม SME ที่มีการสุ่มสำรวจ โดยมีปัจจัยสำคัญสะท้อนความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ดังนี้

- การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

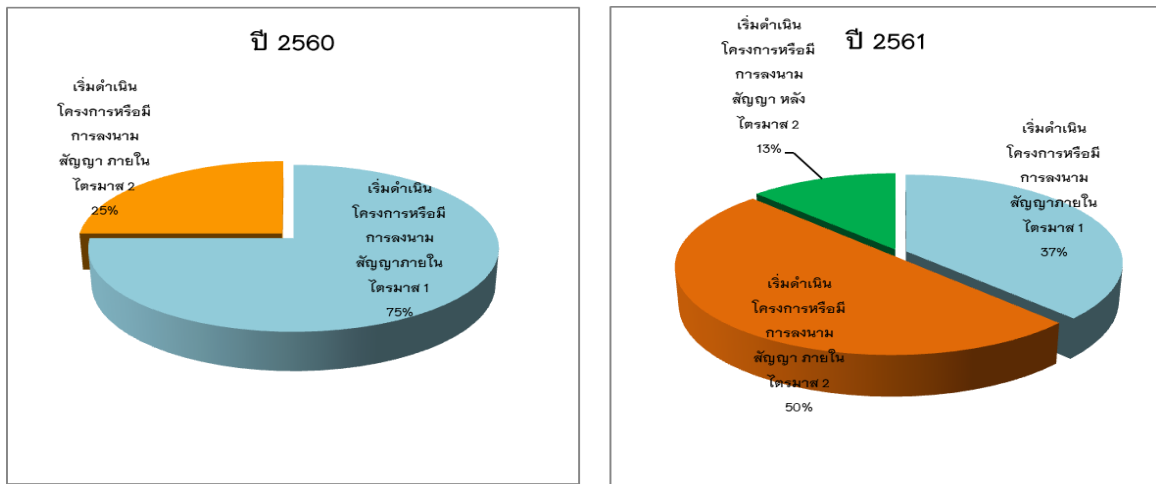

แผนภาพที่ 4.67 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2561

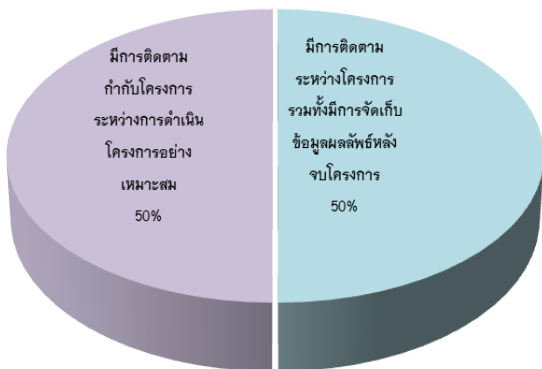
จากข้อมูลพบว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พบว่าได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 355.0970 ล้านบาท มีการใช้จ่ายแล้ว 324.90 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 91.49 และเป้าหมายผลผลิต 4,000 หน่วย ในไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นจำนวน 7,019 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 175.48 จากผลผลิตที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้ พบว่ามีหลายโครงการที่ได้ผลผลิตสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 1,028.97 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายแล้ว 828.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 80.54 และมีเป้าหมายผลผลิต 8,000 หน่วย ในไตรมาสที่ 2 เกิดผลผลิตขึ้นจำนวน 507 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 6.34 จากผลพบว่าการเบิกจ่ายอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างน้อย เกิดจากหลายโครงการยังไม่เริ่มดำเนินงาน ส่งผลให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้อัตราที่น้อยด้วย ซึ่งผลผลิตที่เกิดขึ้นมาจาก SME ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่า รวมถึงได้รับการส่งเสริมการสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดในระดับสากล ส่วนการได้รับการพัฒนาในด้านการรับรองมาตรฐานระดับสากลยังไม่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้

■ **การบริหารโครงการ**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2560 และการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่า ปี 2560 ภาพรวมสามารถเริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาได้เร็วกว่า ปี 2561 เนื่องจากปี 2561 ได้รับผลกระทบจาก พรบ.จัดซื้อจัดจ้าง ที่มีการประกาศออกมา ทำให้โครงการเริ่มดำเนินการได้ล่าช้าออกไปกว่าเดิม

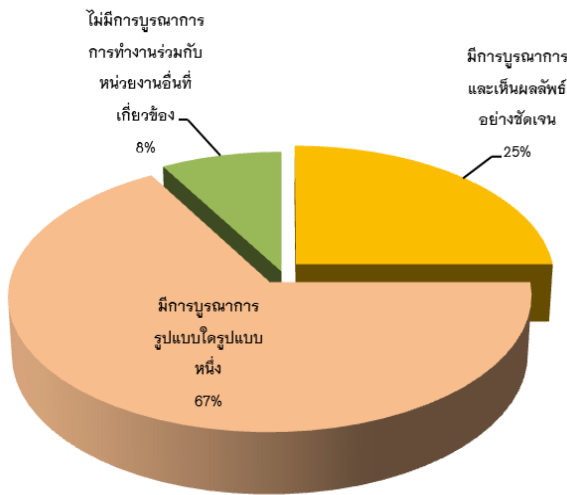

แผนภาพที่ 4.68 สัดส่วนโครงการภายใต้แผนงานโครงการทางการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 ที่เริ่มดำเนินการแต่ละไตรมาส

แผนภาพที่ 4.69 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยงานร่วม

และจากการประเมินพบว่า หน่วยงานมีการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ โดยเป็นหน่วยงานที่มีการติดตาม กำกับโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม ร้อยละ 50 และเป็นหน่วยงานที่มีการติดตาม ระหว่างโครงการ รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์หลังจบโครงการ อีกร้อยละ 50 ยกตัวอย่างการติดตามโครงการที่ดี เช่น มีการจัดจ้างที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการเพื่อเก็บข้อมูลผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น หลังจบการดำเนินโครงการ เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.70 การบูรณาการของหน่วยงาน

สำหรับการดำเนินการ หน่วยงานมีการดำเนินงานและบริหารจัดการในรูปแบบบูรณาการโดยแบ่งออกเป็นโครงการที่มีการบูรณาการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ร้อยละ 67 โครงการที่มีการบูรณาการและเห็นผลลัพธ์อย่างชัดเจน ร้อยละ 25 และโครงการที่ไม่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 8 อย่างไรก็ตามข้อสังเกตสำหรับโครงการที่มีการบูรณาการเพียงแค่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาจจะยังมีช่องว่างในการร่วมดำเนินการหรือส่งต่อ SME ให้กับหน่วยงานร่วมอื่นอยู่บ้าง เพื่อให้การบูรณาการสามารถเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนและสมบูรณ์

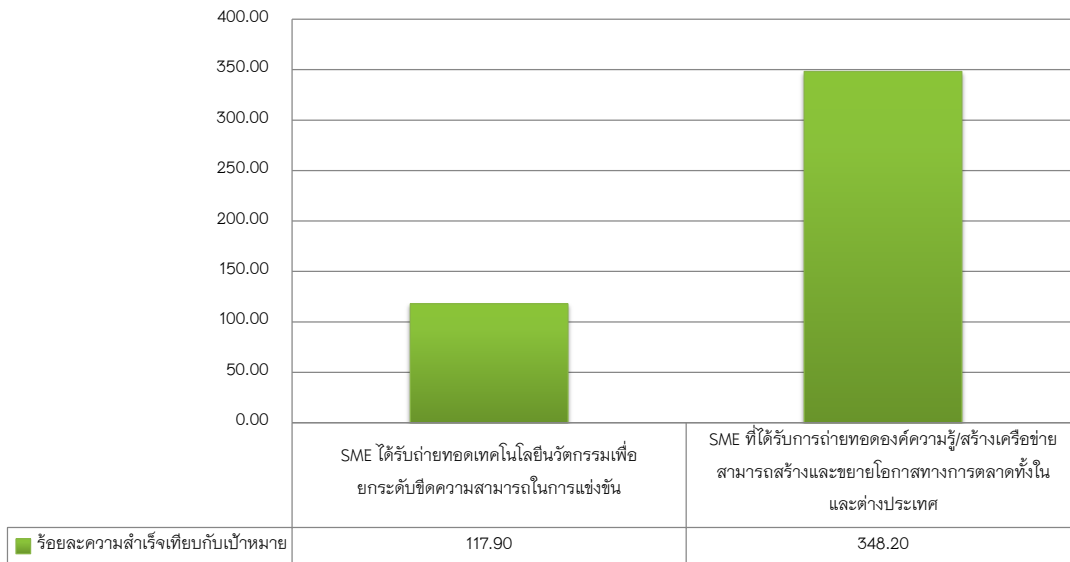
1.4 ด้านผลผลิต (Product)

จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตาม พบว่าการดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) SME ได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันไม่น้อยกว่า 3,000 กิจการ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 จำนวน 3,537 หน่วย คิดเป็น ร้อยละ 117.90 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ อาทิ โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้วยเทคโนโลยีมาตรวิทยา โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) และโครงการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้วยงานนวัตกรรมด้านรังสีดำเนินการโดยสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นต้น
- 2) SME ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้/สร้างเครือข่าย สามารถสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศไม่น้อยกว่า 1,000 กิจการ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 จำนวน 3,482 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 348.20 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ อาทิ โครงการจัดนำผู้ผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมไทยร่วมงานแสดงชิ้นส่วนอุตสาหกรรมระดับนานาชาติ และโครงการกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น

แผนภาพที่ 4.71 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

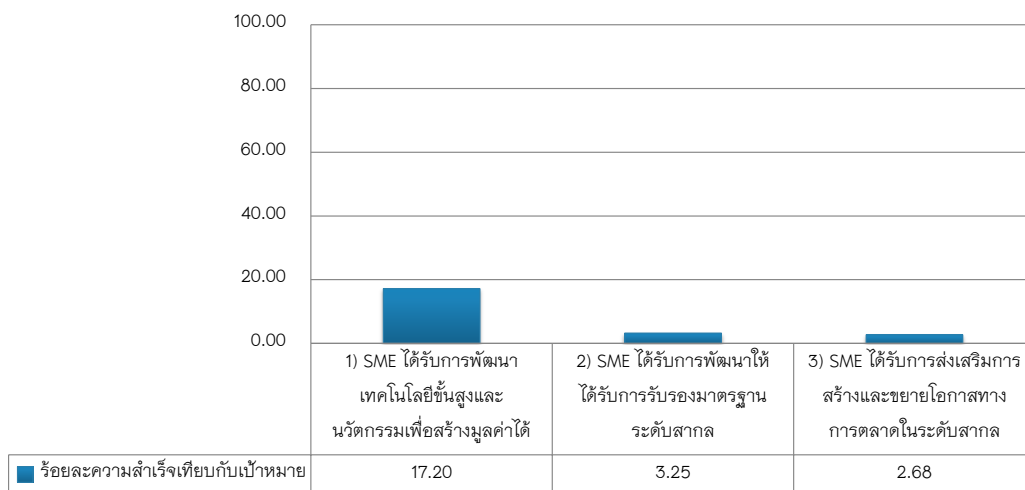
จากแผนภาพที่ 4.71 จะเห็นได้ว่า แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 สามารถดำเนินการได้ดีกว่าเป้าหมายมาก โดยมีผลผลิตหรือผลการดำเนินงานสูงกว่าร้อยละ 100 ในทั้ง 2 ตัวชี้วัด

❖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ ไตรมาส 1)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) SME ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าได้ไม่น้อยกว่า 2,000 ราย/กิจการ ซึ่งมีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 จำนวน 344 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 17.20 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) ผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเชิงลึกให้กับ SME โดยส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาด้าน Improvement process ด้าน standard และด้าน Improvement product
- 2) SME ได้รับการพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล ไม่น้อยกว่า 400 ราย/กิจการ ซึ่งมีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 จำนวน 13 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 3.25 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการเพิ่มคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)

3) SME ได้รับการส่งเสริมการสร้างและขยายโอกาสทางการตลาดในระดับสากล ไม่น้อยกว่า 5,600 ราย/กิจการ ซึ่งมีความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 จำนวน 150 ราย/กิจการ คิดเป็นร้อยละ 2.68 โดยมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ คือ โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) ผลผลิตที่เกิดขึ้นมาจากการจัดสัมมนาสร้างอาชีพด้วยเฟรนไชส์ จำนวน 1 ครั้ง

แผนภาพที่ 4.72 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 1)

จากแผนภาพที่ 4.72 จะเห็นได้ว่า แผนงานโครงการส่งเสริม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันได้มากขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ยังมีความคืบหน้าต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้ง 3 ตัวชี้วัด สาเหตุอาจเนื่องมาจากหลายโครงการยังไม่เริ่มดำเนินงาน ส่งผลให้ผลผลิตหรือผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้ยังมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายค่อนข้างมาก

❖ ผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงาน

สำหรับการส่งเสริมกลุ่ม SME ที่มีศักยภาพ (Strong) พบว่าผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อยกระดับศักยภาพให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยจากผลการประเมินและการสำรวจข้อมูลพบว่าเกิดการจับคู่ธุรกิจ และเกิดโอกาสที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานสากล คิดเป็นมูลค่าคำสั่งซื้อจากการจับคู่ธุรกิจการค้าและเข้าร่วมงานแสดงสินค้ามูลค่ารวม 2,046.07 ล้านบาท ตลอดจนได้รับการพัฒนาทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ 1,064.99 นอกจากนี้ยังพบว่าหากสามารถยกระดับเข้าสู่มาตรฐานสากลได้ คาดการณ์ว่าโอกาสทางการตลาดจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-30

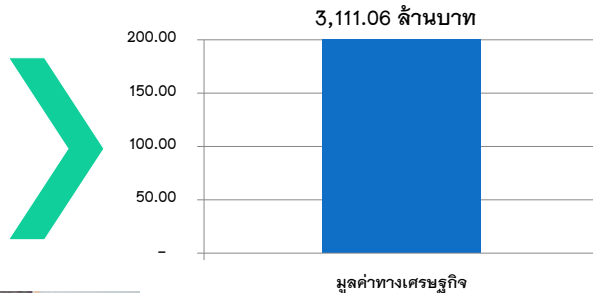
❖ STRONG

มูลค่าคำสั่งซื้อจากการจับคู่ธุรกิจการค้าและ
เข้าร่วมงานแสดงสินค้า และยอดขายรวม
2,046.07 ล้านบาท

โอกาสทางการตลาดจากการที่ SME
มีมาตรฐาน เพิ่มขึ้น 10% – 30%

ต้นทุนการผลิตลดลง 1,064.99 ล้านบาท

❖ ความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นใน 1 ปี = $3,111.06 / 324.89 = 9.58$

แผนภาพที่ 4.73 ผลสัมฤทธิ์ของการส่งเสริม SME กลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ (Strong)

โดยจากการที่โครงการเข้าไปสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ในปี 2560 และ ปี 2561 มีจำนวนผู้ประกอบการที่เจรจาจับคู่ธุรกิจได้ 7,077 ราย และจำนวนธุรกิจที่ได้รับการพัฒนาด้านมาตรฐานสากลในปี 2560 ทั้งสิ้น 32 ราย ส่งผลให้เกิดยอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 1,015.72 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้น 1,030.35 ล้านบาท และยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ 9.47 ล้านบาท นอกจากนี้ ผลที่เกิดขึ้นในเชิงประสิทธิภาพการผลิต ได้แก่ ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ 27.04 และร้อยละที่ลดลงของของเสียที่ร้อยละ 3 และคาดการณ์จากกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะเกิดมูลค่าเพิ่มภายใน 1 ปีอีก 339.634 ล้านบาท นอกจากนี้จากการส่งเสริมและพัฒนาพบว่าผู้ประกอบการรายใหม่ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ 324 ราย มีผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ได้รับการพัฒนาออกสู่ตลาดรวม 1,145 ผลิตภัณฑ์

❖ ข้อสังเกตจากการติดตามประเมินผลผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนา

1. ผู้ประกอบการ SME ต้องการพัฒนาทักษะความรู้ที่จะนำไปใช้ในการขยายกิจการหรือธุรกิจ เช่น ทักษะการเจรจาต่อรองทางการค้ากับต่างประเทศ การขยายธุรกิจแฟรนไชส์
2. โครงการที่เป็นการจับคู่ธุรกิจพบว่าบางโครงการ สามารถเลือกคู่เจรจาได้เหมาะสม สามารถจับคู่ได้ประสบความสำเร็จสูง ในขณะที่บางโครงการพบว่าหน่วยงานไม่ศึกษาทั้ง 2 ฝ่าย รวมทั้งต่างฝ่ายไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเจรจาต่อรองได้และไม่มีคนกลางช่วยเหลือ ก็ทำให้การเจรจาไม่ราบรื่นหรือได้ข้อตกลงที่ดีพอ
3. หน่วยงานควรมีการติดตามผลการดำเนินโครงการในเชิงความยั่งยืนด้วย เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มี การดำเนินการติดตามในเชิงประจักษ์และเป็นรูปธรรมว่า กลุ่มเป้าหมายของโครงการมีการนำผลผลิตของโครงการไปใช้ประโยชน์และต่อยอดได้จริงทุกกลุ่มหรือไม่

4. หน่วยงานควรมีการเข้าไปดำเนินการร่วมกันหน่วยงานอื่นในการประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการสนใจเข้าร่วมโครงการ
5. การเตรียมการของหน่วยงานเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการเป็นไปค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่ได้มีการศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการหรือเพื่อทราบว่าผู้ประกอบการต้องการการสนับสนุนด้านใดอย่างเป็นรูปธรรมก่อน
6. เมื่อดำเนินการโครงการไประยะหนึ่ง หน่วยงานพบว่าผู้ประกอบการบางรายมีคุณสมบัติไม่เพียงพอที่จะได้รับการสนับสนุนส่งต่อการส่งออกต่างประเทศ

❖ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุง

1. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ แต่ต้องการขยายตลาดในกลุ่มลูกค้าหรือตลาดใหม่ๆ หรือการขยายกิจการในรูปแบบแฟรนไชส์ บางส่วนยังไม่ทราบข้อมูลว่าสามารถจะขอรับการสนับสนุนหรือการพัฒนาจากหน่วยงานใดที่มีความเหมาะสม
2. ในกิจกรรมการจับคู่ธุรกิจ ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายคู่เจรจาการจัดคนกลางในการประสานเรื่องการสื่อสารสองฝ่าย

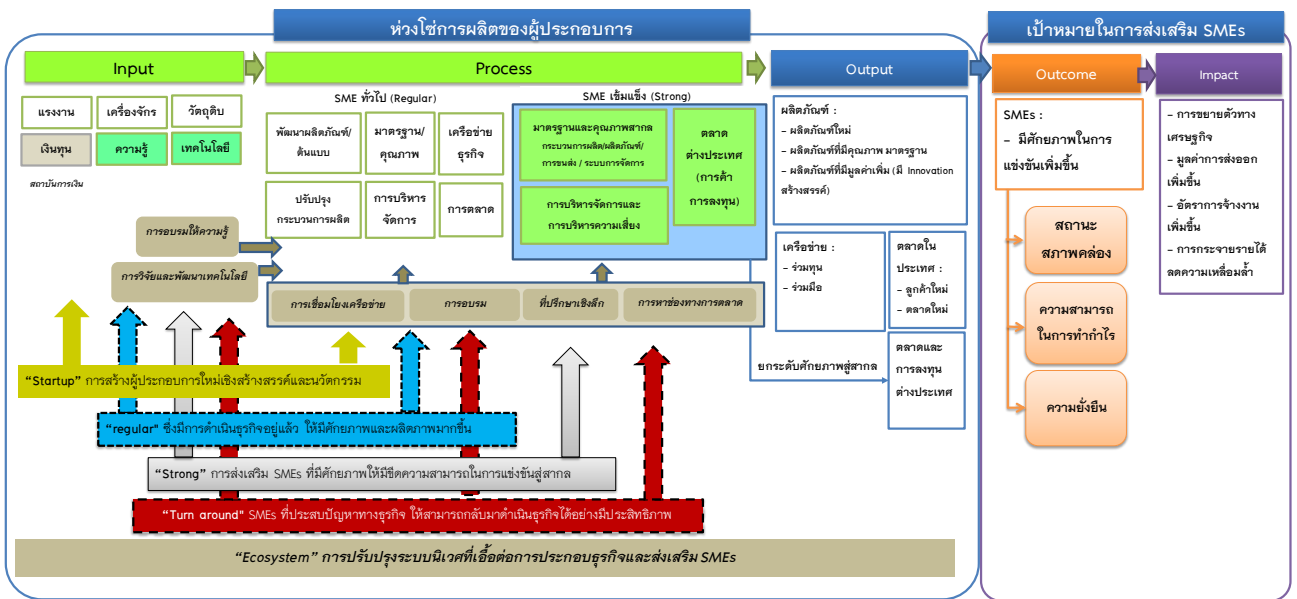
4) การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

ตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2560-2564) พันธกิจหนึ่งของแผนฯ ซึ่งมีความสำคัญ คือ การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SME โดยดำเนินการปรับปรุงพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประกอบการธุรกิจของ SME ให้อยู่ในรูปแบบที่ช่วยสนับสนุนการเริ่มต้นธุรกิจและการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ SME ยกตัวอย่างเช่น การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือแบบครบวงจร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นได้โดยสะดวก การมีขั้นตอนที่ชัดเจนในการติดต่อกับภาครัฐที่ช่วยให้บริการได้รวดเร็ว การให้สิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และการมีกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม SME แต่ละกลุ่ม ก็จะมีความต้องการการสนับสนุนและพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการมีปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรม โครงการที่สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม อาจจำเป็นต้องได้รับการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะ (Tailor-made) สำหรับเฉพาะแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องจักรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) กิจกรรมพัฒนาศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจ

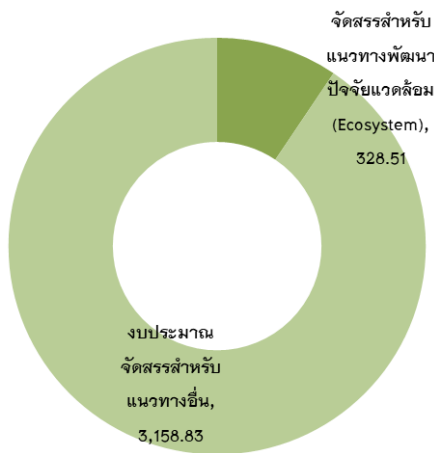
อุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) และกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ที่มีศักยภาพ (Strong) ให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรม โครงการที่ช่วยพัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สามารถสนับสนุนการส่งเสริม SME ให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น โครงการยกระดับผู้ประกอบการ SME สู่มือผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Smart Enterprise) (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และกิจกรรมพัฒนาระบบการให้บริการและสนับสนุนปัจจัยเอื้อต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ธุรกิจ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) รวมถึงกิจกรรม โครงการด้านการบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ได้แก่ กิจกรรม จัดทำแผนพัฒนาฐานข้อมูลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME (กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรม แผนงานโครงการจะเป็นไปเพื่อให้ SME มีความเข้มแข็งมากขึ้นซึ่งสามารถดำเนินการได้เพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งในระดับปัจจัยนำเข้า กระบวนการ สู่ผลผลิต

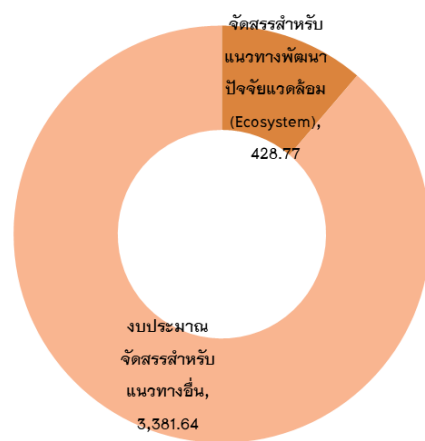

แผนภาพที่ 4.74 กิจกรรมโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม SME ด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

จากข้อมูลแผนงานโครงการตามแผนบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 พบว่า มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินการจำนวนหนึ่ง ให้กับ แนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) โดยใน ปีงบประมาณพ.ศ. 2560 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 328.51 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.42 ของ งบประมาณทั้งหมด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่มากขึ้น ในจำนวนทั้งหมด 428.77 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.25

แผนภาพที่ 4.75 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2560 สำหรับการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

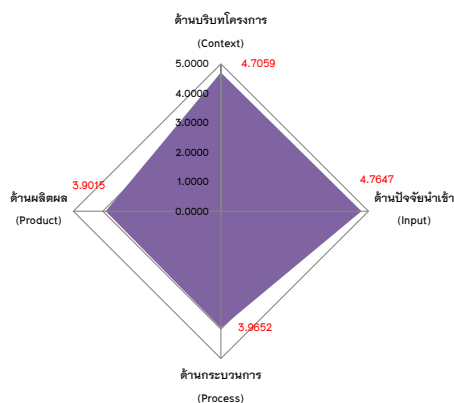

แผนภาพที่ 4.76 สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณปี 2561 สำหรับการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

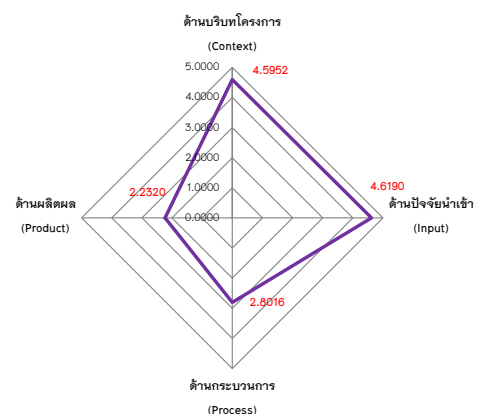
โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีหน่วยงานที่ร่วมสนับสนุนและผลักดันแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) รวม 3 หน่วยงาน ได้แก่ กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่ามีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการเพิ่มเติมอีก 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

❖ สรุปผลการประเมินแผนงานโครงการ

จากการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่ามีผลการประเมินแผนงานโครงการปี 2560 อยู่ในระดับ 4.1678 และมีผลการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 อยู่ที่คะแนนระดับ 3.1142

แผนภาพที่ 4.77 ผลคะแนนการประเมินแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ปี 2560

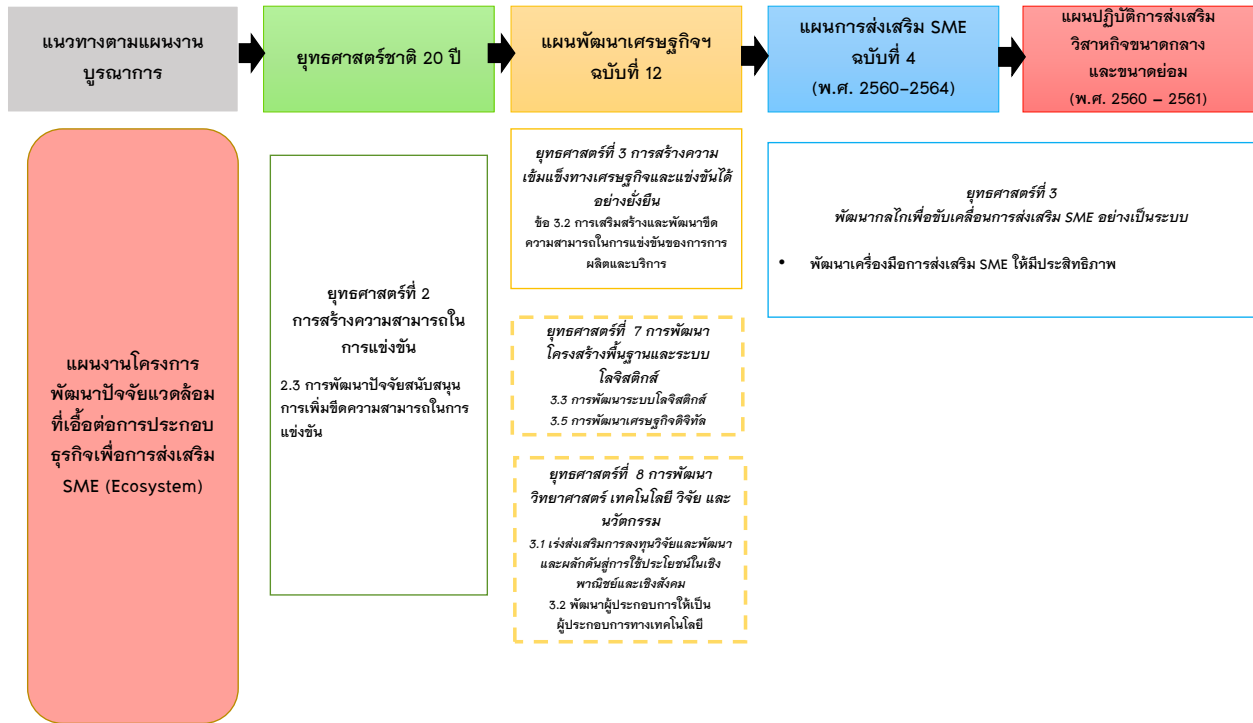

แผนภาพที่ 4.78 ผลคะแนนการติดตามแผนงานโครงการตามแนวทางการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ปี 2561

จากข้อมูลผลการดำเนินงาน สามารถสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมแต่ละมิติ ดังนี้

4.1 ความเหมาะสมของโครงการ (Context)

จากแผนงานโครงการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) เมื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงโดยภาพรวม สามารถสรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์และนโยบายของประเทศในประเด็นยุทธศาสตร์หลักและยุทธศาสตร์ร่วมสำคัญ ดังนี้

แผนภาพที่ 4.79 ความสอดคล้องเชื่อมโยงของแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า การดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ ดังนี้

❖ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

จากการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมโครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ (Start Up) พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นการสร้างปัจจัยแวดล้อมในการสร้างสังคมผู้ประกอบการ และการวางรากฐานที่แข็งแกร่ง และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องในการผลักดันผ่านแผนบูรณาการส่งเสริม SME คือ การขยายความร่วมมือทางการค้า และการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศของผู้ประกอบการไทยเพื่อสร้างผลตอบแทนจากเงินทุน และองค์ความรู้และเทคโนโลยีในสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นชาติการค้า รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น ให้สามารถ

พึ่งตนเอง ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง ประชาชนมีความสุข และมีรายได้เพิ่มขึ้น

❖ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

เมื่อพิจารณาแผนงานโครงการโดยรวมพบว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์หลัก : ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** เป็นยุทธศาสตร์หลักที่มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถของ SME โดยตรง โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นและผู้ประกอบการรายใหม่ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ข้อ 3.2 การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการการผลิตและบริการ

- ข้อ 3.2.2 การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

ข้อ 1) ส่งเสริมการสร้างและพัฒนาตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตลาดในประเทศโดยสนับสนุนการจัดซื้อวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตภายในประเทศที่มีมาตรฐาน ควบคู่กับการยกระดับมาตรฐานบังคับขั้นพื้นฐานทั้งสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและสินค้านำเข้าเพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศในการให้ความสำคัญกับการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมุ่งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยกระดับการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้นเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น เช่น สินค้าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ สินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ/สิ่งแวดล้อม สินค้าที่รองรับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่และกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง เป็นต้น เช่น โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) และโครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) เป็นต้น

- ข้อ 3.2.4 การพัฒนาภาคการค้าและการลงทุน

ข้อ 4) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย (1) สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่มีจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการที่มีทักษะในการทำธุรกิจ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตการจัดการ การขาย หรือเป็น Smart SMEs และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง โดยสนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และสายอาชีพให้มีความรู้ความเข้าใจในการเริ่มต้นธุรกิจ และตระหนักถึงแนวโน้มการทำธุรกิจสีเขียว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นการเป็นผู้ประกอบการ (2) สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้และ (3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในลักษณะห่วงโซ่มูลค่าและการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศโดยการกำหนดนโยบาย/มาตรการเพื่อจูงใจให้บริษัทขนาดใหญ่ที่มีการค้าและการลงทุนในต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและห่วงโซ่การผลิตของโลก ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สร้างสังคมผู้ประกอบการโดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจทั้งในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน นวัตกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการและการตลาด รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจดทะเบียนธุรกิจตามกฎหมาย และพัฒนากลไกสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เติบโตและแข่งขันได้

ข้อ 7) พัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการตรวจสอบและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการจดทะเบียนและใช้ผลงานสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาของไทยเพื่อให้นักวิจัยและผู้ประกอบการสามารถนำทรัพย์สินทางปัญญาที่หมดอายุไปพัฒนาต่อยอดและใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้มากขึ้นนอกจากนี้ ควรมีการดำเนินการอย่างแข็งขันในการป้องกันและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องกฎหมาย เช่น โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการฐานข้อมูลสนับสนุนธุรกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)) โครงการยกระดับศักยภาพการแข่งขันผู้ประกอบการ SME ด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรม (กรมทรัพย์สินทางปัญญา) โครงการเร่งรัดการจดทะเบียนเครื่องหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) และกิจกรรมพัฒนาศูนย์สนับสนุนและช่วยเหลือ SME และศูนย์บริการธุรกิจอุตสาหกรรม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) เป็นต้น

- **ยุทธศาสตร์ร่วม :** เมื่อพิจารณาการดำเนินกิจกรรม โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่า มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ และยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ร่วมที่มีส่วนในการเสริมกลยุทธการส่งเสริม SME โดยมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 7 และยุทธศาสตร์ที่ 8 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

ข้อ 3.3 การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

- ข้อ 3.3.4 บริหารจัดการระบบติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ โดยเน้นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคี พหุภาคีในภูมิภาคและนานาชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาโลจิสติกส์ อาทิ ความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO Trade

Facilitation Agreement) และข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการเตรียมการปรับปรุงและวางแผนการพัฒนา รวมทั้งการจัดทำฐานข้อมูลและระบบตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ฐานข้อมูลอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้านการเกษตร อุตสาหกรรม หรือพาณิชย์

ข้อ 3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

- ข้อ 3.5.5 ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุน

การพัฒนากิจการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย การกำหนดมาตรฐานระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนทางออนไลน์ระเบียบการใช้สิทธิแห่งทางในการพัฒนาและขยายโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรภาคเอกชนในรูปแบบสภาวิชาชีพดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของภาคเอกชนที่เชื่อมโยงกับภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

- ข้อ 3.1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และ

เชิงสังคม

- ข้อ 3.1.6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องมาตรฐานสากล สามารถนำไปสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้ รวมถึงมีฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาที่สะดวกต่อการเข้าถึง ใช้งานง่าย และสืบค้นได้ทั่วโลก เพื่อประกอบการวิเคราะห์และติดตามเทคโนโลยี

ข้อ 3.2 พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

- ข้อ 3.2.4 สร้างบรรยากาศและสถานะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ลงสู่พื้นที่และชุมชน ทั้งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การจัดทำมีเวทีหรือช่องทางการพัฒนาและแสดงออกของนักคิดและนักสร้างสรรค์ และเสริมสร้างต้นแบบที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานนวัตกรรมและตัวอย่างความสำเร็จในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
- ข้อ 3.2.5 ผนวกรวมพลังวัฒนธรรมการวิจัยและค่านิยมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งวิถีคิดของคนในสังคมให้ใช้หลักตรรกะในการตัดสินใจ ผ่านทางสื่อและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมการดำเนินงานให้ความรู้และบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

❖ **ความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2560 – 2561**

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องกับ

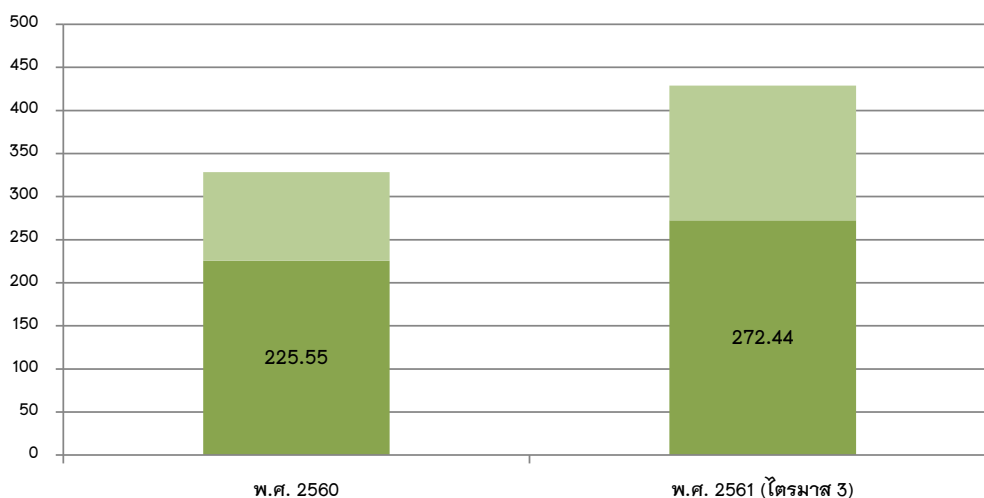
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลไกเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม SME อย่าง เป็นระบบ เนื่องจากมีกิจกรรมแผนงานที่เป็นการยกระดับการพัฒนามาตรฐานให้ SME มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างระบบติดตามและประเมินศักยภาพ SME

กล่าวโดยสรุป คือ การดำเนินการตามแผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับทั้งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560 – 2561)

4.2 กระบวนการ (Process)

การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานโครงการตามแนวทางการส่งเสริมภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่ามีผลการเบิกจ่ายดังนี้

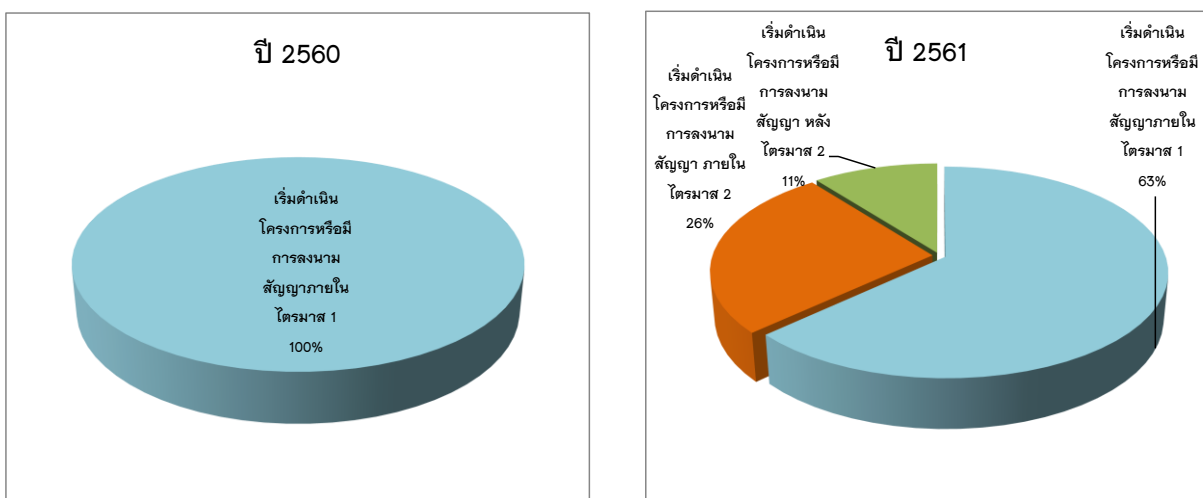

แผนภาพที่ 4.80 การเบิกจ่ายงบประมาณภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561

จากข้อมูลพบว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 328.51 ล้านบาท มีการใช้จ่ายแล้ว 225.55 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.66 และเป้าหมายผลผลิต 26,000 หน่วย ในไตรมาสที่ 4 เกิดผลผลิตขึ้นจำนวน 29,251 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 112.50 ซึ่งโครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการภายใต้กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน (สสว.) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พบว่าได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 428.7739 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายแล้ว 116.1479 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.09 และมีเป้าหมายผลผลิต 189,000 หน่วย ในไตรมาสที่ 1 เกิดผลผลิตขึ้นแล้วจำนวน 44,842 หน่วย คิดเป็นร้อยละ 23.73 จากผลผลิตดังกล่าวพบว่าทั้งการเบิกจ่ายและผลผลิตมีอัตราที่เหมาะสม และผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการสนับสนุนข้อมูลสำหรับผู้ประกอบธุรกิจของ SME และการพัฒนาผู้ให้บริการ SME ซึ่งโครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการภายใต้กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน (สสว.) ซึ่งการใช้จ่ายงบประมาณส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงาน และบริหารกองทุน เช่น การจัดทำแผน การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การจัดทำระบบสารสนเทศ รายงานเกี่ยวกับพนักงาน และอำนวยความสะดวก รวมถึงชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ธนาคาร

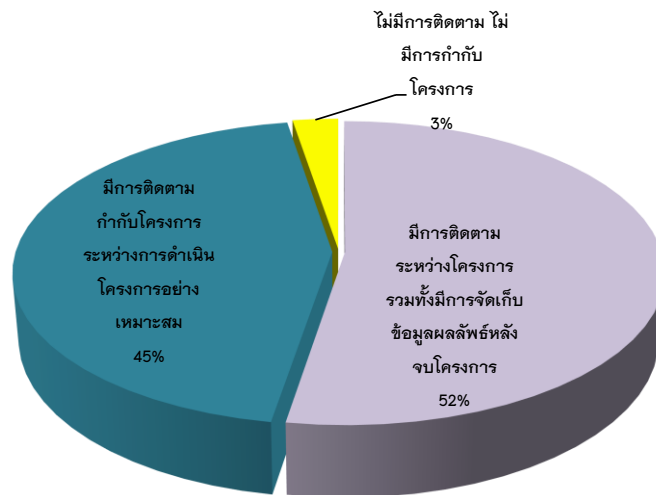
▪ **การบริหารโครงการ**

จากการประเมินผลแผนงานโครงการปี 2560 และการติดตามการดำเนินงานแผนงานโครงการปี 2561 พบว่าทั้งในปี 2560 โครงการสามารถเริ่มดำเนินโครงการหรือมีการลงนามสัญญาจ้างภายในไตรมาส 1 ร้อยละ 100 ในปี 2561 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 (ฉบับใหม่) ซึ่งส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในหลายหน่วยงาน ทำให้การเริ่มดำเนินโครงการล่าช้าออกไปในไตรมาส 2

แผนภาพที่ 4.81 สัดส่วนโครงการภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 ที่เริ่มดำเนินการแต่ละไตรมาส

และจากการประเมินด้านการกำกับติดตามการดำเนินการแผนงานโครงการ พบว่า หน่วยร่วมมีการติดตาม กำกับการดำเนินงานโครงการในทุกโครงการ โดยมีการติดตามกำกับโครงการระหว่างการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 45 และมีการติดตามกำกับโครงการ รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลผลลัพธ์หลังจบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 52 และไม่มีการกำกับติดตามผลอีกร้อยละ 3

แผนภาพที่ 4.82 การติดตามกำกับโครงการของหน่วยร่วม

4.3 ผลผลิต (Product)

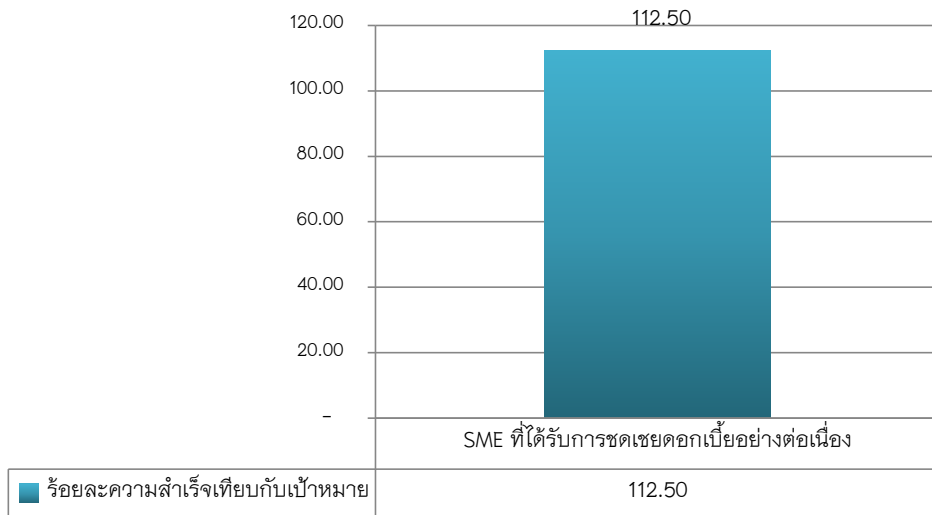
จากข้อมูลการรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตามพบว่า การดำเนินการภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตตัวชี้วัด ดังนี้

❖ ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) SME ที่ได้รับการชดเชยดอกเบี้ยอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 26,000 ราย มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2560 จำนวน 29,251 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 112.50
- 2) การบริหารจัดการงานส่งเสริม SME มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่มีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตเชิงปริมาณที่ใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ หากพิจารณาเพียงตัวชี้วัดที่ 1 จะเห็นได้ว่าสามารถดำเนินการได้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในแผนภาพที่ 4.83

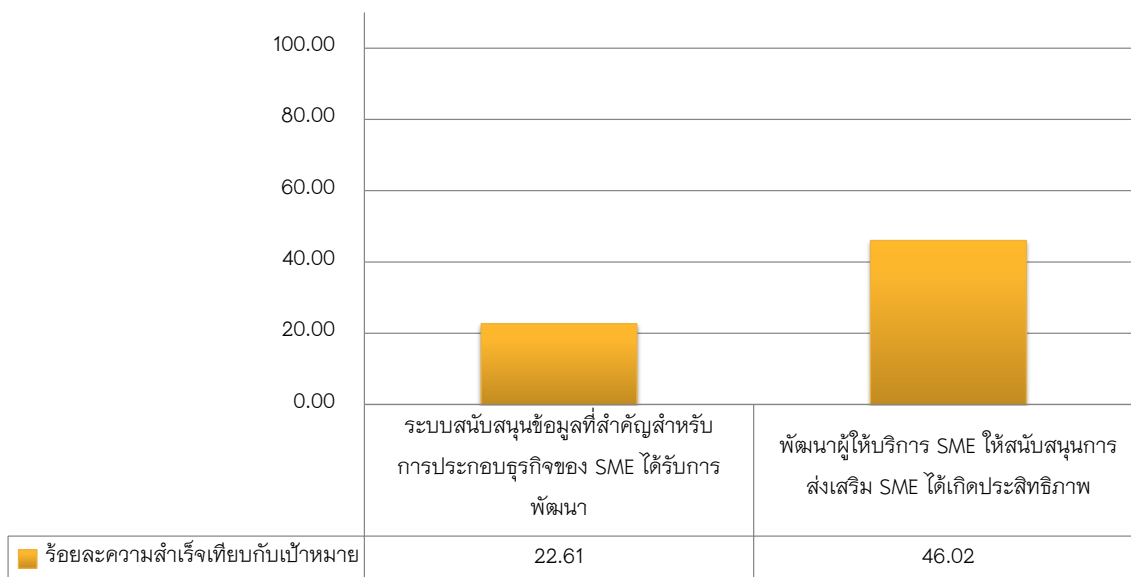

แผนภาพที่ 4.83 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

❖ ความก้าวหน้าการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ระบบสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประกอบธุรกิจของ SME ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 180,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 40,700 ราย/กิจการ คิดเป็นอัตราร้อยละ 22.61 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผลผลิตที่เกิดขึ้นมีอัตราเพิ่มที่ค่อนข้างดี เนื่องจากทุกโครงการภายใต้ตัวชี้วัดนี้ได้เริ่มดำเนินการและก่อให้เกิดผลผลิตได้ในระดับที่ดี
- 2) พัฒนาผู้ให้บริการ SME ให้สนับสนุนการส่งเสริม SME ได้เกิดประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 9,000 ราย/กิจการ มีผลการดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 4,142 ราย/กิจการ คิดเป็นอัตราร้อยละ 46.02 จะเห็นว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นอยู่ในอัตราที่ดีมาก เพราะการดำเนินการในไตรมาสที่ 1 สามารถสร้างผลผลิตได้เกินแผนที่กำหนดไว้ จากการที่หน่วยงานมีการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดีเป็นเหตุให้เริ่มดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที
- 3) งานบริหารจัดการงานส่งเสริม SME ไม่มีการกำหนดเป้าหมายผลผลิตเชิงปริมาณที่ใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แผนภาพที่ 4.84 ร้อยละความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ณ สิ้นไตรมาส 2)

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) พบว่าก่อให้เกิดบรรยากาศในการสนับสนุนส่งเสริม SME การอำนวยความสะดวกผ่านศูนย์บริการต่างๆ การสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งการบริหารจัดการในการส่งเสริม SME อย่างมีทิศทางชัดเจน และมีความเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูล ที่จะเป็น Big Data นำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและทิศทางการส่งเสริมต่างๆ ในอนาคต การติดตามประเมินผลการส่งเสริม SME ที่จะช่วยให้การกำกับดูแลและบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ด้วยปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจเพื่อการส่งเสริม SME (Ecosystem) ยังมีองค์ประกอบหรือปัจจัยหลายประการ ที่ไม่ได้มีการบรรจุไว้ในแผนบูรณาการฯ เช่น การกำกับควบคุมการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรายใหญ่ กับผู้ประกอบการรายเล็ก การสร้างจิตสำนึกร่วมของการค้าเพื่อให้เกิดการสร้างเชื่อมโยงเครือข่าย SME กับอุตสาหกรรมเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง การแก้ไขกฎระเบียบหรือเงื่อนไขของสถาบันการเงินเพื่อเอื้อให้ผู้ประกอบการ SME สามารถเข้าถึงเงินทุนเพื่อพัฒนาต่อยอดธุรกิจได้ มาตรการทางภาษี เป็นต้น ดังนั้น หาก สสว. เห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนและส่งเสริม SME ประสบความสำเร็จ ก็ควรผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรจุแผนงานโครงการไว้ภายใต้แผนบูรณาการฯ ต่อไป

❖ ปัญหาอุปสรรคสำคัญ

- หน่วยงานร่วมผู้รับผิดชอบโครงการ ขาดระบบการติดตามจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการ SME ที่ดี การเก็บข้อมูลเป็นเพียงใบลงทะเบียนเท่านั้น ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการวางแผนการพัฒนาส่งเสริมในอนาคต
- หน่วยงานมีการนำงบประมาณไปใช้ในการดำเนินโครงการอื่นๆ แต่ไม่มีการรายงานข้อมูลให้กับ สสว. ทราบอย่างครบถ้วน
- ข้อมูลผู้ประกอบการที่หน่วยร่วมรายงานมายัง สสว. ไม่ได้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที เช่น การจัดเก็บในรูปแบบ Pdf. การไม่มีข้อมูลในระดับรายละเอียดในฐานข้อมูลที่มากพอที่จะเป็น Big Data ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดการต่อได้ โดยปัจจุบัน สสว. อยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อหน่วยงาน สสว. ในฐานะของผู้กำกับและติดตามผลโครงการ สามารถนำไปใช้ในการปรับ ทบทวนกรอบงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการปรับทบทวนแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะ โดย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริม SME ประกอบด้วย

1.1 ทบทวนกิจกรรมการอบรม 1 – 2 วัน (โดยเฉพาะด้านการตลาด) เนื่องจากเป็นสัดส่วนที่ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อย หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการอาจเน้นที่ผู้ประกอบการรายใหม่ที่ไม่เคยได้รับ การอบรมความรู้มาก่อน และควรเน้นการส่งเสริมตลาดด้านการออกร้าน งานแสดงสินค้า การจับคู่ธุรกิจแทน การอบรม เนื่องจากเกิดมูลค่าเพิ่มสูงกว่า

1.2 รูปแบบกิจกรรมส่งเสริม E-Commerce และการพัฒนา website ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มน้อย เนื่องจากรูปแบบช่องทางการขายเปลี่ยนไป ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จกับช่องทาง Facebook Instagram หรือการเชื่อมโยงสินค้ากับ web ที่มีชื่อเสียง เช่น Lazada Alibaba มากกว่าที่จะพัฒนาเอง

1.3 กิจกรรมวิจัยหรือพัฒนาเทคโนโลยี ต้องมีรูปแบบที่สามารถดำเนินการได้เกินระยะเวลา 1 ปี เช่น การใช้รูปแบบคูปอง

1.4 เน้นการส่งเสริมการสร้างมาตรฐานสากล แต่ต้องมีการคัดเลือกผู้ประกอบการที่มี ศักยภาพและความพร้อมในการขยายผลต่อยอด

1.5 เพิ่มเติมการส่งเสริมการวางแผนและการบริหารความเสี่ยงของ SME ในการเชื่อมโยง ธุรกิจกับผู้ประกอบการ หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่

1.6 โครงการที่เป็นลักษณะการจับคู่ธุรกิจจะเกิดประโยชน์เมื่อสองฝ่ายมีความต้องการที่ ตรงกัน ดังนั้นผู้จัดงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีการศึกษาความต้องการและวางแผนการคัดเลือก ผู้เข้าร่วมให้มีความสอดคล้องกัน ตลอดจนพิจารณาข้อจำกัดที่จะทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงทางการค้าได้ เช่น การสื่อสาร ระเบียบข้อกฎหมาย หรือความสามารถกำลังการผลิต เป็นต้น และการจับคู่ธุรกิจ อาจขยายผล ไปในลักษณะกลุ่มวิสาหกิจกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะการทบทวนแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และการทบทวนแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 4 และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประกอบด้วย

2.1 การจัดสรรงบประมาณและการพิจารณาโครงการ ควรอยู่บน Value based ที่ สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ประเทศ เช่น กลุ่มเป้าหมายภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ และภาค การเกษตรที่ไทยมีศักยภาพ และกลุ่มที่เป็นเป้าหมาย S-Curve ตามแผนการพัฒนา Thailand 4.0

2.2 การพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณในโครงการต่างๆ กรณีโครงการเดียวกันแต่ดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ อาจต้องพิจารณาผลักดันให้โครงการขับเคลื่อนโดยคำนึงถึงทิศทางการสนับสนุนยุทธศาสตร์ภาค กลุ่มจังหวัดและจังหวัดด้วย เช่น พื้นที่ภาคเหนือมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยมีแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ดังนั้นการส่งเสริม SME ในพื้นที่ภาคเหนือก็ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มดังกล่าวเป็นลำดับต้นๆ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาภาคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

2.3 ที่ผ่านมายังงบประมาณส่วนใหญ่จะลงไปผลักดันสนับสนุนการพัฒนาในระดับต้นน้ำ โดยมีโครงการที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่จะสนับสนุนมูลค่าทางเศรษฐกิจของ SME ส่วนใหญ่เป็นโครงการด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาด้านการวิจัย เนื่องจากมีกลไกการผลักดันการนำไปใช้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ในขณะที่บางโครงการมีส่วนที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มเป็นส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ เช่น โครงการอบรมระยะสั้น เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานต่างๆ จำนวนมาก ในระยะต่อไปการผลักดันการสนับสนุนงบประมาณควรมุ่งเน้นผลักดันในระดับกลางน้ำและปลายน้ำมากขึ้น เช่น

- การสร้างความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การสร้างเอกลักษณ์ หรือมูลค่าเพิ่มของสินค้าจากคุณภาพมากกว่าปริมาณ การใช้ช่องทางการตลาดที่มีต้นทุนต่ำแต่มีผลต่อผู้ซื้อสูง เพื่อให้สามารถแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่และแข่งขันกับต่างประเทศได้
- การผลักดันให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่เกิดขึ้นจำนวนมากมีศักยภาพที่เข้มแข็งสามารถดำเนินธุรกิจ พัฒนาให้เติบโตได้อย่างเข้มแข็ง
- การผลักดันให้ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสามารถขยายผลเติบโตไปสู่ระดับสากลมากขึ้น

2.4 โครงการที่ผ่านมายังขาดกิจกรรมโครงการที่เป็นการสนับสนุนการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของห่วงโซ่ที่เป็นส่วนของการสร้างความสามารถในการแข่งขันของ SME ตลอดจนการสนับสนุน SME ที่มีความเข้มแข็งขยายผลไปลงทุนในต่างประเทศหรือการสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ระดับสากล เช่น เทคนิคการเจรจาทางการค้า การเข้าใจแนวโน้มทิศทางตลาด หรือพฤติกรรมผู้บริโภคของตลาดต่างประเทศซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันแต่ประเทศแต่ละประเภทสินค้า เป็นต้น ดังนั้น ควรผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนบูรณาการส่งเสริม SME เพิ่มเติม

2.5 การผลักดันกลไกการบูรณาการในโครงการที่ขอรับการสนับสนุนผ่านงบประมาณฯ เช่น การกำหนดเป็นเงื่อนไขโครงการ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีการปรับแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อเป้าหมายของแผนบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อน ส่งผลสัมฤทธิ์มากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุน SME

2.6 หน่วยงานรัฐควรต้องมีศูนย์กลางฐานข้อมูลนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน เนื่องจากแม้ว่า SME จะมีความสามารถในการจ้างวิจัย แต่ก็ไม่ทราบว่าจะมีใครเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ที่จะมาช่วยได้

และที่ผ่านมาพบว่าเคยมีการซื้องานวิจัยมาพัฒนาต่อ แต่พบว่าไม่สามารถนำไปพัฒนาได้เพราะยังไม่ผ่านการทดสอบมาก่อน จึงเสียประโยชน์เปล่า

2.7 หน่วยงานรัฐควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่วินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ศักยภาพ จุดแข็งจุดอ่อน เป็นฐานข้อมูลไว้ และใช้ผลการวินิจฉัยตรงนี้ส่งต่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีโปรแกรมที่เหมาะสมไปพัฒนา ที่ผ่านมามีบาง SME ได้รับการสนับสนุนทั้งที่มีศักยภาพแล้วซ้ำอีกจนไม่ต้องการ ในขณะที่บางรายมีความต้องการแต่เข้าไม่ถึง หรือบางรายมีปัญหาหรือความต้องการด้านอื่นเป็นลำดับสำคัญ ทำให้การขยายผลต่อยอดโครงการเป็นไปได้ยากมาก เช่น ผู้ประกอบการในกลุ่ม Turnaround บางส่วนมีปัญหาเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้น ไม่สามารถจะพัฒนาส่วนอื่นได้ ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขก่อน โดย สสว. ควรสะท้อนบทบาทของแต่ละหน่วยงานภายใต้ห่วงโซ่การดำเนินงาน ทั้งในด้านภารกิจและ Product เจ้าภาพ และการส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้ประกอบการได้เห็นภาพองค์รวมว่าหน่วยงานใดมีหน้าที่ให้การส่งเสริมอย่างไร จะได้เลือกเข้ารับการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของ SME

2.8 ควรแยกแนวทางให้การพัฒนากลุ่ม Turnaround ที่อยู่ในระดับที่ต้องแก้ไขหรือเยียวยาเร่งด่วนออกมาจากกลุ่ม Regular เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการได้ตรงกับปัญหาที่แท้จริงของกลุ่มนั้น

2.9 การส่งเสริมของหน่วยร่วมอาจต้องทบทวนในบางรูปแบบกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เช่น การสนับสนุนหรือพัฒนาให้กับผู้ประกอบการบางรายที่ไม่มีแผนหรือโอกาสทางการตลาดที่จะใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ การอบรมหรือพัฒนาในเรื่องที่กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ศักยภาพ หรือได้รับการพัฒนาจากภาคเอกชนรายใหญ่อยู่แล้ว

2.10 สสว. ต้องผลักดันให้หน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมายผู้ประกอบการรายใหม่ (ไม่เคยได้รับการพัฒนาจากโครงการของหน่วยงานมาก่อน) เพื่อให้หน่วยร่วมทำงานเชิงรุกในการเชิญชวนและคัดกรองผู้ประกอบการกลุ่มที่เหมาะสมในการได้รับการพัฒนาช่วยเหลือจากภาครัฐมากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุน

2.11 หลายโครงการมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการดำเนินการเกิน 1 ปี เช่น การวิจัยที่ สสว. และสำนักงบประมาณอาจต้องพิจารณาการจัดสรรงบประมาณที่ต่อเนื่อง เนื่องจากการเก็บข้อมูลพบว่าผู้ประกอบการ SME ส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักดันงานวิจัยให้เกิดผลสำเร็จต่อได้ ดังนั้น ภาครัฐต้องปรับแนวทางการส่งเสริม เช่น การให้การสนับสนุนผ่านคูปอง เพื่อให้ผู้ประกอบการมีระยะเวลาการใช้สิทธิ์ หรือการใช้คูปองที่สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาส่งต่อร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

2.12 แต่ละประเภทหรือรูปแบบการส่งเสริม มีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การพิจารณาโครงการ สสว. อาจต้องพิจารณาเงื่อนไขข้อจำกัด หรือความเสี่ยงต่างๆ ของโครงการ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการ Startup ส่วนใหญ่เป็นนักคิด แต่ไม่มีศักยภาพด้านการตลาด หรือการเชื่อมโยงห่วงโซ่ผู้ประกอบการกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่อาจต้องคำนึงถึงรูปแบบการเชื่อมโยง การคำนึงถึงผู้นำกลุ่ม และการ Active ของกลุ่มที่ผ่านมา

2.13 การสร้างจิตสำนึกร่วมในการแข่งขันทางการค้าของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ต่อการเกื้อหนุน ไม่เอาัดเอาเปรียบ SME ตลอดจนการส่งเสริมให้กลุ่ม SME มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดอำนาจในการต่อรองกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

2.14 การส่งเสริมผู้ประกอบการในแต่ละประเภท มีข้อจำกัด หรือปัญหาที่ต้องการได้รับการพัฒนาแตกต่างกัน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐต้องมีความเข้าใจและวางแผนการพัฒนาให้เหมาะสม ดังนั้น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน จะช่วยให้การออกแบบโครงการรูปแบบต่างๆ เหมาะสม ส่งประโยชน์กับ SME ได้อย่างแท้จริง เช่น ผู้ประกอบการงานหัตถกรรม มีข้อจำกัดด้านช่างฝีมือ ดังนั้น หากไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ การผลักดันด้านการตลาดก็ไม่เกิดผลสำเร็จ เนื่องจากไม่สามารถผลิตส่งตามคำสั่งซื้อได้ บางประเภทธุรกิจมีต้นทุนหลักเป็นพลังงาน ดังนั้น การไปช่วยลดต้นทุนในส่วนอื่น ก็อาจไม่ส่งผลกระทบมากนัก

2.15 ปัจจุบันและในอนาคตจะมีอาชีพใหม่เกิดขึ้นจำนวนมาก การให้บริการในรูปแบบใหม่ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐต้องพัฒนาให้ทัน รวมถึงนโยบายการปล่อยสินเชื่อ การเสนอข้อกำหนดแค่เอกสารในการยื่น แต่ไม่เคยให้ SME ได้มีโอกาสชี้แจงแผนธุรกิจหรือเป้าหมายการขยายทางการตลาด แต่ใช้ความสามารถจากรายได้ที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคต ทำให้ SME ที่ทุนน้อยไม่สามารถเติบโตไปได้

2.16 ผลักดันการเก็บฐานข้อมูลผู้ประกอบการในระดับที่ลึกขึ้น ทั้งข้อมูลผู้ประกอบการ ข้อมูลธุรกิจ ศักยภาพ ปัญหา ประสบการณ์การได้รับการพัฒนาส่งเสริมจากภาครัฐ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อให้เกิดประสิทธิภาพได้

2.17 การสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการวางแผนขับเคลื่อน (Initiate) โครงการต่างๆ โดยถ่ายทอดจากเป้าหมายผลกระทบ (Impact) ที่ต้องการเป็นตัวตั้งต้นในการออกแบบผลลัพธ์ (Outcome) ผลผลิต (Output) และโครงการที่ควรจะเป็น เพื่อให้นำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

2.18 สสว. ควรมีการผลักดันให้หน่วยงานขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการด้วย โดย สสว. อาจเป็นผู้กำหนดกลไกและแนวทางในการติดตามให้หน่วยงานดำเนินการ เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสะท้อนเชื่อมโยงกับเป้าหมายการดำเนินงานที่ สสว. กำหนดไว้

บทที่ 6

สรุปประเด็นความเห็นและข้อเสนอแนะจากการประชุมชี้แจงรับฟังความคิดเห็น ผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

❖ การจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการประเมินงาน/โครงการส่งเสริม SME เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับปรุงรายงาน

ที่ปรึกษาได้มีการจัดประชุมชี้แจงรับฟังความคิดเห็นผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ ภายใต้งบประมาณส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2561 ในวันพุธที่ 5 กันยายน 2561 ณ ห้อง Royal Maneeya A ชั้น M โรงแรมเรเนซองส์ กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งหมด 111 คน จาก 30 หน่วยงาน โดยการประชุมเริ่มขึ้นในเวลา 9.00 น. นางพิมลภา สุวพานิช ผู้อำนวยการฝ่ายติดตามและประเมินผล ได้กล่าวรายงานวัตถุประสงค์การจัดประชุม และนายอัศวพงศ์ ศรีสุพรรณดิฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้กล่าวเปิดการประชุม

ที่ปรึกษาได้นำเสนอกรอบคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน สรุปผล จากการติดตามและประเมินผลทั้งในภาพรวม โดยนายสรรเสริญ สงวนศักดิ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการอาวุโส บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้นำเสนอผลการประเมินในภาพรวม รวมทั้งประเด็นข้อสังเกตที่พบจากการ ดำเนินงานโดยแบ่งเป็น ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ หลังจากนั้นนางสาวมัลลิกา ตราชู ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สายงานที่ปรึกษา ได้นำเสนอผลการประเมินการดำเนินงานตามแผนบูรณาการส่งเสริม SME ปี 2560 – 2561 และงบนอกกองทุน ประเด็นข้อสังเกตที่พบจากการติดตามประเมินผล ทั้งในมิติของการบริหารจัดการของ หน่วยงานร่วม ความสำเร็จหรือประเด็นข้อสังเกตจากการลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วม โครงการ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป โดยเอกสาร การนำเสนอเป็นไปตามภาคผนวก 9

หลังจากนำเสนอผลการประเมินผล ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ความเห็น และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้เข้าร่วมประชุม (ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ) ได้สอบถามที่ปรึกษาในประเด็นที่ยังเป็น ข้อสงสัย รวมทั้งได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ โดยได้ให้ความเห็นว่าจากผลการประเมิน สำนักงานงบประมาณ เห็นด้วยกับประเด็นที่พบจากการประเมินของที่ปรึกษา และได้สอบถามวิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจตาม กรอบแนวทางและเครื่องมือในการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้งบประมาณ เป็นการประเมินมูลค่าที่ พิจารณาเฉพาะโครงการที่ประสบความสำเร็จการดำเนินงานเท่านั้นหรือไม่ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้ชี้แจงว่าการ ประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจตามกรอบแนวทางและเครื่องมือในการติดตามประเมินผล สะท้อนมูลค่าทั้งหมดที่ เกิดขึ้นของทุกโครงการที่อยู่ภายใต้งบประมาณ ไม่ว่าโครงการนั้นจะประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไรก็ตาม มูลค่าที่ประเมินได้อาจน้อยกว่ามูลค่าที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากข้อจำกัดด้านการติดตามจัดเก็บ

ข้อมูลผลลัพธ์ผลกระทบของโครงการ ทั้งนี้ ที่ปรึกษามีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐาน เช่น ชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ที่ติดต่อได้ เป็นต้น เพื่อให้สามารถติดตามผลหลังจากโครงการดำเนินการแล้วเสร็จได้

นอกจากนั้น ผู้แทนสำนักงบประมาณยังให้ความเห็นว่า หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการดำเนินงานโครงการภายใต้งบประมาณ ควรมีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน เป็นการดำเนินโครงการแบบ Project-based ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการภายใต้โครงการดังกล่าว จะได้มีแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายตัวชี้วัดที่สอดคล้องกัน เป็นการดำเนินโครงการแบบ Project-based ซึ่งจะทำให้รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน สามารถประเมินผลที่เกิดขึ้นได้ โดยมีผู้แทนหน่วยงานได้สนับสนุนความเห็นในการประเมินในรูปแบบ Project Based เพื่อให้สามารถสะท้อนความคุ้มค่าการดำเนินโครงการได้ในระดับที่ชัดเจนมากขึ้น

นอกจากนั้น มีผู้ส่งเสริมประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรื่องหน่วยงานรัฐควรสนับสนุนเพื่อให้ต้นทุนการขนส่งหรือโลจิสติกส์ลดลง โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SME ที่อยู่ห่างไกล กรณีประเทศจีนเป็นกรณีในประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษา โดยประเทศจีนมีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายหรือการลดต้นทุนการขนส่งสินค้าของผู้ประกอบการ SME ทั้งในและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการสั่งซื้อสินค้าจาก ALIEXPRESS ผ่าน SHOPEE ในราคาหน้าเว็บไซต์จีน โดยสินค้าจากประเทศจีนบางรายการมีราคาไม่ถึงหนึ่งร้อยบาท แต่สามารถส่งถึงผู้ซื้อเมืองไทยได้ด้วยเพราะรัฐบาลจีนอุดหนุน หาก SME สามารถขายสินค้าได้ง่ายขึ้น มีต้นทุนที่สามารถอยู่รอดได้ก็จะมีคามเข้มแข็ง สามารถแข่งขันกับรายใหญ่ได้ ซึ่งจะถือว่าเป็นการพัฒนาที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน

